

ΕΠΕΤΗΡΙΔ

ΤΟΥ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΠΙΣΤΡΑΤΕΥΤΙΚΟΥ

ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

972

ΕΤΟΣ Α΄.

1872—1873.

« Καὶ μείζον' ὄστις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πάτρας
» φίλον νομίζει, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω. »
(Σοφοκλῆς).

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Α. ΚΟΡΟΜΗΛΑ.
(Ὁδὸς Περμπτοπαζάρου Ἀριθ. 11).

1873.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

ΤΟΥ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

ΑΡΘΡΟΝ 1. Καθιδρύεται εν Κωνσταντινουπόλει Ἡπειρωτικὸς Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος σκοπὸν καὶ μέλημα ἔχων τὴν διάδοσιν ἐν Ἡείρῳ τῆς δημοτικῆς μάλιστα παιδείσεως καὶ τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν δι' αὐτῆς διάπλασιν καὶ μόρφωσιν.

ΑΡΘ. 2. Τὰ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου μέσα εἰσὶ, α) ἡ σύστασις Διδασκαλείου εἰς δύο διηρημένου πρὸς μόρφωσιν διδασκάλων τῶν δημοτικῶν Σχολείων καὶ διδασκαλιστῶν τῶν Παρθεναγωγείων καὶ νηπιαγωγείων, β) ἡ σύστασις δημοτικῶν Σχολείων τῶν ἀρρένων καὶ παρθεναγωγείων ὅπου παρίσταται ἀνάγκη, γ) ἡ συντήρησις τῶν ἤδη ὑπαρχόντων, χρηζόντων δὲ περιθάλψεως καὶ συνδρομῆς, καὶ δ) ἡ ἐκδοσις διδακτικῶν καὶ ἄλλων κοινωφελῶν βιβλίων καὶ ἡ διανομὴ αὐτῶν εἰς ἄπορα δημοτικὰ σχολεῖα ἀμφοτέρων τῶν φύλων.

ΑΡΘΡ. 3. Ὁ Σύλλογος προϊόντος τοῦ χρόνου καὶ κατὰ τοὺς πόρους αὐτοῦ θέλει προβαίνει εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐν τῷ 2 ἄρθρῳ ἀναφερομένων, ἀρχόμενος ἀπὸ τῶν μᾶλλον κατεπειγόντων ὕστερον δὲ καὶ περὶ συστάσεως Σχολείων τῆς μέσης παιδείσεως ἢ ὑποστηρίξεως τῶν ἤδη ὑπαρχόντων θέλει μεριμνήσει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΜΕΛΩΝ.

ΑΡΘΡ. 4. Τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου εἰσὶ τακτικὰ καὶ ἐπίτιμα.

ΑΡΘΡ. 5. Καθήκοντα τῶν μελῶν εἰσὶν ἡ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τοῦ Συλλόγου μέριμνα καὶ συνδρομή.

ΑΡΘΡ. 6. Νέα τακτικά μέλη εκλέγονται όσοι τῶν Ἡπειρωτῶν ἢ ἄλλων ὅπου-δήποτε καὶ ἂν διαμένωσιν ἐκφράσωσι τῷ Συλλόγῳ τὴν πρὸς ἐγγραφὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν.

ΑΡΘΡ. 7. Τὴν ἐκλογὴν τῶν νέων μελῶν ἀγγέλλει δι' ἐπιστολῆς ὁ Γεν. Γραμματεὺς, συναποσέλλων καὶ ἀντίτυπον τοῦ παρόντος κανονισμοῦ πρὸς γνῶσιν τοῦ σκοποῦ καὶ τῶν μέσων δι' ὧν πρὸς ἐπίτευξιν αὐτοῦ ἐνεργεῖ ὁ Σύλλογος.

ΑΡΘΡ. 8. Ἡ συνδρομὴ τῶν τακτικῶν μελῶν διαιρεῖται εἰς τρεῖς τάξεις· καὶ τῆς μὲν πρώτης ἐστὶ μία ὀθωμανικὴ λίρα, τῆς δὲ δευτέρας ἡμίσεια, καὶ τῆς τρίτης ἐν τέταρτον λίρας· ἕκαστος δ' ὀρίζει ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν τάξιν εἰς ἣν ἐπιθυμεῖ νὰ καταταχθῆ.

ΑΡΘΡ. 9. Οἱ ἐφάπαξ δέκα ἢ καὶ πλείονας ὀθωμ. λίρας εἰσφέροντες εἰσὶ δωρηταὶ καὶ ἀπαλλάσσονται τῆς ἐτησίας συνδρομῆς.

ΑΡΘΡ. 10. Ἀπαξ ἐγγραφείς τις μέλος τακτικὸν τοῦ Συλλόγου ὑποχρεοῦται νὰ πληρόνῃ ἐτησίως καὶ τακτικῶς τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ ἄλλως διαγράφεται καὶ τοῦ λοιποῦ δὲν γίνεται δεκτὸς ὡς μέλος, ἂν μὴ πρότερον ἀποτίσῃ καὶ τὰ καθυστεροῦντα μέχρι τῆς νέας αὐτοῦ αἰτήσεως.

ΑΡΘΡ. 11. Μέλη ἐπίτιμα εκλέγονται ἄνδρες διακεκριμένοι καὶ διὰ τῆς προσωπικῆς αὐτῶν ἀξίας τιμῆν τῷ Συλλόγῳ περιποιοῦντες.

ΑΡΘΡ. 12. Πάντα τὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει παρεπιδημοῦντα μέλη ἀπολαύουσι τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων.

ΑΡΘΡ. 13. Κατάλογος πλήρης τῶν ἀπανταχοῦ μελῶν δημοσιεύεται κατ' ἔτος μετὰ τῶν ἐτησίων ἐκθέσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΕΡΙ ΕΥΕΡΓΕΤΩΝ.

ΑΡΘΡ. 14. Εὐεργεταὶ τοῦ Συλλόγου κηρύττονται οἱ δωρούμενοι ἑκατὸν καὶ ἐπέκεινα ὀθωμανικὰς λίρας· μεγάλοι δὲ εὐεργεταὶ ἀναγορεύονται, ὅσοι πεντακοσίας καὶ ἐπέκεινα προσφέρωσι λίρας.

ΑΡΘΡ. 15. Τὰ ὀνόματα τῶν εὐεργετῶν καὶ μεγάλων εὐεργετῶν ἀναγράφονται εἰς ἐπὶ τούτῳ στήλῃν ἐν τῇ κεντρικῇ τοῦ Συλλόγου ἔδρᾳ καὶ ἐπὶ πινάκων ἀνηρτημένων ἐν τοῖς ὑπὸ τοῦ Συλλόγου προστατευομένοις ἐκπαιδευτηρίοις.

ΑΡΘΡ. 16. Διὰ τοὺς χορηγοῦντας μεγάλας καὶ ἐκτάκτους χρηματικὰς προσφορὰς ἢ κληροδοτήματα ὁ Σύλλογος ψηφίζει ἰδιαιτέρας καὶ ἐκτάκτους τιμὰς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΠΕΡΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΞΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.

ΑΡΘΡ. 17. Ἡ διοίκησις τοῦ Συλλόγου ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος κανονισμοῦ ἀνατεθειμένη ἐστὶν εἰς *Διοικητικὸν Συμβούλιον* συναπάρτιζόμενον ὑφ' ἑνὸς προέδρου, δύο ἀντιπροέδρων, δύο γραμματέων γενικοῦ καὶ εἰδικοῦ, ἑνὸς ταμίου καὶ ἑξ συμβούλων ἀποτελούντων δύο ἐπιτροπὰς, ὧν ἡ μὲν περὶ τὰ ἐκπαιδευτικὰ, ἡ δὲ περὶ τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Συλλόγου ἀσχολεῖται.

ΑΡΘΡ. 18. Ὁ Πρόεδρος ἐφορᾷ καὶ ἐπιβάλλει εἰς ἕκαστον μέλος τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθήκοντων αὐτοῦ, συγκαλεῖ καὶ διευθύνει πάσας τὰς συνεδριάσεις τοῦ τε συμβουλίου καὶ τοῦ Συλλόγου, ὑπογράφει τὰ πρὸς πληρωμὴν ἐντάλματα, ἅπαντα τὰ ἐκ τοῦ Συλλόγου ἐξερχόμενα ἔγγραφα μετὰ τοῦ γενικοῦ γραμματέως, τὰ πρακτικὰ μετὰ τοῦ εἰδικοῦ καὶ τὰ διπλότυπα τῶν εἰσπραξέων μετὰ τοῦ ταμίου.

ΑΡΘΡ. 19. Τοῦ προέδρου ἀπόντος ἀναπληροῖ αὐτὸν ὁ ἕτερος τῶν ἀντιπροέδρων.

ΑΡΘΡ. 20. Τῶν ἀντιπροέδρων ὁ μὲν προεδρεύει τῆς ἐκπαιδευτικῆς, ὁ δὲ τῆς οἰκονομικῆς ἐπιτροπῆς.

ΑΡΘΡ. 21. Ὁ Γεν. γραμματεὺς κρατεῖ τὴν ἀλληλογραφίαν καὶ πάντα τὰ τοῦ Συλλόγου ἔγγραφα, τηρεῖ τὸ μητρῶον καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ Συλλόγου, ἀγγέλλει κατ' ἐντολὴν τοῦ Προέδρου διὰ τῶν ἐφημερίδων τὴν ἡμέραν τῶν συνεδριάσεων, ἀποτελεῖ μέλος τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς, τοῦτον δὲ κωλυόμενον καὶ ἀπόντα ἀναπληροῖ ὁ εἰδικός.

ΑΡΘΡ. 22. Ὁ Εἰδικὸς γραμματεὺς συντάσσει τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τοῦ Συλλόγου καὶ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, καὶ ὑπογράφει μετὰ τοῦ Προέδρου αὐτὰ εὐθὺς μετὰ τὴν τοῦ Συλλόγου ἐπικύρωσιν.

ΑΡΘΡ. 23. Ὁ Ταμίας κρατεῖ τὸ ταμεῖον τοῦ Συλλόγου ὑπεύθυνος ὧν διὰ πάντα τὰ ἐμπειπιστευμένα αὐτῷ χρήματα, εἰσπράττει τὰς συνδρομὰς διὰ διπλοτύπων, κρατεῖ τακτικὰ βιβλία τῶν προσόδων καὶ δαπανῶν τοῦ Συλλόγου, τηρεῖ πάσας τὰς κατ' ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀποστελλομένας αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Προέδρου πρὸς πληρωμὴν ἀποδείξεις, ἀποτελεῖ δὲ μέλος τῆς οἰκονομικῆς ἐπιτροπῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΔΡΙΑΞΕΩΝ ΤΟΥ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.

ΑΡΘΡ. 24. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον συσκέπτεται καὶ προνοεῖ περὶ τῶν μέσων δι' ὧν ὁ Σύλλογος δύναται νὰ ἐκτελέσῃ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, αἰτεῖ καὶ λαμβάνει πληροφορίας παρὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν, δημογεροντιῶν, ἐφοριῶν τῶν Σχολῶν καὶ ἄλλων ἀξιοτίμων προσώπων περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν τῆς Ἡπείρου ἀναγκῶν, καὶ ἀπονέμει τὰς προσφερομένας ὑπὸ τοῦ Συλλόγου βοήθειας.

ΑΡΘΡ. 25. Οὐδεμίαν ἀπονέμει χρηματικὴν βοήθειαν πρὸς σύστασιν δημοτικῶν Σχολείων καὶ ὑποστήριξιν τῶν ἤδη ὑπαρχόντων, ἂν μὴ πρότερον λάβῃ πληροφορίας καὶ ἔκθεσιν περὶ τῆς πνευματικῆς καταστάσεως ἐκείνων ἐπιτεκυρωμένην ὑπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς καὶ τῆς δημογεροντίας.

ΑΡΘΡ. 26. Αἱ συνεδριάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἰσὶ τακτικαὶ καὶ ἔκτακτοι, καὶ τακτικαὶ μὲν ἀπαξ τοῦ μηνός, ἔκτακτοι δὲ ὡσάκις ἂν καλέσῃ χρεία.

ΑΡΘΡ. 27. Ἐκάστης συνεδριάσεως ἡμερησία διάταξις ἐστὶ ἀ) ἡ ἀνάγνωσις τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης Συνεδριάσεως καὶ ἡ ἐπικύρωσις αὐτῶν, β) ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἀλληλογραφίας, γ) αἱ ἐκπαιδευτικαὶ καὶ οἰκονομικαὶ ἐκθέσεις τῶν ἐπιτροπῶν, καὶ δ) αἱ προτάσεις τῶν ἐπιθυμούντων γενέσθαι τοῦ Συλλόγου μέλη.

ΑΡΘΡ. 28. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Διοικητικοῦ συμβουλίου γίνονται διὰ φανεράς ἢ μυστικῆς ψηφοφορίας καὶ κατ' ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν.

ΑΡΘΡ. 29. Ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἐπιτροπὴ συνεδριάζουσα δις τοῦ μηνός ἐξετάζει πάντα τὰ ἀφορῶντα τὸν ἐκπαιδευτικὸν τοῦ Συλλόγου σκοπὸν καὶ ὑποβάλλει περὶ αὐτῶν τῷ διοικητικῷ Συμβουλίῳ σύντομον ἔκθεσιν ἑνὴ μῆνα πρὸ τῆς ἐτήσιας τοῦ Συλλόγου συνελεύσεως ἀναγινώσκει περὶ τῆς ἐκπαιδευτικῆς καταστάσεως τῆς Ἡπείρου, τῶν ἀναγκῶν αὐτῆς καὶ τῶν πρὸς ἐκπλήρωσιν μέσων.

ΑΡΘΡ. 30. Ἡ οἰκονομικὴ ἐπιτροπὴ συνεδριάζει ὡσαύτως δις τοῦ μηνός, φροντίζει περὶ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας καὶ αὐξήσεως τῶν πόρων τοῦ Συλλόγου, παρασκευάζει τὸν ἐτήσιον αὐτοῦ προϋπολογισμόν, ἐν δὲ τῷ τέλει ἐκάστου ἔτους ὡσαύτως ἕνα μῆνα πρὸ τῆς ἐτήσιας γενικῆς συνελεύσεως γενικὴν ὑποβάλλει τῷ διοικητικῷ συμβουλίῳ ἔκθεσιν περὶ τῆς οἰκονομικῆς τοῦ Συλλόγου καταστάσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

ΑΡΘΡ. 31. Καὶ αἱ συνεδριάσεις τοῦ Συλλόγου εἰσὶ τακτικαὶ καὶ ἔκτακτοι· καὶ αἱ μὲν τακτικαὶ συγκαλοῦνται τετράκις τοῦ ἔτους, ἀνά πᾶσαν τριμηνίαν κατὰ Κυριακὴν ἢ ἄλλην ἑορτὴν, αἱ δ' ἔκτακτοι ὁσάκις ἂν τὸ διοικητικὸν συμβούλιον κρίνῃ ἐπιβεβηκότες τοῦτο.

ΑΡΘΡ. 32. Ἐκάστης συνεδριάσεως τοῦ Συλλόγου ἡ ἡμερησία διάταξις ἐστὶ α) ἡ ἀνάγνωσις τῶν Πράξεων τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως καὶ ἡ ἐπικύρωσις αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου, β) ἡ ἀνακήρυξις εὐεργετῶν ἢ μεγάλων εὐεργετῶν, καὶ γ) σύντομος ἐκθεσις τῶν ἐργασιῶν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς παρελθούσης τριμηνίας.

ΑΡΘΡ. 33. Ἐν τῇ ἐτησίᾳ συνελεύσει ὑποβάλλεται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου γενικὴ ἐκθεσις περὶ τῶν καθ' ὅλον τὸ ἔτος ἐργασιῶν τοῦ Συλλόγου.

ΑΡΘΡ. 34. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Συλλόγου γίνονται διὰ φανερᾶς ἢ μυστικῆς ψηφοφορίας καὶ κατ' ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ
ΥΠΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΣΧΟΛΕΙΩΝ.

ΑΡΘΡ. 35. Ἡ σύστασις Διδασκαλείου ἑκατέρων τῶν φύλων ἔσται ἐκ τῶν πρώτων τοῦ Συλλόγου μελημάτων.

ΑΡΘΡ. 36. Οἱ ὑπότροφοι μαθηταὶ καὶ μαθήτριάς τοῦ Διδασκαλείου λαμβάνονται ἐκ τῶν ἀριστευόντων ἐν τοῖς ὑπὸ τοῦ Συλλόγου προστατευομένοις δημοτικοῖς Σχολείοις, εἰσὶ δὲ ὑπόχρεοι μετὰ τὸ τέλος τῶν σπουδῶν αὐτῶν νὰ διδάξωσιν ἐπιτριετίαν ὅπου ἂν ἐγκρίνῃ ὁ Σύλλογος, λαμβάνοντες τὸν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα ἀ-
λόγον μισθόν.

ΑΡΘΡ. 37. Αἱ ἐφορίαι τῶν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου προστατευομένων Σχολείων δ-

φείλουσι νὰ ὑποβάλλωσιν ἐτησίως τῷ Διοικητικῷ Συμβούλιῳ ἔκθεσιν περὶ τῶν διδασκομένων μαθημάτων, τῶν διδασκόντων, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν καὶ τῆς διαγωγῆς αὐτῶν, καὶ περὶ τῶν μέσων καὶ δαπανῶν τῆς Σχολῆς ἄλλως παύουσιν αἱ παρὰ τοῦ Συλλόγου χορηγούμεναι συνδρομαί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

ΠΕΡΙ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

ΑΡΘΡ. 38. Πόροι τοῦ Συλλόγου εἰσὶν οἱ ἐξῆς, α) ἐτήσιοι τακτικαὶ τῶν μελῶν συνδρομαί, β) ἑκτακτοὶ προσφοραὶ τῶν δωρητῶν καὶ εὐεργετῶν, καὶ γ) κληροδοτήματα.

ΑΡΘΡ. 39. Ὁ Σύλλογος δέχεται καὶ χρηματικὰς ἐπὶ ὠρισμένῳ σκοπῷ προσφοράς, ἃς δὲν δύναται νὰ δαπανήσῃ ἄλλως ἢ ὡς ἂν ὀρίσωσιν οἱ δωρηταί.

ΑΡΘΡ. 40. Ὁ Σύλλογος ψηφίζει κατ' ἔτος προϋπολογισμὸν περιέχοντα κατὰ κεφάλαια τὰς προσόδους καὶ δαπάνας αὐτοῦ, οὐδέποτε δὲ τὰ ἐν τοῖς διαφόροις κεφαλαίοις δαπανῶνται δι' ἄλλον ἢ δι' ἂν ὀρίσθησαν σκοποὶν.

ΑΡΘΡ. 41. Ἐκτάκτους δαπάνας δύναται τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον νὰ ποιήσῃ κατ' ἔτος μέχρι δεκακισχιλίων γροσίων, ἂν δὲ πλειόνων χρεῖα, ὀφείλει νὰ αἰτῇ τὴν τοῦ Συλλόγου συναίνεσιν.

ΑΡΘΡ. 42. Οἱ μισθοὶ τῶν ὑπαλλήλων ὀρίζονται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ἀποτίονται τακτικῶς κατὰ μῆνα ὑπὸ τοῦ Ταμίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

ΠΕΡΙ ΑΡΧΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΝΗΓΥΡΕΩΣ.

ΑΡΘΡ. 43. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἐκλέγεται κατὰ τριετίαν διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας καὶ κατ' ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν ἐν τῇ ἐτησίᾳ τοῦ Συλλόγου συνεδριάσει τῇ πρὸ τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου συγκροτούμενη.

ΑΡΘΡ. 44. Κατ' εξαίρεσιν τὸ πρῶτον Διοικητικὸν Συμβούλιον διαρκεῖ πέντε ἔτη, ὅπως ἔχη καιρὸν ἵνα διοργάνησιν, ἐξασφαλίσῃ καὶ παγιώσῃ τὴν καθίδρυσιν τοῦ Συλλόγου.

ΑΡΘΡ. 45. Τῇ εἰκοστῇ πρώτῃ Μαΐου, ἑορτῇ τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, πανηγυρίζει ὁ Σύλλογος τὴν καθίδρυσιν αὐτοῦ, ἐκκλησιαζόμενος εἰς νῆδον ὀριζόμενον ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ προαγγελλόμενον διὰ τῶν ἡμεμερίδων, ἐν ᾧ μνημονεύονται τὰ ὀνόματα τῶν συντελεσάντων καὶ συντελούντων εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ Συλλόγου.

ΑΡΘΡ. 46. Καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου συντηρούμενα ἐκπαιδευτήρια πανηγυρίζουσιν ὡσαύτως κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὴν καθίδρυσιν τοῦ Συλλόγου, ἐκκλησιαζομένων τῶν μαθητῶν διδασκάλων ἐφόρων καὶ πάντων τῶν ἄλλων μελῶν ἐν τῇ νῆδῳ, ἐν ᾧ μνημονεύονται τὰ ὀνόματα τῶν συντελεσάντων καὶ συντελούντων εἰς τὸν τοῦ Συλλόγου σκοπὸν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄.

ΠΕΡΙ ΣΦΡΑΓΙΔΟΣ.

ΑΡΘΡ. 47. Ἡ σφραγὶς τοῦ Συλλόγου περίξ μὲν φέρει τὴν ἐπιγραφὴν ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΣΥΛΛΟΓΟΣ, περιδὲ τὸ μέσον φηγὸν μετὰ πελειάδος καὶ ἱερείας.

ΑΡΘΡ. 48. Τῇ σφραγιδι ταύτῃ σφραγίζονται πάντα τὰ τοῦ Συλλόγου ἔγγραφα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄ ΚΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΥΡΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ.

ΑΡΘΡ. 49. Ὁ παρῶν κανονισμὸς ἰσχύει ἐπὶ πενταετίαν, μεθ' ἣν ἐπιτρέπεται

ή αναθεώρησις, ἂν αἰτήσῃ ταύτην τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, ἢ δέκα μέλη τοῦ Συλλόγου καὶ ἐγκρίνη ὁ Σύλλογος συνερχόμενος ἐν ἐπί τούτῳ ἐκτάκτῳ συνεδριάσει.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει 12 Ἰανουαρίου 1872.

Ἐπεκυρώθη ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἰδρυτῶν Συνεδριάσει γενομένη τῇ 24 Ἰουνίου 1872.

SIS MANOGLIO
MEGARO

ΙΔΡΥΤΑΙ.

† Ό Δέρκων Νεόφυτος
 Χρηστάκης Ζωγράφος
 Κ. Καραπάνος
 Η. Βασιάδης
 Ι. Σάββας
 Β. Σαρακιώτης
 Ι. Δ. Διάμπεης
 Στ. Οικονομάκης
 Ν. Κρικώτσος
 Ι. Κρικώτσος
 Κ. Θ. Ζήσης
 Δ. Πασπαλλής
 Ν. Παππαρούσης
 Γ. Μπίτζινος
 Μ. Κωνσταντινίδης
 Γ. Λαζόπουλος
 Α. Τάγης
 Γ. Χασιώτης
 Δ. Στεργιάδης
 Δ. Μαλιάνδης
 Ζ. Θ. Ζήσης
 Σ. Βουτυράς
 Πέτρος Ι. Κέσκας
 Κύρος Σπυρίδης
 Ν. Δούνδας
 Χ. Κ. Βασιλείου
 Μ. Βελλογιάννης
 Κ. Δ. Παππαδόπουλος
 Η. Σαλαμπάντας
 Κων. Παππαδόπουλος
 Σ. Κωστόπουλος
 Χρ. Γ. Καλωταίος
 Ν. Δουρδούφης
 Γ. Καλπάκας
 Σπ. Κων. Μάντσος
 Α. Δ. Ίλαρίδης

Μ. Πανταζής
 Μ. Παρηνίκας
 Ι. Καμιναρίδης
 Α. Διούμας
 Γ. Κ. Σάββας
 Άθ. Άλιεύς
 Φ. Μπορνόζη
 Τ. Μηλιώτης
 Ι. Ζίννης
 Θ. Γεωργιάδης
 Ν. Ι. Καραγιαννόπουλος
 Κυριάκος Μπάκουλας
 Ν. Θ. Σουλλίδης
 Δ. Λαζόπουλος
 Στ. Χαρίτος
 Η. Μπόλος
 Γ. Βασιλειάδης
 Χαρ. Χ. Γιαννόπουλος
 Χρ. Κιτσούλης
 Άπ. Ζώνιας
 Ίερεύς Χρήστος Καλυβίτης
 Κ. Σίτος
 Χ. Σ. Κύρου
 Σπ. Κάππος
 Δ. Γκίκας
 Χρ. Γαλίτσης
 Δ. Τσάνης
 Ι. Μ. Κώνστα
 Β. Σπυρίδωνος
 Β. Μεντσικώφ
 Ι. Ήλιος
 Χ. Καλυβάς
 Δ. Άθανασίου
 Κ. Γότσου
 Στ. Δημητρίου
 Δ. Ντίκου

Σ. Λάλας
 Γ. Τσάχος
 Α. Δημητρίου
 Ι. Κοντόπουλος
 Π. Κόκκινος
 Φ. Νικολάου
 Ι. Κούλιας
 Χ. Ήλιάδης
 Γ. Καζιανόπουλος
 Π. Τσίμος
 Χ. Δ. Τσίμος
 Ν. Λίλιο Παππᾶ
 Δ. Ζωΐδης
 Π. Ήζάρχου
 Ι. Μιχαηλίδης
 Π. Οικονομίδης
 Χρ. Τσιότσος

Στ. Χ. Παππᾶ Βασιλείου
 Ι. Φούφας
 Χ. Χατσόγλου
 Ι. Κορνάρης
 Π. Παππαδόπουλος
 Κ. Πετσάνης
 Ήρεϋς Χρῆστος Σακελλάριος
 Ήρεϋς Νικόλκος Παππαδόπουλος
 Π. Μπίρκος
 Ι. Γ. Λάμπρος
 Ν. Γεωργάκης
 Ήδελφοί Τσαταλοπούλου
 Δ. Κηργώτης
 Ν. Δρικόπουλος
 Α. Μαρτίκου
 Ι. Β. Δούτζης
 Σ. Ζήστου Σταύρου.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ.

Χ. Ζωγράφος *Ἐπίτιμος Πρόεδρος*
 † Δέρκων Νεόφυτος *Πρόεδρος*

Κ. Καραπάνος } *Ἀντιπρόεδροι*
 Η. Βασιιάδης }

Γ. Ααζόπουλος *Γενικός Γραμματεὺς*

Γ. Σάρρος *Εἰδικὸς*

Ι. Λιάμπης *Ταμίας*

Β. Σαρακιώτης } *Σύμβουλοι.*
 Στ. Οἰκονομάκης }
 Δ. Μυλιάδης }
 Ζ. Ζήσης }
 Ἰ. Καμιναρίδης }
 Μ. Παρανίκας }

Παραιτηθέντων κατὰ τὴν ἐτησίαν Γεν. Συνέλευσιν τοῦ Προέδρου ἁγίου Δέρκων, τοῦ Εἰδ. Γραμματέως Γ. Σάρρου καὶ τοῦ Συμβούλου Μ. Παρανίκα, ἐξελέγησαν

Πρόεδρος μὲν ὁ τέως *ἀντιπρόεδρος* Κ. Καραπάνος
Ἀντιπρόεδρος δὲ ὁ τέως *σύμβουλος* Β. Σαρακιώτης
Εἰδ. Γραμματεὺς ὁ Δ. Γκίκας
Σύμβουλοι ὁ Γ. Χασιώτης
 καὶ Μ. Βελλογιάννης.

Ὁ δὲ ἅγιος Δέρκων ὠνομάσθη πρῶτον *Ἐπίτιμος Πρόεδρος*.

ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ (1).

Χρηστάκης Ζωγράφος
Κωνσταντίνος Ζάππας.

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ.

Γεώργιος Ζαρίφης
Γεώργιος Κονεμένος
Νικόλαος Λάππας
† 'Ο 'Ιωαννίνων Σωφρόνιος.

ΔΩΡΗΤΑΙ (2).

Ευστάθιος Σιμος
Κ. Καραπάνος
Π. Σακελλάριος
Ι. Λιάμπης
Β. Λιάμπης
Ζ. Κλεάνθης
Ι. Καμιναρίδης
Η. Βασιάδης
Δ. Μελιάδης
Β. Σαρακιώτης
Β. Πυλάδης
Αλ. Βογάζ
Πίρκος Ν. Δούπης
'Αναστάσιος Δημητρίου
άδελφοί Ατζοπούλου
Χ. Κ. Τερτσουμάν
Π. Κουγιουμτζιάν

Α. Λεβάλ
άδελφοί Βοτρυέροι
άδελφοί 'Αντωνιάδου
Ν. Κρικώτσος
Κ. Σίνος
Ν. Κουσιδης
Αθ. Κουγιουμτσόγλους
'Ελένη Ν. Χαριτανίδου
Ν. Χίτου
άδελφοί Φάντη Μαργαρίτου
Ι. Κορνάρος
άδελφοί Τσαταλοπούλου
'Ανθιμος 'Επίσκοπος Παραμυθίας
'Ανθιμος Μητροπολίτης Βελεγράδων
Ματθαῖος " Δρυϊνουπόλεως.
Α. Χρυσοβελώνης.

ΜΕΛΗ ΕΠΙΤΙΜΑ.

Κ. 'Ασώπιος
Γ. Ζαρίφης
'Ο πρόην Πατριάρχης Κωνστ/πόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ
'Ο πρόην Πατριάρχης Κωνστ/πόλεως ΙΩΑΚΕΙΜ
Albert Dumont.

(1) 'Ιδε Κανον. 'Αρθρ. 14—15. (2) 'Ιδε αὐτόθ. 'Αρθρ. 9.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

Τῶν μέχρι 20 Μαΐου ἐγγραφέντων τακτικῶν μελῶν.

A

Ἄβδακούμ Ἀρχιμανδρίτης	Ἐν Ἰωαννίνοις
Ἄβδουραχμάν	» Κων/πόλει
Ἄβραμανὲλ Ἰωνᾶς	» »
Ἄβραμίου Ἀναστάσιος	» »
Ἄγγελῆ Ἰωάννης	» »
Ἄδαμίδης Ν.	» »
Ἄδελφοὶ Ἀντωνιάδου	» Κων/πόλει
Ἄθανασιάδης Ἀθανάσιος	» Πρεβέζη
Ἄθανασίου Νικόλαος	» Κων/πόλει
Ἄθανασίου Ἰωάννης	» »
Ἄθανασίου Παναγ.	» »
Ἄθανασίου Νικόλαος	» »
Ἄθανασίου Μιχαήλ	» »
Ἄθανασίου Κωνστ.	» »
Ἄθανασίου Λούκας	» »
Ἄθανασίου Δημήτριος	» »
Ἄθανασίου Νικόλαος	» Δουβιάνη
Ἄθανασούλας Κ.	» Ἰωαννίννοις
Ἄλέκου Πέτρος	» Κων/πόλει
Ἄλεξανδρίδης Σπυρίδων	» Ἀργυροκάστρω
Ἄλεξίου Νικόλαος	» »
Ἄλεξίου Γ. Ἰωάννης	» Κοτίνη
Ἄλεξίου Π. Εὐστρ.	» Κων/πόλει.

✓ Άλεξίου Χ. Νικόλαος	Έν Κων/πόλει
✓ Άλεξίου Ζαχαρίας	» »
✓ Άλ. Δ. Εθαγγέλης	» »
✓ Άλιεύς Άθανάσιος	» »
✓ Άναστασίου Χαράλαμπος	» »
✓ Άναστασίου Πέτρος.	» »
✓ Άναστασίου Δημήτριος	» »
✓ Άναστασίου Στέφανος	» »
✓ Άναστασίου Παναγιώτης	» »
✓ Άναστασίου Χαράλαμπος	» »
✓ Άναστασίου Παπαΰ Κυριάκος	» »
✓ Άναστασίου Χρήστος	» »
✓ Άναστασίου Δημήτριος	» »
✓ Άναστασίου Δημήτριος	» »
✓ Άναστασίου Δημήτριος	» »
36) ✓ Άναστασίου Παναγιώτης	» »
✓ Άναστασίου Βασίλειος	» »
✓ Άναστασίου Βασίλειος	» »
✓ Άναστασίου Ίωάννης	» »
† ✓ Άνθιμος Μητροπολ. Παραμυθίας	» Παραμυθία
† ✓ Άνθιμος Μητροπολ. Βελεγράδων	» Βελεγράδιω
✓ Άνουπελιώνης Χρήστος	» Κων/πόλει
✓ Άντύπας Άντώνιος	» Άργυροκάστρω
✓ Άντωνιάδης Ν.	» Κων/πόλει
✓ Άντωνίου Λάμπρος Σπύρος	» »
✓ Άποστόλου Χ. Κωνσταντίνος	» »
✓ Άραβαντινός Ν. Γεράσιμος	» Άργυροκάστρω
✓ Άράπης Ι. Ίωαννίδης	» Ίωαννίνους
✓ Άρκουδάρης Γεώργιος	» ΄Ραιδεστῶ
✓ Άρκουδάρης Μιχαήλ	» Κων/πόλει
✓ Άσάνης Δημήτριος	» »
5) ✓ Άχμέτ Σεφαλ Βεΐζ	» Άργυροκάστρω

B.

Βαγγέλης Χατσής	Ἐν Κων/πόλει
Βαγγέλης Πέτρος	» »
Βαγγέλης Σταυρος	» »
Βαγγέλης Δ. Κ.	» »
Βαγγελινός Κ.	» »
Βάϊας Α. Σπ.	» »
Βάϊας Ἄθ. Κ.	» »
Βαρβέρης Θ.	» Πριγκήπω
Βαρδακάτου Δ.	» Κων/πόλει
Βαρζέλης Γ.	» Ἄρτη
Βαρνάβας Ι.	» Κων/πόλει
Βαρότσος	» Τούρνω Μογορελλίω
Βασῆ Κ. Στέφανος	» Κων/πόλει
Βασιάδης Ἡροκλῆς	» »
Βασιάδης Εὐστράτιος	» »
Βασιάδης Εὐθύμιος	» Νικομηδεία
Βασιάδης Γ.	» Κων/πόλει
Βασιλειάδης Γ.	» »
Βασιλειάδης Χρ.	» »
Βασιλειάδης Ματθαῖος	» »
Βασίλειος Ἀρχιμανδρίτης	» Χάλκη
Βασιλείου Κ. Χ.	» Κων/πόλει
Βασιλείου Γ.	» »
Βασιλείου Ν.	» »
Βασιλείου Γ.	» Ἀθήναις
Βασιλείου Ἀποστ.	» Κων/πόλει
Βασιλείου Π. Στ.	» Θεραπείαις
Βασιλείου Τέτος	» Διπλοκιονίω
Βασιλείου Χαρίσης	» Μεγάλω Ῥεύματι
Βασιλείου Ἀποστ.	» Κων/πόλει
Βασιλείου Ἄθ.	» »
Βασιλείου Χρήστος	» Γκιόκ σουγιού
Βασιλείου Δημήτριος	» Ἄρτάκη
Βασιλείου Ν.	» Κων/πόλει

Βασιλείου Ι.	Ἐν Κωνσταντινουπόλει
Βασιλείου Ζ. Ἀναστ.	» Πριγκήπω
Βασιλείου Ἀθ. Φώτιος	» Κων/πόλει
Βασιλόπουλος Ὁδ.	» Τούρνω Μογορελλίω
Βάσσου Δημήτριος	» Κων/πόλει
Βαστέλης Θεοχάρης	» »
Βαταβάλης Δ.	» »
Βάφας Χ.	» Ἀθήναις
Βαφέας Ἡλίας	» Σμύρνη
Βεζούλης Π. Ἀγγελῆς	» Κων/πόλει
700 Βελιούλη Α.	» »
Βελιούλη Φερχᾶς	» »
Βελισάριος Κ.	» »
Βελλογιάννης Μ.	» »
Βέμης Β. Νικόλαος	» »
Βενέτης Ἡλίας	» »
Βέργου ἀδελφοί	» Σμύρνη
Βέτσης Γ.	» Β. Ῥύακι
Βιζούκας Ι.	» Κων/πόλει
Βινακίδης Δ. Α.	» »
Βιτάλη ἀδελφοί	» »
Βίτσος Γ.	» »
Βλαχλείδης Ν. Π.	» Ἰωαννίνοις
Βόλγας Χριστ.	» Τούρνω Μογορελλίω
Βουκαλάς Δ.	» Κων/πόλει
Βόκκος Ἀλ.	» Μ. Ῥεύματι
Βουρέκας Γ.	» Τούρνω Μογορελλίω
Βουρέκας Ν.	» » »
Βουτρυάραι ἀδελφοί	» Χαριουπόλει
Βουτυράς Σ.	» Κων/πόλει
Βρέτος Ι.	» »
Brussien	» Βιέννη
701 Β. Κωνσταντῖνος	» Κων/πόλει

Γ

— Γαλανούλης Ἀλέξανδρος	Ἐν Κωνσταντινουπόλει
— Γαλίτσης Α. Βασιλείου	» »
— Γαλίτσης Δημ.	» »
— Γάνου καὶ Χώρας Μητροπολ. Γρηγόριος	» »
— Γαρίδης Παναγ.	» »
— Γάτσος Σπυρίδων	» Βόλφ
— Γεννάδιος Ι.	Ἐν Κωνσταντινουπόλει
— Γεώργης Γ. Χρῆστος.	» Ἀργυροκάστρω
— Γεωργάκης Ν.	» Κων/πόλει
— Γεωργιάδης Δ.	» Πριγκήπω
— Γεωργιάδης Σ.	» Κων/πόλει
— Γεωργίου Παππᾶ	» »
— Γεωργίου Κ.	» Χαριουπόλει
— Γεωργίου Π. Ἀθανάσιος	» Κων/πόλει
— Γεωργίου Π. Δ. Κ.	» »
— Γεωργίου Φώτιος	» »
— Γεωργίου Ἰωσήφ	» »
— Γεωργίου Πέτρος	» »
— Γεωργίου Κώνστας	» »
— Γεωργίου Ι.	» »
— Γεωργίου Δ.	» Θεραπείας
— Γεωργίου Ν.	» Χαλκηδόνι
— Γεωργίου Δ.	» »
— Γεωργίου Στέφανος	» Κων/πόλει
— Γεωργίου Στέργιος	» »
— Γεωργίου Ἰωάννης	» »
— Γεωργίου Χρῆστος	» »
— Γεωργίου Σάββας	» »
— Γεωργίου Πέτρος	» »
— Γεωργίτσης Ι.	» »
153 Γεωργόπουλος Α.	» »

Γεωργούλης Β. Γ.	Ἐν Σινώπῃ
Γεωργούτσος Β.	» Κων/πόλει
Γιαννόπουλος Χ. Χ.	» »
Γιαννούσης Δικαῖος	» »
Γιώτης Ἄναστ.	» »
Γιώτης Β. Ἄργ.	» »
Γκαλίτσος Δ.	» »
Γκατσόνης Σ. Ν.	» »
Γκάτσος Κ.	» »
Γκίκας Κ. Δ.	» »
Γκίλας Κ.	» »
Γκινάκας Παναγ.	» »
Γκιοκάς Α. Κων.	» »
Γκιοχας Θωμᾶς	» »
Γκόβελας Κωνστ.	» »
Γκόβελας Ζ. Κωνστ.	» Πριγκήπω
Γκόγκολου Ι. Παναγ.	» Κων/πόλει
Γκόνοσ Παναγ.	» »
Γκόρας Δ.	» »
Γκούζια Ι.	» »
Γκριτσανᾶς Δ	» »
Γοργόλης Ἄλ.	» »
Γόρου Α. Δ.	» »
Γότσου Κ.	» »
Γούδας Β.	» »
Γούλα Α.	» »
Γραφίδης Ι.	» Χαλκηδόνι
Γρηγορίου Βαγγέλης	» Κων/πόλει
Γωρίτσος Κ. Θ.	» »

Δ

Δαϊλάνης Κ. Γ.	Ἐν Κωνσταντινουπόλει
Δαμάτογλου Α.	» »
Δασουκίδης Β.	» »

Δάφιλλος Π.	» Πριγκήπω
Δερβέννης Θ.	» Κων/πόλει
Δέρκων Νεόφυτος	» »
Δεματᾶς Γ. Ι.	» »
Δημητριάδης Ἀθ.	» »
Δημητριάδης Μιχ.	» »
Δημητρίου Ἀν.	» »
Δημητρίου Κυρ.	» »
Δημητρίου Χριστοδ.	» »
Δημητρίου Σπύρος	» »
Δημητρίου Κυριάκος	» »
Δημητρίου Σταῦρος	» »
Δημητρίου Γεώργιος	» »
Δημητρίου Ἰωάννης	» »
Δημητρίου Ἰωάννης	» Ταταούλιος
Δημητρίου Ἀθ.	» Κων/πόλει
Δημητρίου Χ. Στεφανῆς	» »
Δημητρίου Φώτιος	» Βαθυρρύακι
Δημητρίου Σ.	» »
Δημητρίου Γ.	» Κασίμ. Πασσᾶ
Δημητρίου Νικόλαος	» Χρυσουπόλει
Δημητρίου Α. Εὐθύμιος	» »
Δημητρίου Κ.	» Ὀρτάκιοι
Δήμου Π. Χ.	» Κων/πόλει
Δήμου Ν.	» »
Δήμου Ἐμμανουήλ	» »
Δήμου Α. Κ.	» »
Δημοτσάτος Ν.	» »
Διαλεγμένος Γ.	» »
Διθέρης Ι.	» »
Δελλαήρας	» »
Δόβρος Εὐσταθ.	» »
Δόκος Δημήτριος	» »
Δόμπρος Ἀπόστ.	» »
Δονορόζης Κ.	» »
Δοξατίου Κοινότης	» Ἀργυροκάστρω
Δόστης Ι.	» Κων/πόλει
Δούκας Σ. Ι.	» »

— Δουρδούφης Ν.	Ἐν Κωνσταντινουπόλει
— Δουρδος Β. Α.	» »
— Δουδάς Ν.	» »
— Δράκος Δ.	» »
— Δρακούλης	» »
— Δρέκου Π. Βασ.	» »
— Δρικόπουλος Ν.	» »
— Δρόσου Ν.	» »
— Δρυϊνουπόλεως Ματθαίος Μητροπολίτης	» Ἀργυροκάστροφ
— Δρυϊνουπόλεως Ταμίειον	» »
— Δυρράχίου Βησσαρίων Μητροπολίτης	» Δυρράχίω
— Δούκας Κ. Θεοδός.	» Κων/πόλει

Ε

— Ἐλευθερίου Σπυρίδων	» Κων/πόλει
— Ἐξάρχου Ν. Ἀδελφοί	» Ῥαιδεστῶ
— Ἐξάρχου Δ. Παναγ.	» Κων/πόλει
— Ἐξάρχου Β. Παναγ.	» »
— Εὐαγγέλη Ν. Δημ.	» Θεραπείοις
— Εὐαγγελίου Ν. Π.	» Νεοχωρίω
— Εὐθυμιάδης Κ.	» Κων/πόλει
— Εὐθυμίου Ἀναστ.	» »
— Εὐθυμίου Παναγ.	» »
— Εὐλάμπιος Δημητρίου	» Χαρταλιμῆ
— Εὐστρατιάδης Κωνστ.	» Κων/πόλει

Ζ

— Ζάβελη Χ. Στ.	Ἐν Κων/πόλει
— Ζάβας Ζ.	» »
— Zancovitz	» Τούρνω Μογορελλίω
— Ζίγκος Ι	» Κων/πόλει
— Ζηλάππας Ἀθ.	» »
— Ζαλάππας Ἀνδ.	» »

Ζάππας Κωνστ.	» Βουκορεστίω
Ζαχαλίκος 'Αθ.	» Κων/πόλει
Ζαρίφης Γεώργιος	» »
Ζάβαλης Χρ. Στ.	» 'Ραιδεστώ
Ζάρος Ν. Χρ.	» Κων/πόλει
Ζαφείρης Π.	» »
Ζαφειρόπουλος Σπ.	» »
Ζαφειρόπουλος Εύθ.	» »
Ζαχάρης Εύδ. Β.	» »
Ζαχάρης Σταύρος	» »
Ζαχαριάδης Εύαγ.	» »
Ζαφειρόπουλος Ζαφείριος	» »
Ζέκου Δ. Β.	» »
Ζέρβας Δημήτριος	» »
Ζέρβας Κωνστ.	» »
Ζέρβας Α. 'Ιωάννης	» »
Ζέτου Δ.	» »
Zincovitz Vicentz	» »
Ζήση Θ. Βασιλική	» »
Ζήσης Θ. Κ.	» »
Ζήσης Θ. Ζ.	» »
Ζήσης Ι.	» »
Ζήσης Β.	» »
Ζήσης Ι.	» »
Ζήσης Γ.	» »
Ζήσης Α.	» 'Αθήναις
Ζήσης Π.	» Κων/πόλει
Ζήσης Κ.	» Διπλοκιονίω
Ζήσης Ν.	» Βεϊκόζ
Ζήσης Η.	» »
Ζήσης Β.	» 'Υψωμαθείοις
Ζήσης Φ.	» Κων/πόλει
Ζήσης Παναγ.	» Χαρταλιμη
Ζήσης Κυρ.	» Μαλτεπέ
Ζωγλοπίδης Κωνστ.	» Κων/πόλει
Ζωγράφος Χρηστάκης	» »
Ζωγράφος Στέφος	» »
Ζωγράφος Α. Γ.	» Νεοχωρίω

300 Ζωγράφου Χρ. Δομνίκα	» Κων/πόλει
Ζωγράφος Θ.	» »
Ζωγράφος Α.	» »
Ζωγράφος Β.	» »
Ζωγράφος Εύαγ. 'Αθ.	» »
Ζώνη Γεώργιος	» »
Ζωΐδης Δημήτριος	» »
Ζωΐδης Κ. Γ.	» Ίωαννίνους
Ζώνιας 'Αποστ.	» Μ. 'Ρεύματι
Ζώνιας Β.	» Βεικιδζ
Ζωτόπουλος Κ.	» Κων/πόλει
Ζώτου Π.	» »
Ζωτού Ι.	» 'Αργυροκάστρω
Ζώτου Π.	» Κων/πόλει
305 Ζώτου Γ.	» Ίωαννίνους

Η

'Ηγουμενίδης Κωνστ.	» Κων/πόλει
'Ηλία Ι.	» »
'Ηλία Ν.	» »
'Ηλιάδης Χ.	» »
310 'Ηλιάδης Γ.	» »

Θ

Θάνος Β. Κ.	» »
Θάνος Ν. Κ.	» »
Θάνος Ν.	» »
Θάνος Σωτ.	» Τσερμπετση Τσαΐρ
Θάνος Θ.	» Γκινομους-Σουγιού
Θέμης Κ. 'Αθ.	» Κων/πόλει
Θεοδοσιάδης Ν.	» »
Θεοδοσίου Μ.	» 'Αργυροκάστρω
319 Θεοχαράτος	» Τ. Μογορελλίω

I

— 'Ιακωβίδης 'Αδαμάντιος	'Εν Κων/πόλει
— 'Ιάκωβος 'Ιωάννης	» »
'Ιάκωβος 'Ιωάννης	» »
'Ιακώβου Παναγιώτης	» Τ. Μογορελλίω
'Ιατρός Δημήτριος	» Χαρταλιμῆ
'Ιγγλέσης Χρήστος	» »
'Ιγγλέσης Κοσμάς	» Κων/πόλει
— 'Ιλαρίδης Δ. Α.	» »
Ismail Mehmet	» »
'Ιωαννίδης Νικόλαος	» »
'Ιωαννίνων Σωφρόνιος	» 'Ιωαννίνοις
'Ιωαννίνων ἀρχιμανδρίτης 'Αββακούμ.	» »
'Ιωάννου Γεωργάκης	» Κων/πόλει
'Ιωάννου Δ. Νικόλαος	» 'Ραιδεστῷ
'Ιωάννου Π. 'Αγγελῆς	» Κων/πόλει
'Ιωάννου Πέτρος	» »
— 'Ιωάννου Γρηγόριος	» »
— 'Ιωάννης Γεώργιος	» »
— 'Ιωάννης Θεοδωρῆς	» »
— 'Ιωάννου 'Απόστολος	» »
— 'Ιωάννου Κωνστ.	» »
347 'Ιωάννου Κωνστ.	» Πριγκήπω

K

Καθάφης 'Ιωάννης	» Κων/πόλει
Καθούρ Β. Νικόλαος	» Σύρω
Καζέλος Στυλιανός	» Κων/πόλει
Καζιανόπουλος Ι. Γεωργίου	» »
Καλαμίδας Ν.	» »
Καλαντζῆς Ν.	» »
Καλλιάδης Κωνσταν.	» »
38 Καλογήρου Στέφανος	» »

— Καλός Άλ.	» Εν Άθήναις
— Καλούδης Δημ.	» Άργυροκάστρω
Καλούτσος Ι. Δ.	» Κων/πόλει
Καλπάκας Χρηστόδουλος	» Τ. Μογορελλίω
Καλπάκας Γ.	» Κων/πόλει
Καλτσονίδης Χρ. Άθ.	» »
— Καλυβάς Α. Χρήστος	» »
— Καλυβάς Κ. Μηνάς	» Μποστταντζή-κιοϊ
— Καλυβάς Ι. Βασ.	» »
— Καλυδόπουλος Α. Δημητρ.	» Κων/πόλει
— Καλωταίος Γ. Χρ.	» »
— Καμιναρίδης Ι.	» »
— Καμιναρίδου Γ. Εύφροσύνη	» »
— Καμπούρης Θ. Σταμ.	» »
— Καμπουρόπουλος	» Τ. Μογορελλίω
— Καμτσιδής Ίωάννου αδελφ.	» Χαριουπόλει
— Κατζαβέλης Σταύρος	» Κων/πόλει
— Κάππος Σ.	» »
— Κάππος Άν. Ίωάννης	» »
Κάππος Χρ.	» »
— Καρά-Κώστας Ίωάννης	» Έγρι-καπή
— Καρά-Κώστας Ματθ.	» Μογορελλίω
— Καράβιας Όδυσ.	» Κων/πόλει
— Καραγιάννης Ι.	» »
Καραγιαννόπουλος Ι. Ν.	» Χαριουπόλει
— Καραγιάννη Θεοχαρ.	» Κων/πόλει
— Καρά-Κώνστας	» »
Καρανάτσιος Δ. Μαργ.	» »
— Καραούλης Χ. Θ.	» »
— Καραπάνος Κωνσταντίνος	» »
— Καραπάνος Γ. Ι.	» Άρτη
— Καραπάνος Γεράσιμος	» »
— Καραπάνου Κωνστ. Μαρία	» Κων/πόλει
— Καράς Νικόλαος	» »
— Καράς Άναστάσιος	» »
— Καρατάσου Ι.	» »
— Καρκαλόπουλος Ι.	» »
354/ Καρόπουλος Μ.	» Μακροχωρίω

† Κασσανδρείας, Γρηγόριος	
Κέσκας Ι. Πέτρος	» Κων/πόλει
Κασόλης Ι. Γεώργιος	» »
Καστούνης Γ. Κυριάκος	» »
Κάτσης Δ.	» Πριγκήπω
Κατσίνας Παναγ.	» Κων/πόλει
Κατσώνης Ι. Δ.	» »
Κατσιόπουλος Σπυρίδων	» Τ. Μογορελλίω
Κελπερής Θεοδ.	» Κων/πόλει
Κέντρου Νικόλαος	» ΄Ραιδεστῶ
Κέντρου Κ.	» »
Κέντρου Βασίλειος	» »
Κίρκου Ι.	» »
400 Κίτσος Γεώργιος	» »
Κιτσούλης Χρ.	» »
Κλεάνθης Ζ.	» »
Κλεόμβροτος Στ. αρχιμανδρίτης	» »
Κόμος Ι. Νικόλαος	» »
Κόδρου Π. Μιχαήλ	» »
Κοέν Βαροῦχ	» »
Κοκκινόπουλος Ἄποστ.	» »
Κόκκινος Παναγ.	» Πριγκήπω
Κολίγας Γ.	» Κων/πόλει
Κολοβός Π.	» Ἰωαννίνοις
Κολοκοτρώνης Κ.	» Χαρταλιμῆ
Κοινότης Δελβινακίου	
» Δρυμάδων	» Παλαιᾶ Πρωγωνιανῆ
» Ζαροβίστης	» » »
» Ποντικιάτων	» » »
» Ζαραβίνης	» » »
» Λιμποχόβου	» » »
» Καιστορατίου	» Ἄργυροκάστρω
» Γλίνας	» »
» ἼΑνω Ἐπισκοπῆς	» »
» Καλογοραντσης	
» Μποζανίκης	
Κόκης Μιχαήλ	» Κων/πόλει
425 Κολούκης Χ.	» »

Κονεμένος Γεώργιος	Ἐν Κερκύρα
Κονιόπουλος Γεώργιος	» »
Κύρου Σπυρίδης	» Πριγκήπω
Κόντο Βαγγέλης	» »
Κοντόπουλος Ι.	» Σμύρνη
Κορνάρος Ι.	» Κων/πόλει
Καρανάτσος Ι.	» »
Κυρούσης Ἀλέκος	» »
Κυρούσης Δημ.	» »
Κόταρης Αθ.	» Ῥαιδεστῶ
Κότσης Γ. Αθ.	» Κων/πόλει
Κοτσιώδης Ι.	» »
Κοτσιώδης Β.	» »
Κούδαρος Δ.	» »
Κουβέρης Β.	» »
Κουβέρης Β. Γρηγ.	» Ῥαιδεστῶ
Κούλιας Χ. Γιάννη	» Κων/πόλει
Κουγιουμπούλου Ἀθ.	» Ξάνθη
Κοκκίνης Ι.	» Κων/πόλει
Κούλιος Γ. Νικόλας	» Πριγκήπω
Κούλιος Ι. Κώνστας	» »
Κούλιος Ι.	» »
Κουλούρης Ματθαῖος	» Κων/πόλει
Κούσης Γεώργιος	» »
Κουσιδης Ν.	» Ῥαιδεστῶ
Κούτης Σ. Γεώργιος	» Κων/πόλει
Κουτάκης Ἡλίας	» »
Κουτσός Παναγ.	» »
Κουτσοστέριου Στέφ.	» Μικροχωρίω
Κρικότσου Ι.	» Κων/πόλει
Κρικότσου Ν.	» »
Κυμπρέκος Δ.	» »
Κυργότης Δ.	» »
Κυριάκου Κ.	» »
Κυριάκου Ν.	» »
Κυρίτσης Ἀναστ.	» Μποστανταίικιοι
Κυρίτσης Χ. Ἀθ.	» Χαρταλιμῆ
1163 Κυρίτσης Ἀντ.	» Κων/πόλει

Κύρου Ι. Χρ.	Ἐν Κωνσταντινουπόλει
Κύρου Σ. Κυριάκος	» »
Κυρούση Φώτιος	» »
» Κωνστ.	» »
Κωνόπουλος Φίλιππος	» »
Κώνστα Π. Πέτρος	» Ἀργυροκάστρω
Κώνστα Χ. ἀδελφοί	» Κων/πόλει
Κωνσταντινίδης Μ.	» »
Κωνσταντινίδης Π.	» »
Κωνσταντινίδης Ἀλ.	» »
Κωνσταντινίδης Ἰωάννης	» »
Κωνσταντινίδης Γιάγκος	» »
Κώνστα Νικόλαος	» »
Κωνσταντίνου Δῆμος	» »
Κωνσταντίνος Ἀρχιμανδρίτης	» »
Κωνσταντίνου Εὐάγγελος	» »
Κωνσταντίνου Χρ.	» Θεραπείας
Κωνσταντίνου Γεώργιος	» Κων/πόλει
Κωνσταντίνου Σπύρος	» »
Κωνσταντίνου Δῆμος	» »
Κωνσταντίνου Ἀθανάσιος	» »
Κωνσταντίνου Χρήστος	» »
Κωνσταντίνου Στέφος	» »
Κωνσταντίνου Ι.	» »
Κωνσταντούλης Χ. Γ. Κ.	» »
Κώνστα Γεαννάκη	» »
Κωνσταντίνου Πέτρος	» Φουντουκλίω
Κωστούλας Δημ.	» Κων/πόλει
Κωστόπουλος	» »

Λ

Λογαράκης Ἰ.	Ἐν Κων/πόλει
Λαδάς Βίκτωρ	» »
Λαζόπουλος Γ.	» α
Λαζόπουλος Δ.	» »

Δαζοπούλου Γ. Βιρήνη	Ἐν Κωνσταντινουπόλει
Δάλας Σωτήριος	» »
Δαμποβοτιάδης Κ.	» Γκιόκ-σουγιού
Δαμποβοτιάδης Φιλ.	» »
50 Δαμποβοτιάδης Ν.	» Κων/πόλει
Δαμποβοτιάδης Θωμάς	» »
Δαμπρίδης Ἰωάννης	» Ἰωαννίνοις
Δαμπρινίδης Π. Γ.	» Κων/πόλει
Δαμπροέλης	» Μογορελλίω
Δάμπρος Χ. Δ.	» »
Δάμπρου Ἀθανάσι.	» »
Δάμπρου Γ. Ἰωάννης	» Βεϋλέρβεη
Δάππα Ν. Ἀδελφοί	» Πάτραις
Δάππας Ν. Κωνσταν.	» Κων/πόλει
Δάππας Ν. Σπυρ.	» Γκιόκ-σουγιού
Δάππας Βασίλειος	» Ἰωαννίνοις
Δεβέντης Ἀθ. Ι.	» Κων/πόλει
Lebout Ch.	» »
Δέκα Κ. Ἀλέκος	» »
Δέκας Νικόλαος	» »
Δέκας Γ. Παῦλος	» »
Δεοντίου Κυριάκος	» Χαρταλιμῆ
Διάγκου Σταῦρος	» Κων/πόλει
Διάγκουρας Παναγιώτ.	» »
Διάμπης Ι. Β.	» Ἰωαννίνοις
Διάμπης Ι. Ἀλ.	» »
Διάμπη Ι. Ἀγγελικῆ	» Κων/πόλει
Διάμπης Δ. Ι.	» »
Διανός Π.	» »
Διανός Μ. Ἱερεὺς	» »
Διάφας Κωνσταντίνος	» Πριγκίπων
Διβάνιος Μάρκος	» Κων/πόλει
Δίλης Κ. Γ.	» »
Διόλη Κ. Ἰωάννης	» Γκιόκ-σουγιού
Διόλος Κώτζη Α.	» Κων/πόλει
Διούμας Ἀπόστ.	» »
Δίπα Στεφ.	» »
53 Δίστας Ἀναστ.	» Χαριουπόλει

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

Λίτος Ίωάνν.
 Λίτου Ι. Χρήστος
 Λίτσης Ι. Κυριάκος
 Λίτσιος Κωνσταν.
 Λιώρα Γεώργιος
 Λογοθέτης Μιχαήλ
 Λόντου Π Ζ.
 Λούλης Ι. Ίωάννης
 Λούκας Στέφ.
 Λουκίσης Άριστομ.

5118

Ήν Κων/πόλει
 » »
 » Πριγκήποι
 » Κων/πόλει
 » »
 » »
 » Χρυσουπόλει
 » Ίωαννίνοις
 » Κων/πόλει
 » »

Μ

Μάικος Γεώργιος
 Μάϊρας Κ. Θεόδωρος
 Μαλιάδης Δημ.
 Μάλιος Ίωάννης
 Μακάριος Ίωσήφ
 Μακρής Θεμιστοκ.
 Μάμης Π. Δημ.
 Μάνθος Σ. Παύλος
 Μανιώτης Γ. Δ.
 Μανιώτης Γεώργιος
 Μανιώτης Ίωάννης
 Μάνος Κώστας
 Μήλιος Εδθόμιος
 Μάνος Μιχαήλ
 Μάνος Ν.
 Μαντέλου Γ. Δημ.
 Μάντσος Κ. Σπ.
 Μάντσος Έλ. Δημ.
 Μανωλάκης Ν. Σ.
 Μαράσογλους Β. Μηνᾶς
 Μαρινόπουλος Άντωνίος
 Μάρκου Παναγιωτ.

565

Ήν Κωνσταντινουπόλει
 » »
 » »
 » Σμύρνη
 » Κων/πόλει
 » »
 » »
 » Χαριουπόλει
 » Κων/πόλει
 » »
 » »
 » »
 » »
 » »
 » »
 » »
 » »
 » »
 » »
 » »
 » »
 » »
 » »

Μάρκος Χαραλαμ.	Ἐν Κωνσταντινουπόλει
Μαρσάν Πολύβιος	» »
Μάσιος Νικόλαος	» »
Μάστακας Ἀντώνιος	» »
Ματθαῖος Μητροπ. Δρυϊνουπ.	» Ἀργυροκάστρω
Μάτσικας Ἀθανάσιος	» Κων/πόλει
Μάτσου Ἀναγνώστης	» »
Μαυρήκος Ἰωάννης	» »
Μαυρομάτης	» Μογορελλίω
Μεγκλῆς Ἀγγελῆς	» Κων/πόλει
Μάγκης Χ.	» »
Μελίδης Σπυρίδων	» »
Μεντσικῶφ Β.	» »
Μεντσικῶφ Στ.	» »
Μερτσάρης Κώνστας	» »
Μερτσάρης Χρ. Δημητρ.	» »
Μετσιλόνης Σ. Γεωργ.	» »
Μετσοβίτης Γεώργιος	» »
Μήλιου Γ. Παναγ.	» »
Μηλιώτης Γ.	» »
Μηλιώτης Στέργιου	» »
Μήλου Ἀναστάσιος	» »
Μηνᾶς Ζήσης	» »
Μῆνος Γεώργιος	» »
Μήτσαρης Γεωργ.	» Χάσκιον
Μήτσιος Ἥλ. Γεωργ.	» Κων/πόλει
Μήτσος Α. Χρ.	» »
Μίετη Γ. Δημήτρ	» »
Μίσιος Κ.	» »
Μίσιος Δημ.	» »
Μίτσαρης Στέφ.	» »
Μιχαήλ Κῶτος	» Ἀργυροκάστρω
Μιχαηλίδης Χαρ. Ἰατρὸς	» Κων/πόλει
Μιχαηλίδης	» Μογορελλίω
Μόλας Δ. Σάββας	» Κων/πόλει
Μομιδης Γεώργιος	» »
Μονή Σπηλαίου	» »
» Προφήτου Ἡλιοῦ	» »

» Δουδιανῆς	Ἐν Ἠπείρῳ
» Ῥαβένιαις	» »
» Δερβισσάνης	» »
» Βανίστης	» »
» Δρωϊάνου	» »
» Ζωνάρας	» »
» Τρενόβου	» »
» Ναγοπούλων	» »
» Κάτω Παναγίας	» Ἀργυροκάστρω
» Προφήτου Ἡλιοῦ	» »
» Φανερωμένης	» »
» Βλαχέρνης	» »
» Θεοτόκου	» »
» Ἁγίας Τριάδος	» »
Μοσχόπουλος Κωνσταντ.	» Κων/πόλει
Μούκας Β. Κωνσταντ.	» »
Μουστάκης Σταῦρος	» Ῥαιδεστῷ
Μούτσος Μαργαρίτης	» Κων/πόλει
Μούτζου Παναγ.	» »
Μπάγκας Νικόλ.	» »
Μπάκουλας Κυριακός	» »
Μπάκουλας Β. Νικόλ.	» »
Μπαλίλης Σταῦρος	» »
Μπάλου Κωνστ.	» »
Μπαρμπάρεσσος Δ. Γ.	» »
Μπαρμπάρεσσος Δ. Ἐμμ.	» »
Μπάρτας	» Μογορελλίῳ
Μπαρούτης Ν. Βασίλ.	» Κων/πόλει
Μπασσᾶ Γεωρ. Π. Νικόλ.	» »
Μπάσσιος Ἰωάννης	» »
Μπάσσιος Β. Χρῆστος	» »
Μπέκου Χρ. Εὐαγγέλ.	» »
Μπέλλου Εὐστ. ἀδελφοὶ	» Ῥαιδεστῷ
Μπέλλου Δ. Γεωργ.	» Κων/πόλει
Μπιζούκας Παναγ.	» »
Μπίλης Δημ.	» »
Μπίμας Δημ.	» »
Μπίμπη Ι. Κωνστ.	» »

Νέτσης Κωνστ.	» Εν Κων/πόλει
Νέτσης Μηνᾶς	» »
Νίκας Κότσος	» »
Νίκας Ι. Ίωάννου	» »
Νικολαΐδης Κωνστ.	» Ναζλί
Νικολαΐδης Ἀλκιβιάδ.	» Βεσικτάς
Νικολαΐδης Γεώργιος	» Κων/πόλει
Νικολάου Βασίλ.	» »
Νικολάου Χρήστος	» »
Νικολάου Ἀναστάσιος	» »
Νικολάου Σπυρίδων	» »
Νικολάου Φώτιος	» »
Νικολάου Ἀπόστολος	» »
Νικολάου Χριστόδουλος	» »
Νικολάου Παντελῆς	» »
Νικολᾶς Σταῦρος	» »
Νικολόπουλος Ἀριστεΐδης	» »
Νύγιου Νικόλαος	» Χαρταλιμῆ
Νότης Β. Χρήστος	» Κων/πόλει
Νότου Παρασκευᾶς	» »
Ντάκος Ἀθ. Σπυρίδων	» Βογιατζῆ-κιοῖ
Ντίσπυρος Δημήτριος	» Ῥαιδέστῳ
Ντόνος Δημήτριος	» Ἀργυροκάστρω
Ντοῦμας Γ. Ζῆσος	» Ῥούμελι-Ἰσάρ
Ντοῦμας Χ. Σταῦρος	» Καδή-κιοῖ
Ντούπης Νικόλαος	» Κων/πόλει
Ντρίκας Κότο	» »

60/01

Ευνοδόχος Παναγιώτης

Εένος Ἀνδοᾶς

Ευνίδης Μιχάλης

Ευνίδης Βασίλειος

70/3

» Εν Χαρταλιμῆ

» Κων/πόλει

» Ῥαιδέστῳ

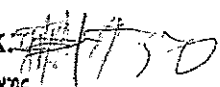
» »

Ο

Οικονομίδης Χρ. Μ.	Ἐν Κων/πόλει
Οικονομάκης Στέφ.	» »
Οικονομίδης Π.	» »
Οικονομίδης Γεώργιος	» »
Οικονόμος Κωνσταντίνος	» Πύργω
Οικονομίδης Ἀθανάσ.	» »
Οικονόμου Σ. Κωνστ.	» Κων/πόλει
Οικονόμου Ι. Χρήστος	» »
Οικονόμου Ζώης	» Καδὴ-κιοῖ

Π

Παῖδας Ι. Θεοδ.	Ἐν Κων/πόλει
Πάϊλας Ι. Βασιλ.	» »
Πάλλης Α.	» Ἀθήναις
Παναγιώτου Ἰωάννης	» Κων/πόλει
Παναγιώτου Νικόλαος	» Ἀϊθάν-σεραῖω
Παναγιώτου Νικόλαος	» Βουγιούκ-δερε
Παναγιώτου Ἀνδρέας	» Καδὴ-κιοῖ
Παναγιώτου Ἀναγνώστης	» Κων/πόλει
Παναγιώτου Νικόλαος	» »
Πανόπουλος Ἰωάννης	» »
Πάντος Παναγιώτης	» »
Πάντου Π. Ἀθανάσιος	» »
Πάντος Γ. Σπύρος	» Βουγιούκ-δερε
Πάντος Δ. Στέφανος	» Τσαμλιτζη
Πανταζῆς Μιλτιάδης	» »
Πάντσου Βασίλ.	» »
Παππᾶ Α. Νικόλαος	» »
Παππᾶ Μιχ. Γεώργιος	» Κιουτσούκ-κιοῖ
Παπᾶ Ι. Δημήτρ.	» Κων/πόλει
Παππᾶ Ἀναγνώστου Χαράλ.	» »

Παππά Χρήστος μέγας Σακελλάριος	» Χρυσουπόλει
Παππά 'Αθανάσιος	» »
Παππά 'Αντώνιος	» »
Παππαγεωργίου Π. Κ. 	» Κων/πόλει
Παππαγιάννης 'Ιωάννης	» Θεραπείσις
Παππαγιαννόπουλος Ν.	» Κων/πόλει
Παππαδόπουλος Δ. Κ.	» »
Παππαδόπουλος Κ.	» »
Παππαδόπουλος Π.	» »
Παππαδόπουλος 'Αθ.	» »
Παππαδόπουλος Δημ.	» »
Παππαδόπουλος Δ. Κ.	» Βουγιούκ-δере
Παππαδόπουλος Στυρ.	» 'Αρτη
Παππαδόπουλος Περικλ.	» Κων/πόλει
Παππαδόπουλος Μιχαήλ	» »
Παππαδόπουλος Νικόλαος	» »
Παππαδόπουλος Δημήτρ.	» »
Παππάζογλου 'Αγγελική	» 'Ιωαννίνους
Παππάζογλους Τηλέμαχος	» Μογορελλίω
Παππαμιχαλόπουλος Ν.	» Κων/πόλει
Παπανάγου Παναγ.	» »
Παπαρρούσης Δ. Νικόλαος	» »
Παππᾶς Δ. Σταυρ.	» »
Παρανίκας Ματθαῖος	» »
Παρανίκα Μ. 'Αννα	» »
Παρασχόπουλος Χ. Βασιλ.	» »
Παράσχος Γ. Κ.	» 'Ιωαννίνους
Παρίσης 'Απόστολος	» Κων/πόλει
Πασπαλλῆς Δημ.	» »
Πασχαλίδης Δημ.	» 'Ραιδεστῶ
Πασχαλόπουλος	» Μογορελλίω
Πελώνης Δημοσθένης	» Κων/πόλει
Πέγκου Δημ.	» »
Πένας Χ. 'Ιωάννης	» »
Περδικάρης Λυκοῦργ.	» »
Περσινέλας 'Αντώνιος	» 'Ιωαννίνους
Πετρίδου 'Ελένη	» Κων/πόλει
Πέτρου Γεώργιος	» »

Πέτρου Ἀχιλλεύς	Ἐν Μογορελλίῳ
Πετσάλης	» »
Πετσάλης Χ.	» Κων/πόλει
Πετσάνης Ἀναστάσιος	» »
Πῆς Σ. Κωνσταντῖνος	» »
Πίντζα Γ. ἀδελφοὶ	» »
Πίστης Ἀλέξανδρος	» Νεοχωρίῳ
Πλακιάδου Ματρώνη	» Κων/πόλει
Πλιάσκα Ἀθανάσιος	» »
Πολίτης Ἰωάννης	» »
Πρασουλίδης Δ. Στ.	» »
Πρεκολίτσας Δ. Στέργιος	» »
Πρεμετινὸς Ἠλία Κοσμάς	» »
Πρεμέτης Μ. Θωμάς	» »
Πρίντζης Ἰωάννης	» »
Προύζος Ἰωάννης	» Ὁμοργερίῳ
Προύσαλης Ἐπαμ.	» Κων/πόλει
Πρώκου Βάνος	» »

P

Ῥάπτης Ι. Βασιλ.	Ἐν Κων/πόλει
Ῥάμμος Ἰωάννης	» »
Ῥαφαήλ Ῥαφαήλ	» »
Ῥεμούλης Π. Νικολ.	» »
Ῥενόπουλος Π. Δημ.	» »
Ῥέσσος Ἰβραχὴμ	» »
Ῥέσσου Γεώργιος	» »
Ῥέτσου Δημήτριος Γ. Ζῆσος	» »
Ῥηγόπουλος Κωνστ.	» »
Ῥήκας Β. Κώνστας	» »
Ῥοῦζος Ι. Ζῆσος	» »
Ῥοῦζος Γεώργιος	» Ἀρτη
Ῥομπατινὸς Δ. Σταύρος	» »
Ῥητζόπουλος Ἀναστάσιος	» Κων/πόλει
Ῥωσσάκης Ἀνθ.	» »

Σ

Σάββα Χρήστος	Ἐν Κων/πόλει
Σάββας Ι.	» Ἰωαννίνοις
Σακελλάριος Π.	» »
Σαλαπάντας Π.	» »
Σαρακιώτης Β.	» Κων/πόλει
Σαρακιώτου Β. Αἰκατερίνη	» »
Σάρρου Κ. Γ.	» »
Σατώρας Ἰωάννης	» »
Σατραζάμης Στ.	» Φουντούκλῃ
Σβέτσος Ἐλευθ.	» Κων/πόλει
Σεϊμένης Β.	» »
Σάκου Κώνστας	» Καδῆ-κιοῦ
† Σεραφείμ Μητροπολίτης Ἄρτης	» Κων/πόλει
Σέτζοι Σ. Ἀδελφοί	» Χαριουπόλει
Σίδερη Κωνστ.	» Κων/πόλει
Σιλιχτάρης Ἀθαν.	» »
Σίτου Ἀθανασ.	» »
Σιτούνης Κωνσταντ.	» »
Σκαλιέρης Κλ.	» »
Σκόντρας Σωτήριος	» »
Σούλλας Α. Βασιλ.	» »
Σουλίδης Θ. Ν.	» »
Σουμπάλης Παναγ.	» Στέγη
Σουμπάλης Χ. Βασιλ.	» Κων/πόλει
Σουμπάλης Χ. Ζῆσος	» »
Σούρλας Ἀντώνιος	» »
Σοφιανός Χ. Γ.	» Θεραπείοις
Σοφιανός Γ.	» »
Σπανουδάκης Ἐμμ.	» Κων/πόλει
Σπυρίδης Κύρος	» »
Σπυρίδων Κωνσταντ.	» »
Σπυρίδωνος Χαρ.	» »
Σπυρίδωνος Βασ.	» »
Σπύρου Κώνστας	» »

Σπύρου Γεώργιος	Ἐν Ῥαιδεστῷ
Σπύρου Κώνστας	» »
Σπύρου Σταῦρος	» Κων/πόλει
Σταθόπουλος Γ. Ἄθανασ.	» »
Σταματιάδης Ἰωάννης	» »
Σταματιάδης Ἀντώνιος	» »
Σταματίου Παναγ.	» Ταταούλοις
Σταύρου Χρῆστος	» Κων/πόλει
Σταύρου Γεώργιος	» »
Σταύρου Σπύρος	» »
Σταύρου πα. Γεώργιος	» »
Στεργιάδης Δ.	» Ἰωαννίνοις
Στεφανίδης Χρῆστος	» Ῥαιδεστῷ
Στεφάνου Πέτρος	» Κων/πόλει
Στέφανος Ἱεροδιάκονος	» Δρυϊνουπόλει
Στεφάνου Παναγιώτης	» Κων/πόλει
Στογιάννης Δημ.	» »
Στόλης Ἀ. Ἰωάννου	» »
Σύνου Δ. Βασίλ.	» Ταταούλοις
Σύνου Κώνστας	» Κων/πόλει
Σφίκας Ἰωάννης Ἱερεὺς	» »
Σφύρλος Ἰωάννης	» »
Σῶμος Κωνσταντῖνος	» »
Σώνας Στέφανος	» »
Σωτηριάδης Ἀθ.	» Χρυσουπόλει
Σωτηριάδης Ν.	» Κων/πόλει
Σωτηριάδης Δημ.	» »
Σωτήριος Χατζῆ	» »
Σωτηρίου Χρῆστος	» »

Τ

Τάγης Ἀναστάσιος

Τάγης Ν. Ε.

Τάγκας Β. Νικόλαος

Ταταρίδης Θεόδωρος

Ἐν Κων/πόλει

» Ταταούλοις

» Χρυσουπόλει

» Ῥαιδεστῷ

Τάσης Γ.	Ἐν Κων/πόλει
Τάσσου Γεώργιος	» »
Τέρμος Χαρίσης	» »
Τέρμος Ν. Χαρίσης	» »
Τέλιος Κωνσταντῖνος	» »
Τέτζιου Δ. Σταῦρος	» »
Τέτσου πα. Εὐαγ.	» »
Τζαβάρη Γ. Ἀγγέλ.	» »
Τζάγκος Ζήσεμος	» Ἀργυροκάστρω
Τζάγκος Ι. Δημ.	» »
Τζαστέρης Βασιλ.	» Κων/πόλει
Τζαφέρης Ἀθ. Θεοδ.	» Ῥαιδεστῶ
Τζαφέρης Ἰωσήφ	» Κων/πόλει
Τζάχος Ν. Ἐλευθ.	» »
Τζάχος Γεώργιος	» »
Τζέλης Βασίλειος	» »
Τζελίλη Βεῖπ	» »
Τζελίλης Ἐσσάδ	» »
Τζερωτόπουλος Ν.	» »
Τζήμος Βασιλ.	» »
Τζήτσου Ι. Α. Δ.	» »
Τζήτσου Κωνσταντίνου	» »
Τζίμος Σταῦρος	» »
Τζίμος Χρήστος	» »
Τζίμος Παναγ.	» Χαρταλιμῆ
Τζιόλος Γεωργ.	» Κων/πόλει
Τζιότζου Ι. Χρήστος	» »
Τζίπης Ν. Κεστορατίω	» »
Τζιτζου Κ. Παναγ.	» Κων/πόλει
Τζολάκη Ι. Ἀδελφοί	» Χαριουπόλει
Τζότζο Ι. Δημ.	» Κων/πόλει
Τζούκλας Α. Δ.	» Σισλιῶ
Τζούλης Ι. Κότος	» Κων/πόλει
Τζουνίδης Κωνσταντ.	» Ῥαιδεστῶ
Τζώρας Γεώργιος	» Κων/πόλει
Τζώρας Ν. Χρήστος	» Κων/πόλει
Τίκου Δημήτριος	» »
Τόκος Ζῆσος	» »

Τόκου Β. Ζήσος	Ἐν Κων/πόλει
Τόκου Μάρκος	» Κεστορατίω
Τόστης Ν. Ἰωάννης	» Κων/πόλει
Τούπα Α. Γεώργιος	» »
Τούτσης Βασιλ.	» »
Τρίτζος Γ. Κωνσταν.	» »
Τριαντάφυλλος Γ. Χρήστος	» Ῥαιδεστῶ
Τριαντάφυλλος Παναγ.	» Κων/πόλει
Τσακαλίδης Κωνστ.	» »
Τσακόνας Νικόλαος	» »
Τσακόπουλος Δ. Χ.	» »
Τσάνης Δ.	» »
Τσαπαλίδης Γ.	» Ἰωαννίνους
Τσαπήρας Χρ. Κωνσταντ.	» Κων/πόλει
Τσαταλοπούλου Ἀδελφοί	» Τ. Μογορελλίω
Τσεμίσπουλος Ν. Κ.	» Κων/πόλει
Τσερόνης Κωνσταντ.	» »
Τσιγαρᾶς Νικόλαος	» »
Τσικόνας Γ. Ἰωάννης	» »
Τσικούρας Γεώργιος	» »
Τσίπης Πέτρος	» »
Τσίπης Λεόντιος	» »
Τσέλης Ἀπόστολος	» »
Τσουμάκας Δημ.	» »
Τσουβερεδιάνος Μιχαήλ	» »
Τσούτης Ἀθανασ.	» »
Τύρας Κ. Ν.	» »

Φ

Φάντη Μάργ και Ἀδελφοί	Ἐν Ἀργυροκάστρω
Φελίδης Ι. Χρήστος	» Κων/πόλει
Φιλίδης Δημήτριος	» »
Φίλιος Α. Δημ.	» »
Φίλιος Θ. Μηνᾶς	» Χαρταλιμῆ

Φίλιππος Ἀρχιμάνδριτης ἡγούμενος Κομῆνης	Ἐν Δρυϊνουπόλει
Φιλίππου Δημήτρ.	» Θεραπείαις
Φλιόκας Θ.	» Κων/πόλει
Florio Edouard	» »
Φοινίκης Σταῦρος	» »
Φοίφας Ι.	» »
Φρεαρίτης Γ.	» Ἀθήναις
Φωτίου Γεώργιος	» Κων/πόλει
Φῶτος Νικόλαος	» »
Φώσκολος Κεφαλλῆν	» Τ. Μογορελλίῳ

X

Χαραλαμπίτζης Σ.	Ἐν Τούρνῳ Μογορελλίῳ
Χαρίσης Χρῆστος	» Κων/πόλει
Χαριτωνίδης Θ. Γεωργ.	» Θεραπείαις
Χαριτωνίδης Θ. Χαρίτων	» »
Χαριτωνίδης Θ. Κωνσταντ.	» »
Χαριτωνίδης Θ. Ἰωάννης	» »
Χαριτωνίδου Θ. Ἑλένη	» »
Χαριτωνίδου Θ. Ἀθηνᾶ	» »
Χαρίτος Νικόλαος	» Κων/πόλει
Χαρίτος Στέφανος	» »
Χαρίτος Ἰωάννης	» »
Χασάσης Σ. Φώτιος	» »
Χασιώτης Γ.	» »
Χαστά Ἀθανασ.	» »
Χατζόπουλος Ν. Κωνσταντ.	» »
Χατζόπουλος Χρηστ.	» »
Χάτσης Ι. Χρ.	» »
Χίτσου Νικόλαος	» Ἀργυροκάστρῳ
Χότζης Δ. Κ.	» Κων/πόλει
Χρηστάκη Β. Δομνίκα	» »
Χρηστάκη Β. Ζωή	» »
Χρῆστος πα.	» Σκυριάδες

Χρήστου Κυριάκος	Ἐν Κων/πόλει
Χρήστου Βασίλ.	» »
Χρήστου Ἀθανάσ.	» »
Χρήστου Βαγγέλης	» »
Χρήστου Ἀθαν.	» Βέικος
Χρήστου Παναγ.	» Κων/πόλει
Χρήστου Σταῦρος	» »
Χρήστου Ζῆσος	» »
Χρήστου Κώνστας	» Θεραπείοις
Χρήστου Τόλης	» Ἀργυροκάστρω
Χρήστου Δημ.	» Κων/πόλει
Χρήστου Γεώργιος	» Πριγκήπω
Χρηστοδούλου Κωνστ.	» Ῥαιδεστῶ
Χρῦσανθος Ἱερομόναχος	» Ἰωαννίνοις
Χρῦσανθος Δημ.	» Νεοχωρίω
Χρῦσανθος Λέκου	» »
Χρυσοβελώνης Λ.	» Κων/πόλει
Χρυσοδόντης Γ. Β.	» Θεραπείοις
Χώτζης Ἰωάννης	» Κων/πόλει

 Ψ

Ψεύδης Β. Μιχαήλ	Ἐν Κων/πόλει
Ψίμας Παναγιώτης	» Χαρταλιμῆ
Ψωμᾶς Παναγιώτης	» »

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΟΥ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΡΥΤΩΝ

Τῆ 24 Ἰουνίου 1872

Προδρεύοντος τοῦ Κυρ. Ἡροκλέους Βασιάδου.

Παρήσαν ἐκ τῶν ἐγγεγραμμένων ἰδρυτῶν οἱ κ. κ. Β. Σαρακιώτης, Ἡροκλῆς Βασιάδης, Ι. Διάμπεης, Ι. Καμιναρίδης, Δ. Μαλιάδης, Σ. Οἰκονομάκης, Μ. Παρανίκας, Ν. Δούνδας, Κ. Παππαδόπουλος, Π. Ι. Κέσκας, Κ. Σπυρίδης, Γ. Καλπάκας, Α. Δ. Ἰλαρίδης, Μ. Πανταζῆς, Α. Λιούμας, Ζ. Θ. Ζήσης, Γ. Λαζόπουλος καὶ Γ. Κ. Σάρρος.

Καταλαβόντος τὴν τοῦ προέδρου ἔδραν τοῦ κ. Ἡρ. Βασιάδου, τὴν δὲ τοῦ Γραμματέως τοῦ κ. Γ. Λαζοπούλου ἐκηρύχθη ἡ ἔναρξις τῆς Συνεδριάσεως, ὃ δὲ προεδρεύων κ. Βασιάδης ἔλεξε τὰδε.

Φίλοι Συμπολίται,

Ἴδου παρέστη ἡ ἡμέρα ἐκείνη, ἣν πᾶσα Ἡπειρωτικὴ καρδιά πρὸ πολλοῦ ἐπόθει καὶ βαρυαλοῦσα ἐπὶ τῇ ἀναβολῇ ἠρώτα «πότε τέλος πάντων ὁ Ἡπειρωτικὸς Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ ἄρξεται;» Σήμερον ἄνδρες Ἡπειρῶται, χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε. Ἴδου ὁ μυριοπόθητος Σύλλογος, εἰς οὗ τὴν σύστασιν ἀπὸ πενταετίας ἀσχολούμεθα, τὸν δὲ Κανονισμὸν αὐτοῦ ἀπὸ τριετίας ἔχομεν συντεταγμένον, συνέρχεται ὅπως καὶ πραγματικὴν καταστάσῃ τὴν ἰδρυσιν αὐτοῦ καὶ συσχεφθῆ καὶ φροντίσῃ περὶ τῶν δεόντων γενέσθαι πρὸς διάδοσιν τῆς στοιχειώδους ἰδίᾳ παιδείσεως κατὰ τὴν Ἡπειρον, διότι ἡ φιλτάτη ἡμῶν Πατρίς, ἡ παρὰ πολλῶν ἐπὶ εὐτεχνίᾳ μκαριζομένη καὶ παράδειγμα ταῖς ἄλλαις

χώραις προβαλλομένη, ἡ μήτηρ καὶ γενέτειρα τοσοῦτων ἐπισήμων ἀνδρῶν ἐπὶ φιλογενείᾳ καὶ φιλομουσίᾳ διαπρεπόντων, ἡ ἐπὶ τούτῳ εὐάνδρος καλουμένη, οὐ μόνον κατὰ τὴν ὑλικὴν καὶ διανοητικὴν ἀνάπτυξιν οὐ προσξάρχει τῶν ἄλλων, ἀλλὰ καὶ πολὺ πολλῶν τῆς Ὁθωμ. Αὐτοκρατορίας ἐπαρχιῶν ὑπολείπεται. Ὁ λόγος ἐνταῦθα οὐκ ἔστι περὶ τῆς πνευματικῆς καταστάσεως τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ μέρους τῆς Ἡπείρου, ἐνθα ἐνδεχόμενον νὰ ὑπάρχωσιν Σχολεῖα καὶ εὐήμερῆ ὄψωσον ἢ παιδευσίς, ἀλλὰ περὶ τῆς πνευματικῆς καταστάσεως τῆς Ἡπείρου συμπάσης. Τίς δὲ διαμφισβητῆσαι δύναται, ὅτι ἡ πνευματικὴ τῆς ὅλης Ἡπείρου κατάστασις οὐκ ἔστιν ἐλεεινὴ καὶ ἀξιοδάκρυτος, καὶ οὐ μικρὸν ἡμῖν προστρίβεται ὄνειδος τούτου ἔνεκα; Τίς ἀγνοεῖ ὅτι ἐν πολλαῖς τῆς Ἡπείρου χώραις οὐδ' αὐτὰ τὰ κοινὰ ὑπάρχουσι σχολεῖα, ἀλλὰ παχυλὴ ἀμάθεια καὶ βαθεῖα σκοτόμαινα περικέχυται; Ποῦ Παρθεναγωγεῖα τοσοῦτον ἀναγκαῖα εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης καὶ διάδοσιν αὐτῆς; Ἄλλ' ἦλθεν ὁ καιρὸς ἵνα τὸ φῶς τῆς παιδείας καὶ κατὰ ταύτας τὰς χώρας ἀναλάμψῃ, ἵνα τὸ προστριβόμενον ἡμῖν ὄνειδος ἀποτριψώμεθα φροντίζοντες διὰ τοῦ Ἡπειρ. Φιλεκπ. Συλλόγου περὶ τῆς πολυπλασιάζσεως τῶν Δημοτικῶν Σχολείων καὶ διαδόσεως τῶν γραμμάτων καὶ ἐπιστημονικῶν πρακτικῶν γνώσεων. Τοῦτο ἀπαιτεῖ ἡ θαυμασιὰ κίνησις καὶ ὁ ζῆλος, ὃς κατέλαβε πολλὰς τῆς Ὁθωμ. Αὐτοκρατορίας ἐπαρχίας πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦτο οἱ νῦν χρόνοι καθ' οὓς ἐπὶ μὲν τοῦ θρόνου φιλόλαος ἐπικράθηται ἡγεμῶν καὶ φίλος τῶν γραμμάτων καὶ ἐπιστημῶν, ὑπουργοὶ δὲ ἐπὶ βαθεῖα διαπρέποντες συνέσει καὶ πεφωτισμένοι τὴν εὐρεῖαν ταύτην διέπουσιν Αὐτοκρατορίαν διὰ παντοίων μέσων τὸν ζῆλον πρὸς τὰ γράμματα καὶ τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπισήμας διεγείροντες.

Τούτου ἔνεκα καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἵνα πᾶσαν καταβάλωμεν προθυμίαν εἰς σύστασιν Δημοτικῶν Σχολείων καὶ διάδοσιν τῆς παιδείας κατὰ τὴν Ἡπειρον, ἔχοντες τὴν πεποίθησιν ὅτι οὐ μόνον οἱ ἐν Ἡπειρῷ συμπολιταὶ ἐκ τοῦ σύνεγγυς βλέποντες τὴν ταπεινὴν τῆς πεφιλημένης Πατρίδος κατάστασιν ἄσμενοι καὶ μετὰ ζήλου συμπράξωσι πρὸς εὐόδωσιν τοῦ ἔργου, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀπανταχοῦ διεσπαρμένοι Ἡπειρῶται καὶ πάντες οἱ φιλόκαλοι Ὁμογενεῖς χορηγήσουσιν ἡμῖν πᾶσαν ἀντίληψιν καὶ συνδρομὴν, ὅπως καὶ ἐν ταῖς χώραις τῆς Ἡπείρου, ἐνθα ἐπικρατεῖ ἡ ἀμάθεια, διδάχθῳ πολλοὶ καὶ πληθυνθῇ ἡ γνῶσις καὶ τὸ βαθὺ τῆς ἀπαιδευσίας σκοτὸς διασκεδασθῇ. »

Ταῦτα εἰπὼν προσεκάλεσε τοὺς παρόντας ἐκ τῶν ἰδρυτῶν τοῦ Συλλόγου εἰς τὰ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἔργα ἐπιπροσθεὶς τάδε:

« Πάντες ἐπεθυμεῖτε βεβαίως τὴν παρουσίαν τοῦ ἡμετέρου συμπολίτου, οὗ τὰ φιλόμουσα αἰσθήματα καὶ αἱ γενναιοδωρεῖαι γνωσταὶ τοῖς πᾶσι, τοῦ κ. Χρηστάκη Ζωγράφου· ἀλλ' ὁ φιλογενὴς ἡμῶν συμπολίτης ἔνεκα σπουδαίων ὑποθέσεων καὶ μάλιστα καθὰ παρασκευαζόμενος πρὸς ἀποδημίαν εἰς Εὐρώπην κωλυθεὶς νὰ παρευρεθῇ ἐν τῇ συνεδριάσει, πάρεστιν οὐδὲν ἦττον ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν ἐμψυχῶν

καὶ ἐνισχύων τὰς ἐπ' ἀγαθῶ ἀρξάμενας τοῦ Συλλόγου ἐργασίας διὰ τῆς γενναίας αὐτοῦ ἠθικῆς καὶ ὕλικῆς ἀρωγῆς. Τὸ παράδειγμα οὖν τοῦ περιφανοῦς ἡμῶν συμπολίτου μιμούμενοι καὶ ἡμεῖς φιλοτίμηθῶμεν ἕκαστος ἵνα συντελέσωμεν εἰς τὴν τοῦ Συλλόγου πρόοδον, συνεισφέροντες τὸ κατὰ δύναμιν καὶ ἐργαζόμενοι πρὸς ἐπαύξεισιν τῶν μελῶν· διότι ἡ παροιμία « Οὐκ ἐν τῷ πολλῷ τὸ εὖ » ἐπὶ ἄλλων ἐφαρμαζομένη ἐπὶ τῶν Συλλόγων οὐκ ἐφαρμάζεται· τούναντίον ἐν τούτοις ὅσῳ πλείονες οἱ ἑταῖροι καὶ συνεργάται, τοσοῦτῳ μάλλον καὶ ἡ πρόοδος καὶ εὐδοκίμησις βεβαία. Διὸ καὶ ἡμεῖς ἀγωνισθῶμεν ἵνα εἰς τὸν ἡμέτερον Σύλλογον ὅσον οἶόν τε πλείονα προσέλθωσι μέλη. Κατὰ τὸ ὄγδοον ἄρθρον τοῦ Κανονισμοῦ τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου διαιροῦνται εἰς τρεῖς τάξεις· ἐξ ὧν ἡ μὲν πρώτη πληροῖται μίαν λίραν Ὀθωμ. κατ' ἔτος, ἡ δὲ δευτέρα ἡμίσειαν, καὶ ἡ τρίτη ἐν τέταρτον· ἕκαστον μέλος δύναται νὰ ἐγγραφῆ εἰς οἰανδήποτε τάξιν θέλει, ἔσται δὲ ἴσον ἔχον τὰ αὐτὰ δικαιώματα τῷ συνεισφέροντι τὸ μείζον ποσόν· διότι ἂν ἡ τύχη ἐχώρισεν ἡμᾶς κατὰ τὸν πλοῦτον εἰς τάξεις, κατὰ τὴν καρδίαν ὅμως καὶ τὰ αἰσθητάτα ἐσμὲν ἴσοι, ὡς ἀδελφοὶ καὶ ἡπειρώται.»

Τούτων λεχθέντων, προέτεινεν, ἵνα ὁ Σύλλογος ψηφίσῃ τὴν κύρωσιν καὶ ἐκτύπωσιν τοῦ Κανονισμοῦ, ὁ δὲ Σύλλογος παμψηφεί παραδεξάμενος τὴν πρότασιν ταύτην προέβη εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας καθ' ἣν ἀναδείκνυνται Πρόεδρος μὲν ὁ Σεβασμιώτατος Γέρων ἅγιος Δέρκων κύριος Νεόφυτος, Ἀντιπρόεδροι δὲ οἱ κ. κ. Κωνστ. Καραπάνος καὶ Ἡρ. Βασιάδης, Γεν. Γραμματεὺς ὁ κ. Γ. Λαζόπουλος, Εἰδικ. Γραμ. ὁ κ. Γ. Κ. Σάββος, Ταμίας ὁ κ. Ἰ. Λιάμπης, καὶ Σύμβουλοι οἱ κ. κ. Β. Σαρακιώτης, Σ. Οἰκονομάκης, Ἰ. Καμιναρίδης, Μ. Παρανίκας, Δ. Μαλιάδης καὶ Ζ. Θ. Ζήσης.

Ἐπὶ τούτοις διαλύεται ἡ Συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Τῆ 8 Ὀκτωβρίου 1872

Προεδρεύοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου ἁγίου Δέρκων κ. Νεοφύτου.

Κηρυχθείσης τῆς ἐνάρξεως τῆς συνεδριάσεως λαβὼν τὸν λόγον ὁ Σεβασμ. Πρόεδρος προσεφώνησε διὰ συντόμου καὶ καταλλήλου προσλαλιᾶς τὸν Σύλλογον εὐ-

χαριστῶν αὐτῷ ἐπὶ τῇ τιμῇ τῆς Προεδρείας καὶ ἐπικαλούμενος τὸν ζῆλον καὶ τὴν προθυμίαν πάντων τῶν μελῶν πρὸς εὐόδωσιν τοῦ εὐγενοῦς καὶ ἱεροῦ σκοποῦ ὃν προτίθεται ὁ Σύλλογος. Τὴν βραχείαν ταύτην τοῦ Σεβ. Προέδρου προσλαλιὰν ἠκολούθησεν ἡ ἀνάγνωσις καὶ ἐπικύρωσις τῶν πρακτικῶν τῆς πρώτης συνεδριάσεως, τῆς τῶν ἰδρυτῶν, μεθ' ἣν λαβῶν τὸν λόγον ἐξ ὀνόματος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὁ κ. Γ. Κ. Σάββος ἀνέγνω τὴν ἐπομένην περὶ τῶν κατὰ τὴν πρώτην τριμηνίαν ἐργασιῶν τοῦ Συλλόγου ἔκθεσιν.

Κύριοι,

Τὸ Διοικητικὸν τοῦ Συλλόγου Συμβούλιον ἐπόμενον τῇ διατάξει τοῦ γ'. ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ Κανονισμοῦ ὑποβάλλει ὑμῖν σύντομον ἔκθεσιν τῶν κατὰ τὴν πρώτην ταύτην ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Συλλόγου τριμηνίαν αὐτῷ πεπραγμένων. Γινώσχετε, Κύριοι, ὅτι ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῶν τοιούτων σωματείων ἀπαιτεῖται χρόνος τις ὅπως εὐρεθῶσιν οἱ διεθύνοντες αὐτὰ εἰς τὴν εὐάρεστον θέσιν νὰ ἀνακοινώσωσιν ἐργασίας ὅπως οὖν σπουδαίας· περιττὸν λοιπὸν ὅπως νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι καὶ παρ' ἡμῖν τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα κατηναλώθη ὀλόκληρον σχεδὸν εἰς προκαταρκτικὰς ἐργασίας· τὸδε μόνον ἀρκούμεθα νὰ γνωστοποιήσωμεν ἡμῖν σήμερον ὅτι ἡ εὐνοϊκὴ δεξιῶσις, ἥς ἔτυχεν ἡ σύσασις τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου παρὰ τοῖς ἡμετέροις συμπατριώταις καὶ πολλοῖς τῶν ὁμογενῶν, προοιωνίζεται τὰ βέλτιστα ὑπὲρ αὐτοῦ. Τὰς εὐνοϊκὰς ταύτας ἐκδηλώσεις ἔχοντες ὡς πολύτιμον ἐν ταῖς ἡμετέραις ἐργασίαις ἐφόδιον, πεποιθότες δὲ ὅτι καὶ τοῦ λοιποῦ οὐ παύσονται παρέχοντες ἡμῖν τὴν ἠθικὴν καὶ ὕλικὴν ἀρωγὴν οἱ ἐνταυθὰ τε καὶ ἄλλαχοῦ ἡμέτεροι ἀδελφοὶ ἕκαστος κατὰ τὸ ἐνὸν αὐτῷ, ἔχομεν διὰ πλείστης ἐλπίδος ὅτι ὁ ἡμέτερος Σύλλογος δυναθήσεται ἐντὸς οὐ μακροῦ χρόνου νὰ φανῇ ἄξιος τῶν προσδοκιῶν, ἃς ἐπὶ τῆς συγκροτήσεώς του ἐστήριξαν οἱ τε καθόλου ὁμογενεῖς καὶ κατ' ἐξοχὴν οἱ ἡμέτεροι συμπατριῶται.

Μετὰ τὰς βραχείας ταύτας παρατηρήσεις μεταβαίνομεν εἰς τὴν συνοπτικὴν ἔκθεσιν τῆς σημερινῆς τοῦ Συλλόγου καταστάσεως.

Ἐβδομάς μόλις δὲν εἶχε παρέλθει, κύριοι, ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου καὶ ὁ ἐπιφανὴς ἡμῶν συμπατριώτης, οὗ τινος τὸ ὄνομα πάντες μαντεύετε, ἔσπευσε νὰ χαιρετήσῃ τὴν συγκρότησίν του διὰ τῆς ἐπομένης πρὸς τὸν Σ. ἡμῶν Πρόεδρον ἐπιστολῆς ἣτις τοσοῦτον εὐγλώττως μαρτυρεῖ περὶ τῶν πρὸς τὸν Σύλλογον ἀγαθῶν αὐτοῦ προθέσεων, ὥστε ὠχρὸς καὶ ἄτονος ἀποβαίνει πᾶς περὶ αὐτοῦ ἔπαινος.

« Σεβασμιώτατε,

Σπεύδω διὰ τῆς παρουσίας μου νὰ γνωστοποιήσω τῇ ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι

ὅτι κατὰ τὴν περίπτωσιν τῆς θείας συνάρσει καταρτίσεως τοῦ Ἑπειρωτικοῦ Συλλόγου, οὐπὲρ ἐπαξίως προεδρεύετε, προσφέρω ὑπὲρ αὐτοῦ λόγῳ προκαταρκτικῆς συνδρομῆς λίρας ὀθωμ. χιλίας, τὰς ὁποίας θέτω ὑπὸ τὴν διάθεσιν τοῦ Ταμείου τοῦ εἰρημένου Συλλόγου, ὑπὲρ οὗ εὐχομαι ἐγκαρδίως τὰ κράτιστα.

Συνιστώμενος εἰς τὰς εὐχὰς τῆς ὑμετέρας Σεβασμιότητος διατελῶ

Τῶν διαταγῶν τῆς πρόθυμος

ΧΡ. ΖΩΓΡΑΦΟΣ.

Ἐν Κων/πόλει τῇ 28 Ἰουνίου 1872.»

Τὸ Συμβούλιον λαβὼν γνῶσιν λίαν εὐγνωμόνως τῆς γενναίας ταύτης προσφορᾶς προτείνει, ὅπως ὁ Σύλλογος ἐν τῇ παρουσίᾳ συνεδριάσει ἐκδηλώσῃ δι' ὧν ὁ Κανονισμὸς διαγορεύει τρόπων τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τὸν φιλογενέστατον δωρητὴν, ὅστις διὰ τοσαύτης ἐλευθεριότητος προσῆλθεν ἀρωγῆς καὶ προστατῆς ἐνισχύων αὐτὸν ἐν τοῖς πρώτοις αὐτοῦ βήμασι. Οὐδόλως δὲ ἀμφιβάλλομεν, κύριοι, ὅτι συμμεριζόμενοι καὶ ἡμεῖς πληρέστατα τὰ αἰσθήματα ταῦτα τοῦ ὑμετ. Διοικητ. Συμβουλίου θὰ σπεύσῃτε διὰ πάσης προθυμίας, ὅπως ψηφίσῃτε σήμερον τὰς ὑπὸ τοῦ Προεδρείου προταθητομένας τιμὰς τῶ τε Ἐξοχωτ. Χρησάκη Ἐφέντη Ζωγράφῳ καὶ τῷ ἐτέρῳ ἐναμίλλῳ κατὰ τὴν φιλομουσίαν καὶ φιλογένειαν κυρ. Γεωργίῳ Ζαρίφῃ ὑποσχεθέντι τῷ ὑμετ. Συλλόγῳ ἐτησίαν ἐξ ἑκατὸν (ἀρ. 100) ὀθωμαν. λιρῶν εἰσφοράν.

Ἐνα δὲ μῆνα περίπου μετὰ ταῦτα οἱ ἐν Ῥαιδεστῷ παρεπιδήμουῦντες Ἑπειρῶται ἐπεψαν τῷ ἡμετ. Συλλόγῳ ὡς εἰσφοράν ἐκ τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων συνδρομῶν τὸ ποσὸν 75 λιρ. ὀθωμ. καὶ $\frac{1}{2}$, συνοδεύσαντες τὴν ἀποστολὴν αὐτῶν διὰ τῆς ἐπομένης ἀξιολόγου αὐτῶν ἐπιστολῆς μαρτυρούσης ὅπως παρὰ τοῖς χρηστοῖς τούτοις τῆς φίλης Ἑπείρου τέκνοις σώζεται ἀκμαία ἡ συναίσθησις τοῦ πρὸς τὴν γενέτειραν αὐτῶν χώραν καθήκοντος.

«Τρισέβαστε ἡμῖν Δέσποτα,

Μετ' ἀφάρτου χαρᾶς καὶ ἀγαλλιᾶσεως ἀνέγνωμεν οἱ ὑποφαινόμενοι Ἑπειρῶται ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 1054 τῆς 1/13 τοῦ μηνὸς Ἰουλίου φύλλῳ τοῦ «Νεολόγου» τὴν ἐν Κων/πόλει σύστασιν σωματείου ὑπὸ τὸν ἐπωνυμίαν «Ἑπειρωτικὸς Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος», οὗτινος προεδρεύετε, καθὼς καὶ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 1065 τῆς 18/30 ἰδίου μηνὸς τῆς αὐτῆς ἐφημερίδος τὸν Κανονισμὸν αὐτοῦ. Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως ἀμφοτέρων καταδείκνυται ἡλίῳ φαινότερον πόσον ἱερὸς, πόσον μέγας εἶναι ὁ προορισμὸς τοῦ σωματείου τούτου, καὶ ὅποια καλὰ ἀναμένει ἡ ἔνδοξος μὲν ἀλλὰ νῦν τάλαινα ἡμῶν πατρὶς ἐκ τῶν μετὰ ζήλου καὶ πόθου ἐργαζομένων τέκνων τῆς ὑπὲρ τοῦ μεγαλείου αὐτῆς.

Ἀπονέμοντες λοιπὸν καὶ ἡμεῖς οἱ ἐλάχιστοι γόνοι τῆς πεφιλημένης ἡμῖν πατρίδος τὸν φόρον τῆς ἀπείρου ἡμῶν εὐγνωμοσύνης πρὸς τε τὴν ὑμετέραν Σεβασμιότητα, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ εὐγενῆ μέλη τὰ ἀπαρτίζοντα τὸ Προεδρεῖον, σὰς παρακαλοῦμεν θερμῶς, ἵνα εὐαρεστηθῆτε νὰ κατατάξῃτε καὶ ἡμᾶς μεταξὺ τῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ σωματείου λαμβάνοντες συνάμα διὰ τῶν αὐτόθι κυρίων Κωνσταντίνου καὶ Ἀθανασίου ἀδελφῶν Ἀλιέως καὶ τὴν συνδρομὴν ἐκάστου κατὰ τὴν συνημμένην σημείωσιν ἀναβαίνουσαν ἐν ὄλῳ εἰς λίρας ὄθωμ. ἑβδομήκοντα πέντε ἡμισυ, ἀριθ. 75 1/2.

Δεόμενοι δὲ τοῦ Ὑψίστου, ὅπως ἐνισχύσῃ καὶ κραταιώσῃ τὰς ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πατρίδος μεγαθύμους καὶ εὐγενεῖς προθέσεις ὑμῶν τε καὶ τῶν λοιπῶν Σ. μελῶν καὶ ἐπικαλούμενοι τὰς πανιέρους καὶ πατρικὰς ὑμῶν εὐχὰς καὶ εὐλογίας διατελοῦμεν

Τῆς ὑμετέρας Σεβασμιότητος ἐλάχιστα καὶ πειθήνια τέκνα.

Χ. Τριανταφυλλίδης, Γεώργ. Κουπιδης, ἀδελφοὶ Βουτρουάροι, ἀδελφοὶ Εὐστ. Μπέλλου, Μιχαὴλ Ξυνίδης, Δημ. Ντίσπηρης καὶ Νικόλ. Μ. Κέντρου. »

Τὸ Συμβούλιον λίαν γηθοσύνως μαθὼν τὴν φιλότιμον ταύτην προσφορὰν ἀνέθηκε τῷ Προέδρῳ, ὅπως εὐχαριστήσῃ καταλλήλως αὐτοῖς, οἵτινες τοσοῦτῳ μᾶλλον εἰσιν ἀξίεπαινοι, καθόσον ἐξ οἰκείας προαιρέσεως καὶ πρὶν ἢ ἀγγελθῆ τι αὐτοῖς παρὰ τοῦ Συλλόγου ἔσπευσαν εἰς ἐνίσχυσιν αὐτοῦ συγχρόνως δὲ ὄρισαν τὴν διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσίευσιν τῶν ἐπισολῶν τούτων πρὸς ἐξέγερσιν τῆς εὐγενοῦς ἀμίλλης καὶ τῶν ἀλλαχοῦ Ἑπειρωτικῶν παροικιῶν.

Ἔτερα δύο χρηστὰ τῆς Ἑπείρου τέκνα, ὁ ἐν Ξάνθῃ παρεπιδημῶν Κ. Γ. Κουγιουμπτζόγλους καὶ Κωνστ. Σίνου ἐκ Ποστελιανῆς, φιλοτίμως προσήνεγκον ἀνὰ δέκα λίρας ὀθωμανικὰς ἕκαστος· τὸ αὐτὸ δὲ ποσὸν προσήνεγκον καὶ οἱ ἐνταῦθα ἀξιοτίμοι τραπεζίται ἀδελφοὶ Ἀντωνιάδου· ὁ δὲ κ. Σπύρος Γάτζος ἐκτὸς τῆς τακτικῆς συνδρομῆς προσήνεγκεν ὡς ἑκτακτον συνδρομὴν δύο λίρ. ὀθωμανικὰς· ὁ δὲ Κ. Μ. Παρανίκας ἀνήγγειλεν ἡμῖν ὅτι τίθησιν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Συλλόγου πεντήκοντα ἀντίτυπα τῆς περὶ τῶν ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κων/πόλεως Ἑλλήν. σχολειῶν σπουδαίας αὐτοῦ πραγματείας καὶ ἱκανὸν ἀριθμὸν διδασκτικῶν βιβλίων. Τὸ συμβούλιον ἀπονέμον σήμερον τὸν προσήκοντα ἔπαινον τοῖς μνησθεῖσι δωρηταῖς ἀνέθετο συγχρόνως τῷ Προεδρεῖῳ, ὅπως εὐχαριστήσῃ αὐτοῖς προσηκόντως. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν μέχρις ἄρτι γενομένων ἡμῖν προσφορῶν. Ἄμα τῆ συστάσει τοῦ Συλλόγου, Κύριοι, πρωτίστη ἡμῶν φροντίς ἐγένετο ἡ πρὸς αὐξήσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν, καθόσον, ὡς λίαν προσφωῶς παρετήρησεν ἐν τῇ κατὰ τὴν πρώτην συνέδριασιν τῶν ἰδρυτῶν ὀμιλίᾳ του ὁ ἀξιοσέβαστος καὶ ἐρίτιμος ἡμῶν ἀντιπρόεδρος κ. Βασιάδης, τὸ ἀλλαχοῦ ἐφαρμοζόμενον ἀξίωμα « οὐκ ἐν τῷ πολ.λῷ τὸ εὐ, ἀ.λ.λ' ἐν τῷ εὐ τὸ πολ.λ' » δὲν χωρεῖ ἐπὶ τῶν τοιαύτης φύσεως καὶ

τοιούτου προορισμοῦ σωματείων. Ὁ ἀριθμὸς λοιπὸν τῶν μέχρι σήμερον δηλωσάντων τὴν ἐαυτῶν προαίρεσιν, ὅπως ἐγγραφῶτι μέλη τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου καὶ ψηφισθέντων παρὰ τοῦ συμβουλίου ἀνέρχεται εἰς 338 καταταχθέντα εἰς τὴν ἑκαστος ἠθουλήθη τάξιν, ἔχουσι δὲ ὡς ἔπεται· εἰς 19 ἀνέρχεται ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰσενεγκόντων ἐκτάκτους εἰσφοράς, εἰς 152 ἀνέρχεται μετὰ καὶ τῶν ἰδρυτῶν ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς τὴν πρώτην τάξιν τῶν μελῶν καταταχθέντων, ἦτοι τὴν τῶν κατὰβαλλόντων μίαν λίραν ὀθωμ. ἐτησίως, εἰς 87 ὁ τῆς δευτέρας καὶ εἰς 80 ὁ τῆς τρίτης. Σημειωτέον ὅμως ὅτι κυκλοφοροῦσιν ἐτι πολλοὶ κατάλογοι παρὰ τισι τῶν κ. ἰδρυτῶν, οἷς συνιστῶμεν τὴν ταχῆϊαν εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Συλλόγου ἐπιστροφὴν αὐτῶν. Ἐκ τῶν μελῶν δὲ τούτων εἰσεπράχθησαν μέχρι σήμερον περὶ τὰς 75 λίρ. ὀθωμ. ἐκτὸς βεβαίως τῶν ἔξωθεν ἀποσταλέντων ἡμῖν. Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τῆς εἰσπράξεως συνδρομῶν καὶ τῆς ἐγγραφῆς ὅσον οἶόν τε πλείονων μελῶν τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀπέστειλε διαφόρους ἐγκυκλίους τοῖς ἐν Ἠπειρῷ καὶ ἐκτὸς αὐτῆς ἐν τε τῇ ἡμεδαπῇ καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Ἠπειρώταις ("Ὁρα κατωτέρω)."

Ἐκ τῶν Κυρίων τούτων, οἷς ἐπεστείλαμεν, δὲν ἀπεκρίθησαν ἡμῖν ἄχρι τῆς σήμερον εἰμὴ ὀλίγοι τινές, καθόσον δὲν ὑπάρχει ἀκόμη καὶ ὁ ἀπαιτούμενος πρὸς ἀπάντησιν χρόνος. Ἐχομεν ὅμως δι' ἐλπίδος ὅτι οἱ πλείστοι τῶν κυρίων τούτων φιλοτιμηθήσονται νὰ ἀνταποκριθῶσιν εἰς τὰς προσδοκίας, ἃς ἐπὶ τῆς ἀρωγῆς αὐτῶν ἐστηρίζαμεν. Ἐκ τῶν ἀντεπιστειλάντων ἡμῖν μνημονεύομεν τοῦ ἐν Ἀθήναις κ. Α. Καλοῦ, ὅστις πολλὰ καὶ ἀγαθὰ ὑπὲρ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου ἐκφραζόμενος ἐξαιτεῖται ὅπως ἐγγραφῆ μέλος ἐπίσης καὶ ὁ ἐν Ἠρεβίζῃ κ. Ἀ. Ἀθανασιάδης καὶ ἕτερος ἐν Σινώπῃ διατρίβων ἐκ Ζαγορίου κ. Γ. Κ. Γεωργούλης. Καὶ αὐταὶ μὲν αἰ πρὸς αὐξήσιν τῶν μελῶν ἐργασίαι.

Τὸ Διοικητ. Συμβούλιον ὑμῶν νομίζον, κύριοι, ὅτι δικαιοῦται κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Κανονισμοῦ καὶ τὰ παρ' ἄλλοις δημοταγέσι σωματείοις εἰθιζόμενα νὰ ἀπονεύμῃ τὸν τιμητικὸν τίτλον ἐπιτίμου μέλους εἰς πρόσωπα ἐπίσημα καὶ δυνάμενα νὰ περιποιήσῃσι τῷ Συλλόγῳ τιμὴν καὶ ὄφελος ἐνέκρινεν, ὅπως περιβάλλῃ διὰ τῆς τιμῆς ταύτης δύο διακεκριμένους ὁμογενεῖς, τὸν ἐνταῦθα κ. Γεώργιον Ζαρίφην καὶ τὸν ἐν Ἀθήναις σοφὸν καθηγητὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου κ. Κωνσταντῖνον Ἀσώπιον, Ἠπειρώτην τὸ γένος, τὸν μὲν πρῶτον εἰς ἐνδειξιν τιμῆς καὶ ὑπολήψεως διὰ τὴν ἐγνωσμένην φιλογένειαν καὶ φιλομουσίαν τοῦ ἀνδρὸς ἅμα δὲ καὶ χάριτος ἐπὶ τῇ ἐκδηλωθείσῃ παρ' αὐτοῦ πρὸς τὸν ἡμέτερον Σύλλογον ἅμα συσάντα συμπαιδεία, τὸν δὲ δεύτερον τὴν εἰς τὰ ἐπίτιμα μέλη ἀνάβρῃσιν τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου θεωρῶν ὡς λιτὸν δείγμα βαθυτάτης τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης ἕνεκα τῶν ὑπὲρ τῆς πνευματικῆς τοῦ ἔθνους ἀναπτύξεως μακρῶν καὶ εὐκλεῶν αὐτοῦ ἀγώνων καὶ τῶν πρὸς τὴν γενέτειραν αὐτοῦ χώραν, τὴν φίλην Ἠπειρον, εὐγενῶν αἰσθημάτων, ἅπερ ὁ γεραρὸς οὗτος τοῦ Γένους διδάσκαλος οὐ παύεται τρέφων καὶ πολλαχῶς ἐκδηλών.

Τὸ Συμβούλιον ἀνέθετο πρὸς τούτοις τῷ Προεδρείῳ ἡ ἀναγγεῖλη τὴν σύστασιν τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου εἰς τὰ ἐνταῦθα τε καὶ ἀλλαγῆ ὁμοταγῆ σωματεῖα καὶ συνάψῃ μετ' αὐτῶν σχέσεις. Τὸ Προεδρεῖον μεριμνήσει βεβαίως περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἑξ̄ συμβούλων ἔδει νὰ σχηματισθῶσιν αἱ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῶν Ἐκπαιδευτικῶν ἐργασιῶν Ἐπιτροπαί, τὸ Συμβούλιον προέβη εἰς τὸν κατάρτισμόν τῆς μὲν πρώτης ἐκ τῶν κ. κ. Β. Σαρακιώτου, Στ. Οἰκονομάκη καὶ Ζ. Θ. Ζήση ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Ἀντιπροέδρου κ. Κων. Καραπάνου, τῆς δὲ Ἐκπαιδευτικῆς ἐκ τῶν κ. κ. Δ. Μαλιάδου, Ι. Καμιναρίδου καὶ Μ. Παράνικα. ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Βασιάδου.

Εἶτα τῇ προτάσει τοῦ κ. Βασιάδου καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρ. 14, καθ' ὃ εὐεργέται τοῦ Συλλόγου κηρύσσονται οἱ δωρούμενοι ἑκατὸν καὶ ἐπέκεινα ὀθωμ. λίρας, μεγάλοι δὲ εὐεργέται οἱ προσφέροντες πεντακοσίας καὶ ἐπέκεινα ἔτι δὲ καὶ τοῦ ἀρθρ. 16, καθ' ὃ διὰ τοὺς χορηγοῦντας μεγάλας καὶ ἐκτάκτους χρηματικὰς προσφοράς ἢ κληροδοτήματα ὁ Σύλλογος ψηφίζει ἰδιαιτέρας καὶ ἐκτάκτους τιμὰς, κηρύσσονται παμψηφεί καὶ μετ' ἐπευφημιῶν ὁ μὲν Χρηστάκης Ζωγράφος μέγας τοῦ Συλλόγου εὐεργέτης καὶ ἐπίτιμος αὐτοῦ Πρόεδρος, ὁ δὲ Γεώργιος Ζαρίφης, εὐεργέτης. Ἐπίσης παμψηφεί κηρύσσεται τῇ προτάσει τοῦ σεβασμιωτάτου Προέδρου μέλος τοῦ Συλλόγου ἐπίτιμος ὁ παναγ. Πατριάρχης πρῶτον Κων/πόλεως Γρηγόριος δ' ὁ σ', ἠπειρώτης τὴν καταγωγὴν, εἰς ἔνδειξιν τιμῆς καὶ εὐλαβείας πρὸς τὰς πολλὰς καὶ ἐξόχους ἀρετὰς, δι' ὧν περικοσμεῖται ὁ δημόσιος καὶ ἰδιωτικὸς βίος τοῦ γερaroῦ τούτου πρωθιεράρχου τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας.

Ἐπὶ τούτοις διελύθη ἡ Συνεδρίασις.

Ἴδου αἱ περὶ ὧν ἀνωτέρω ἐγένετο λόγος ἐπιστολαί.

A

Πρὸς τοὺς ἐνταῦθα ἠπειρώτας.

Ἀξιότιμε Κύριε!

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ ἠπειρωτικοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου γνωρίζον τὰ διακρίνοντα ὑμᾶς φιλοπάτριδα αἰσθήματα καὶ τὸν ζῆλον, ὃν δεικνύετε πρὸς πᾶν ὅ,τι καλὸν, ἀποστέλλει πρὸς ὑμᾶς ἐν ἀντίτυπον τοῦ Κανονισμοῦ καὶ ἐν φύλλον πρὸς ἐγγραφὴν μελῶν κατὰ τὸ 8ον ἀριθ. τοῦ Κανονισμοῦ παρακαλοῦν ὑμᾶς νὰ φροντίσητε, ὅπως ἐγγραφῶσιν ὅσον οἶόν τε πλείονα μέλη, ἐφ' ἃ καὶ εὐχαριστεῖ ὑμῖν.

Ἐν Κων/πόλει τῇ 28 Ἰουρίου 1872.

B

Ἐρ Κων/πόλει τῇ 8 Ἀγούστου 1872.

Πρὸς τὰς ἀξιολίτους δημόγεροντίας τῶν κοινοτήτων
Ἡπείρου καὶ ἐφορίας τῶν σχολείων αὐτῶν.

Ἀξιότιμοι Κύριοι,

Οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει παρεπιδημοῦντες Ἡπειρώται ποθοῦντες τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τῆς πατρίδος, ἐξ ἧς κρέμαται ἡ εὐημερία αὐτῆς, συνέστησαν ἐνταῦθα «Ἡπειρωτικὸν Φιλεκπαιδευτικὸν Σύλλογον» κύριον σκοπὸν καὶ μέλημα ἔχοντα τὴν διάδοσιν τῆς δημοτικῆς μάλιστα παιδείσεως καὶ τὴν ἐκ ταύτης ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν ἀνάπτυξιν καὶ μόρφωσιν πάντων ἀνεξαίρετως τῶν διαμερισμάτων τῆς Ἡπείρου. Τοῦτο μετὰ μεγίστης ἀγαλλιᾶσεως ἀγγέλλοντες ὑμῖν, ἀξιότιμοι κύριοι, πεποιθᾶμεν ὅτι ἡ εὐάρεστος αὕτη ἀγγελία καὶ ὁ κατ' ἐξοχὴν πρακτικὸς σκοπὸς, ὃν προτίθεται ὁ ἡμέτερος Σύλλογος, θέλει χαροποιήσει ὑμᾶς, καὶ οὐδόλως ἀμφιβάλλομεν ὅτι μετὰ τῆς ἰδιαζούσης ὑμῖν φιλογενείας θὰ τείνητε χεῖρα ἀρωγὸν εἰς τὸ δυσχερὲς ἔργον, οὗτινος ἐπελήφθημεν.

Ἐκ πολλῶν πληροφοριῶν, τὰς ὁποίας ἔχομεν, γινώσκομεν ὅτι ἡ πνευματικὴ κατάστασις εἰς πολλὰ μέρη τῆς ἡμετέρας πατρίδος δὲν εἶναι εὐάρεστος. Τοῦτο ἐπιθυμοῦντες νὰ θεραπεύσωμεν, ἀλλὰ μὴ γνωρίζοντες ποῦ ὑπάρχουσιν αἱ πλείονες ἀνάγκαι ἀπευθυνόμεθα πρὸς ὑμᾶς κατὰ τὸ 24ον καὶ 25ον ἄρθρον τοῦ Κανονισμοῦ καὶ ζητοῦμεν νὰ ἀποστείλητε ἀκριβεῖς πληροφορίας περιλαμβανούσας, 1) περὶ τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως τῶν κατοίκων, 2) περὶ τῆς καταστάσεως τῶν σχολείων καὶ παρθεναγωγείων (ἂν ὑπάρχωσι τοιαῦτα) τῆς κοινότητος καὶ τοὺς πόρους αὐτῶν, 3) ποῦ καὶ διὰ τί δὲν ὑπάρχουσι τοιαῦτα, 4) ποία πόλις ἢ χωριὸν εἶναι κεντρικώτερα, ἔνθα δύνανται νὰ συνέρχωνται καὶ ἐκ τῶν περιχώρων.

Διὰ νὰ φθάσῃ ὁμοῦς ὁ Σύλλογος εἰς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ ἔχει χρεῖαν πολλῶν μελῶν καὶ γενναίων συνεισφορῶν. Καὶ στηρίζει μὲν τὰς ἐλπίδας αὐτοῦ εἰς τὰ ἐκτὸς τῆς Ἡπείρου τέκνα, οὐχ' ἦττον ὁμοῦς πρέπει καὶ ἕκαστος ἐξ ὑμῶν νὰ συνεισφέρει τὸν ὀβολὸν αὐτοῦ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἱεροῦ ἔργου, οὗτινος ὁ Σύλλογος ἐπελήφθη.

Πεποιθότες ὅτι καὶ ὑμεῖς θέλετε συντελέσει εἰς εὐδῶσιν τοῦ ἡμετέρου ἔργου διὰ τῆς ἐγγραφῆς ὅσον οἶόν τε πλειόνων μελῶν καὶ ἀποστολῆς ἀκριβοῦς καταλόγου αὐτῶν πρὸς τὸν γεν. Γραμματέα τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου διατελοῦμεν κτλ.

Γ

Ἐν Κων/πόλει τῇ 8 Αὐγούστου 1872.

Πρὸς τοὺς ἐκτὸς τῆς Ἡπείρου διαμένοντας φιλομούσους Ἡπειρώτας.

Ἀξιότιμε Κύριε,

Τέκνα τῆς Ἡπείρου μακρὰν μὲν αὐτῆς καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐν Κων/πόλει παρεπιδημοῦντα, ἀλλὰ τὴν εὐημερίαν καὶ διανοητικὴν αὐτῆς ἀνάπτυξιν ποθοῦντα, μετὰ μεγάλης ψυχικῆς ἀγαλλιᾶσως ἀγγέλομεν πρὸς ἡμᾶς, τέκνον τῆς Ἡπείρου περιφανές καὶ ἐπὶ φιλομουσίᾳ καὶ φιλογενεῖᾳ διάσημον, ὅτι συνέστη ἐν Κωνσταντινουπόλει «Ἡπειρωτικὸς Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος», σκοπὸν κύριον καὶ μέλημα ἔχων τὴν διάδοσιν τῆς δημοτικῆς μάλιστα παιδείας ἐν Ἡπείρῳ καὶ τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν δι' αὐτῆς ἀνάπτυξιν καὶ μόρφωσιν.

Δὲν ἀγνοεῖτε βεβαίως καὶ ὑμεῖς ὅτι ἡ Ἡπειρος, ἡ πατρίς καὶ γενέτειρα τῶν ἐπιφανῶν ἐπὶ φιλογενεῖᾳ καὶ φιλομουσίᾳ ἀριπρεπῶν ἀνδρῶν καὶ ἐπίζηλον ταῖς ἄλλαις χώραις προεξλομένη παράδειγμα, οὐ μόνον κατὰ τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν δὲν προεξάρχει τῶν ἄλλων, ἀλλὰ καὶ πολλαὶ χώραι αὐτῆς στεροῦνται καὶ αὐτῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ παρθεναγωγείων, τοσοῦτον χρησίμων καὶ ἀναγκαίων εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν μόρφωσιν τοῦ γυναικείου φύλου καὶ εἰς τὴν ἐκμάθησιν καὶ διάδοσιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ἔνθα τῆς Ἡπείρου τῶν καιρικῶν ἕνεκα περιστάσεων καὶ περιπετειῶν τοῦ ἡμετέρου ἔθνους ἐλησμονήθη καὶ δὲν ὀμιλεῖται. Τίς Ἡπειρώτης δὲν ἀλγεῖ τὴν καρδίαν, διότι τοῦ κατ'ἐξοχὴν τούτου ὀργάνου τῆς παιδείας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ στεροῦνται τῆς Ἡπείρου χώραι, ὧν τὰ φιλογενῆ καὶ φιλόμουσα τέκνα τοσοῦτον ἐχρησίμευσαν καὶ χρησιμεύουσι καθ' ἑκάστην εἰς τὴν διάδοσιν αὐτῆς;

Πρὸς θεραπείαν λοιπὸν τῆς λυπηρᾶς τούτης καταστάσεως καὶ πρὸς ἀποσόδησιν τῆς ζοφερᾶς ἀπαιδευσίας οἱ ἐν Κ/πόλει παρεπιδημοῦντες Ἡπειρώται συνέστησαν τὸν Ἡπειρωτικὸν Φιλεκπαιδευτικὸν Σύλλογον, τὰς ἐλπίδας αὐτῶν ἐπὶ τῆς φιλομουσίας τῶν φιλοκάλων ὁμογενῶν στηρίζοντες καὶ μάλιστα τῶν πολυαριθμῶν Ἡπειρωτῶν, οἵτινες ἐκτὸς τῆς Ἡπείρου πανταχοῦ διεσπαρμένοι φλογερῶ πόθῳ ὑπὲρ τῆς εὐημερίας αὐτῆς κατέχονται. Ὁ Σύλλογος πέποιθεν ὅτι οὐδεὶς αὐτῶν κωφεύσει πρὸς τὴν ἰκετευτικὴν φωνὴν τῆς πεφιλημένης πατρίδος ἐπικαλουμένης τὴν ἠθικὴν καὶ ὕλικὴν αὐτοῦ ἀρωγὴν, ἀλλὰ πάντες προθύμως σπεύσουσι πρὸς βοήθειαν, τῶν μὲν εὐπορωτέρων ἀναδεχομένων τὴν συντήρησιν τῆς δημοτικῆς σχολῆς τῆς ἰδίας αὐτῶν πατρίδος, ἢ ἄλλης Ἡπειρωτικῆς χώρας σχολείων στερουμέ-

νης, τῶν δὲ ἦττον εὐπόρων προσφερόντων κατ' ἔτος μίαν ὀθωμανικὴν λίραν ὡς συνδρομήν.

Τὰς χρηστάς ταύτας τοῦ Συλλόγου ἐλπίδας ἰσχυροποιεῖ καὶ ἡ εὐνοϊκὴ ὑποδοχὴ, ἣν ἐπεδείξαντο ἐπὶ τῇ συστάσει αὐτοῦ ἄνδρες ἐπὶ φιλομουσίᾳ καὶ φιλογενεῖα διαπρέποντες. Μόλις ὁ Σύλλογος συνέστη καὶ ὁ μὲν Χρηστάκης Ζωγράφος, περιφανὲς τῆς Ἡπείρου τέκνον, καίπερ συντηρῶν ἰδίαις δαπάναις ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ πατρίδι σχολεῖον τῶν ἀρρένων, παρθεναγωγεῖον, ὄρφανοτροφεῖον καὶ ἱερατικὴν σχολήν, προσήνεγκε χιλίας ὀθωμανικὰς λίρας ὡς πρώτην συμβολὴν μειζόνων πάντως ἐν τῷ μέλλοντι χρηματικῶν χορηγιῶν, ὁ δὲ πασίγνωστος ἐπὶ φιλογενεῖᾳ Γ. Ζαρίφης ἑκατὸν λίρας κατ' ἔτος ἔχομεν δὲ δι' ἐλπίδος ὅτι ὅσον οὐπω Ἡπειρώτης ἀνὴρ ἰδίαις δαπάναις τὴν συντήρησιν τοῦ Διδασκαλείου ἀναδεχθήσεται (α).

Ταῦτα εὐχγγελιζόμενοι ὑμῖν συναποστέλλομεν μετὰ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης καὶ τὴν πρὸς τοὺς ἐν Ἡπείρῳ ἀδελφοὺς ἐγκύκλιον καὶ ἐν ἀντίτυπον τοῦ Κανονισμοῦ, ὅπως ἐξ αὐτοῦ καταμάθητε τὴν ἔκτασιν τῶν ἐργασιῶν, ἃς ἀνεδέξατο ὁ Ἡπειρωτικὸς Σύλλογος.

Βέβαιοι ὄντες, φιλογενέστατε κύριε, ὅτι καὶ ὑμεῖς οὐ μόνον συντελέσετε εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ Ἡπειρωτικοῦ Συλλόγου χορηγοῦντες κατ' ἔτος χρηματικὸν τι ποσόν, ἀλλὰ καὶ ἄλλους προτρέψετε, ἐκφράζομεν ὑμῖν ἀπὸ τοῦδε τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Συλλόγου καὶ διατελοῦμεν, κτλ.

Δ

Τῆ 8 Σεπτεμβρίου 1872.

Πρὸς τοὺς ἐν Ἡπείρῳ Ἀρχιερεῖς.

Παιερώτατε!

Οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει παρεπιδημοῦντες Ἡπειρώται ἀναλογιζόμενοι ὅτι εἰς πολλὰ μέρη τῆς ἐνδόξου ταύτης αὐτῶν πατρίδος οὐ μόνον ἡ Ἑλληνικὴ παιδείουσις ἐξέλιπεν, ἀλλὰ καὶ ἡ λαλουμένη αὐτῇ προγονικὴ γλῶσσα οὐδόλως σχεδὸν ἀκούεται ἢ γράφεται ἕνεκα χαλεπῶν περιστάσεων, καὶ βαρῶς φέροντες τὸ ἐκ τῆς τοιαύτης καταστάσεως ἄλγος πρὸ πολλοῦ ἐσκέπτοντο εἰς ἐξυβρεσὶν τρόπον καταλλήλου δυναμένου ἐπενεγκεῖν ἀποτελεσματικὴν τινα θεραπείαν τοῦ ἠθικοῦ τούτου πανολεθρίου κακοῦ. Καὶ δὴ ἐθεώρησαν ἀναγκαίαν τὴν σύστασιν Συλ-

(α) Καὶ τὴν σύστασιν τούτου καὶ συντήρησιν μάλα γενναίως ἀνεδέξατο ὁ φιλογενέστατος Χρηστάκης Ζωγράφος, ὃν καὶ ὑπηνίτητο ἡ ἐπιστολὴ.

λόγου υπό τὴν ἐπωνυμίαν « Ἑπειρωτικὸς Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος » τῆς ἰδρύσεως τοῦ ὁποίου σκοπὸς καὶ προορισμὸς ἐστὶν ἡ διὰ τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων χρηματικῶν συνδρομῶν σύστασις δημοτικῶν σχολείων ἀρρένων τε καὶ θηλέων εἰς μέρη, ἐν οἷς τοιαῦτα, ὡς μὴ ὄφελον, οὐχ ὑπάρχουσιν, ὡς διαλαμβάνει καὶ ὁ συναποστελλόμενος Κανονισμὸς, ἐξ οὗ πληροφορεῖται ἡ Ὑμ. φιλόμουσος καὶ τὰ καλὰ, εἴπερ τις καὶ ἄλλος, ἐκτιμῶσα Πανιερότης.

Τὴν τε οὖν σύστασιν καὶ τὸν μέγαν κοινωφελῆ σκοπὸν τοῦ ἐν Κωνσ/πόλει Ἑπειρωτ. Φ. Συλλόγου γνωστοποιούντες αὐτῇ πεποιθήμεν ὅτι οὐ μόνον εὐχαῖς καὶ εὐλογίαις θέλει καταστέφει τὸ ἱερὸν τοῦτο ἔργον, ἀλλὰ καὶ διὰ πάσης ἄλλης ἐνεργείας, ἣν ἤθελεν ὑπαγορεύσει τὸ τε ποιμαντορικὸν αὐτῆς καθήκον καὶ ὁ ζῆλος, ὃν ὁμολογουμένως κέκτηται ὑπὲρ τῆς ἐν γένει πνευματικῆς προκοπῆς καὶ τῆς ἄλλης εὐημερίας τοῦ αὐτῇ θεόθεν ἐμπιστευθέντος λογικοῦ ποιμνίου.

Καὶ περὶ μὲν τούτου ἤκιστα ἀμφιβάλλομεν, ἀλλ' οὐ παρατρέχομεν καὶ τὰς ἡμετέρας παρακελεύσεις εἰς τὸ νὰ προθυμοποιηθῇ ἡ Ὑμ. φιλόμουσος Πανιερότης, ὅπως καὶ διὰ διδασκῶν ἐπ' ἐκκλησίας καὶ διὰ προτροπῶν καὶ παραινέσεων καὶ συμβουλῶν διαφωτίσῃ τοὺς εὐσεβεῖς καὶ φιλομούσους καὶ δὴ καὶ φιλοτίμους αὐτῆς χριστιανούς, θερμάνῃ δὲ τὰς καρδίας αὐτῶν οὐ μόνον εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ μεγάλου σκοποῦ, ὃν προτίθεται ὁ Σύλλογος οὗτος, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ νὰ συντελέσωσι καὶ οὗτοι ὁμοθύμως, ἕκαστος ἐν μέρει καὶ ἅπαντες ὁμοῦ ἐν γένει, εἰς τὴν ταχέϊαν τοῦ ἔργου παγίωσιν καὶ εἰς ἐφαρμογὴν τῶν μέτρων ἐκείνων, δι' ὧν ὁ Σύλλογος τῶν Ἑπειρωτῶν δυναθήσεται, ἵνα φθάσῃ εἰς τὸν μέγαν αὐτοῦ σκοπὸν, ὅστις ἐστὶν ἡ διὰ τῶν γραμμάτων καὶ τῆς ἄλλης ἠθικῆς μορφώσεως ἀνύψωσις καὶ ἀνάδειξις τῆς Ἑπείρου ἐν τῇ νέᾳ ἱστορίᾳ εἰς ἀρίστηλον καὶ ἐπιφανῆ θέσιν.

Πρὸς δὲ τούτοις παρακαλοῦμεν τὴν Ὑμ. Πανιερότητα, ἵνα μὴ διστάσῃ δίδουσα τῷ Συλλόγῳ τὰς ἀναγκαῖας πληροφορίας ἀμέσως τε καὶ ἐμμέσως διὰ τε τῶν κατὰ μέρη ἐφοριῶν καὶ δημογεροντιῶν καὶ τῶν διδασκάλων περὶ παντὸς δυναμένου νὰ διαφωτίσῃ αὐτὸν περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτῆς χριστιανῶν, τῆς τε περὶ τὰ γράμματα ἰδίως καὶ τῆς καθόλου πνευματικῆς. Τοῦτο δὲ ὅπως ὁ Σύλλογος προβαίνει εἰς τὰς ἐνεργείας αὐτοῦ συνωδᾷ ταῖς ἀνάγκαις ἐκάστου μέρους καὶ μὴ ἔνεκεν ἀγνοίας παραμελήσῃ τι τῶν δεόντων.

Καὶ ταῦτα μὲν εἰς γνῶσιν καὶ πληροφορίαν αὐτῆς τε καὶ παντὸς τοῦ πνευματικοῦ αὐτῆς ποιμνίου. Ἀπεκδεχόμενοι δὲ τὴν δῆλωσιν τῆς ἐκ μέρους αὐτῆς ἐνθέρμου παραδοχῆς καὶ δὴ καὶ τὴν διενέργειαν παντὸς τείνοντος εἰς ἐπίτευξιν τοῦ κοινωφελούς τούτου καὶ μεγίστην ἐν ἑαυτῷ τὴν ἀξίαν ἔχοντος ἔργου τοῦ ἐν Κωνσ/πόλει Ἑπειρωτικοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου, διατελοῦμεν μετὰ τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης καὶ τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ.

Ε

Πρὸς τὴν Δημογεροντίαν τῆς πόλεως Ἰωαννίνων καὶ τὴν Ἐφο-
ρίαν τῆς Ζωσιμαίας σχολῆς καὶ λοιπῶν ἐκπαιδευ-
τικῶν καταστημάτων.

Ἀξιότιμοι Κύριοι,

Οἱ ἐν Κ/πόλει παρεπιδημοῦντες Ἑπειῶται ποθοῦντες τὴν διανοητικὴν ἀνά-
πτυξιν τῆς πατρίδος, ἐξ ἧς κρέματα ἡ εὐημερία αὐτῆς, συνέστησαν ἐνταῦθα «Ἑ-
πειρωτικὸν Φιλεκπαιδευτικὸν Σύλλογον» κύριον σκοπὸν καὶ μέλημα ἔχοντα τὴν
διάδοσιν τῆς δημοτικῆς μάλιστα παιδεύσεως καὶ τὴν ἐκ ταύτης ἠθικὴν καὶ δια-
νοητικὴν ἀνάπτυξιν καὶ μὀρφωσιν πάντων ἀνεξαιρέτως τῶν διαμερισμάτων τῆς
Ἑπείρου. Τοῦτο μετὰ μεγίστης ἀγαλλιᾶσεως ἀγγέλλοντες ὑμῖν, φιλιγενέστατοι
κύριοι, πεποιθᾶμεν ὅτι ἡ εὐάρεστος αὕτη ἀγγελία καὶ ὁ κατ' ἐξοχὴν πρακτικὸς
σκοπός, ὃν προτίθεται ὁ ἡμέτερος Σύλλογος, θέλει χαροποιήσει ὑμᾶς, καὶ οὐδό-
λως ἀμφιβᾶλλομεν ὅτι μετὰ τῆς ἰδιαζούσης ὑμῖν φιλογενείας θὰ τείνητε χεῖρα
ἀρωγὸν εἰς τὸ δυσχερὲς ἔργον, οὔτινος ἐπελήθημεν.

Ὁ Σύλλογος στηρίζει τὰς ἐλπίδας αὐτοῦ οὐ μόνον εἰς τὰ ἐκτὸς τῆς Ἑπείρου
πανταχοῦ διεσπαρμένα αὐτῆς τέκνα, ὧν πολλὰ διαπρέπουσιν ἐπὶ φιλογενείᾳ καὶ
φιλομουσίᾳ, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἐν αὐτῇ τῇ Ἑπείρῳ διαμένοντας Ἑπειῶτας καὶ
μάλιστα εἰς τοὺς ἐν Ἰωαννίνοις, ὧν ἡ συνεργασία ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ ἐστὶ
πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ τοῦ Συλλόγου, διότι τὰ Ἰωάννινα ὡς πρωτεύου-
σα τῆς Ἑπείρου ἐστὶν ἡ καρδία καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτῆς. Ἐκ τῶν Ἰωαννίνων ἄρα
δέον νὰ προέρχῃται πᾶσα ἐπὶ τὰ πρόσω κινήσεις καὶ διανοητικὴ ἀνάπτυξις, ἐξ αὐ-
τῶν αἱ προτροπαὶ καὶ συμβουλαί, ἐξ αὐτῶν τὰ καλὰ παραδείγματα. Διὰ τοῦτο
καὶ ὁ Σύλλογος ἐν Ἰωαννίνοις μέλλει νὰ ἰδρῶσῃ τὸ *Διδασκαλεῖον* αὐτοῦ πρὸς μὀρ-
φωσιν δημοδιδασκάλων καὶ διδασκαλισῶν δι' ἅπαντα τῆς Ἑπείρου τὰ διαμερί-
σματα.

Ἐξ Ὑμῶν λοιπὸν, ἀξιότιμοι κύριοι, ἐξήρτηται, ἵνα τὰ Ἰωάννινα καταστῶσι
κέντρον καὶ φαινὴ ἐστία συμπάσης τῆς Ἑπείρου καὶ περιβληθῶσι δόξαν ἀμά-
ραντον. Ἡμεῖς τοῦλάχιστον ταύτην τρέφοντες τὴν χρηστὴν ἐλπίδα προσκαλοῦμεν
ὑμᾶς, ἵνα συντελέσητε εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ Ἑπειρωτικοῦ Συλλόγου αὐτοῖ τε χο-
ρηγοῦντες κατ' ἔτος χρηματικὸν τι ποσὸν καὶ ἄλλους πρὸς τοῦτο προτρέποντες καὶ
τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας ἀποστέλλοντες οὐ μόνον περὶ τῆς καταστάσεως τῶν

σχολείων Ἰωαννίνων καὶ τῶν πέριξ, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἐν ταῖς ἄλλαις τῆς Ἡπείρου ἐπαρχίαις.

Συναποστέλλομεν μετὰ τῆς ἐπιτολῆς ταύτης καὶ τὴν πρὸς τὰς ἐν Ἡπείρῳ λοιπὰς κοινότητας ἔντυπον ἐγκύκλιον ὡς καὶ τὴν πρὸς τοὺς ἐκτὸς τῆς Ἡπείρου ἀδελφοὺς ὑμῶν καὶ ἀντίτυπά τινα τοῦ κανονισμοῦ, ὅπως ἐξ αὐτῶν καταμάθῃτε τὴν ἔκτασιν τῶν ἐργασιῶν, ἃς ἀνεδέξατο ὁ Ἡπειρωτικὸς Σύλλογος.

Ἐκφράζοντες δὲ ἀπὸ τοῦδε τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Συλλόγου ἐπὶ τῇ προθύμῳ ὑμῶν συμπράξει διατελοῦμεν μεθ' ὑπολήψεως.

Τῇ 30 Ὀκτωβρίου 1872.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΕΚΤΑΚΤΟΣ

Τῇ 12 Νοεμβρίου 1872

Προεδρεύοντος τοῦ Ἐξοχ. Χρηστάκη Ζωγράφου, ἐπιτίμου Προέδρου.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως ὁ Γεν. Γραμματεὺς δίδωσι πληροφορίας τινὰς περὶ τῶν ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν προηγουμένην τοῦ Συλλόγου συνεδριάσιν ἀναγνωσθείσης ἐκθέσεως ἐργασιῶν τοῦ Συμβουλίου· τῇ προτάσει δὲ τοῦ ἐπιτίμου Προέδρου δρίζεται, ὅπως ἐν τῇ προσεχεῖ τοῦ Συλλόγου Συνεδριάσει ἀναγνώσῃ ὁ Γεν. Γραμματεὺς τὰ ὀνόματα τῶν μελῶν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπαρτιζόντων ἐκάστην τῶν τριῶν τάξεων.

Μεταβάντος δ' ἔπειτα τοῦ Συλλόγου εἰς τὰ τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς ἐκτάκτου ταύτης συνεδριάσεως, ἀναγινώσκειται ἀναφορὰ τις πρὸς τὸ Συμβούλιον τριωνκαίδεκα κοινοτήτων ἀπαρτιζουσῶν τὴν ἐν Παλαιοπωγωνίῳ καὶ ὑπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Μητροπολ. Δρυϊνουπόλεως γνωσὴν περιοχὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα *Λάκα τοῦ Μουκτάρ Πασσά*, ὑπαγομένην δὲ διοικητικῶς εἰς Ἀργυρόκαστρον, δι' ἧς διεκτραγωδοῦσαι αὐταὶ τὴν παρ' αὐταῖς ἔλλειψιν σχολείων καὶ ὁμολογῶσαι ὅτι δὲν δύνανται διὰ τῶν γλίσχρων αὐτῶν μέσων νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὴν συντήρησιν δημοτικῶ ἅμα καὶ ἑλληνικοῦ σχολείου ἐξαιτουῦνται τὴν ἀρωγὴν τοῦ Συλλόγου· ἐπειδὴ δὲ τὰ χωρία ταῦτα κείνται ἐν μικρᾷ ἀπ' ἀλλήλων ἀποστάσει, ὑποδεικνύουσι τὸ χωρίον *Καστάνιαρην* ὡς κεντρικώτερον πρὸς σύστασιν ἐν αὐτῷ σχολείου ἐπαρκέσοντος εἰς ὅλας τὰς ἀναφερομένης ταύτας κοινότητας. Ἡ ἀναφορὰ αὕτη ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τῶν προκρίτων τῶν εἰρημένων κοινοτήτων καὶ ἐ-

σφραγισμένη ταῖς σφραγίσιν ἐκάστης αὐτῶν, κεκυρωμένη δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ Ἐπι-
 σκόπου Δρυϊνουπόλεως κ. Ματθαίου, φέρει τὰς σφραγίδας τῶν ἐπομένων Κοινοτή-
 των: Κασάνιανης, Κερασσόβου, Στρατινίστας, Κολοδεσίου, Δημόκορης, Λάβδανης,
 Κουρεμαδίου, Κουσοβίτσας, Λόγγου, Σωτήρας, Βαλτίτσας, Ἀρίντσας καὶ Λουβίνας.
 Τὸ Συμβούλιον λαβὼν ἐν προηγουμένη αὐτοῦ συνεδριάσει ὑπὸ σπουδαίαν σκέψιν
 τὴν αἴτησιν ταύτην φέρουσιν πάσας τὰς ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ ἀπαιτούμενας ἐγ-
 γυήσεις καὶ σχεφθὲν ὅτι δύναται καὶ ἀπὸ τοῦδε νὰ ἔλθῃ ὁ Σύλλογος εἰς ἀρωγὴν
 τῶν ὁμολογουμένως ἐνδεῶν κοινοτήτων πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τῆς συστά-
 σεώς του, εἶχεν ὀρίσει, ὅπως ἐξαιτησῆται παρὰ τοῦ Συλλόγου ἐν τῇ προσεχεῖ αὐ-
 τοῦ συνεδριάσει τὴν ἄδειαν νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειαν τῶν σχολείων αὐτῶν. Τὴν πρό-
 τασιν λοιπὸν ταύτην μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἀναφορᾶς ἐξαγγέλλει ὁ κ. Βασιά-
 δης ἐξ ὀνόματος τοῦ Συμβουλίου ἐξαιτούμενος παρὰ τοῦ Συλλόγου τὴν παραδο-
 χὴν αὐτῆς.

Μετὰ τινὰς συζητήσεις καὶ παρατηρήσεις τῶν κ. Κονεμένου Βέη, Μ. Πανταζῆ
 καὶ τοῦ Σ. Ἀγίου Δέρκων, ὁ Σύλλογος δέχεται τὴν πρότασιν τοῦ Διοικητ. Συμ-
 βουλίου, τοῦ Προέδρου ἐπειπόντος ὅτι ἡ συνδρομὴ ὀριζομένη εἰς 40 λρ. ὀθωμ.
 γενήσεται μόνον διὰ τὴν συντήρησιν τῆς δημοτικῆς σχολῆς τῶν κεντρικωτέρων
 χωρίων.

Εἶτα λαβὼν τὸν λόγον ὁ κ. Δ. Μαλιάδης, μέλος τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτρο-
 πῆς, ἀναγινώσκει ἐξ ὀνόματος αὐτῆς ἔκθεσιν περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἐν Ἡ-
 πείρῳ σχολείων καταρτισθεῖσαν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐξ Ἠπείρου πρὸ ἐνὸς ἔτους
 σταλεισῶν τῶ ἐνταῦθα Ἑλλην. Φιλολογικῶ Συλλόγῳ ἐκθέσεων τῶν Ἀρχιερέων
 καὶ Διδασκάλων (Ἴδε κατωτέρω).

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως ταύτης ὁ κ. Βασιάδης λέγει ὅτι ἡ ἀνάγνω-
 σις τῆς ἐκθέσεως δὲν ἦτον ὁ μόνος τῆς ἐκτάκτου ταύτης συνεδριάσεως σκοπός,
 ἀλλὰ καὶ ἡ ἐξεύρεσις τῶν πρὸς αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν καταλλήλων μέ-
 σων, ὅπως ὁ Σύλλογος ἔχων ἄφθονα τὰ μέσα δύναται νὰ ἐπαρκῆ εἰς τὰς πολλὰς
 ἀνάγκας τῶν ἀπόρων κοινοτήτων. Λαβὼν δὲ τὸν λόγον ὁ κ. Τσιγαρᾶς λέγει ὅτι
 τὸ Συμβούλιον ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ τὰς αἰτίας, δι' ἃς ἐπέρχεται ἀναβολὴ πρὸς ἐγ-
 γραφὴν μελῶν.

Μετὰ ταῦτα ὁ Σύλλογος ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Προέδρου ὀρίσατο, ὅπως τὸ Διοι-
 κητικὸν Συμβούλιον πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐγγραφῆς ὅσον ἔνεστι πλείονων μελῶν
 διαιρέσῃ τὴν περιφέρειαν Κων/πόλεως εἰς τμήματα, ἐν ἐκάστῳ δὲ αὐτῶν ὀρίσῃ
 ἐπιτροπὰς ἐπὶ τούτῳ, μετὰ δὲ τὸ τέλος τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν ἀπονεμηθῆ ὁ τίτλος
 τοῦ ἰδρυτοῦ εἰς τοὺς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον μετὰ ζήλου ἐργασθησομένους.

Τούτων πάντων ψηφισθέντων, ὁ κ. Ἰ. Κορνάρος ἐξαιτεῖται, ὅπως ὁ Σύλλογος
 ἐπιτρέψῃ τὴν ἐν αὐτῇ τῇ συνεδριάσει ἐκκύβευσιν λαχείου εἰκόνας τινὸς χειροκεν-
 τήτου, ἧς τὸ τίμημα προσήνεγκεν αὐτῷ μὴ δυναμένου ὁμῶς τοῦ Συλλόγου ἔνε-

κα τῆς προκεχωρηκυίας ὥρας νὰ δεχθῆ τὴν ἐκκύβευσιν ταύτην, ὁ προεδρεύων Ἐπίτιμος Πρόεδρος ἀνέλαβε νὰ καταβάλλῃ τῷ Συλλόγῳ τὴν ἀξίαν αὐτῆς, μεθ' ὃ διελύθη ἡ Συνεδρίασις.

Ἡ ἄνω μνημονευθεῖσα ἐκθεσις τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ αὐτῆς κ. Δ. Μαλιάδου ἔχει ὡς ἐξῆς:

Κύριοι,

Μετὰ τὴν θεία συνάρσει σύστασιν τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου δύο κυρίως ἀντικείμενα ὡς κεφαλαιώδη ἐφείλκυσαν, ὡς ἔδει, τὴν προσοχὴν καὶ ἐνέργειαν τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ τούτου καθιδρύματος, ἥτοι ἀφ' ἐνὸς μὲν ἡ αὔξησις τῶν πόρων αὐτοῦ διὰ τε τῆς ἐγγραφῆς πλείστων ὅσον οἶόν τε μελῶν καὶ διὰ τῆς εἰσφορᾶς χρηματικῶν χορηγιῶν, ἐν αἷς διεκρίθη ἐξόχως ὁ ἀείποτε θερμὸς τῶν γραμμάτων καὶ τῆς παιδείας ζηλωτῆς ἐπίτιμος ἡμῶν πρόεδρος κ. Χρηστάκης Ζωγράφος, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἐξακρίβωσις τῶν ἀναγκῶν τῆς Ἡπείρου, καθ' ὅσον αὐταὶ ἀναφέρονται εἰς τὰ σχολεῖα καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν ἐν γένει, ὅπως ἐν γνώσει προβῶμεν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἡμετέρου σκοποῦ. Καὶ εἰ μὲν ἡ αὔξησις τῶν πόρων, ὧν ἄνευ οὐδὲ λόγον ὑπάρξεως δύναται νὰ ἔχῃ ὁ ἡμέτερος Σύλλογος, ὑπάγεται εἰς τὴν φροντίδα καὶ φιλοτιμίαν ἐνὸς ἐκάστου τῶν μελῶν, ὁ κανονισμὸς ὅμως ὥρισε ταύτην ὡς τὸ ἰδιαίτατον μέλημα τῆς οἰκονομικῆς ἐπιτροπῆς, ἧς τὴν προθυμίαν ἐλπίζομεν νὰ ἐπαινέσῃ καὶ ἐπευφημήσῃ ὁ Σύλλογος οὐχὶ ἐν χρόνῳ ἀπωτάτῳ ἢ δὲ μελέτῃ τῆς καταστάσεως τῶν σχολῶν καὶ τῆς ἐκπαίδευσίως ἐν γένει τῆς Ἡπείρου ὡς καὶ πάντων τῶν μετ' αὐτῆς σχετιζομένων ζητημάτων, ὧν τὴν σπουδαιότητα οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ, ἀποτελεροῦσα τὸ ἕτερον ἡμισυ τῶν ἐργασιῶν τοῦ διοικητικοῦ ἡμῶν Συμβουλίου, ἐστὶ τὸ ἰδιαίτερον μέλημα τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἧς τὰς σκέψεις καὶ προτάσεις κέκληται νὰ συζητήσῃ, ἐκτελέσῃ καὶ ἐφαρμόσῃ ὁ Σύλλογος· ἀλλ' ὅπως προβῆ ἡ ἐπιτροπὴ αὐτὴ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνκτεθειμένων αὐτῇ σπουδαίων καθηκόντων, ἀπαραίτητος καθίσταται ἡ συλλογὴ πασῶν τῶν δυνατῶν πληροφοριῶν περὶ πάντων ἐν γένει τῶν σχολείων τῆς ὅλης Ἡπείρου, περὶ τῶν ἐλλείψεων καὶ ἀναγκῶν αὐτῶν, περὶ τῆς ποιότητος καὶ ὕλικῆς αὐτῶν καταστάσεως, περὶ τῶν μεθόδων τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ἱκανότητος τῶν διδασκάλων, περὶ τοῦ πληθυσμοῦ ἐκάστης πόλεως καὶ χωρίου καὶ τῶν πόρων αὐτῶν, ἂν τοιοῦτους καὶ πόσους δύνανται νὰ διαθέσωσι πρὸς ἐκπαίδευσιν, ὡς καὶ πλείστων ἄλλων λεπτομερειῶν, ὧν ἡ γνώσις ἀπαραίτητος κρίνεται εἰς τὴν σκοπιμωτέραν ἡμῶν ἐνέργειαν.

Εἰ καὶ πρὸς συλλογὴν πασῶν τῶν πληροφοριῶν τούτων τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον ἀπετάθη πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς τῶν διαφόρων ἐπαρχιῶν τῆς Ἡπείρου, τὰς

έφορίας τῶν σχολείων καὶ ἄλλα ἀρμόδια πρόσωπα, οὐδὲν ἤττον ἀναγκαῖον ἐκρίθη, ἵνα ληφθῶσι παρὰ τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου πᾶσαι αἱ τὰ σχολεῖα τῆς Ἡπείρου ἀφορῶσαι ἐκθέσεις, ὅσαι ἐκεῖθεν ἐστάλησαν αὐτῷ, καὶ γείνη ἐπ' αὐτῶν ἢ πρὸς τὸν σκοπὸν ἡμῶν πρόσφορος μελέτη· τὴν μελέτην δὲ ταύτην ἀναδεχθεὶς τῇ ἐντολῇ τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω ὑμῖν περιληπτικὴν τινα καὶ ὡς ἐν σκιαγραφίᾳ ἐκθεσὶν τῆς ἄλλως λίαν ἀτελοῦς ὕλης, ἣν ἔσχον ὑπ' ὄψιν, καὶ τῶν ἐκ ταύτης γενικωτέρων ἐξαγομένων λεπτομέρειαι δὲ ἀφορῶσαι ἐκάστην πόλιν καὶ ἕκαστον χωρίον ἐσημειώθησαν ἐν ἰδιαιτέρῳ, ὅπως χρησιμεύσωσιν εἰς τὰς περαιτέρω μελέτας τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς. Αἱ πηγαί, ἀφ' ὧν ἠρύσθη τὴν ὕλην ταύτην, εἰσὶν ἐκθέσεις ἀρχιερέων καὶ τινῶν ἐφοριῶν σχολείων ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις λίαν ἀτελεῖς, ὡς καὶ διαγράμματα πολλῶν σχολείων, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὄλων. Πλεῖστά εἰσι τὰ χωρία τὰ στερούμενα σχολείων καὶ ὧν τὰ ὀνόματα ἀγνοοῦμεν, διότι οὐδεμία περὶ αὐτῶν ἰδιαιτέρα μνεία γίνεται ἐν ταῖς ἐκθέσεσι ταύταις, αἵτινες ἄλλως τε οὐδὲ ὁμοιομόρφως εἰσι γεγραμμένοι, διότι ἐν τισὶ μὲν αὐτῶν δὲν σημειοῦται ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν διαφόρων σχολείων, ἐν ἄλλαις δὲ δὲν σημειοῦνται οἱ μισθοὶ τῶν διδασκάλων καὶ ἐν ἄλλαις ὁ πληθυσμὸς τῶν διαφόρων πόλεων καὶ χωρίων, αἱ δὲ ἐλλείπουσαι αὐταὶ πληροφορίαι ὄχι μόνον εἶναι ἀναγκαῖαι πρὸς συλλογὴν τῶν πολλαχῶς ὠφελίμων ἡμῖν στατιστικῶν γνώσεων, ἀλλὰ καὶ τὰ μέγιστα συντελοῦσιν εἰς τὴν σκόπιμον ἡμῶν ἐνέργειαν. Ἀνάγκη ἄρα ἀπαραίτητος, ὅπως ληφθῇ ἡ δέουσα πρόνοια πρὸς συλλογὴν πασῶν τῶν χρησιμωτάτων ἡμῖν πληροφοριῶν τούτων.

Ἡ Ἡπειρος ἐκκλησιαστικῶς διαιρεῖται εἰς τὰς ἐξῆς ἑννέα ἐπαρχίας: τὴν τῆς Ἄρτης, τῆς Παραμυθίας, τῆς Βελλᾶς, τῆς Δρυϊνουπόλεως, τῶν Βελεγράδων, τοῦ Δυρραχίου, τῶν Δεβρῶν, τῆς Κορυτσᾶς καὶ τῶν Ἰωαννίνων μετὰ τῆς ἐξαρχίας Μετσόβου. Περὶ ἐκάστης δ' αὐτῶν θέλομεν διαλάβει ἰδιαιτέρως ὡς ἐξῆς·

Α'. ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΡΤΗΣ.

Ἡ ἐπαρχία αὕτη συντηρεῖ περὶ τὰ ἐννεήκοντα ἐκπαιδευτήρια διαφόρων βαθμῶν, ἥτοι δύο ἑλληνικὰ, τρία παρθεναγωγεῖα, δέκα καὶ ἑννέα ἀλληλοδιδασκτικὰ ἢ δημοτικὰ καὶ ἐξήκοντα πέντε κοινὰ λεγόμενα σχολεῖα. Ἡ μὲν πόλις Ἄρτα ἔχει ἑλληνικὸν σχολεῖον μετὰ 40 μαθητῶν, παρθεναγωγεῖον μετὰ 107 μαθητριῶν καὶ δημοτικὸν μετὰ 300 περίπου μαθητῶν, ἐν οἷς καὶ παῖδες Ἰσραηλιτῶν· ἡ δὲ Πρέβεζα ἔχει ἐπίσης τὴν Θεοφάνειον καλουμένην ἑλληνικὴν σχολὴν μετὰ 25 μαθητῶν, δύο παρθεναγωγεῖα μετὰ 140 μαθητριῶν καὶ δημοτικὴν μετὰ 200 μαθητῶν, εἰς δὲ τὰ διάφορα χωρία τῆς ἐπαρχίας ἀνήκουσι τὰ λοιπὰ δημοτικὰ τε καὶ κοινὰ λεγόμενα σχολεῖα. Ἐν τοῖς τελευταίοις τούτοις συγκαταλέγονται καὶ τὰ οἰοῦναι ἐκπαιδευτήρια τεσσαράκοντα πέντε χωρίων, ἐν οἷς κυρίως εἰπεῖν οὔτε σχολεῖα οὔτε διδάσκαλοι ὑπάρχουσι καὶ μόνον οἱ ἱερεῖς ἀγράμματοι ὄντες τὴν ἀ-

νάγωνσιν ἰδίως ἐνιαχοῦ δὲ καὶ τὴν γραφὴν διδάσκουσιν ἐν ἐκκλησιαστικαῖς βιβλοῖς. Ἐνίοτε πολλὰ χωρία πλησίον ἀλλήλοις κείμενα ἔχουσιν ἐν σχολείον ἐν τῷ κεντρικωτέρῳ αὐτῶν, ὡς ἐν τῷ χωρίῳ Γενίτσαρι. Ἄπαντες οἱ μαθηταὶ πασῶν τῶν παντὸς εἶδους σχολῶν καὶ τῶν δύο φύλων τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἀναβαίνουνσιν εἰς 4500 περίπου, ἡ δὲ πρὸς συντήρησιν πάντων τῶν σχολείων δαπάνη ἀνέρχεται ἐτησίως εἰς γρόσια 412,000 καὶ 8500 ὀκάδας ἀραβοσίτου. Εἰδικώτερον δὲ διὰ μὲν τὰ σχολεῖα τῆς πόλεως Ἄρτης δαπανῶνται ἐτησίως γρόσια 41,000, διὰ δὲ τὰ τῆς πόλεως Πρεβέζης γρόσια 23,000 καὶ διὰ τὰ τῆς λοιπῆς ἐπαρχίας γρόσ. 48,000 ὡς καὶ τὸ προσημειωθὲν τῆς γῆς προϊόν, ὅπερ δίδεται τοῖς διδασκάλοις ὡς ἐπίμετρον εὐτελοῦς μισθοῦ. Ἐκ τούτων ἐξάγεται ὅτι πλέον τοῦ ἡμίσεος τῆς ὅλης δαπάνης δαπανᾶται εἰς τὰς δύο πόλεις Ἄρταν καὶ Πρεβέζαν, ἡ δὲ δυσαναλογία ὡς πρὸς τὸν πληθυσμὸν προφανής.

Κληροδοτήματα ὑπάρχουσιν ἐν μὲν τῇ πόλει Ἄρτῃ τὸ τοῦ Διονυσίου, ἡγουμένου τῆς μονῆς Κατωπαναγιᾶς, ὅστις ἰδρύσας τὸ παρθεναγωγεῖον τῆς πόλεως ταύτης ἐκκληροδότησεν ἄπασαν τὴν περιουσίαν αὐτοῦ εἰς τὴν μονὴν ταύτην πρὸς συντήρησιν τοῦ παρθεναγωγείου τούτου. Ὁ Δημήτριος Σταματόπουλος ἐδωρήσατο εἰς τὴν σχολὴν Ἄρτης ἄπασαν τὴν βιβλιοθήκην αὐτοῦ καὶ διακόσια εἰκοσάφραγκα, δι' ὧν ἠγοράσθη οἰκία· διὰ δὲ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ Ν. Προσδόλου πληρόνεται ὁ ἐτήσιος ἐκ γρ. 9,800 μισθὸς τοῦ διδασκάλου τῆς ἑλληνικῆς σχολῆς (α). Ἡ δὲ Πρεβέζα ἔχει ἐν Ῥωσσίᾳ κληροδοτήματα τὸ τοῦ Θεοφάνους ἀποφέρον ἐτησίως γρ. 13,000, εἰσόδημα τῆς Θεοφανείου σχολῆς. Μνεῖας εὐφήμου δικαία ἐξὶν ἐνταῦθα καὶ ἡ εὐγενῆς κυρία Σεβαστὴ Κονεμένου, ἥτις οὐ μόνον τὰ μέγιστα συνετέλεσεν εἰς τὴν ἴδρυσιν τοῦ παρθεναγωγείου Πρεβέζης, ἀλλὰ καὶ μεγάλως καὶ πολλαχῶς εὐηργέτησεν αὐτό. Ἄλλ' ὁ μέγιστος εὐεργέτης τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἐστὶν ὁ φιλόμουσος ἀρχιερεὺς πρόην μὲν Ἄρτης νῦν δὲ Ἀμασίας Σωφρόνιος, ὅστις ὑπεχρέωσε τὰς πλουσίας τῆς ἐπαρχίας ταύτης μονὰς, ἵνα συνδράμωσι γενναίως πρὸς ὑποστήριξιν πάντων σχεδὸν τῶν σχολείων τῆς ὅλης ἐπαρχίας. Ἐννοῶν κέλιστα τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ ὁ σεβάσμιος οὗτος ἀρχιερεὺς δὲν ἀφῆκε τὴν ὕλικὴν διαχείρισιν τῶν πλουσιῶν μονῶν τῆς ἐπαρχίας ταύτης εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἡγουμένων, οἵτινες εἶχον ἐπιβαρῦναι αὐτὰς δι' ὑπερόγκων χρεῶν, ἀλλ' εὐθὺς τὰ μὲν κτήματα τῶν μονῶν ἐξεμίσθωσεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη, τοὺς δὲ ἡγουμένους κατέστη-

(α) Ἐκτὸς τούτων πλεῖστοι ἕτεροι μικροεοθέτοι ὑπάρχουσιν ἐν Ἄρτῃ, ἧ: οἱ κάτοικοι ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην πόλιν καὶ χώραν ἡπειρωτικὴν φιλοτιμοῦνται, ἵνα συνδράμωσιν εἰς τὰ ἐκπαιδευτικὰ αὐτῶν κτιστήματα· ἐν δὲ τῇ ἐρητῇ τῆ: Ὁρθοδοξίας ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ὀνόματα τοιούτων μικροεοθητῶν μνημονεύονται· μεταξὺ τούτων ἀναφέρεται καὶ τὸ ὄνομα ἀμπελοφύλακος Ἡπειρώτου, ὃ: ἀποθήσκων διέταξε τὴν πώλησιν τοῦ τουφεκίου αὐτοῦ καὶ τὴν παράδοσιν τοῦ τιμήματος εἰς τὰ σχολεῖα.

σε μισθωτοὺς καὶ ἐκανόνισεν, ὥστε μέρος μὲν τῶν ἐσόδων νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς ἀπόσβεσιν τῶν χρεῶν διὰ τῆς πληρωμῆς ἐτησίου χρεωλυτοῦ μετὰ τῶν τόκων, μέρος δὲ πρὸς πληρωμὴν τῶν μισθῶν τῶν ἡγουμένων καὶ ἐκπλήρωσιν τῶν λοιπῶν ἀναγκῶν τῶν μονῶν καὶ μέρος πρὸς συντήρησιν τῶν σχολείων τῆς ὅλης ἐπαρχίας· οὕτω δὲ αἱ μοναὶ καὶ τῶν χρεῶν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ἐντελῶς ἀπηλλάγησαν καὶ τὰς πλείστας σχολὰς τῆς ἐπαρχίας συνετήρησαν. Εἰς τὰ ἴχνη ταῦτα τοῦ νοήμονος καὶ ἐναρέτου ἀρχιερέως ἐκείνου ἐβάδισεν ἀξιεπαίνως μέχρι τινὸς καὶ ὁ νῦν Ἀρχιερεὺς Ἄρτης, διότι καὶ νῦν ἔτι αἱ μοναὶ συντηροῦσι τὰ πλεῖστα τῶν σχολείων τῆς ἐπαρχίας· δυστυχῶς ὅμως τὸ παρὰ τοῦ πρόφῃν Ἄρτης εἰσαχθὲν σωτήριον ἐκείνο σύστημα εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας τῶν μονῶν κατηργήθη εὐθὺς μετὰ τὴν λήξιν τῆς πρώτης ἐκμισθώσεως τῶν κτημάτων, ἡ δὲ οἰκονομικὴ διαχείρισις τῶν μονῶν περιῆλθε καὶ αὐθις εἰς τὰς ὑπόπτους χεῖρας τῶν ἡγουμένων καὶ ἐπιτρόπων, οἵτινες ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ κατέστησαν αὐτὰς καταχρέους. Ἐντεῦθεν δὲ δὲν εἶναι δύσκολον νὰ ἐννοήσῃ τις διὰ τί ὁ νῦν ἀρχιερεὺς γράφει πρὸς τὸν ἡμέτερον Σύλλογον ὅτι αἱ μοναὶ εἰσὶν ἠναγκασμένοι νὰ παύσωσι τὰς εἰς τὰ σχολεῖα συνδρομάς των ἐπὶ ἐν ἡδύο ἔτη, διότι δῆθεν ἡ κυβέρνητις ὑπεχρέωσεν αὐτὰς, ἵνα λάβωσι νέους τίτλους ἰδιοκτησίας τῶν ἀνηκουσῶν αὐταῖς γαιῶν καὶ λοιπῶν κτημάτων.

Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ λαλεῖται ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ μόνον ἐν τισι χωρίοις τοῦ τμήματος Λάκκας καὶ Λακκοπούλας ἡ ἀλβανικὴ. Τίς δὲ ὁ πληθυσμὸς ἐκάστης πόλεως καὶ χωρίου ἀγνοοῦμεν.

Β'. ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ.

Αὕτη περιλαμβάνει τέσσαρας πόλεις, ἑβδομήκοντα πέντε χωρία ἑλληνόγλωσσα, ἐξήκοντα ἑννέα χωρία ἀλβανόγλωσσα καὶ περὶ τὰς δέκα χιλιάδας οἰκογενειῶν· ἔχει σχολεῖα ἐν συνόλῳ 47, ἧτοι ἐν ἑλληνικῶν μετὰ 14 μαθητῶν, 16 δημοτικὰ μετὰ 666 μαθητῶν, ἐν παρθεναγωγείῳ ἔχον 30 μαθητρίδας καὶ 29 κοινὰ λεγόμενα σχολεῖα, ἐν οἷς φοιτῶσιν 652 μαθηταί, ὥστε ἀναλογεῖ εἰς μαθητῆς ἐπὶ ἑπτὰ σχεδὸν οἰκογενειῶν· λογιζομένης δ' ἐκάστης οἰκογενείας εἰς ἕξ ψυχάς, ἡ ἀναλογία εἶναι ὡς εἰς πρὸς 4½ ψυχάς περίπου. Ἀγνοοῦντες τὰ ποσὰ τῶν μισθῶν τῶν διδασκάλων δὲν δυνάμεθα νὰ υπολογίσωμεν τὴν δαπάνην, ἣν ἐτησίως πληροῦναι ἡ ἐπαρχία αὕτη πρὸς ἐκπαίδευσιν, ὑπὲρ ἧς ἀκαμάτως μοχθεῖ ὁ σεβάσμιος ἀρχιερεὺς Ἀνθιμος πολλὰ ἐξ ἰδίων δαπανῶν εἰς τε τὸ παρθεναγωγεῖον καὶ εἰς πλείστας ἄλλας σχολὰς. Κληροδόμημα δ' ὑπάρχει ἐν μόνον εἰς τὴν πόλιν Παραμυθίας, τὸ τοῦ Μ. Παραμυθιάτου ἀποφέρον ἐτησίως γρ. 6000.

Ἡ ἐπαρχία αὕτη διαιρεῖται εἰς τὰ ἐξῆς πέντε τμήματα: α) κυρίως Παραμυθίας· β) Μαρμαριτίου· γ) Πάργας, ἐν ἧ καὶ ἡ περιοχὴ Φαναρίου· δ) Φιλιατῶν· καὶ ε) Δελβίνου, περὶ ὧν λεκτέα εἰδικώτερον τὰ ἐξῆς·

Τμήμα κυρίως Παραμυθίας.

Ἡ ὁμώνυμος πρωτεύουσα συντηρεῖ ἑλληνικὴν καὶ δημοτικὴν σχολὴν καὶ παραναγωγεῖον, τὰ δὲ περίξ χωρία στεροῦνται παντελῶς σχολείων καὶ μόνον τὰ μεγαλύτερα αὐτῶν ἔχουσι κοινὰ σχολεῖα. Τὰ χωρία ταῦτα τσιφλίκια ὄντα κατατρίχονται ὑπὸ τῆς πενίας, ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἡ ἔλλειψις σχολείων.

Τμήμα Μαργαριτίου.

Εἰς ἅπαν τὸ τμήμα τοῦτο λαλεῖται ἡ ἄλβανικὴ σχολεῖα δ' ὑπάρχουσι μόνον τέσσαρα δημοτικά, ἧτοι ἐν ἐν τῇ ὁμώνυμῃ πρωτεύουσῃ καὶ τρία ἕτερα ἐν τοῖς χωρίοις Καστρί, Σούβλιασι καὶ Γκρικοχώρι· ἄλλ' εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο μόνον ἐπὶ ἐν ἔτος διετηρήθη.

Τμήμα Πάργας.

Ἐν ὅλῳ τῷ τμήματι τούτῳ τρία μόνον δημοτικά σχολεῖα ὑπάρχουσιν: ἐν ἐν τῇ ὁμώνυμῃ πρωτεύουσῃ καὶ δύο ἕτερα ἐν τοῖς πλησίον ἄλβανογλώσσοις χωρίοις Ἀγυιᾶ καὶ Ῥαπέζῃ.

Περιοχὴ Φαναρίου.

Εἴκοσι καὶ τέσσαρα χωρία συγκροτοῦσι τὴν περιοχὴν ταύτην, ἅπαντα δὲ οἰκούμενα ὑπὸ πεντακοσίων οἰκογενειῶν ἄλβανογλώσσων ἐν μόνον δημοτικὸν σχολεῖον ἔχουσιν ἐν τῷ χωρίῳ Γορίτσα, πρωτεύουσῃ τῆς περιοχῆς, καὶ δύο κοινὰ ἐν τοῖς χωρίοις Καναλάκη καὶ Μουζακάτη. Οἱ κάτοικοι εἰσι πενέστατοι, διότι τὰ χωρία αὐτῶν εἰσὶ τσιφλίκια καὶ πολλαχού ἐν χωρίον ἢ καὶ μία οἰκία ἀνήκουσιν εἰς δύο, τρεῖς ἢ καὶ περισσοτέρους κυρίους· ἐντεῦθεν δὲ οἱ κάτοικοι εἰσι τοσοῦτω ταπεινοὶ τὸ φρόνημα, ὥστε καὶ αὐτῆς τῆς καταγωγῆς αὐτῶν τέλεον ἐπελάθοντο.

Τμήμα Φιλιατῶν.

Τὸ τμήμα τοῦτο ἀποτελεῖται ἐκ τῆς πόλεως Φιλιατῶν καὶ τεσσαράκοντα χωρίων ἀπάντων ἑλληνογλώσσων, συντηρεῖ δὲ τρία ἑλληνοδημοτικά, ἐν οἷς καὶ τὸ τῆς πόλεως, πέντε δημοτικά καὶ πεντεκαίδεκα κοινὰ σχολεῖα.

Τμήμα Δελβίνου.

Ἐκ τοῦ θέματος τούτου μόνον δώδεκα χωρία ὑπάγονται εἰς τὴν ἐπαρχίαν Παραμυθίας· ἐν τοῖς ἐννέα τούτων λαλεῖται ἡ ἑλληνικὴ καὶ ἐν τρισὶν ἡ ἄλβανικὴ σχολεῖα δ' ὑπάρχουσιν ἐν δημοτικὸν ἐν τῷ πρωτεύοντι τούτων χωρίῳ καλουμένῳ Μουρσιὰ καὶ τρία κοινὰ ἐν τρισὶν ἑτέροις χωρίοις. Ἀξίον μνηεῖας ἐνταῦθα εἶ-

ναι τὸ ὑπὸ τῶν κυρίων Κυριακοῦ καὶ Σταύρου Ν. Λάππα συντηρούμενον κεντρικὸν δημοτικὸν σχολεῖον ἐν τῇ σταυροπηγιακῇ μονῇ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, κειμένη ἐν τῷ τμήματι Ῥίζης τῆς ἐπαρχίας Δελβίνου μετὰ τῶν ἐπαρχιῶν Δρυϊνουπόλεως καὶ Παραμυθίας εἰς τὴν σχολὴν ταύτην φοιτοῦσι 54 μαθηταί, ἐν οἷς καὶ δύο μαθήτριαι, ἐκ τῶν δέκα περίξ χωρίων τῶν ἀνωτέρω δύο ἐπαρχιῶν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται ὅτι τὸ ἡμισυ τῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίας Παραμυθίας λαλεῖ τὴν ἀλβανικὴν ὅθεν δέον ἔνθα μὲν ὑπάρχουσι σχολεῖα ἐν ἀλβανόγλωσσοις νὰ ὑποστηριχθῶσιν, ὁκτὼ δ' ἕτερα ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ἰδρυθῶσιν ἐν αὐτοῖς, ἤτοι τρία μὲν ἐν τῷ τμήματι Μαργαριτίου, τρία δ' ἐν τοῖς κεντρικωτέροις χωρίοις τῆς περιοχῆς Φαναρίου καὶ δύο ἐν αὐτῷ τῷ τμήματι Παραμυθίας, ἔνθα ἀλβανόγλωσσοι. Δέον ἐπίσης καὶ ἐν τοῖς ἑλληνογλώσσοις χωρίοις νὰ ἰδρυθῶσι τρία, τό γε νῦν ἔχον, δημοτικὰ σχολεῖα, ἤτοι δύο ἐν τῷ τμήματι Παραμυθίας καὶ ἐν τοῦλάχιστον ἐν τῷ τμήματι Φιλιατῶν. Ἡ σύστασις κερθοναγωγείων ἰδίως ἐν τοῖς μέρεσι τούτοις ἔσται τὸ συντελεστικώτατον μέσον πρὸς ἐκμάθησιν τῆς ἀπολεσθείσης προγονικῆς γλώσσης καὶ ἀποσβῆσιν τῶν προλήψεων καὶ δεισιδαιμονιῶν, ἃς εὐρίσκει τις παρὰ τῶ ἐν σκότει καὶ σκιᾷ τῆς ἀμαθείας καθημένω λαῷ τούτῳ, οὔτινος τὴν ἀπαιδευσίαν καὶ ἀθλιότητα διὰ συγκινητικῶν ἐκφράσεων διεκτραγωδεῖ ὁ ἀρχιερεὺς τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἐν ταῖς ἐκθέσεσιν αὐτοῦ.

Γ. ΕΠΑΡΧΙΑ ΒΕΛΛΑΣ.

Αυστυχῶς δὲν ὑπάρχουσι πληροφορίαι ἐπαρκεῖς περὶ τῶν σχολείων τῆς ἐπαρχίας ταύτης. Ἐκ μόνης τῆς ἐκθέσεως τῶν ἐφόρων τῆς κωμοπόλεως Κονίτσης, ἣν ἔσχομεν ὑπ' ὄψιν, ἐξάγεται ὅτι ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ταύτῃ ὑπάρχουσιν ἐν σχολεῖον ἑλληνικόν, ἐν δημοτικόν καὶ ἐν κοινόν ἢ ἀτελὲς γραμματοδιδασκαλεῖον τῶν δὲ περίξ τεσσαράκοντα περίπου χωρίων μόνον τὰ δέκα ἔχουσι δημοτικὰ σχολεῖα, τὰ δ' ἄλλα ἔχουσιν ἐκ τῶν λεγομένων κοινῶν. Ἀξιοσημείωτος ἔλλειψις σχολείων ὑπάρχει ἰδίως εἰς τὸ τῆς Πωγωνιανῆς τμήμα, τὸ μετὰ τῶν δύο πλουσιῶν μονῶν Γούρας καὶ Μολυβδοσκεπάστου κείμενον, ἔνθα δύο μόνον δημοτικὰ καὶ περὶ τὰ δέκα κοινὰ σχολεῖα ὑπάρχουσιν, ὡς καὶ εἰς τὴν Ἀλβανικὴν κωμόπολιν Λεσκοβίχιον, ἧς αἱ ἑκατὸν πενήκοντα χριστιανικαὶ οἰκογένειαι καὶ ναὸν μέχρις ἐσχάτων ἔστεροῦντο, πρὸς ταφὴν δὲ καὶ δέησιν τοῦ Ὑψίστου μετέβαινον εἰς τι δύο ὄρας μακρὰν αὐτῶν κείμενον χωρίον ἤδη ὅμως τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ ἀρχιερέως καὶ ναὸν καὶ κτίριον σχολῆς δημοτικῆς ἐκτίσαντο, ἀλλ' οὐχὶ καὶ διδάσκαλον εἰσέτι εἰς τὴν ἀνέγερσιν τοῦ κτιρίου τῆς σχολῆς ταύτης ἐκτὸς τοῦ ἀρχιερέως τὰ μέγιστα συνετέλεσαν καὶ οἱ ὀθωμανοὶ κάτοικοι ἐπιθυμοῦντες τὴν ἐκμάθησιν τῆς ἡμετέρας γλώσσης. Ὁ ἐνταῦθα Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος φρονίμως ποιῶν συνδράμας τὴν σχολὴν ταύτην διὰ 10 δθ. λιρῶν. Εἰς τὰ σχολεῖα τῆς πρωτεύουσ-

σης Κονίτσης εκτός τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως ἐτησίως προσφερομένων γροσίων 3500 πέμπονται καὶ ἐκ Ῥωσσίας γρόσια 1800 ἐτησίως ὡς τόκος κεφαλαίων ἀρχαίων καὶ ἀγνώστων τοῖς κατοίκοις ἐλεοθετῶν ἐν δὲ τῷ χωρίῳ Μολίστη τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἐγερθήσονται ὅσον οὕτω ἐκ βάρων ἑλληνικῆ καὶ δημοτικῆ σχολῆ δαπάνη φιλομούσου Μολιστινοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ ἀποβιώσαντος καὶ τὰς σχολὰς ταύτας προικοδοτήσαντος διὰ διακοσίων 80. λιρῶν ἐτησίως.

Δ'. ΕΠΑΡΧΙΑ ΔΡΥΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Ἐν ὅλῃ τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ ὀγδοήκοντα καὶ πέντε μόνον σχολεῖα ὑπάρχουσιν ἐν ταῖς πόλεσι καὶ διαφόροις χωρίοις ἐξ οἰκογενειῶν 4930 περίπου ἐξήκοντα δὲ καὶ ἑπτὰ χωρία οἰκούμενα ὑπὸ 1160 περίπου οἰκογενειῶν στεροῦνται σχολείων τὸ πέμπτον ἄρα τῶν κατοίκων στερεῖται διδασκαλίας τῶν γραμμάτων τὸ δὲ λυπηρότερον ἢ πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας Ἀργυρόκαστρον, ἐν ᾧ ἄλλοτε καὶ ἑλληνικὸν σχολεῖον καὶ παρθεναγωγεῖον (1) ὑπῆρχον, ἤδη μόνον δημοτικὸν σχολεῖον ἔχει· τοῦτο δὲν κολακεύει βεβαίως τὴν φιλοτιμίαν τοῦ φιλομουσίου ἐπιδεικνυμένου ἀρχιερέως τῆς ἐπαρχίας ταύτης.

Ἀγνοοῦντες τὸ εἶδος τῶν σχολείων, τὸν πληθυσμὸν τῶν μαθητῶν καὶ τὸ ποσὸν τῶν πρὸς ἐκπαίδευσιν δαπανωμένων δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξαγάγωμεν καὶ τὰ ἀναγκαῖα περὶ αὐτῶν στατιστικὰ συμπεράσματα.

Ἡ ἐπαρχία αὕτη διαιρεῖται εἰς ἑπτὰ τμήματα τὰ ἐξῆς: α) Παλαιᾶς Πωγωνιανῆς· β) Ζαγοριάς· γ) Λιντζουριάς· δ) Ῥίζης· ε) κυρίως Δρυϊνουπόλεως· ς) Δελβίνου καὶ ζ) Πρεγδετίου. Εἰδικώτερον περὶ ἐκάστου τούτων ἀναφέρομεν τὰ ἐξῆς:

α) Τμήμα Παλαιᾶς Πωγωνιανῆς.

Ἐκ τῶν εἴκοσι καὶ ὀκτῶ χωρίων τοῦ τμήματος τούτου μόνον τὰ ὀκτωκαίδεκα ἔχουσι σχολεῖα, ἀλλὰ καὶ τούτων μόνον τὰ ἑπτὰ εἰσιν ὀπωσοῦν κανονικά, ἐν οἷς ὑπερέχει ἰδίως τὸ τοῦ χωρίου Πολυτσάνης. Τὸ Δελβινάκιον δυστυχῶς δὲν ἀκμάζει ὡς πρὸς τὰ γράμματα, καίπερ ἔχον πλοῦσια κληροδοτήματα καὶ ἄλλους πόρους ἐπαρκεῖς· οἱ τόκοι αὐτῶν ἐδαπανήθησαν, ὡς μὴ ὄφελεν, εἰς ἀγόνους δίκας καὶ ματαίας ἀντεγκλήσεις. Τὰ κληροδοτήματα ταῦτα διεσπαρμένα εἰς χεῖρας ἀνθρώπων διαμενόντων ἐν Ῥωσίᾳ μετηνέχθησαν ἐσχάτως καὶ κατετέθησαν εἰς τὴν ἐθνικὴν τῆς Ἑλλάδος Τράπεζαν ἐν Ἀθήναις κεῖται καὶ τὸ κτηματικὸν κληροδοτήμα τοῦ μακαρίτου Γ. Ψήμα. Σκόπιμος καὶ εἰλικρινὴς διαχείρισις τῶν

(1) Τὸ Παρθεναγωγεῖον καὶ αὐθις ἠνεψύθη χορηγούντος τοῦ φιλογενεστάτου Χρηστάκη Ζωγράφου πενητῆκοντα λίρας ἐτησίως πρὸς συντήρησιν τῆς διδασκαλίας.

κληροδοτημάτων τούτων δύναται νὰ καταστήσῃ τὸ Δελιδνάκιον ἐστίαν τῶν φώτων τῆς Παλαιᾶς Πωγωνιανῆς δυνάμενον νὰ συντηρήσῃ ἀνέτως ἑλληνικὴν καὶ δημοτικὴν σχολὴν καὶ παρθεναγωγεῖον καὶ βιβλιοθήκην ἔτι ἀξίολογον νὰ συγκροτήσῃ (α). Εἰς ἅπαν τὸ τμήμα τοῦτο λαλεῖται ἡ ἑλληνικὴ, ἐκτὸς τοῦ ἀλβανογλώσσου χωρίου Σάλτσης, ἔνθα εὐτυχῶς ὑπάρχει σχολή.

(2) Ἡ σύστασις τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου οὐ μόνον τὸ αἶσθημα τῶν ἀπανταχοῦ Ἡπειρωτῶν ἐπ' ἀγαθῇ τῆς πατρίδος γῆς ἀνεζωπύρῃσεν, ὡς δηλοῦται ἐκ τῶν πολλαχόθεν καὶ ἐκαστοτε ἐνδεικνυμένων ἡμῖν λόγοις τε καὶ ἔργοις συμπαθειῶν, ἀλλὰ καὶ μεγίστην ἔδωκεν ὠθησιν εἰς πολλὰς τῆς Ἡπέρου κωμοπόλεις πρὸς βελτίωσιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν αὐτῶν καθιδρυμάτων. Ἐν τῇ γονίμῃ ταύτῃ ἀμίλλῃ προεξάρχουσιν ἰδίως αἱ δύο τῆς παλαιᾶς Πωγωνιανῆς κωμοπόλεις Δελιδνάκιον καὶ Βησσάνη. Τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ κλεινοῦ γόνου τῆς πρώτης τούτων Ἡροκλέους Βασιάδου προτήνεγον οἱ τε ἐνδημοῦντες καὶ οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ῥωσσία καὶ Ἀθήναις ἀποδημοῦντες Δελιδνακίῳταί περὶ τὰς 4000 Ὄθωμ. λίρας ὑπὲρ τῶν σχολείων αὐτῶν, οἱ δὲ ἐν Κωνσταντινουπόλει Βησσαγιῶται 500 Ὄθωμ. λίρας πρὸς σύστασιν παρθεναγωγείου ἐν τῇ πατρίδι αὐτῶν. Οἱ κατάλογοι τῶν συνδρομῶν τούτων ἔχουσιν ὡς ἑξῆς. Ὑπὲρ τῶν σχολῶν Δελιδνακίου ἐν Κωνσταντινουπόλει μὲν οἱ κ. Ἡρ. Βασιάδης λίρ. Ὄθ. 50, Λουκ. Ντόβας 42, 50, Ἀδελφοὶ καὶ ἀνεψιοί: Κιτζούλη 30, Ν. Δουρδούφης, Χρήστος καὶ ἐξάδελφοι Μερτζάρη καὶ Δ. Βουκαλάς ἀνά 25, Ι. Γ. Λάμπρου 20, Ἀδελφοὶ Γκώκα 15, Δ. Ντίκος, Ἀδελφοὶ Ἀλέξη, Ἀδελφοὶ Σούλα, Ν. Βασαγεώργης, Ἀδελφοὶ Μπατίου, Ι. Π. Χ. Τσιαγγούλης, Ἀδελφοὶ Τσοκῶνα καὶ Σ. Μπήμας ἀνά 40, Κ. Γκόβολος καὶ Β. Πετζαλῆς ἀνά 6. Π. Μούτζιος, Ι. Ντόστης, Κ. Γκάνιος, Ι. Γιαννόπουλος, Μ. Καστέρης, Ν. Μπρέσιουρας, Ι. Μανολέκας, Ν. Μπαλλῆς, Α. Ν. Ἰακώβου, Γ. Σιάπικας, Α. Μάγκας, Ἀδελφοὶ Τζήμου, Δ. Ἀγριογιάννης, Κ. Γ. Μπρέσιουρα, υἱοὶ Ζ. Μπρέσιουρα, Ἀδελφοὶ Πάνου Μπραῖτη, Ἀδελφοὶ Γ. Ἰακώβου, Σ. Μπουσάκης, Γ. Κ. Ντόβα καὶ Κωνσταντῖος καὶ υἱοὶ Κούλια ἀνά 5. Α. Γκώκα 4, Δ. Γκώρας, Ε. Κούδης, Ν. Πατζέλης, Ν. Ντόβας Δ. Μπήμας, Κ. Ἀλέξης καὶ Α. Μούτσιος ἀνά 3. Ι. Δ. Νόγιος 2, 50, Α. Π. Ἀλέξη, Κ. Κόρος, Ι. Ν. Ντόστης, Γ. Γέτας, Ν. Καμάρης, Π. Γαλάνης, Κ. Πετζαλῆς, Σ. Παπᾶς, Δ. Κύρος καὶ Ν. Μανολέκας ἀνά 2. Α. Δημητράκου 2, 50, Δ. Ι. Λεβέντη, Μ. Ντράλιος καὶ Χ. Βέργος ἀνά 1, 50. Ι. Κύρος, Γ. Σκάντζιος, Φ. Ι. Τριμίλιας, Γ. Τσοκῶνας, Ι. Χ. Λεβέντης, Μ. Καρατζιάτος. Α. Κ. Τζιώνης, Ι. Χ. Γεωργίου, Κ. Ι. Γούλης, Ι. Μπρέσιουρος Ν. Ντόβας, Ἀδελφοὶ Ἐξάρχου, Ι. Π. Ντόβα καὶ Δ. Π. Μπρέσιουρα ἀνά μίαν ἕκαστος, Β. Κομίνης, Ν. Χ. Μάνθος καὶ Κ. Μπέκαρης ἀνά ἡμίσειαν ἕκαστος. Ἐν Ἀθήναις δὲ οἱ κύριοι Ἰωάννης Βούρης δραχ. 4,000, Ἀντώνιος Γεωρ. δρ. 200, Εὐστρ. Δόστης, Ι. Δάλλας, Γ. Κουτζούκης καὶ Δ. Ι. Κανῆς ἀνά δρ. 450. Κ. Σουρδάλης δρ. 400 καὶ Π. Δουρδούφης δρ. 40. Ἐν Δελιδνακίῳ δὲ οἱ κ. κ. Π. Χ. Δ. Ἰακώβου καὶ Γ. Λάμπρος ἀνά 40 λίρ. Ὄθωμ. Π. Δάλλας 8, Κ. Κάμητζος, Ν. Βάϊας, Ε. Καραῖς, Ν. Ψῆμος καὶ Β. Μούτζιος ἀνά 5, Γ. Στάθης 4, Κ. Μπαδέμας 2, 50, Π. Κοσίφης 3, Κ. Ἀκρίθης 2, Ι. Πετσαλῆς 2, 60, Χ. Σαρβῆς καὶ Σ. Μπέλλος ἀνά 2, Δ. Γκόβολος καὶ Γ. Ντόκος ἀνά 1, 50, Β. Χορμοβίτης, Κ. Ντούμας, Ι. Μπαλωματῆς, Ζ. Μπεσίρης, Ζ. Παπᾶς, Ι. Τζιώνης, Αἰκατέρηνη Α. Δάλλα, Ἀνῆκα Μπράγμα καὶ Γ. Μούττιος ἀνά 1. Ἐν Ῥωσσίᾳ δὲ οἱ κ. Εὐστ. Δάλλας ρούβλ. χαρτ. 4,000, Ἰωάννης Ζιζύγας καὶ Ν. Νικόπουλος ἀνά 500 καὶ Ι. Π. Τσιαγγούλης 400. Ὑπὲρ δὲ τοῦ Παρθεναγωγείου Βησσάνης οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει κ. κ. Ἀδελφοὶ Ἰλαρίται λίρ. Ὄθ.

β') Τμήμα Ζαγοριάς.

Εἰς τὸ τμήμα τοῦτο ἑπτὰ μὲν χωρία ἔχουσιν ἀνὰ ἓν ἀτελὲς σχολεῖον, τρία δὲ ἕτερα στεροῦνται πάσης διδασκαλίας· λαλουμένη δὲ γλῶσσά ἐστὶν ἡ ἄλβανική.

γ') Τμήμα Λιντζουριάς.

Τὰ ὀκτὼ χωρία, ἐξ ὧν συγκροτεῖται τὸ τμήμα τοῦτο, ἔχουσι πολλοὺς τοὺς πλουσίους διακρινόμενους ἰδίως διὰ τὴν ἐπίδειξιν τῆς πολυτελείας καὶ τὴν οἰκοδομὴν μεγαλοπρεπῶν οἰκιῶν, λίαν δὲ ἀδιαφόρως ἔχοντας πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἰδίων τέκνων· τούτου ἕνεκα τὰ σχολεῖα αὐτῶν εἰσι λίαν ἀτελῆ καὶ πενιχρά, τὸ δὲ χωρίον Τρανουσίτσα στερεῖται παντελῶς σχολείου. Ἄλλ' ἡ ἐν Κεστοράτῃ ἀνεγερθεῖσα Ζωγράφειος σχολή, ἴδρυμα τοῦ παρ' ἡμῖν κλεινοῦ γόνου τῆς χώρας ταύτης, κατέστη τὸ σέμνωμα καὶ ὁ σωστικὸς φάρος οὐ μόνον τοῦ τμήματος τούτου, ἀλλὰ καὶ ἀπάσης τῆς ἐπαρχίας· τὸ δ' ἀποπερατούμενον μέγα καὶ εὐρύχωρον συσσίτιον θέλει ἐξασφαλίσει τὰ ἄπορα τῆς ἐπαρχίας ταύτης τέκνα. Καὶ εἰς τὸ τμήμα τοῦτο ἐν γένει λαλεῖται ἡ ἄλβανική.

δ') Τμήμα Ῥίζης.

Εἰς τὸ ἄλβανόγλωσσόν τοῦτο τμήμα μόνον δύο χωρία, ἦτοι τὸ κάτω Λάμποβον καὶ ἡ Ἐρίνδη, ἔχουσι σχολεῖον, τὰ δὲ λοιπὰ ἑννέα στεροῦνται τοιούτου. Εἰς τὸ κάτω Λάμποβον ὑπάρχει ἡ Ζαπκαία σχολή, ἴδρυθεῖσα πρὸ δύο ἐτῶν κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ ἀειμνήστου Εὐαγγέλου Ζάππα. Ἡ δὲ Ἐρίνδη ἀπὸ ἐνὸς σχεδὸν αἰῶνος διατηρεῖ τὴν σχολὴν αὐτῆς λίαν φιλοτίμως· ὁ ἀειμνήστος ἐκεῖνος ἀνὴρ καὶ ἐθνικὸς ἀπόστολος Κοσμάς, ὁ ὄντως καὶ δικαίως παρὰ τῶν εὐγνωμόνων Ἠπειρωτῶν καὶ νῦν ἐτι ἀποκαλούμενος ἅγιος, καὶ οὕτινος ἡ μνήμη ζωηρὰ παρὰ δίδοται ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν τῶν χωρῶν ἐκείνων διὰ τὰς ἐξόχους τοῦ ἀνδρὸς ἀρετὰς, ἴδρυσεν περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος τὴν σχολὴν ταύτην καταλιπὼν αὐτῇ καὶ κληροδότημα ἐκ χιλίων γροσίων. Τρία χωρία ἐκ τῶν μὴ ἐχόντων σχολεῖον, Γκιιάτη, Κάκωση καὶ Κάριανη, καθ' ὃ πλησίον ἀλλήλοις κείμενα, δύναν-

50, Ἄδελφοι Ψευδαῖοι 50, Ν. Παλαμίδας καὶ ἀδελφοὶ Γκοτόση ἀνὰ 40, Ν. Γεωργάκης 35, Ἄδελφοι Καλτσουναῖοι, υἱοὶ Χ. Κοκκάλη καὶ Ἀ. Τζιάζου ἀνὰ 30, Δ. Θεοδόσης 20, Π. Σακελλάριος, Κ. Ζῶτος, Χ. Τζιούδαλης, Ι. Ἀρχιμανδρίτης καὶ Δ. Παπαγεωργίου ἀνὰ 15, Γ. Α. Βασιζῆς, Χ. Φίλης, Χ. Δέσης, Καρακίσης, Ν. Ἀρχιμανδρίτης, Γ. Ζαραβίνας καὶ ὁ ἐν Θεσσαλονικῇ Ν. Χαρίσης ἀνὰ 10, Γκιαμπαλόπουλος 6, Ν. Μπίσης, Σταθόπουλος, Χ. Ῥάπτης καὶ Μ. Μαρούκης ἀνὰ 5, Ν. Τζέρης 2 καὶ Δ. Δεληγεώργος ἡμίσειαν.

ται διὰ συνδρομῆς τοῦ Συλλόγου νὰ καταρτίσῃσι μίαν σχολήν, τὰ δὲ λοιπὰ εἶσι πενέστατα καὶ ἀθλιώτατα, οἱ δὲ κάτοικοι πένητες καὶ βρακηνδύται καὶ αὐτῶν τῶν ἱερέων σνερούμενοι, διὰ τοῦτο δὲ καὶ μείζονος προσοχῆς καὶ μερίμνης ἄξιοι. Ἐν τρισὶ τῶν χωρίων τοῦ τμήματος τούτου κατοικοῦσι καὶ Ὀθωμανοί.

έ) Τμήμα Δρυϊνουπόλεως.

Τὸ τμήμα τοῦτο περιλαμβάνει πεντήκοντα δύο χωρία, ὧν μόνον τὰ τριάκοντα ἔχουσι σχολεῖον ἐν γένει· δὲ τὰ ὀλιγοπληθῆ χωρία στεροῦνται οὐ μόνον σχολείων, ἀλλὰ καὶ ἱερέων· καὶ εἶναι μὲν δυσκατόρθωτος ἡ σύστασις σχολείων ἐν τοσοῦτῳ σμικροῖς χωρίοις, ἀλλὰ τὰ ὀλίγον ἀλλήλων ἀπέχοντα χωρία δύνανται συγχωνευόμενα νὰ καταρτίσῃσι σχολεῖον συνδρομῇ τοῦ Συλλόγου. Τὸ χωρίον Δερβιτζάνη τοῦ τμήματος τούτου ἔχει κληροδότημα χορηγηθὲν ὑπὸ τοῦ ἀποβιώσαντος Γεωργίου Κάλου καὶ ἀποφέρον ἐτησίως γρ. 2000, δι' οὗ πληρόνεται ὁ μισθὸς τοῦ διδασκάλου· εἰς τὸ τμήμα τοῦτο ἐκτὸς ὀλίγων ἐξαιρέσεων λαλεῖται ἡ ἑλληνικὴ.

ς') Τμήμα Δελβίνου.

Εἰς τὸ τμήμα τοῦτο δέκα μόνον χωρία ἔχουσι σχολεῖον, δέκα ἐννέα δὲ οὐχί. Ἡ πόλις Δέλβινον συντηρεῖ δύο σχολεῖα, ἑλληνικὸν καὶ δημοτικόν, εἰς ἃ φοιτῶσι καὶ τῆς λοιπῆς ἐπαρχίας παῖδες. Ἐνταῦθα ὑπάρχουσι καὶ περὶ τὰ 15 χωρία ἐκ 4—6 οἰκογενειῶν ἕκαστον· σκηνῆται ἀληθεῖς οἱ τῶν χωρίων τούτων κάτοικοι, συνεχῶς μεταφέρονται ἀπὸ τόπου εἰς τόπον.

ζ') Τμήμα Πρεγδετίου.

Οἱ κάτοικοι τοῦ τμήματος τούτου καὶ ἰδίως τῶν χωρίων Κιπαροῦ, Χειμάρρας, Βούνου, Δρυμάδων, Πηλιάσσης, Πυλωρίου καὶ Κούδεσι, ἄνθρωποι τῶν ὅπλων ὑπηρετήσαντες κατὰ διαφόρους ἐποχὰς μετὰ γενναιότητος καὶ ἀνδρείας ἐν τοῖς ὀθωμανικοῖς στρατοπέδοις, ἀπήλασαν ἰδιαιτέρων προνομίων ἀσυδοσίας καὶ ἰδίως τῆς δεκάτης καὶ τοῦ τῶν προβάτων φόρου· ἐπεδόθησαν δὲ εἰς τὴν σπουδὴν τῶν γραμμάτων μόνον ἀφ' ἧς ἐνόησαν ὅτι ἡ ἐνδοξος τῶν ὅπλων αὐτῶν ἐποχὴ παρήλθεν· ἔκτοτε δὲ πολλὰ τῶν χωρίων τούτων συντηροῦσι καλλίστας σχολὰς. Ἐκ δὲ τῶν ἑνδεκα χωρίων τοῦ τμήματος τούτου μόνον τρία στεροῦνται σχολεῖου, ἧτοι τὸ Πυλωρί, Κούδεσι καὶ Τζόραϊ· τὸ τελευταῖον τοῦτο, ἐν ᾧ οἰκοῦσι καὶ Ὀθωμανοί, ἐστερεῖτο μέχρις ἐσχάτων καὶ ναοῦ καὶ θαῦμα πῶς διετήρησε τὴν θρησκείαν. Τῇ γενναίᾳ δὲ συνδρομῇ τοῦ φιλοπάτριδος Χρηστάκη Ζωγράφου ἀνηγέρθη ἤδη ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ ναὸς, οὗ τὸν ἱερέα διατηρεῖ ὁ τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἀρχιερεὺς.

Ε'. ΕΠΑΡΧΙΑ ΒΕΛΕΓΡΑΔΩΝ.

Εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην οἰκουμένην ὑπὸ δύο περίπου χιλιάδων χριστιανικῶν οἰκογενειῶν ὑπάρχουσι ἐν ὅλοις τριάκοντα καὶ ἓν σχολεῖα, ἐξ ὧν τὰ δύο ἑλληνικά, τρία παρθεναγωγεῖα, 14 δημοτικά ἢ ἀλληλοδιδασκτικά καὶ 12 κοινά. Εἰς ταῦτα δὲ φοιτῶσι μαθηταὶ καὶ μαθήτριάς περὶ τοὺς 1432, ἤτοι 60 εἰς τὰ δύο ἑλληνικά, 922 εἰς τὰ δημοτικά καὶ κοινά καὶ 150 μαθήτριάς εἰς τὰ παρθεναγωγεῖα, ἡ δὲ ἀνχολογία ἐστὶν εἰς μαθητῆς πρὸς δύο οἰκογενεῖας περίπου. Τὸ σύνολον τῆς πρὸς ἐκπαίδευσιν δαπάνης ἀναβιβάνει ἐτησίως εἰς γρόσια 65000, ὧν τὸ ἥμισυ δαπανᾶται εἰς τὰ ἐκπαιδευτήρια τοῦ Βερατίου, πρωτεύουσος τῆς ἐπαρχίας, ἐν ᾧ ὑπάρχουσι τὰ δύο ἑλληνικά σχολεῖα, τὰ τρία παρθεναγωγεῖα καὶ τέσσαρα δημοτικά, μαρτυροῦντα τὴν φιλομουσίαν τῶν κατοίκων καὶ τοῦ ἐλλογίμου ἀρχιερέως. Ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν δέκα δημοτικῶν σχολείων τὰ μὲν τέσσαρά εἰσι ἐν τῷ τμήματι Αὐλώνος, ἤτοι ἐν Αὐλῶνι, Ἄρτη Αὐλώνος, Σοδοβίτσα καὶ Μπρεστάνη, τὰ δὲ πέντε ἐν τῷ τμήματι Μουζακιάς ἢ Ἀρδεουούσης, ἤτοι ἐν τοῖς χωρίοις Καλλιχόντασι, Σεκίστα, Φιερίω, Λιμπόφσα καὶ Διθιάκα καὶ ἐν ἐν τῷ χωρίῳ Βοκοπόλια. Τὰ δώδεκα κοινὰ σχολεῖα εὐρίσκονται ἐν ἄλλοις δώδεκα μικροῖς χωρίοις τῆς ἐπαρχίας ταύτης. Ἄξια ἰδιαιτέρας μερίμνης τοῦ Συλλόγου ἡμῶν εἰσι τὰ σχολεῖα τοῦ τμήματος Ἀρδεουούσης ἢ Μουζακιάς, διότι οἱ τε ἱερεῖς καὶ οἱ διδάσκαλοι τῆς ὅλης ἐπαρχίας ἐκ τῶν σχολείων τούτων ἐξέρχονται.

Ἐν τῷ τμήματι Αὐλώνος κείται τὸ χωρίον Δουκάτη οἰκούμενον ὑπὸ τριακονσίων οἰκογενειῶν, αἵτινες πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἠσπάζθησαν τὸν ἰσλαμισμόν ἐκτὸς 25—30 καὶ τούτων πασῶν σχεδὸν ἀπόρων. Ἐν αὐτῷ ἐπιμελεία τοῦ φιλομούσου ἀρχιερέως ἐκτίσθη ναὸς καὶ σχολεῖον συνέστη, ἐν ᾧ καὶ ὀθωμανοπαῖδες ἐδιδάσκοντο, ἀλλ' ἐλλείψει πόρων ἡ σχολὴ ἐκλείσθη. Ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ ἔπαυσε μὲν τὸ ἄλλοτε ἐπικρατοῦν ἔθιμον τοῦ συνάπτειν γάμους μεταξὺ χριστιανῶν καὶ ὀθωμανῶν, ἔστιν ὅμως ἰδεῖν καὶ σήμερον ἔτι ἀδελφούς τὸν μὲν ὀπαδὸν τοῦ Χριστοῦ, τὸν δὲ τοῦ Μωάμεθ' ἐπίσης πατέρα ὀθωμανὸν καὶ μητέρα χριστιανὴν καὶ τανάπαλιν. Ἐκ τοιοῦτου συνοικεσίου ἐγεννήθη καὶ ὁ πρὸ ἐξαετίας ἀποθανὼν ἱερεὺς τοῦ χωρίου, πατὴρ τοῦ νῦν ἱερέως.

Ἐνταῦθα ὑπάρχει καὶ τμήμα τι Ἄνω καὶ Κάτω Σπαθία καλούμενον, ἀλβανιστὶ δὲ Σπαταρία καὶ Σπάτα, συγκαίμενον ἐκ 3¼ χωρίων κατοικουμένων ὑπὸ 250 περίπου ὀρθοδόξων χριστιανικῶν οἰκογενειῶν, ὧν τὰ ἄρρενα ὑπὸ φόβου ἴσως καὶ ἄλλων αἰτιῶν μετήλλασσον τὰ ἑαυτῶν ὀνόματα δι' ὀθωμανικῶν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐνεγράφησαν διὰ τῶν ὀθωμανικῶν τούτων ὀνομάτων ἐν τοῖς στρατολογικοῖς ἢ ἀπογραφικοῖς καταλόγοις μετὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ τατζιματίου, τούτου ἕνεκα καὶ στρατολογοῦνται μέχρι τοῦ νῦν ὡς οἱ ὀθωμανοί. Ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ τμήματος

τούτου ἀνάγκη συστάσεως ἑνὸς ἢ δύο σχολείων· ἀνάγκη ἰδίως νὰ υποστηριχθῇ ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα εἰς τὰ μέρη ταῦτα, καθ' ὅσον ἀπὸ τινος ἀνεφάνησαν ἄτομά τινα παροτρύνοντα καὶ ἀποπλανῶντα τοὺς ἀπλουστεροὺς πρὸς ἐγκατάλειψιν τῆς ἑλληνικῆς καὶ ἐνίσχυσιν τῆς ἀλβανικῆς γλώσσης· τούτων πάντων ἕνεκα ἡ σύστασις παρθεναγωγείων ἐν τοῖς ἀλβανογλώσσοις μέρεσι θεωρητέα ὡς ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ.

Σ'. ΕΠΑΡΧΙΑ ΔΥΡΡΑΧΙΟΥ.

Λίαν ἀτελεῖς πληροφορίας ἔχομεν περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐν γένει καὶ περὶ τῶν σχολείων τῆς ἐπαρχίας ταύτης. Ἐκ δὲ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ἀρχιερέως ἐξάγομεν ὅτι τὸ Δυρράχιον, χάρις εἰς τὴν φιλομουσίαν τῶν ἐμπόρων τῆς πόλεως ταύτης, διατηρεῖ καλὰς σχολάς, τὸ δὲ Ἑλβασάνιον συντηρεῖ μίαν ἑλληνικὴν σχολὴν καὶ δύο δημοτικὰς· ἐπίσης δὲ ἡ Τυράννα ἢ τὰ Τύραννα καὶ ἡ Καβῆα ἔχουσι ἐλληνικὴν τε καὶ δημοτικὴν σχολὴν, τὸ δὲ Πογρεδήσιον Γκόρας μόνον κοινὸν σχολεῖον. Τὸ τελευταῖον τοῦτο περικυκλοῦται ἐξ 24 χωρίων, ἐν οἷς οὐδενὸς εἶδους σχολεῖον ὑπάρχει· ἀνάγκη ἄρα τὸ ὑπάρχον σχολεῖον Ποδγορεσίου νὰ υποστηριχθῇ καὶ κάλλιον διοργανωθῇ, νὰ ἰδρυθῇ δὲ καὶ παρθεναγωγεῖον ἐν αὐτῷ· οὗτω δὲ τὰ σχολεῖα ταῦτα, εἰς 2 ἢ ἠδύναντο νὰ φοιτῶσι καὶ ἐκ τῶν 24 πέριξ χωρίων μαθηταί, ἤθελον ἐνεργητικῶς ἐπιδράσει καὶ εἰς τὰς πλησίον ἐπαρχίας Ἀχρίδος καὶ Κορυτσᾶς. Ἡ ἰδρυσις παρθεναγωγεῖου ἐν Καβῆα, ἣτις ἐστὶ τὸ κέντρον τῆς κάτω Ἀλβανίας, νέαν ἤθελε δώσει ὄθησιν εἰς τὴν ἐκπαιδεύσιν τῶν μερῶν ἐκείνων. Τρία ἕτερα δημοτικὰ σχολεῖα δεόν νὰ συστηθῶσιν ἐν τοῖς χωρίοις Λάγκκα, Ποτκοζάνη καὶ Ἐπισκοπῆ, ἅτινα κεῖνται ἐν τῷ κέντρῳ πλησίον ἄλλων χωρίων ἀγεύστων ὅλως πάσης οἰασθήποτε διδασκαλίας· τὰ ἄκρα ταῦτα τῆς ἡμετέρας χώρας δὲν πρέπει νῆ παραμεληθῶσι οὐδὲ νὰ ἀφεθῶσιν εἰς τὴν ἐπήρσιαν τοῦ σκυθικοῦ κρούου καὶ τῆς ἀμαθείας.

Ζ'. ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΟΡΥΤΣΑΣ.

Οὐδὲν δυστυχῶς δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν περὶ τῆς ἡπειρωτικῆς ταύτης χώρας, διότι ἐλαχίστας πληροφορίας καὶ ταύτας λίαν ἀτελεῖς ἠδυνήθημεν νὰ συλλέξωμεν περὶ τῶν σχολείων τῆς ἐπαρχίας ταύτης· ἄνευ δὲ ἀσφαλῶν πληροφοριῶν εἰς οὐδὲν μέτρον δύναται νὰ προβῇ ὁ ἡμέτερος Σύλλογος. Ἐλπίζομεν ὅτι ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ ἔφοροι τῶν σχολείων τῆς ἐπαρχίας ταύτης θὰ πέμψωσιν ἡμῖν τὰς ὑπὸ τοῦ Συλλόγου ζητηθείσας πληροφορίας, ὧν τὰ ἐξαγόμενα ἐγκαίρως υποβληθήσονται ὑμῖν. Οὐδεμίαν δὲ πληροφορίαν ἐλάβομεν καὶ περὶ τῆς πνευματικῆς καταστάσεως τῆς ἐπαρχίας Δεβρών καὶ Γρεβενῶν. Διὸ καὶ οὐδὲν περὶ αὐτῶν λέγομεν.

Η'. ΕΠΑΡΧΙΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν γνωστῶν ἡμῖν σχολείων τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἐκτὸς τῶν τῆς πόλεως Ἰωαννίνων ἀναβαίνει εἰς ἑκατὸν καὶ ἐξήκοντα περίπου, ὧν τὰ μὲν πεντεκαίδεκά εἰσιν ἑλληνικά, τὰ δὲ ἑβδομήκοντα δημοτικά καὶ τὰ λοιπὰ 73 κοινὰ παρθεναγωγεία δὲ μόνον δύο ὑπάρχουσιν. Ἄπαντα τὰ ἀνωτέρω ἑλληνικά σχολεῖα ἐκτὸς δύο ἢ τριῶν ὡς καὶ τὰ ἡμίσεια τῶν δημοτικῶν ἀνήκουσιν εἰς τὸ τμήμα τοῦ Ζαγορίου, ὅπερ ἐκ 46 χωρίων ἢ μᾶλλον κωμοπόλεων ἀπαρτιζόμενον ἐστὶ τὸ σχετικῶς μᾶλλον προηγούμενον τῶν λοιπῶν εἰς τε τὰ γράμματα καὶ τὸν πολιτισμὸν διὰ τε ἄλλους λόγους καὶ ἰδίᾳ ἕνεκα τῶν προνομιῶν αὐτοῦ, αἵτινες πρὸ ὀλίγων ἐτῶν κατηργήθησαν ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως. Τὰ πλεῖστα τῶν δημοτικῶν σχολείων τοῦ Ζαγορίου εἰσὶ μικτὰ, ἥτοι ἑλληνοδημοτικά, ἐκ δὲ τῶν 46 χωρίων τούτων μόνον 35 περιλαμβανόμενα ἐνταῦθα, περὶ δὲ τῶν λοιπῶν ἕνδεκα δὲν ἔχομεν ἀκριβεῖς πληροφορίας. Τῶν δύο παρθεναγωγείων τὸ μὲν ἀνήκει εἰς τὴν Ζήτσαν, ἐνθα τὰ κοράσια διδάσκονται καὶ τὴν ῥαπτικήν, τὸ δὲ εἰς Μαναδένδριον, χωρίον τοῦ Ζαγορίου. Εἰς ἅπαντα τὰ σχολεῖα τῆς ἐπαρχίας ταύτης φοιτῶσι 4,500 περίπου μαθηταὶ ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἥτοι 250 εἰς τὰ ἑλληνικά, 4150 εἰς τὰ δημοτικά καὶ κοινὰ σχολεῖα, ἐν οἷς πολλὰ κοράσια ἀναμιξὺ διδασκόμενα, καὶ ὅπερ τὰ ἑκατὸν κοράσια εἰς τὰ δύο παρθεναγωγεία. Πρὸς συντήρησιν τῶν σχολείων τούτων δαπανῶνται ἑτησίως περὶ τὰς 200 χιλιάδας γροσίων καὶ 8,000 ὀκτάδας δημητριακῶν καρπῶν· τοῦ ποσοῦ δὲ τούτου ὑπὲρ τὸ ἡμισυ δαπανᾶται εἰς τὰ σχολεῖα τοῦ Ζαγορίου. Μεγίστη ἔλλειψις σχολείων καὶ ὀδυνηρὰ ἀπαιδευσία ὑπάρχει ἐν τοῖς τμήμασι Τσαρακοβίστας, Λάκκας, Κουρέντων καὶ Τζομέρκας, ἐν οἷς σπανίως που εὐρίσκει τις σχολὴν οἰανδήποτε. Ἐκατὸν καὶ ἐξήκοντα περίπου χωρία ἐν τοῖς τμήμασι τούτοις καὶ ἀλλαχοῦ τῆς ἐπαρχίας ταύτης κείμενα στεροῦνται σχολείων. Ἐχομεν πλήρη κατάλογον τῶν χωρίων Τσαρακοβίστας καὶ Λάκκας, ὧν τὰ κεντρικώτερα πρὸς ἴδρυσιν σχολείων σημειοῖ ἡμῖν ὁ βέκτης καὶ φιλόμουσος ἀρχιερεὺς Ἰωαννίνων, ὅστις πάνυ φιλοτίμως εἰργάσθη πρὸς τε τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν μονῶν ἐκ τῶν χρεῶν καὶ πρὸς ὀρισμὸν τῶν σχέσεων τῶν διδασκάλων τῆς ἐπαρχίας πρὸς τὰς ἐφορίας, κανονίσας τὰ ἑορτολόγια τῶν σχολείων καὶ διαγράψας τὰ καθήκοντα τῶν διδασκάλων, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἔτι ὑπολείπονται νὰ πράξῃ. Δυσπρὸν ὅμως ἐστὶ δι' ἀορίστων φράσεων καὶ ῥητορικῶν ὄλως περιπληνῆσεων ἀπέφυγε νὰ δώσῃ τὰς ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ζητηθείσας πληροφορίας περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν καθιδρυμάτων τῆς πόλεως Ἰωαννίνων, ἥτις πανταχόθεν θρυλεῖται ὡς μὴ καλῶς ἔχουσα· καὶ ὄντως ἀφ' ἑνὸς μὲν διαχειρίσις πλουσίων εἰσοδημάτων ἀνεξέλεγκτος καὶ εἰς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος τρέμουσα, ἀφ' ἑτέρου δὲ μαρασμὸς τῶν σχολῶν ἐκεῖ-

νων, αἵτινες ἄλλοτε ἀφθόνως τὰ φῶτα προχέουσαι καὶ τὰς λοιπὰς τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους ἐπαρχίας ἐφώτιζον διὰ τῶν εὐπαιδευτῶν τροφίμων αὐτῶν, εἰσι γεγονότα, δι' ἃ πᾶς Ἑπειρώτης πρέπει νὰ ἀλγῇ τὴν καρδίαν. Ἡ εὐτέλεια τῶν μισθῶν τῶν διδασκάλων καὶ τῆς λοιπῆς πρὸς ἐκπαίδευσιν δαπάνης ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ἄλλας δαπάνας τὰς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνωφελῶς, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ ἐπιβλαβῶς, γενομένης καὶ ἡ ἐπικρατοῦσα ἀναλγησία δὲν δύνανται τὸ παράπαν νὰ καταστήσωσι τὰς ἄλλοτε φαινὰς ἐκείνας ἐστίας ἱκανὰς πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἀναγκῶν τῆς ἐνεστώσης ἐποχῆς.

Γνωστὰ ἡμῖν κληροδοτήματα καθ' ὅλην τὴν ἐπαρχίαν ἐκτὸς τῶν τῆς πόλεως Ἰωαννίνων ὑπάρχουσιν ἐν τοῖς ἐξῆς χωρίοις: Εἰς Τσοντίλαν τὸ τοῦ Καπλάνη, εἰς Κοβίλιανην τὸ τοῦ Φοργόλη, εἰς Σκαμνέλιον τὸ τῶν Σχίτσιδων, εἰς Καπέσοβον τὸ τῶν ἀδελφῶν Πασχάλη, εἰς Μαναδένδριον τὸ τῶν Ῥιζαῶν καὶ τοῦ Χ. Κόνιαρη, εἰς Μελιγγοῦς τὸ τοῦ Βασ. Χριστοδούλου, εἰς Κοπάνους τὸ τῶν ἀδελφῶν Γεωργίου καὶ Μάρκου Μάντζου, εἰς Δερβίζανα τὸ τοῦ Χατζῆ Κώνστα, εἰς Τσεπέλοβον τὸ τοῦ Μπήκα καὶ Δούμα καὶ εἰς Βίτσαν τὸ τοῦ Βιτσινοῦ. Πολλὰ τῶν κληροδοτημάτων τούτων εἰσι λίαν σημαντικά, ἀλλ' ἐν τισιν αὐτῶν ἠθετήθη ὁ σκοπὸς τῶν αἰοδίων ἐλεοθετῶν, ἐτέρων δ' ὁ προορισμὸς δὲν ἐξετελέσθη εἰσέτι. Ταῦτα ἐν γένει καὶ περὶ τῆς ἐπαρχίας ταύτης.

Θ'. ΕΞΑΡΧΙΑ ΜΕΤΣΟΒΟΥ.

Ἡ κωμόπολις Μέτσοβον μετ' εὐαρίθμων τινῶν ἄλλων χωρίων ἀποτελοῦσι τὴν ἐξαρχίαν ταύτην, ἧς τὰ ἐκπαιδευτικὰ καθιδρύματα εὐρίσκονται ἐν καλλίστῃ καταστάσει χάρις εἰς τὴν φιλομουσίαν καὶ γενναιοδωρίαν τῶν κλεινῶν τοῦ Μετσόβου τέκνων. Τὸ Μέτσοβον, πρωτεύουσα τῆς ἐξαρχίας, ἔχει ἑλληνικὴν σχολὴν μετὰ 40 μαθητῶν, δύο δημοτικὰς μετὰ 350 μαθητῶν καὶ ἐν παρθεναγωγεῖον, εἰς ὃ φοιτῶσι περὶ τὰ 150 κοράσια· τὸ προσωπικὸν τῶν διδασκάλων ἀποτελεῖται ἐκ δέκα ἀτόμων, ὧν οἱ μισθοὶ πληρόνονται ἐκ κληροδοτημάτων. Τὸ Ἀνήλιον λεγόμενον Μέτσοβον ἔχει δημοτικὴν σχολὴν, ἐπίσης δὲ καὶ τὰ χωρία Μαλακάσιον, Κουτζούφλιαν καὶ Μηλέα, ὧν τὰ σχολεῖα συντηροῦνται δαπάνῃ τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ φιλογενοῦς ἐμπόρου Γ. Ἀβέρωφ· μόνον δὲ τὸ χωρίον Δερβεντίτσα, ἐξ 70 οἰκογενειῶν, ἔχει κοινὸν λεγόμενον σχολεῖον.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος περὶ τῶν σχολείων τῆς Ἑπείρου ἐν γένει· ἐπειδὴν δ' ὁ ἡμέτερος Σύλλογος λάβῃ πάσας τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας, θέλομεν δυνηθῆ τότε νὰ ὑποβάλωμεν ὑμῖν πληρεστέραν ἅμα τε καὶ λεπτομερεστέραν περὶ αὐτῶν ἐκθεσιν.

Ἄλλὰ καὶ ἐκ τῆς γενικῆς ταύτης ἐκθέσεως οὐδὲν ἤττον ἕκαστος ἐννοεῖ ὅτι ἡ κατάστασις τῶν ἐν Ἑπείρῳ σχολείων δὲν εἶναι οὔτε ἐνθαρρυντικὴ, οὔτε λίαν

καθησυχαστική· αἱ περὶ τῶν καθ' ἕκαστα ὅμως λεπτομέρειαι εἰσι λίαν λυπηραί. Εἶδομεν ὅτι τμήματα ἐπαρχῶν δλόκληρα στεροῦνται σχολείων καὶ ἐπομένως τῶν στοιχειωδεδεσμάτων γνώσεων, ἤτοι τῆς ἀναγνώσεως, γραφῆς καὶ ἀριθμητικῆς, ὧν ἡ ἀπόκτησις ἀναγκαία πάντως ἐστὶ πρὸς πᾶσαν ἀνθρωπίνην ἀνάπτυξιν καὶ πρὸς συναίσθησιν τῆς ἀνθρωπίνης ἀξίας καὶ ἀτομικότητος· ἀλλὰ καὶ πολλὰ τῶν ὑπαρχόντων οὐδὲ τοῦ ὀνόματος κἂν σχολείου εἰσὶν ἄξια, ὥστε ἐν μέσῳ τῆς ἐρήμου ταύτης τῆς ἀπαιδεύσεως μετ' ἀγαλλιάσεως ἀνευρίσκει τις καὶ τινὰς θαλερὰς δάσεις, ἐφ' ὧν δύνανται νὰ ἐπαναπαύσῃ τὴν ἑαυτοῦ ἐπιθυμίαν. Καταπληκτικὴ ἰδίως ἐστὶν ἡ ἀμάθεια τῶν πλείστων διδασκάλων μὴ γινωσκόντων ἢ μὴ δυνάμενων μὴδὲ τὸ ἴδιον αὐτῶν ὄνομα νὰ γράψωσιν, ὡς ἔστιν ἰδεῖν ἐν πολλοῖς τῶν ἐκείθεν σταλέντων διαγραμμάτων, ἅτινα φέρουσι καὶ τὰς τῶν διδασκάλων ὑπογραφάς· καὶ ὅμως μείζονα παιδεύειν δὲν δυνάμεθα νὰ ἀπαιτήσωμεν παρὰ διδασκάλων, ὧν ὁ μνηστὸς μισθὸς ἐστὶ γρόσια 8, 10, 20 καὶ 30, οἳ εἶναι οἱ μισθοὶ τῶν διδασκάλων πλείστων χωρίων. Τοιαύτη κατάστασις ἐπιβάλλει ἡμῖν τὸ καθῆκον τῆς ὡς τάχιστα ἰδρύσεως τοῦ διδασκαλείου, ὅπερ θέλει θεραπεύσει μίαν τῶν πρωτίστων ἀναγκῶν τῆς ἐν Ἡπείρῳ ἐκπαιδεύσεως διὰ τῆς μορφώσεως εὐπαιδευτῶν καὶ ἠθικῶν δημοδιδασκάλων καὶ διδασκαλιστῶν, αἵτινες τέλει ἔλλειπousι σήμερον· ἐντεῦθεν δὲ πρέπει νὰ ἀρχίσωμεν, ἐὰν θέλωμεν νὰ συστήσωμεν καὶ διοργανώσωμεν σχολεῖα δημοτικὰ πρὸς ἐξάπλωσιν καὶ διάδοσιν τῶν πρώτων στοιχείων τῆς παιδεύσεως εἰς ἅπαντα τὰ χωρία. Ἡ δημοτικὴ παιδείσις ἔστω τὸ κύριον ἡμῶν μέλημα, ἐὰν θέλωμεν νὰ ὠφεληθῶμεν τῆς πείρας τῶν τὰ μάλιστα προηγμένων νῦν εἰς τὰ γράμματα καὶ τὸν πολιτισμὸν ἐθνῶν τῆς Εὐρώπης· τοῦτου δ' ἐπιτευχθέντος, ἔπεται ἡ φροντίς τῆς συστάσεως ἀνωτέρων ἐκπαιδευτηρίων πρὸς ἐκπλήρωσιν ἀνωτέρων ἀναγκῶν τῆς παιδείας, τῆς συστάσεως δηλονότι ἑλληνικῶν σχολείων ἐν τοῖς κεντρικωτέροις μέρεσι παντὸς τμήματος ἐκάστης ἐπαρχίας. Ὅπως δὲ διὰ τῶν δημοτικῶν τούτων σχολείων ἐπιτευχθῆ ὁ σκοπὸς τοῦ Συλλόγου, δεόν ἢ τε μέθοδος τῆς διδασκαλίας καὶ τὰ διδακτικὰ βιβλία νὰ ὀρισθῶσιν ἐκ τῶν προτέρων καὶ εἰς τοῦτο πρέπει νὰ ἀσχοληθῆ ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ. Οἰασθῆποτε γνώσεις, ὁσονδήποτε ζῆλον καὶ ἂν ἔχη ὁ δημοδιδάσκαλος δὲν δύνανται ἐν τῷ μικρῷ αὐτοῦ χωρίῳ καὶ ἐν τῷ περιωρισμένῳ κύκλῳ τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ οὔτε νὰ γνωρίζῃ πάντα τὰ ὑπάρχοντα διδακτικὰ βιβλία οὔτε νὰ διακρίνῃ τὰ καλλίτερα καὶ χρησιμώτερα αὐτῶν, ἀλλ' οὐδὲ καὶ μεθόδους διδασκαλίας νὰ δημιουργῆ. Ὅσα δὲ ἐν τῇ ἀνωτέρᾳ ἐκπαιδεύσει ἡ ποικιλία τῆς διδασκαλίας ἀποτελεῖ τὴν ἰσχὺν αὐτῆς καὶ συντελεῖ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον τῶν ἐπισημῶν, τοσοῦτω ἐν τῇ δημοτικῇ ἐκπαιδεύσει ἡ μέθοδος πρέπει νὰ ἦναι ὠρισμένη καὶ προδιαγεγραμμένη, διότι ἐπὶ τέλους οὐδὲν ἕτερον ἀπαιτοῦμεν παρὰ τῶν παιδῶν προκαταρκτικῆς καὶ στοιχειώδους δημοτικῆς σχολῆς ἢ ἀνάγνωσιν, γραφὴν καὶ ἀριθμητικὴν, τὸ δὲ ζήτημα εἶναι τίνι

τρόπῳ τὰ τρία ταῦτα ἐκμανθάνονται καὶ ταχύτερον καὶ εὐκολώτερον. Περιττὸν νὰ προσθέσωμεν ὅτι ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις πρέπει νὰ περιλαμβάνῃ ὀλόκληρον τὴν κοινωνίαν, ὥστε καὶ ἡ σύστασις παρθεναγωγείων ἔστω ἐκ τῶν πρώτων ἡμῶν μελημάτων. Οὕτω δὲ ἅπασα ἡ ἐπερχομένη γενεὰ θὰ καταστῇ κάτοχος τῶν πρώτων στοιχείων τῆς παιδείσεως, ὃ δὲ σκοπὸς ἡμῶν πληρέστατα ἐπιτυγχάνεται.

Ἐτερον εἶδος σχολείων ἕνεκα τῶν συνεχομένων αὐτοῖς ἀξιολόγων παιδευτικῶν στοιχείων ὡς τὸ ἀριστον κριθέν· ὑπὸ τῆς πείρας ἔστι τὸ τῶν νηπιαγωγείων, ἅτινα πρέπει νὰ συστηθῶσιν ὅπου τῆς Ἡπείρου δυνατὸν καὶ ἀναγκαῖον ἤθελε κριθῇ. Ἐν τοῖς σχολείοις τούτοις οἱ ἀπαλῆς ἡλικίας παῖδες παίζοντες, οὕτως εἰπεῖν, διδάσκονται καὶ μανθάνουσιν ἐν ἐλαχίστῳ χρόνῳ πλείω καὶ ἀπονώτερον ἢ ὅσα ἐν τέσσαραις καὶ πέντε ἔτη δὲν ἐκμανθάνουσιν οἱ παῖδες ἐν τοῖς κοινοῖς λεγομένοις σχολείοις, ὧν πλημμυρεῖ δυστυχῶς ἡ ἡμετέρα Ἡπειρος.

Ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ κλήρου δὲν δύναται νὰ ᾖ ἀλλοτρίον τι τοῦ σκοποῦ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου· μόνον ὁ πεπαιδευμένος καὶ οὐχὶ ὁ ὄλως ἀπαιδευτος καὶ ἀστοιχείωτος ἐν τοῖς γράμμασι κλήρος δύναται νὰ συναισθανθῇ τὴν ἀξίαν τῆς ὑψηλῆς καὶ θείας ὄντως αὐτοῦ ἐπαγγελίας καὶ ἐπιτελέσῃ τὰ ὑψηλὰ καὶ σπουδαῖα αὐτοῦ πρὸς τὴν κοινωνίαν καθήκοντα· ἐν πολλαῖς ἄρα πλουσίαις μοναῖς, ὧν δὲν στερεῖται εὐτυχῶς ἡ Ἡπειρος, δύνανται νὰ συστηθῶσιν ἱερατικαὶ σχολαὶ καλῶς συντηρούμεναι. Τὴν ἀνάγκην ταύτην ἐννοῶν ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἰωαννίνων τῇ ἀρωγῇ τῆς μονῆς Ἐλεούσης καὶ τοῦ φιλομούσου ἡγουμένου αὐτῆς Ἀθακούμ συνέστησεν ἀρτίως ἐν τῇ νήσῳ τῶν Ἰωαννίνων ἱερατικὴν σχολήν, ἐξ ἧς κάλλιστοι καρποὶ προσδοκῶνται. Δέον ὅπως ὁ Σύλλογος προτρέψῃ καὶ τοὺς λοιποὺς πνευματικούς τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν προϊσταμένους πρὸς σύστασιν ὁμοίων σχολῶν, ὧν ἡ συντήρησις δύναται νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὰς πλουσίας μονάς. Ἐὰν δέ, κύριοι, ἀναλογισθῶμεν ὅτι ἡ γλῶσσα καὶ θρησκεία ἡμῶν ἀρρήκτοις ἀνέκαθεν δεσμοῖς συνδεθεῖσαι καὶ ἀπὸ κοινοῦ καὶ ἐναμίλλως συναγωνισθεῖσαι ἐνίσχυσαν καὶ διέσωσαν τὸ ἡμέτερον ἔθνος καὶ πολλαχῶς αὐτὸ ὠφέλησαν, ἐὰν ἀναλογισθῶμεν ὅτι ἡ συμμάχια καί, οὕτως εἰπεῖν, συνταύτισις τῶν δύο τούτων πολυτίμων στοιχείων καὶ ἐξόχων γνωρισμάτων τῆς ἡμετέρας ἐθνικότητος παρέμειναν ἀναλλοίωτοι καὶ ἀλώβητοι καὶ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, θέλομεν ἐννοήσῃ τὴν ἀπαραίτητον ἀνάγκην τοῦ νὰ παραινέσωμεν ἐπιτακτικῶς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ἐπισκόπους τῆς Ἡπείρου, ὅπως ὡς τάχιον φροντίσωσι περὶ ἀνεγέρσεως ναῶν καὶ διορισμοῦ ἱερέων ἐν τοῖς χωρίοις, ἐνθα τοιοῦτοι δὲν ὑπάρχουσι, καὶ ἰδίως ἐν τοῖς μικτοῖς χωρίοις, ἐνθα οὐ μόνον ἡ γλῶσσα, ἀλλὰ καὶ ἡ θρησκεία τὸν ἔσχατον κινδυνεύουσι κίνδυνον. Ὅταν ὁ ἀρχιερεὺς φροντίσῃ περὶ μορφώσεως τοῦ ὑπ' αὐτὸν κλήρου, ὅταν φροντίσῃ περὶ ἐνισχύσεως καὶ κραταιώσεως τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ διὰ τῆς ἰδρύσεως ναῶν, ἐνθα τοιοῦτοι δὲν ὑπάρχουσι, διὰ τοῦ διο

ρισμοῦ ἱερέων ἱκανῶν καὶ ἀξίων τῆς κλήσεως αὐτῶν καὶ διὰ τῆς προσκλήσεως ἱεροκηρῶν πρὸς διδασκαλίαν τοῦ θείου λόγου, τοῦθ' ὅπερ εἶναι ἐντελῶς ἄγνωστον ἐν ταῖς χώραις τῆς Ἠπείρου, ὅταν φροντίσῃ περὶ τῆς ἐκ τῶν ἐνότων συστάσεως σχολείων δι' ἐπιμόνων πρὸς τοὺς κατοίκους τῶν χωρίων προτροπῶν καὶ παραινέσεων, ὅταν ἐν τῇ μητροπόλει αὐτοῦ ἐκτὸς τῶν ἀπογραφικῶν καταλόγων τῶν οἰκογενειῶν τῶν χωρίων διὰ τὴν ἑαυτοῦ ἐπιχορήγησιν τηρήσῃ καὶ πλήρες ἀρχεῖον περιέχον πᾶσαν πληροφορίαν περὶ τῶν σχολείων τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ καὶ τοῦ εἶδους αὐτῶν, περὶ τῶν μαθητῶν, περὶ τῶν μισθῶν τῶν διδασκάλων, περὶ τῶν κληροδοτημάτων καὶ τῶν λοιπῶν πόρων ἐκάστου χωρίου, περὶ τοῦ πληθυσμοῦ καὶ πλείστων ἄλλων τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν κατοίκων ἀφορῶντων, τότε μόνον δύναται νὰ καυχήθῃ ὅτι ἐξεπλήρωσε τὸ ἑαυτοῦ καθήκον καὶ τὴν ὑψηλὴν αὐτοῦ ἀποστολήν.

Δὲν ἀγνοεῖτε, κύριοι, τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν παρ' ἡμῖν θέσιν τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ λαοῦ. Ἐὰν ἐν ἄλλοις ἔθνεσιν ἡ ἐκπαίδευσίς ἐστὶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐπιτήρησιν τῶν κυβερνήσεων, παρ' ἡμῖν ἡ ἐκπαίδευσίς ἐστὶν ἐγκαταλελειμμένη εἰς τὴν ἰδιωτικὴν συνδρομὴν καὶ τὰς κοινότητας, ἀνώτερος δ' αὐτῆς ἐπόπτης καὶ ἐφορὸς ἐστὶν ὁ ἀρχιερεὺς ἐκάστης ἐπαρχίας· ἐντεῦθεν ἐννοεῖται ὁποῖοί τινες τὸν ζῆλον καὶ τὴν παιδείαν πρέπει νὰ ὦσιν οἱ ὑπὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐκάστοτε διοριζόμενοι ἀρχιερεῖς. Εἰς πάντα τὰ χωρία ἀνεξαιρέτως καὶ τὰς κοινότητας ἀληθῆς παλαιστρα κομματικῶν παθῶν ἀνοίγεται συνήθως εἰς τοὺς διορισμοὺς τῶν διδασκάλων, ἡ δὲ τύχη τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ἀθῶν παιδῶν ἐξήρηται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκ τῆς ἐγωῖστικῆς ἰδιοτροπίας καὶ αὐθαιρεσίας τῶν κατὰ τόπους ἀρχοντίσκων, μόνον δὲ ὁ ζῆλος καὶ ἡ πεφωτισμένη καὶ ἀμερόληπτος θέλησις τοῦ ἀρχιερέως δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ σιγὴν εἰς τὰ πάθη καὶ νὰ ἄρῃ ἐκ μέσου πᾶσαν ἰδιοτροπίαν καὶ αὐθαιρεσίαν.

Δὲν δύναμαι, κύριοι, νὰ καταλίπω τὴν ἔδραν ταύτην χωρὶς νὰ ὑπομνήσω ὑμῖν ὅτι πρὶν ἢ ὁ Σύλλογος προβῆ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ σκοποῦ, πρέπει πρῶτον νὰ ἐκπονήσῃ διάγραμμα πλήρους συστήματος ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἐπιτηρήσεως καὶ διευθύνσεως τῶν σχολῶν, ὅσας ἐκ τῶν πόρων αὐτοῦ ἤθελεν ἰδρύσει, καὶ νὰ ἐξεύρῃ τὰς πηγὰς, ἀφ' ὧν θὰ δύναται νὰ λαμβάνῃ ἀμερόληπτους καὶ ἀκρῖβεις πληροφορίας περὶ τῶν ἀληθῶν ἀναγκῶν τῆς παιδείας ἐκάστης κοινότητος, διότι οὔτε δίκαιον οὔτε φρόνιμον εἶναι νὰ παρέχωμεν τὴν ἡμετέραν συνδρομὴν εἰς εὐπόρους κοινότητας καὶ νὰ μὴ δυνάμεθα οὕτω νὰ ἐπαρκῶμεν εἰς τὰς ἀληθεῖς ἀνάγκας τῶν πράγματι ἐνδεῶν· ἡ δὲ ἀνάγκη τῶν μέτρων τούτων καθίσταται τοσοῦτω μᾶλλον προφανής, ὅσω πάντα ἀνεξαιρέτως τὰ χωρία καὶ αἱ κοινότητες, εὐποροὶ τε καὶ μὴ, ἐξαιτοῦνται παρ' ἡμῶν συνδρομὴν. Ἀνεξαιρέτον τὸ μέτρον τῆς βοηθείας δύναται μόνον νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν ἀπονομὴν διδασκτικῶν καὶ χρηστικῶν βιβλίων εἰς τοὺς ἀπόρους μαθητὰς παντὸς χωρίου καὶ πάσης κοι-

νότητος, διότι ἡ πενία ἐστὶ πανταχοῦ καὶ πάντοτε ἡ αὐτὴ καὶ ἐπομένως τὰ αὐτὰ δικαιώματα κέκτηται ἀπέναντι τοῦ Συλλόγου ἡμῶν.

Τὸ ἔργον ἡμῶν, κύριοι, ὅσῳ μέγα καὶ εὐγενές ἐστί, τόσῳ καὶ δυσχερὲς καὶ ἐπίπονον· ἀλλὰ τὸ ὑποχωρεῖν ἀπέναντι τῶν δυσχερειῶν δὲν εἶναι οὔτε ἑλληνικὸν οὔτε ἡπειρωτικόν.

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ.

ΗΡ. ΒΑΣΙΑΔΗΣ πρόεδρος

Μ. ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ *

Ι. ΚΑΜΙΝΑΡΙΔΗΣ

Δ ΜΑΛΙΑΔΗΣ εισηγητής.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΑΚΤΙΚΗ

Τῆ 13 Μαρτίου 1873

Προεδρεύοντος τοῦ Σεβασμ. ἀγίου Δέρκων Κυρίου Νεοφύτου, Προέδρου.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως, ἐν οἷς ἐγένετο πρὸς τοῖς ἄλλοις λόγος καὶ περὶ προσφορᾶς εἰκόνας τινὸς παρὰ τοῦ κ. Ι. Κορνάρου, ἀγορασθείσης πρὸς ὄφελος τοῦ Συλλόγου ὑπὸ τοῦ ἐπιτίμου Προέδρου, συνεστήθη τῷ κ. Ταμίᾳ ἡ παραλαβὴ τῆς ἀξίας αὐτῆς· εἶτα ἀνεγνώσθη ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Σ. Πρόεδρον ἀνωνόμου τινὸς Ἑπειρώτιδος προσφερούσης τῷ Συλλόγῳ ὑπὲρ τῶν ἐν Ἑπιείρῳ Σχολείων ἀριθμὸν τινα βιβλίων διδασκτικῶν ἀξίας γρ. 325. Μετὰ συκινήσεως δὲ λαβῶν γνώσιν ὁ Σύλλογος τῆς τε προσφορᾶς καὶ τῶν πατριωτικῶν λόγων, δι' ὧν αὕτη συναδεύετο, ἐνέκρινε τὴν διὰ τοῦ τύπου δημοσίευσιν τῆς ἐπιστολῆς. Ἔχει δὲ οὕτως·

Τῆ 8 Μαρτίου 1873.

Σεβασμιώτατε!

Μετ' ἀφάτου χαρᾶς καὶ ἀγαλλιᾶσεως μαθοῦσα ὅτι ὁ Ἑπειρωτικὸς Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος μέλλει νὰ συστήσῃ σχολεῖα εἰς τινα χωρία τοῦ εὐγενοῦς Σου-

λίου και θέλουσα να παράσχω μικράν τινα βοήθειαν ὑπὲρ τῶν ἀθλίων ἐκείνων συμπατριωτῶν μας, ὧν ἡ θεὰ κινεῖ εἰς δάκρυα και τὴν σκληροτέραν καρδίαν, προσφέρω τὰ ἀκόλουθα βιβλία, ἅτινα θὰ διανεμηθῶσιν εἰς τὰ σχολεῖα τοῦ Σουλίου.

Τὰ βιβλία ταῦτα κατὰ τὸν ἐπισυνημμένον κατάλογον εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Συλλόγου ἐν τῷ Βιβλιοπωλείῳ τοῦ κ. Ἀνδρεάδου και Συντροφίας.

Πτωχὴ οὖσα ὑλικῶς και μικρὰ ἀπέναντι τῆς ὑλικῶς μεγάλης ταύτης κοινωνίας ταπεινὴ και μικρὰ εἶναι και ἡ προσφορά μου, τὴν ὁποίαν παρακαλῶ τὸν Σύλλογον νὰ δεχθῆ ὡς τὸν ὀβολὸν τῆς χήρας τοῦ Εὐαγγελίου, ἐπιφυλαττομένη, ἵνα κατὰ τὸ ἐπίδν ἔτος σὺν τῇ προδῶ τοῦ Συλλόγου και μείζονας ποιήσω συνδρομὰς.

Ζητοῦσα τὰς εὐχὰς τῆς Υ. Σεβασμιότητος παρακαλῶ αὐτὴν νὰ μοι συγχωρήσῃ νὰ ἀποσιωπήσω τὸ ὄνομά μου και νὰ ὑποσημειωθῶ, κατασπαζομένη τὴν δεξιάν Αὐτῆς, με τὸ ἑλκυτέρον ὄνομα

Μία Ἠπειρώτις.

Εἶτα ὁ εἰδικὸς Γραμματεὺς Γ. Κ. Σάρρος ἀνέγνω ἐξ ὀνόματος τοῦ Συμβουλίου τὴν ἐπομένην ἔκθεσιν περὶ τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀ. τακτικῆς τοῦ Συλλόγου συνεδριάσεως.

Κύριοι,

Και σήμερον τὸ ἡμέτερον διοικητικὸν Συμβούλιον ὑποβάλλει ὑμῖν συνοπτικὴν, ὡς ἔθος, ἔκθεσιν τῶν ἀπὸ τῆς πρώτης τακτικῆς τοῦ Συλλόγου συνεδριάσεως αὐτῶ πεπραγμένων. Θεωροῦντες δ' ἀπὸ σκοποῦ ν' ἀποκναίωμεν ὑμᾶς διὰ λόγων περιττῶν, ὁσάκις μάλιστα αὐτὰ τὰ πράγματα λαλοῦσιν εὐγλωττότερον αὐτῶν, ἀρκούμεθα μόνον παρατηροῦντες ὅτι ἡ εὐχὴ, ἣν τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον ἠυχήθη ἐν τῇ πρώτῃ ὑμῶν συνεδριάσει περὶ τῆς ταχείας εὐοδώσεως και προαγωγῆς τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου, φαίνεται καθ' ὀλοκληρίαν πραγματοποιμένη, διότι και κατὰ τὸ βραχὺ τοῦτο χρονικὸν διάστημα αἱ θερμαὶ ἐνδείξεις τῆς πρὸς αὐτὸν συμπαθείας οὐκ ἐπαύσαντο ἐκδηλούμεναι παρὰ τῶν ἡμετέρων συμπατριωτῶν μετὰ τῆς δαφιλείας ἐκείνης και γενναιοφροσύνης, ἣν τὰ τέκνα τῆς Ἠπείρου ἐξαιρέτως ἐπιδείκνυνται πρὸς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν μεγάλην αὐτῶν ἢ τὴν ἰδιαιτέραν πατρίδα. Και πρῶτον φέρομεν εἰς γνώσιν ὑμῶν τὰς μέχρι τοῦδε γενομένας ἡμῖν προσφοράς.

Ἡ Α. Παναγιότης ὁ πατριάρχης πρῶην Κωνσταντινουπόλεως Γρηγόριος ὁ Σ', μέλος ἐπίτιμον τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου, προσήνεγκεν αὐτῶ διὰ τῆς ἐπομένης πρὸς τὸν σεβαστὸν ἡμῶν πρόεδρον ἐπιστολῆς λίρας ὀθωμανικᾶς 750 μῆπω εἰσέτι εἰσπραχθείσας.

Πανιερώτατε και θεοπρόβλητε Μητροπολίτα Δέρκων και Πρόεδρε τοῦ ἑνταῦθα, ἐν Κωνσταντινουπόλει, Ἡπειρωτικοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου, ἐν Ἀγίῳ πνεύματι λίαν ἀγαπητὲ και περιπόθητε ἀδελφὲ και συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν μειριότητος κ. Νεόφυτε, τὴν λίαν περιπόθητον ἡμῖν αὐτῆς πανιερότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμεθα.

Μετὰ πόθου πατρικοῦ κομισάμενοι τὴν ἀπὸ 1 τοῦ παρελθόντος Νοεμβρίου μηνὸς περισπούδαστον ἡμῖν ἐπιστολὴν τῆς φίλης ἡμῖν Αὐτῆς πανιερότητος, δι' ἧς Αὕτη ὑπὸ τὴν ἰδιότητα προέδρου τοῦ ἑνταῦθα Ἡπειρωτικοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου, οὔτινος πάνυ ἐπαξίως προσδρεύει, μετὰ και τοῦ ἀξιοτίμου γραμματέως αὐτοῦ ἀναγγέλλει ἡμῖν, ὅτι ἡ τοῦ Συλλόγου τούτου ἐντιμος δλομέλεια λαβοῦσα γνώσιν τῆς Ἡπειρωτικῆς ἡμῶν καταγωγῆς προήχθη, ἵνα ὀνομάσῃ ἡμᾶς μέλος ἐπιτίμον αὐτοῦ, λίαν εὐχαρίστως διετέθημεν ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ ταύτῃ. Ἐφ' ᾧ και διὰ τοῦ παρόντος πατρικοῦ ἐγγράφου ἐκφράζοντες τῇ λίαν περισπούδαστῳ ἡμῖν Αὐτῆς πανιερότητι και δι' αὐτῆς ἅπασι τοῖς συγχροτοῦσι τὸ διαλειφθὲν σωματεῖον τὰς ἡμετέρας ἐγκαρδίου εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ ἐνδειχθείσῃ πρὸς ἡμᾶς ἐξαιρετικῇ ταύτῃ τιμῇ, πέμπομεν ἐν γένει πρὸς ἅπαντας τὰς ἀπὸ βάθους ψυχῆς πατρικὰς ἡμῶν εὐχὰς και εὐλογίας και ἐξαιτούμεθα θερμῶς παρὰ τοῦ ἀγαθοδότου Θεοῦ, ὅπως ἐπιβρῶννῆ τὸν ζῆλον ἀπάντων τῶν ἐντίμων μελῶν ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς τοῦ κοινωφελοῦς τούτου καθιδρύματος και τῆς ἀγαθῆς καρποφορίας αὐτοῦ συμφῶνως πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς συστάσεως αὐτοῦ.

Ἐπιέμενοι δὲ ἵνα και ἔργῳ, κατὰ τὸ ἐνὸν, συντελέσωμεν ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου τούτου, προσφέρομεν ἤδη εἰς αὐτὸν ἐφάπαξ λίρας ὀθωμανικὰς ἑπτακοσίας πεντήκοντα (750), πληρωθησομένηας ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου ἀπέναντι τῶν ὑπ' αὐτοῦ καθυστεροῦντων ἡμῖν χρημάτων ἀπὸ πατριαρχικῆς ἐπιχορηγήσεως, καθὰ περὶ τούτου ἐδηλώσαμεν τῇ Αὐτοῦ θειοτάτῃ παναγιότητι, τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ, λίαν περισπούδαστῳ ἡμῖν ἐν Χριστῷ ἀδελφῷ και συλλειτουργῷ κ. κ. Ἀνθίμῳ. Φρονισάτω δὲ ἡ Αὐτῆς πανιερότης περὶ τῆς ἀπαιτήσεως και παραλαβῆς τῶν ἐν λόγῳ ἑπτακοσίων πεντήκοντα λιρῶν.

Και ταῦτα μὲν πατρικῶς, εἶεν δὲ τὰ ἔτη Αὐτῆς θεόθεν ὅτι πλείστα, ὑγιεινὰ και πανευφόρουνα.

αωοβ'. μηνὶ Δεκεμβρίῳ ζ'. ἐν Μεγάλῳ Ῥεύματι.

ὁ πρῶην Κωνσταντινουπόλεως

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός.

Ἐν Βουκουρεστῷ φιλογενέστατος ἡμῶν συμπατριώτης κύριος Κωνσταντῖνος Ζάππας ἀπέστειλεν ἡμῖν διὰ τοῦ ἡμετέρου ἐπιτίμου προέδρου ἐπὶ τοῦ παρόντος

τὸ ποσὸν λιρῶν ὀθωμανικῶν 500 συνοδεύσας τὴν ἀποστολὴν αὐτῶν δι' ἐπιστολῆς, ἐξ ἧς διαφαίνεται ὁ θερμὸς πατριωτισμὸς καὶ τὰ πρὸς τὸν ἡμέτερον Σύλλογον εὐγενῆ αἰσθήματα τοῦ πολυτίμου τούτου τέκνου τῆς πατρίδος.

Ἐν Βραδεμῖ τῇ 1 Δεκεμβρίου 1872.

Πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἑντιμον Ἑπειρωτικὸν
Φιλεκπαιδευτικὸν Σύλλογον.

Κύριε Πρόεδρε,

Μετὰ μεγάλης χαρᾶς ἐκομισάμην καὶ μετ' ἐπιστασίας ἀνέγνων τὴν ὑπ' ἀριθ. 125 ἐγκύκλιον, ἣν ὁ ἑντιμος Σύλλογος εὐπρεστήθη νὰ διακοινώσῃ καὶ πρὸς ἐμέ. Ἐν αὐτῇ διαλάμπουν τὰ πατριωτικὰ ἐκεῖνα αἰσθήματα, δι' ὧν διακρίνονται τὰ φιλόστοργα καὶ ἐκλεκτὰ τῆς κοινῆς πατρίδος τέκνα, προβάλλοντι δὲ μέσα κατὰλληλα ὑπὲρ τῆς ἀναπτύξεως καὶ προόδου τῆς φιλάτης ἡμῶν Ἑπείρου, τῆς ὁποίας τῶντι ἡ παρούσα διανοητικὴ ἀνάπτυξις, ὑπὸ γενικὴν ἐποψίν ἐξεταζομένη, ὄχι μόνον δὲν δύναται νὰ ἱκανοποιήσῃ τοὺς δικαίους πόθους τῶν τέκνων αὐτῆς, ἀλλὰ δυστυχῶς καὶ πολὺ ὑπολείπεται τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων.

Κατὰ καθῆκον λοιπὸν, ὡς Ἑπειρώτης, ἐκφράζω ἀγῶ τὴν ἄπειρον εὐγνωμοσύνην μου τοῖς ἀξιοτίμοις ἰδρυταῖς τοῦ Ἑπειρωτικοῦ Συλλόγου διὰ τὴν τοιαύτην πατριωτικὴν αὐτῶν πρωτοβουλίαν καὶ εὐχομαι ἐκ ψυχῆς τὴν εὐδῶσιν πάσης ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς καὶ κραταιώσεως Αὐτοῦ ἐνεργείας. Ταῦτοχρόνως δὲ διαβεβαιῶ ἡμᾶς, Κύριε Πρόεδρε, καὶ δι' ἡμῶν τὰ λοιπὰ τοῦ Συλλόγου ἀξιότιμα μέλη ὅτι ἀφ' ἧς ἡμέρας ἤκουσα τὴν λίαν εὐάρεστον εἶδησιν τῆς συστάσεως Αὐτοῦ πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς εὐδῶσεως τοῦ ἔργου ἔλαβον τοιοῦτου πατριωτικοῦ ὄντος. Τὸ αἰσθημά μου δὲ αὐτὸ δὲν ἔσπευσα νὰ διαδηλώσω ἔκτοτε δι' ἣν αἰτίαν ἀναφέρω σήμερον καὶ τῷ ἐξόχῳ μας συμπατριώτῃ καὶ φίλῳ μοι Κυρίῳ Χρηστάκῃ Ζωγράφῳ, τὸν ὁποῖον παρακαλῶ ὅπως εὐαρεστούμενος διερμηνεύσῃ ὑμῖν τοὺς λόγους τῆς ἀναβολῆς ταύτης.

Παρακαλῶ ὅθεν τὸν ἑντιμον Σύλλογον, ὅπως εὐμενῶς δεχθῇ τὴν ὑπὲρ Αὐτοῦ μικρὰν συνδρομὴν μου λιρῶν Ὁθ. πεντακοσίων, τὰς ὁποίας πρὸς τὸ παρὸν λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ διαβιβάσω ὑμῖν μετὰ τῆς παρουσίας ἐπιστολῆς μου διὰ τοῦ προμνησθέντος συμπατριώτου μας. Εὐχομαι δὲ ὅπως ἐν καταλληλοτέρῳ χρόνῳ δυνηθῶ νὰ διαδηλώσω κάλλιον τὰ ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου αἰσθήματά μου, νὰ ἐπαλάβω δὲ καὶ τὴν ἀπερίριστον εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τοὺς τοσοῦτον εὐγενῶς καὶ πάνυ φιλοτίμως ὑπὲρ Αὐτοῦ ἐργαζομένους.

Ἐν τούτοις, παρακαλῶ Ὑμᾶς, Κύριε Πρόεδρε, καὶ δι' ὑμῶν τὰ λοιπὰ ἀξιότιμα μέλη τοῦ ἐντίμου Συλλόγου, ὅπως δεχθῆτε τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξόχου ὑπολήψεώς μου, μεθ' ἧς διατελῶ

Πρόθυμος Συμπατριώτης
ΚΩΝΣΤ. ΖΑΠΠΑΣ.

Ὁ νῦν ἐν Κερκύρα γενικὸς πρόξενος τῆς Ὑψηλῆς Πύλης καὶ ἡμέτερος περισπούδαστος συμπατριώτης, Γ. Κονεμένος βένης προσήνεγκε λίρας ὀθωμανικὰς 400, αἵτινες καὶ εἰσεπράχθησαν ἤδη παρὰ τοῦ κ. ταμίου.

Τὸ Συμβούλιον θέλει υποβάλλει ὑμῖν σήμερον πρότασιν περὶ ἀπονομῆς τῶν ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ὀριζομένων τιμῶν εἰς τοὺς γενναϊόφρονας τούτους δωρητὰς.

Ὁ ἡμέτερος ἀντιπρόεδρος κ. Κ. Καραπάνος ἐδήλωσεν ἡμῖν ὅτι προσφέρει ἐτησίως ὑπὲρ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου λίρας ὀθωμανικὰς 40· ὁ δὲ κ. Β. Σαρακιώτης, μέλος τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου, πέντε.

Ὁ σεβ. μητροπολίτης Κασσανδρείας κ. Γρηγόριος καὶ οἱ κκ. Δ. Γενιδουναῖς καὶ Γ. Κ. Λαμπρινίδης ἀνὰ δύο λίρας ἕκαστος κατ' ἔτος.

Ὁ σεβ. μητροπολίτης Βελεγράδων κ. Ἀνθίμος, ἐνδημῶν ἐνταῦθα, ὡς μέλος τῆς ἱεραῆς Συνόδου, λίρ. 40 ἐφάπαξ.

Ὁ διευθυντὴς τῆς ἐνταῦθα Αὐστροτουρκικῆς Πιστωτικῆς Ἑταιρίας Πιτρὸς ἐφένδης Κουγιουμτζιὰν εἴκοσι καὶ ὁ Κ. Δ. Πασπαλλῆς πέντε λίρ. ὀθωμανικὰς.

Ἡ ἐν Θεραπειῶσι φιλόμουσος κυρία Ἐλένη Θ. Χαριτωνίδου προσήνεγκε δέκα λίρας ὀθωμανικὰς, ἐνῶ ἕτερα πέντε μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτῆς ἐνεγράφησαν ἐπὶ ἐτησίᾳ σὺνδρομῇ μιᾶς λίρας ὀθωμανικῆς ἕκαστον.

Μέλος ἐπίσης τακτικὸν ἐνεγράφη καὶ ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Κλαυδιουπόλεως κ. Κλήμης.

Οἱ κκ. Λεωνίδα Χρυσοβελώνης καὶ Ι. Κορνάρος προσήνεγκον ἐκτὸς τῆς τακτικῆς αὐτῶν σὺνδρομῆς, ὁ μὲν πρῶτος δέκα λίρας ὀθωμανικὰς, ὁ δὲ δεύτερος πέντε.

Ὁ δ' ἐν Σμύρῃ κ. Κ. Κοντόπουλος ἐδωρήσατο τῷ Συλλόγῳ χρεωστικὸν τι ἐγγράφον, πληρωτέον ἐνταῦθα ἐκ γροσίων 4075.

Καθ' ἃ ἐπέστειλαν ἡμῖν ἐξ Ἰωαννίνων ὅτε σεβάσμιος μητροπολίτης καὶ ἡ ἐπαρχιακὴ δημογεροντία, τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ ἀγίου Ἰωαννίνων δύο ἐπιτροπαι ὠρίσθησαν ἐν γενικῇ ἐπὶ τούτῳ συνελεύσει πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τοῦ Συλλόγου, ὧν ἡ μὲν Ἐκπαιδευτικὴ ὀνομασθεῖσα καὶ ἀπαρτιζομένη ἐκ τῶν κκ. Σπ. Μανάρη, Στ. Α. Ράδου, καθηγητῶν γυμνασίου Σ. Φερεικίδου καὶ Π. Βλαχλίδου, ἐτάχθη, ὅπως ἐπιστέλλῃ ἡμῖν ἐκάστοτε τὰς δεούσας πληροφορίας περὶ τῆς καταστάσεως τῶν σχολείων ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἐκείνῃ, ἡ δὲ Οἰκονομικὴ ἡ καὶ πρακτικώτερα ἐκ τῶν κκ. Ματθαίου πρωτοσυγγέλου, Δ. Κοκκόρου, Θεοχ. Θεοχάρους καὶ Κωνστ. Ἀλιέως πρὸς συλλογὴν σὺνδρομῶν. Ἐκ τῶν ἐπιτροπῶν τούτων ἡ μὲν

πρώτη μὴ περατώσασα, φαίνεται, τὸ ἔργον αὐτῆς οὐδὲν ἄχρι τοῦδε ἐπέστειλεν ἡμῖν, ἢ δὲ Οἰκονομικὴ διεβίβασεν ἡμῖν σημείωσιν ἐξηγμένην ἐκ τῶν πρακτικῶν αὐτῆς καὶ κεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως, τῶν μέχρις ἐκείνης τῆς ἡμέρας συλλεγεῖσθαι συνδρομῶν ἀνερχομένων εἰς τὸ ποσὸν τῶν 164 λιρῶν ὀθωμανικῶν· ἐξ αὐτῶν τὰς μὲν 100 ἐνέγραψεν ἡ Α. σεβασμιότης ὁ φιλόμουσος μητροπολίτης Ἰωαννίνων κύριος Σωφρόνιος, οὗ τινος γνωστός ἐστὶν ὁ πρὸς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν πατρῶαν παιδείαν θερμὸς καὶ εὐγενὴς ζῆλος· 40 δὲ οἱ κκ. ἀρχιμανδρίτης Ἀθακούμ, ἡγούμενος τῆς ἐν τῇ νήσῳ Ἰωαννίνων ἱεράς μονῆς Ἐλεούσης καὶ ἰδρυτῆς τῆς ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ ἀρτισυστάτου ἱεραιτικῆς σχολῆς, Π. Σακελλάριος, Β. Διάμπεης καὶ Α. Διάμπεης ἀνὰ δέκα λίρας ἕκαστος· 5 λίρας ὀθωμανικὰς ὁ κ. Ι. Ξ. Λούλης, 8 δὲ τέσσαρες ἄλλοι κύριοι, τὰς δὲ λοιπὰς τακτικὰ τινὰ μέλη, ἐν οἷς διακρίνεται ἡ εὐγενὴς καὶ πλήρης ἀρετῶν κυρία Ἀγγελικὴ Ἀλ. Παπάζογλου.

Ἡ Α. Πανιερότης ὁ μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως κ. Ματθαῖος ἀπέστειλε τῷ Συλλόγῳ ἐκ τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ συνδρομῶν τὸ ποσὸν λιρῶν ὀθωμανικῶν 67 καὶ $\frac{1}{4}$ ἐπισυνάπτων καὶ σημείωσιν τῶν ὀνομάτων τῶν προσενεγκόντων. Κατὰ τὴν σημείωσιν ταύτην 10 μὲν λίρας ἔδωκεν αὐτὸς ὁ ἅγιος Δρυϊνουπόλεως καὶ ἑτέρας δέκα οἱ ἀξιότιμοι Ἀδελφοὶ Χίτου ἐκτὸς τῆς τακτικῆς αὐτῶν συνδρομῆς.

Αἱ ἐκ τῆς ἐπαρχίας Ἀρτης ἀγγελθεῖσαι ἡμῖν συνδρομαὶ ἀνέρχονται εἰς λίρας ὀθωμανικὰς 13· ἐξ αὐτῶν ὁ μὲν σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ἀρτης κ. Σεραφεῖμ προσφέρει ὡς ἐτησίαν αὐτοῦ συνδρομὴν πέντε λίρας ὀθωμανικὰς, αἱ δὲ ἐν Ἀρτῇ μοναὶ τῆς Κατωπαναγίας καὶ τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ ἀνὰ δύο λίρας ἕκαστη ἐτησίως.

Ἡ Α. Πανιερότης ὁ φιλόμουσος ἐπίσκοπος Παραμυθίας κ. Ἀνθιμος δέκα λίρας ὀθωμανικὰς ὡς ἐτησίαν αὐτοῦ συνδρομὴν· ἐπίσης δέκα λίρας ὀθωμανικὰς ἀπέστειλεν ἡμῖν ἐπὶ τοῦ παρόντος, ὡς γράφει, ὁ φιλόμουσος μητροπολίτης Δυρρᾶχίου κ. Βησσαρίων.

Ἡ δὲ ἐν Τούρῳ Μογορελλῶ τῆς Ῥουμανίας μικρὰ ἡπειρωτικὴ ἀποικία τῇ φιλοτίμῳ πρωτοβουλίᾳ τῶν ἀξιότιμων Ἀδελφῶν Δ. καὶ Στ. Τσαταλοπούλων ἀπέστειλεν ἡμῖν φράγχα χίλια ἑκατὸν, ἐξ ὧν τὰ 410 προσήνεγκον αὐτοὶ οἱ ἀξιότιμοι Ἀδελφοὶ Τσαταλόπουλοι, οἵτινες προσέτι ὑπισχνοῦνται νὰ διενεργήσωσιν ἐτέραν συνεισφορὰν καὶ διὰ τὸ δεῦτερον ἔτος.

Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὰς μέχρις ἄρτι γενομένας ἡμῖν προσφορὰς.

Ἐνθυμεῖσθε δὲ βεβαίως, κύριοι, καὶ ἡ ἀνάγνωσις τῶν πρακτικῶν ἀνέμνησεν ἤδη ὑμᾶς, ὅτι κατὰ τὴν προηγουμένην αὐτοῦ ἑκτακτον συνεδρίασιν ὁ Σύλλογος ἐνέκρινε τῇ προτάσει τοῦ ἐπιτίμου προέδρου, ὅπως πρὸς ἐγγραφὴν ὡς οἶόν τε πλειόνων μελῶν ὀρισθῶσιν ἐν ἑκάστῳ τμήματι τῆς περιφερείας Κων/πόλεως εἰδικαὶ καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπαί. Τὸ συμβούλιον πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Συλλόγου κατήρτισε κατάλογον αὐτῶν, συγχρόνως δὲ παρεκάλεσε τὴν Α.

Ἐξοχότητα τὸν ἐπίτιμον πρόεδρον, ὅπως εὐαρεστηθῆ νὰ διευθύνῃ ὁ ἴδιος ἐξ ὀνόματος τοῦ συμβουλίου τὴν εἰς τὰς ἐπιτροπὰς ταύτας ἐπιστολιμαίαν ἀδελφικὴν πρόσκλησιν πρὸς ἐγγραφήν μελῶν ἔχουσιν ὡς ἐξῆς·

Φίλοι Συμπατριῶται,

Ὁ πρὸ ὀλίγων μηνῶν συστάς ἐνταῦθα Ἑπειρωτικὸς Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος, οὗ σκοπὸς καὶ μέλημά ἐστιν ἡ διάδοσις τῆς δημοτικῆς παιδείσεως ἐν ἀπάσῃ τῇ Ἑπιρῶ, συνελθὼν εἰς γενικὴν συνέλευσιν μετὰ μεγίστης λύπης εἶδεν ὅτι πολλοὶ τῶν ἐνταῦθα Ἑπειρωτῶν, εἴτ' ἀγνοοῦντες τὴν σύστασιν τοῦ Ἑπειρωτικοῦ Συλλόγου, εἴτε μὴ γνωρίζοντες ποῦ ν' ἀποταθῶσι, δὲν ἐνεγράφησαν ἔτι ὡς μέλη τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ τούτου καθιδρύματος. Ἐπιθυμῶν δὲ νὰ συμπεριλάβῃ πάντας τοὺς Ἑπειρώτας, διότι πάντες ἐσμὲν ἀδελφοὶ καὶ εἰς τὴν διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν πρόοδον τῆς κοινῆς ἡμῶν πατρίδος αἱ προσπάθειαι πάντων ἡμῶν τείνουσιν, ἀπεφάσισεν, ἵνα ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπαὶ συστήθωσιν ἐν πᾶσι τοῖς τμήμασι τῆς πόλεως ταύτης καὶ τοῖς περιχώροις, αἵτινες ἐν ὀνόματι τῆς πατρίδος, δεόν νὰ ἐνεργήσωσι τὴν ἐγγραφήν πάντων τῶν μὴ μέχρι τοῦδε ἐγγραφέντων Ἑπειρωτῶν, δια φωτίζουσαι αὐτοὺς περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ Συλλόγου καὶ περὶ τῶν εὐεργετικῶν αὐτοῦ προθέσεων ὑπὲρ τῆς φίλης ἡμῶν πατρίδος.

Ἐπιτετραμμένος ὢν νὰ ἀγγείλω τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν ὡς μελῶν τῆς κατὰ
..... ἐπιτροπῆς, ποιῶ τοῦτο εὐχαρίστως παρακαλῶν ὑμᾶς καὶ ἀπὸ μέρους μου, ὅπως ὡς τέκνα καλὰ καὶ φιλότιμα τῆς εὐάνδρου Ἑπιρῆς ὄχι μόνον διὰ τῶν ἰδίων συνδρομῶν συντελέσητε εἰς τὴν εὐόδωσιν τοῦ Συλλόγου, ἀλλὰ καὶ ἐνεργήσητε νὰ ἐγγραφῶσιν ὡς μέλη αὐτοῦ πάντες σχεδὸν οἱ ἐν τῇ περιφερείᾳ ταύτῃ διαμένοντες Ἑπειρῶται, ἐφ' ᾧ καὶ ἐκφράζομεν ἐκ τῶν προτέρων τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν· ὁ δὲ Σύλλογος ἐν τῇ γενικῇ αὐτοῦ συνέλευσει θέλει ψηφίσει τὰς δεούσας τιμὰς δι' ἅπαντα τὰ μέλη τῶν ἐπιτροπῶν τούτων καθὼς καὶ διὰ πάντα ἄλλον, ὅστις διὰ τῶν φροντίδων αὐτοῦ ἤθελε τὰ μέγιστα συντελέσει εἰς τὴν αὐξήσιν τῶν μελῶν, ἢ διὰ τῶν γενναίων αὐτοῦ συνδρομῶν εἰς τὴν πρόοδον τοῦ Συλλόγου.

Ἐπὶ τούτοις ἀσπάζομαι ὑμᾶς καὶ διατελῶ

ἀδελφὸς ὑμῶν καὶ Συμπατριώτης,
ὁ ἐπίτιμος τοῦ Ἑπειρωτικοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου

Πρόεδρος
ΧΡ. ΖΩΓΡΑΦΟΣ.

Αἱ δὲ ἐπιτροπαί, εἰς ἃς ἡ Α. Ἐξοχότης ἀπηύθυνε τὴν πρόσκλησιν ταύτην εἰσὶν αἵδε :

- Ἐν Βουγιουκ. οἱ κ. κ. Ι. Μιχαηλίδης, Χ. Μηλιώνης, Ζ. Βαρδάρης καὶ Π. Τσάβαλης.
- » Θεραπείους οἱ κ. κ. Κ. Κώτσης, Δ. Μπλέτσας καὶ Δ. Βάσσοι.
- » Νεοχωρίω οἱ κ. κ. Σ. Μπάκουλας, Π. Μοῦτσος, Π. Οἰκονομίδης, Χ. Ἀντώνιος.
- » Στέγη οἱ κ. κ. Π. Σούμπαλης, Δ. Ῥέτσοι, Π. Ῥιμούλας καὶ Γ. Τσούλαρης.
- » Βαφειχωρίω οἱ κ. κ. Χ. Ἀθανάσιος, Λ. Δόβαν καὶ Ζαφειρόπουλος.
- » Μεγάλω Ῥεύματι οἱ κ. κ. Χρ. Κιτσούλης, Ἱερεὺς Χρήστος καὶ Α. Ζώνας.
- » Μεσσαχωρίω οἱ κ. κ. Μ. Δόκος καὶ Γ. Τσάχος.
- » Διπλοκιοινίω οἱ κ. κ. Δ. Τσάνης, Ν. Μήτρου, Β. Τσακίρας καὶ Κ. Σίνου.
- » Ὁμουργερίω οἱ κ. κ. Δ. Μπόλοι, Ι. Κοτσίλας, Λ. Μπόλοι, Ελ. Μασούρας καὶ Β. Ζαφειρόπουλος.
- » Βεϊκόζ οἱ κ. κ. Π. Πάντος, Κ. Γαγάλης καὶ Β. Βιζούκας.
- » Κάλιντζα οἱ κ. κ. Ν. Σάββας καὶ Λούκας.
- » Τσεγκέλκισι οἱ κ. κ. Χρ. Χατσόγλου, Α. Τσέτσοι.
- » Γκιόκ-σοῖ οἱ κ. κ. Κ. Μπόκουλας καὶ Πρωτομάστορας.
- » Βεϊλέρβη οἱ κ. κ. Ι. Α. Γιανόπουλος.
- » Χρυσουπόλει οἱ κ. κ. Θ. Καίσαρης, Χαρίσης καὶ Ἱερεὺς Χρῆστος.
- » Χαλκηδόνη οἱ κ. κ. Κ. Πάσπαλλης, Α. Κότση, Σ. Κότση, Γ. Ζώνη, Ι. Δόστης καὶ Ι. Μπαλίλας.
- » Χαρταλιμῆ οἱ κ. κ. Π. Τσίμας, Χ. Τσίμας καὶ Π. Ψίμας.
- » Πριγκήπω οἱ κ. κ. Φ. Νικολάου, Ι. Κούλιας καὶ Π. Κόκκινος.
- » Κωνσταντινουπόλει οἱ κ. κ. Στ. Χαρίτος, Π. Μπόλοι, Γ. Βασιλειάδης, Ι. Καζιανόπουλος, Χ. Χ. Γιαννόπουλος, Μ. Ψεύδης, Ν. Γεωργάκης, Π. Ἐξάρχου, Κ. Θάνοι. Δ. Ζέρβας, Ν. Καραγιαννόπουλος, Ι. Παντελῆς, Ν. Καλαμίδης, Κ. Πετσάνης, Γ. Διβετάρης, Κ. Μπόλοι, Κ. Χατσόπουλος, Ἄγ. Βασιλείου, Κ. Μπίμπης, Ι. Χρήστου, Γιαννάκης, Γ. Ῥέτσοι, Θ. Δερβένης, Μ. Νάνος, Α. Γάτσοι, Καμπέρης, Α. Πέτροι, Μ. Ῥούμπορ, Α. Ἀλιεύς.
- » Σταυροδρομίω οἱ κ. κ. Γ. Ἀποστόλου, Χ. Ἡλιάδης καὶ Μάνθος, Α. Μαρτίκου, Β. Τούτσης, Λ. Ἀθανασίου, Κ. Γότσοι, Χ. Καλυβάς, Ζ. Ζαβιάς, Σ. Κούκκης, Α. Δημητρίου, Γ. Μετσιλώνης, Π. Σταματίου, Ν. Δούπης.
- » Γαλατᾶ οἱ κ. κ. Χρ. Γαλίτσης, Κ. Δουάνης, Δ. Ντίκος, Δ. Μερτσάρης, Σ. Τάφλου, Σ. Δημητρίου, Α. Κυρίτσης, Ν. Δρικόπουλος, Χ. Παπάζογλου, Χ. Σ. Βασιλείου, Ι. Φούσειας, Σ. Πρασσουλίδης, Β. Μενταικῶφ. Ι. Ἡλίας.

Ἄτυχῶς ὁμως τὰ μέχρι τοῦδε δηλωθέντα ἀποτελέσματα δὲν φαίνονται ἄξια τῶν προσδοκιῶν ἡμῶν, διότι μόλις ἀνταπέστειλαν ἡμῖν τινες τῶν ἐπιτροπῶν, ὁ δ' ἀριθμὸς πάντων τῶν μέχρι σήμερον ἐγγεγραμμένων μελῶν ἀνέρχεται εἰς 75ῶ,

ἐξ ὧν 349 εἰσι τῆς πρώτης τάξεως, 212 τῆς δευτέρας καὶ 177 τῆς τρίτης. Σημειωτέον δ' ὅτι ἐν τοῖς ἐταίροις τῆς πρώτης τάξεως ὑπελογίσθησαν καὶ οἱ δωρηταὶ οἱ μέχρι δέκα λιρ. ὀθωμανικῶν εἰσενεγκόντες.

Λόγου δ' ἐνταῦθα γενομένου περὶ μελῶν, τὸ Συμβούλιον λίαν γηθοσύνως φέρει εἰς γνῶσιν ὑμῶν, ὅτι καὶ τινες ἐνταῦθα εὐγενεῖς καὶ εὐπαιδευτοὶ δέσποιναι, ἀμιγλώμεναι πρὸς τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν φιλογένειαν τῶν οἰκείων αὐτῶν, εὐηρέστηθησαν ν' ἀναγράψωσιν ἐν τοῖς καταλόγοις τὰ ἑαυτῶν ὀνόματα: ἦτοι αἱ κυραὶ Ζωὴ Β. Ζωγράφου, Δομνὴ Χρ. Ζωγράφου, Ἑλένη Β. Ζωγράφου, Μαρία Κ. Καραπάνου, Αἰκατερίνη Β. Σαρακιώτου, καὶ αἱ κυραὶ Λιάμπη, Καμιναρίδου, Ζήση, Παρανίκα καὶ Λαζοπούλου. Τὸ Συμβούλιον ἐδέξατο εὐγνωμόνως τὴν ἐγγραφὴν αὐτῶν.

Καὶ ταῦτα μὲν, κύριοι, περὶ τῶν τακτικῶν τοῦ Συλλόγου μελῶν.

Τὸ Συμβούλιον ἐποιήσατο κατὰ τὸ πεντάμηνον τοῦτο διάστημα ὀκτὼ συνεδριάσεις, ὧν πέντε τακτικὰς καὶ τρεῖς ἐκτάκτους. Μὴ δυναμένου δὲ τοῦ σεβασμιωτάτου ἡμῶν προέδρου ἕνεκα τῶν πολλῶν καὶ ὑψηλῶν αὐτοῦ ἀσχολιῶν, ἵνα μετὰσχῆ αὐτῶν, ἐγένοντο πᾶσαι ὑπὸ τὴν ἀνάματον προεδρείαν τοῦ ἀξιοσεβάστου καὶ ἀριτίμου ἡμῶν ἀντιπροέδρου κ. Ἡρ. Βασιάδου. Ἐν ταῖς συνεδριάσεσι ταύταις πολλαὶ καὶ μακρὰ ἔλαβον χώραν συζητήσεις ἀφορῶσαι τὰς ἐργασίας τοῦ Συλλόγου καὶ ἰδίᾳ τὴν κατάστασιν τῆς ἐν Ἡπείρῳ παιδείας. Μετὰ ὄριμον δὲ καὶ μακρὰν σκέψιν τὸ Συμβούλιον ἐποιήσατο τὰς ἐπομένους ἀποφάσεις:

Α'. Τὴν ἐν τοῖς χωρίοις Μέγγολης, Λάβδανης καὶ Καστανιανης, ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ περιφερείᾳ Δρυϊνουπόλεως, σύστασιν δημοτικῶν σχολείων, τὴν πληρωμὴν ἐνὸς διδασκάλου εἰς τὸ χωρίον Βάλτισταν καὶ τὴν διαρρύθμισιν τῆς ἐν Σωπικῇ σχολῆς καθ' ὃν ὁ ἅγιος Δρυϊνουπόλεως ὑπέδειξεν ἡμῖν τρόπον. Περὶ τῶν χωρίων τούτων εἴχομεν λάβει, ὡς ἐνθυμείσθε, παρ' ὑμῶν πίστωσιν 40 λιρῶν ὀθωμανικῶν, τὴν δὲ σήμερον ἐξαγγελλομένην ἀπόφασιν ταύτην ἐρρύθμισαν αἱ ἀρμοδίως ληφθεῖσαι πληροφορίαι καὶ ἰδίᾳ παρὰ τοῦ ἀρχιερέως τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης.

Β'. Τὴν ἐν τῷ τμήματι τῆς Γόρας τῆς ἐπαρχίας Δυρράχίου σύστασιν ἐπὶ τοῦ παρόντος δύο δημοτικῶν σχολείων, ἔτι δὲ τὴν εἰς Ἰωάννινα δαπάναις τοῦ Συλλόγου ἀποστολὴν τριῶν νέων, ἀφοῦ πρῶτον ληφθῶσιν αἱ προσήκουσαι ἐγγυήσεις, ὅτι μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν αὐτῶν ἐν τῷ γυμνασίῳ Ἰωαννίνων θέλουσιν ὑποστρέψει καὶ διδάξει ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι. Εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην προήχθη τὸ Συμβούλιον πειθόμενον εἰς τὰς πληροφορίας τοῦ μητροπολίτου Δυρράχίου διεκτραγωδοῦντος τὴν ἐν τῷ τμήματι τούτῳ τῆς ἐπαρχίας τοῦ ἐπικρατοῦσαν ἀμάθειαν καὶ ἀπαιδευσίαν, εἰς ἣν προστίθεται καὶ ὁ ἐκ τοῦ γειτνιαζόντος βουλγαρισμοῦ ἀπειλούμενος κίνδυνος.

Γ'. Τὴν σύστασιν δημοτικῶν σχολείων ἐν τισι τῶν ἐπισυνημμένων τοῦ Σουλίου χωρίων, ἀφοῦ πρῶτον ζητηθῶσι λεπτομερέστεραι περὶ τῆς τοποθεσίας αὐτῶν παρὰ τοῦ μητροπολίτου Ἰωαννίνων πληροφορίαι. Τὰ δ' ὀνόματα τῶν χωρίων

εἰσι τὰδε: Κουκουλιού, Τσερακοβίστα, Κοπάνη, Μουσιωτίσσα, Γεωργάνου, Ῥωμανοῦ, Γρετσενά, Τέροβον, Πεστά, Βοντιβίστα, Λιβίνιστα, Παπαδάταις, Λέλοβον, Γκιόνολη, Μουζιάνα, Καμαρίνα καὶ Παλαιοκόνιτσα.

Δ'. Τὴν σύστασιν ἐνὸς ἢ δύο παρθεναγωγείων ἐν τῷ ΒΑ. τμήματι τοῦ Ζαγορίου.

Ε'. Τὴν σύστασιν δημοτικῶν σχολείων ἐν τῷ κατὰ τὴν περιφέρειαν Πρεβέζης τμήματι τῆς Δάμαρης, ἐν τῇ κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Ἄρτης Δάκκα καὶ ἐν Ῥαδοβίζιῳ.

Εἰς τὰς ἀποφάσεις ταύτας προέβη τὸ Συμβούλιον μετὰ ὄριμον σκέψιν καὶ μετὰ ἀκριβεῖς πληροφορίας, καθ' ἃς ἐν μὲν τοῖς πλείστοις τῶν ὑποδειχθέντων μερῶν ἀνάγκη ἀπόλυτος, ὅπως ἀποκατασταθῇ ἡ πατρώα γλῶσσα, ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς, ὅπως διασκεδασθῇ τὸ ἀφθόνως ἐπιπεχυμένον βαθὺ καὶ πυκνὸν τῆς ἀπαιδευσίας σκότος. Πρὸς ἐκτέλεσιν δὲ τῶν ἀνωτέρω ἐξαγγελθεισῶν ἀποφάσεων, ἔτι δὲ καὶ παντὸς ὅ,τι βραδύτερον ἤθελεν ἐγκριθῆ, τὸ ὑμέτερον Συμβούλιον προτίθεται σήμερον, ὅπως ἐξαιτήσῃται παρ' ὑμῶν πίστῳσιν 600 λιρῶν ὀθωμανικῶν, ἃς ἔχομεν δι' ἐλπίδος ὅτι θέλετε εὐαρεστηθῆ νὰ χορηγήσῃτε αὐτῷ προθύμως ἀποσκοποῦντες εἰς τὴν ταχεῖαν θεραπείαν τῶν ὑπὲρ τῆς ἐν Ἡπείρῳ παιδείας κατεπειγουσῶν ἀναγκῶν.

Τὸ Συμβούλιον, τιμῶν τὰς ἐξόχους ἀρετὰς τὰς περικοσμοῦσας τὴν Αὐτοῦ Παναγιότητα τὸν Πατριάρχην πρῶην Κωνσταντινουπόλεως κύριον Ἰωακείμ, ἔτι δὲ λαθὼν ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν πρὸς τὴν Ἡπειρον, ἣν ἐπὶ ἔτη μακρὰ πατρικῶς ἐποίμα-
νεν, ἰδιαιτέραν αὐτοῦ στοργὴν καὶ ἀγάπην, ἐθεώρησε καθήκον ἐαυτοῦ ἀπραϊτή-
τον, ὅπως ἀναγράψῃ τὴν Α. Παναγιότητα ἐν τοῖς ἐπιτίμοις τοῦ ἡμετέρου Συλ-
λόγου ἑταίροις καὶ ἐξαιτήσῃται τὰς πατρικὰς Αὐτῆς εὐλογίας ὑπὲρ τοῦ ἔργου αὐτοῦ. Τὴν πράξιν ταύτην τοῦ Συμβουλίου ἀγγελθεῖσαν διὰ τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Γραμματέως ἐδέξατο ὁ γεραρὸς πρωθυεράρχης διὰ τῆς διακρινούσης αὐτὸν φιλοφροσύνης, εὐχαριστήσας δὲ τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἀπονειμθείσῃ εἰς αὐτὸν τιμῇ πύχθη αὐτῷ τὰ βέλτιστα.

Ἐπίσης ἀνεκήρυξε τὸ Συμβούλιον μέλος ἐπίτιμον τοῦ Συλλόγου τὸν γνωστὸν Γάλλον λόγιον κ. Albert Dumont, ἀρχαῖον μαθητὴν τῆς ἐν Ἀθήναις γαλλικῆς Σχολῆς.

Μετὰ βαθυτάτης θλίψεως τὸ Συμβούλιον ἀναγγέλλει ὑμῖν σήμερον τὸν θάνατον τοῦ γεραροῦ διδασκάλου τοῦ Γένους καὶ περιφανοῦς τῆς Ἡπείρου γόνου, Κωνσταντίνου τοῦ Ἀσωπίου, μέλους ἐπίτιμου τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου. Ἀπὸ τῶν πρώτων τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου ἡμερῶν εἴχομεν ἀναγράψει, ὡς ἐνθυμῆσθε, τὸ ἐθνοφιλεὲς αὐτοῦ ὄνομα ἐν τοῖς ἐπιτίμοις τοῦ Συλλόγου ἑταίροις εἰς ἐνδειξιν βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης διὰ τοὺς ὑπὲρ τῆς πνευματικῆς τοῦ ἔθνους ἀναπτύξεως μακροῦς καὶ εὐκλεῖς αὐτοῦ ἀγῶνας· ὁπόσον δὲ τὸ λιτὸν τοῦτο δεῖγμα τοῦ ἡμετέρου σεβάσμιου κατηύφρανε τὸν σεβάσμιον γέροντα δεικνυταὶ ἐκ τῆς ἐπομένης περικοπῆς ἐπιστολῆς τινος αὐτοῦ πρὸς τὸν κ. Βασιάδην, ὀλίγας πρὸ τοῦ θανάτου

αὐτοῦ ἡμέρας γραφείσης· « Παρακαλῶ νὰ προσφέρῃς τὴν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς
 » τὸν ἀρτιούστατον Ἑπειρωτικὸν Σύλλογον, δι' ἣν ἕκαμὸν μοι τιμὴν τοῦ ἐπιτί-
 » μου μέλους καὶ τὸ βαθύτατόν μου σέβας εἰς τὸν ἀξιοσέβαστον πρόεδρον αὐτοῦ
 » τὸν κύριον Νεόφυτον Δέρκων, τὸν νοημονέστατον, τὸν ὁποῖον μεθ' ὑπερηφα-
 » νείας ἔμαθον ὅτι ἐξέθρεψεν ἡ εὐανδρος Ἑπειρος. Ἀπὸ τίνος χρόνου παλαιῶ πρὸς
 » τὸν θάνατον· ἐὰν λοιπὸν ἡ παρούσα δὲν εἶναι ἡ τελευταία ἐπιστολή, θέλω γρά-
 » ψει πρὸς τὸν Σύλλογον. Ἐν τούτοις ἐπεύχομαι σοι ὑγίαν ἀμετάπτωτον καὶ
 » εὐημερίαν ἀτομικὴν τε καὶ ἑλληνικὴν μετὰ τῆς Ἑπειρωτικῆς.

» Ὁ ἀειπαθὴς καὶ τεθνηζόμενος
 Κ. ΑΣΩΠΙΟΣ. »

Τὸ Συμβούλιον ἀφοῦ πρῶτον ἀπέστειλε κατάλληλον συλλυπητήριον ἐπιστολὴν τῷ ἐν Ἀθήναις υἱῷ αὐτοῦ Β. Εἰρηναίῳ, ἐπιθυμοῦν νὰ ἐκδηλώσῃ περιφανέστερον τὴν πρὸς τὸν αἰδιμον τοῦ γένους διδάσκαλον τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ, προὐκάλεσε τὴν ἀπὸ κοινοῦ παρὰ πάντων τῶν ἐνταῦθα φιλεκπαιδευτικῶν Συλλόγων καὶ τοῦ Φιλολογικοῦ τέλεσιν δημοτελοῦς μνημοσύνου, ὅπερ καὶ ἐγένετο ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ἐκκλησίᾳ τῆς Παναγίας μετὰ πάσης ἐπισημότητος, ἱερουργούντος τοῦ σεβασμιωτάτου ἡμῶν προέδρου ἀγίου Δέρκων κ. Νεοφύτου, μετὰ τῶν σεβασμιωτάτων μητροπολιτῶν Ἰκονίου κ. Σωφρονίου, Ἀγκύρας κ. Χρυσάνθου, Ξάνθης κ. Καλλινίκου, Βελεγράδων κ. Ἀνθίμου καὶ τοῦ ἱερατικῶς προϊσταμένου τῆς ἐνορίας Σταυροδρομίου ἐπισκόπου Παμφίλου κ. Διονυσίου, καὶ παραστάντος μεγάλου καὶ ἐκλεκτοῦ πλήθους ὁμογενῶν· κατὰ τὴν περίστασιν δὲ ταύτην ἡ Α. Σεβασμιότης ἄεξοχος ἡμῶν πρόεδρος ἀπήγγειλεν αὐτοσχεδίως ἀπὸ τοῦ ἀρχιερατικοῦ αὐτοῦ θρόνου εἰς ἐξύμνησιν τῶν ἀρετῶν τοῦ ἀνδρὸς εὐφραδέστατον καὶ διδακτικὸν λόγον. Τῶν ἐν τῷ μνημοσύνῳ τούτῳ γενομένων δαπανῶν, καίπερ προσενεχθέντων ἡμῶν νὰ καταβάλωμεν καθ' ὀλοκληρίαν αὐτάς, μετέσχον πάντες οἱ τὸ μνημόσυνον τέλεσαντες Σύλλογοι.

Ὁ Σύλλογος συνῆψεν ἤδη σχέσεις καὶ ἐδέξατο τὰ συγχαρητήρια πολλῶν ἐν τε τῇ ἡμεδαπῇ καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὁμοταγῶν σωματείων, οἷον τοῦ ἐν Ἀθήναις Συλλόγου πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, τοῦ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει συλλόγου « ὁ Παρνασσός, » τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου, τῆς Μακεδονικῆς Ἀδελφότητος τοῦ Συλλόγου ἢ « Μικρὰ Ἀσία » καὶ τῶν ἐν Σμύρῃ, Βάρῃ, Ῥαιδεστῷ, Θεσσαλονικῇ καὶ Σέρραϊς φιλεκπαιδευτικῶν Συλλόγων.

Ὅπόσον δὲ ἡ σύστασις τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου ἐπέδρασεν αἰσίως ἐπὶ τῶν ἡμετέρων συμπατριωτῶν πρόχειροι ἔστρωσαν ὑμῖν ἀποδείξεις οἱ ὑπὸ τῶν ἐνταῦθα παρεπιδημούντων ἐκ τῶν κοινοτήτων Δελβινακίου καὶ Βησσάνης συλλεχθέντες ἔραναι ἐκ 500 λιρῶν ὀθωμ. δι' ἐκάστην αὐτῶν πρὸς συντήρησιν σχολείων, ὡς καὶ

τὰ φιλότιμα τοῦ παρὰ τὴν Πρεσβυτεῖαν χωρίου Ἰσγὰρ τέκνα, ἅτινα καὶ Σύλλογον ἐπὶ τούτῳ κατήρτισαν ἱκανὰς ἄχρι τοῦδε δυνηθέντα νὰ συλλέξῃ συνδρομὰς.

Τὸ Συμβούλιον βλέπον σπουδαίαν τινὰ ἐν τῷ κανονισμῷ ἔλλειψιν προτίθεται σήμερον, ὅπως ἐξαιτήσῃται τὴν συνδρομὴν ὑμῶν πρὸς ἐπανόρθωσιν αὐτῆς. Ἐν αὐτῷ δὲν γίνεται λόγος περὶ ἰδίου διπλώματος εὐεργετῶν, μεγάλων εὐεργετῶν καὶ ἐπιτίμων μελῶν, ὀρίζοντος μόνον τοῦ κανονισμοῦ περὶ μελῶν τακτικῶν ἐπιστολὴν τινὰ ἀπλῶς τοῦ γενικοῦ γραμματέως. Φρονούντες ὅτι ἐστὶν ἀναγκαία ἡ καθιέρωσις τακτικοῦ καὶ ἰδίου διπλώματος διὰ τε τὰ μέλη καὶ τοὺς εὐεργέτας, ὡς ὑπάρχει καὶ εἰς τὰ ἄλλα ὁμοταγῆ σωματεῖα, προτιθέμεθα σήμερον νὰ ζητήσωμεν, ὅπως ἐπιτρέψῃτε ἡμῖν τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῶν.

Γινώσκετε, κύριοι, ὅτι τῶν πρωτίστων τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου ἔργων καὶ ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ ἡμῶν νόμου ἐπιτασσόμενον ἡμῖν ἐστὶν ἡ ἐν Ἡπειρῷ σύστασις Διδασκαλείου σκοποῦντος τὴν μόρφωσιν καταλλήλων διμοδιδασκάλων ἐκατέρου τῶν φύλων. Περὶ τῆς χρησιμότητος τοιούτου καθιδρύματος περιττὸν ν' ἀκούσῃτε πολλὰ παρ' ἐμοῦ σήμερον, ἀφοῦ καὶ ὁ εἰσηγητὴς τῆς παρ' ἡμῖν Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Δ. Μαλιάδης ἐν τῇ κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν τοῦ Συλλόγου ἀναγνωσθεῖσῃ ἐκθέσει του ἱκανὸν ἐποίησατο λόγον, καὶ οἱ πλείστοι ἐξ ὑμῶν γινώσκετε καλῶς ὅτι ἐν ἀπάσαις ταῖς πεπολιτισμέναις χώραις, καθ' ἃς ἡ εἰς τὰ κατώτερα τῆς κοινωνίας στρώματα προχομένη δημοσία παιδεία εἰκότως ἀποτελεῖ τὴν φαινήν κρηπίδα, ἐφ' ἧς ἐδράζεται ἢ τε καθόλου πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ ἀνάπτυξις καὶ ἡ ταύτῃ ἀναγκαιῶς συμπαρομαρτοῦσα ἐθνικὴ εὐημερία, ἡ ἐπιστημονικὴ τῶν δημοδιδασκάλων κατάρτισις, ἐπιτασσομένη ὑπὸ τῶν στοιχειωδῶν τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης κανόνων, θεωρεῖται ἐν τῶν σπουδαιωτάτων τῆς πολιτείας ἔργων, καθόσον ἐκ τῆς ποιότητος αὐτῶν ἐξήρτηται ἡ τοιαύτη ἢ τοιαύτη τῆς ἐθνικῆς νεολαίας διάπλασις καὶ διαπαιδαγώγησις.

Ἄλλ' ἡ σύστασις καὶ συντήρησις Διδασκαλείου πρὸς μόρφωσιν δημοδιδασκάλων ἀπῆται δαπάνας τοσαύτας, δι' ἃς ἡμέτερος Σύλλογος δὲν ἠδύνατο ἐκ τῶν ἐνεστώτων τοῦλάχιστον αὐτοῦ πόρων νὰ ἐπαρκέσῃ ὑπὸ τοιούτων δὲ σκέψεων καθοδηγούμενον καὶ τὸ ἡμέτερον διοικητικὸν Συμβούλιον δὲν ἀπέκρυψεν ἐν τῇ πρὸς τοὺς ἐκτὸς τῆς πρωτεύουσας ταύτης συμπατριώτας ἐπισταλείσῃ ἐγκυκλίῳ αὐτοῦ τὴν ἐλπίδα ὅτι ὅσον οὕτω Ἡπειρώτης ἀνὴρ ἰδίαις δαπάναις τὴν ἴδρυσιν καὶ συντήρησιν τοῦ Διδασκαλείου ἀναδεχθήσεται. Καὶ ὄντως, κύριοι, ἤθελεν ἴσως ἀναβληθῆ ἐπὶ μακρὸν ἢ διὰ τῶν τακτικῶν τοῦ Συλλόγου πόρων ἐπίτευξις τοῦ σκοπομένου, ἐὰν μὴ ἔσπευδε καὶ ἤδη εἰς ἀρωγὴν ἡμῶν, κτώμενος νέους τίτλους αἰδίου ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης, ὁ ἐπιφανὴς ἐκεῖνος ὁμογενὴς καὶ συμπατριώτης, οὐτινος τὸ ὄνομα συνεδέθη στενωῶς μετὰ τῆς καθ' ἅπασαν τὴν Ἀνατολὴν πνευματικῆς κινήσεως, καὶ ὅστις, ἐφάμιλλος καὶ ἰσάξιός συμπατριώτης τῶν Ζωσιμαδῶν, καὶ Καπλανῶν, τοῦ Ἀρσάκη καὶ τοῦ Ζάππα, ἐπιτελεῖ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἀνατολῇ

ἀπό τινος χρόνου μετὰ ἡγεμονικῆς ἐλευθεριότητος καὶ θαυμασίας σκοπιμότητος ἄνευ διακρίσεως ἐθνικότητος ἢ θρησκείας, τὸ μέγα ἔργον, ὅπερ ἐν ἄλλοις χρόνοις καὶ χώραις ἐτέλουν Ἡρώδης ὁ Ἀττικὸς, ὁ Μαικήνας καὶ οἱ Μῆδικοι. Ὁ πολυέβαστος καὶ μεγάλθυμος οὗτος ὁμογενής, οὔτινος δὲν ἔχετε ἀνάγκην ν' ἀκούσητε παρ' ἐμοῦ τὸ ὄνομα καὶ ὅστις πάρεστι συνήθως καὶ ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν οὐ μόνον ἐνθαρρύνων διὰ τῆς πολυτίμου αὐτοῦ παρουσίας, ἀλλὰ καὶ καθοδηγῶν διὰ τῆς νοημοσύνης αὐτοῦ τὰς ἡμετέρας ἐργασίας, διεμήνυσε διὰ τοῦ κ. Βασιάδου πρὸ δύο ἡμερῶν τῷ καθ' ἡμᾶς διοικητικῷ Συμβουλίῳ συνεδριάζοντι κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν, ὅτι ἀναλαμβάνει τὴν ἐν Κεστορατίῳ τῆς Ἡπείρου, τῇ ἰδιαιτέρᾳ δηλαδὴ αὐτοῦ πατρίδι, ἐνθα, ὡς γνωστόν, ἀπὸ ἱκανῶν ἤδη ἐτῶν διατηρεῖ ἑλληνικὴν σχολὴν, ἀλληλοδιδασκτικὴν καὶ παρθεναγωγεῖον, ἰδίαις δαπάναις σύστασιν Διδασκαλείου καὶ τὴν ἐν αὐτῷ συντήρησιν ἐξήκοντα ὑποτρόφων τοῦ Συλλόγου ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Ἐνώπιον τοιαύτης μεγαλοδωρίας, ἐνώπιον τοῦ νέου τούτου περιφανοῦς δείγματος τῆς φιλογενείας καὶ τῆς πρὸς τὸν ἡμέτερον Σύλλογον συμπαιθείας τοῦ ἀνδρὸς ὠχρὸς βεβαίως, κύριοι, καὶ ἄτονος ἀποβαίνει πᾶς ἔπαινος.

Μετὰ δὲ τὰ ἀνωτέρω δὲν δυνάμεθα κάλλιον νὰ περᾶνωμεν τὴν ἐκθεσιν ταύτην, ἢ εὐχόμενοι ὅπως καὶ αἱ μέλλουσαι ἐν τῷ περιβόλῳ τούτῳ συναντήσεις ἡμῶν γίνωνται ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς οἰωνούς, ὅφ' οὓς ἐγένοντο καὶ αἱ μέχρι τοῦδε.

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἀνελθὼν τὸ βῆμα ὁ Ταμίας τοῦ Συλλόγου κ. Λιάμπης ἔδωκεν τὰς δεούσας περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ Ταμείου πληροφορίας κατὰ τὴν ὥδε ἐπισυναπτομένην σημείωσιν.

TAMEION TOY HΠEIPΩTIKOY ΣYΛΛOΓOY.

ΔΟΥΝΑΙ

Διὰ διάφορα ἔργα τυπογραφικὰ	Λ. Ὅθ.	45 55
» ἀγορὰν 140 μετοχῶν τῆς Γ. Ἑταιρίας	»	£055
» » 15 » Σιδηροδρόμων ἀπὸ Ἄρ.		
4,792,664—4792,678	»	449 25
» τὸ Μνημόσυνον Ἀσωπίου	»	43 24
» διπλώματα εἰς Loeffler	»	47
» μισθοὺς ὑπαλλήλου 9 μηνῶν ἀπὸ 20 Ἰουλίου		
ἕως 20 Ἀπριλίου	»	72
» διάφορα ἔξοδα εἰς ταχυδρομικὰ	»	4 42
Περίσσευμα ἐν τῷ ταμείῳ	»	75 79
	Λ. Ὅθ.	<hr/> 2402 94

ΛΑΒΕΙΝ

Ἐκ τῶν συνδρομῶν τακτικῶν καὶ ἐκτάκτους	Α. Ὁθ.	2306 10
» τόκον 400 Μετοχ. τῆς Γεν. Ἑταιρίας	»	52 56
» κέρδος τῶν Μετοχῶν τῶν Τροχιοδρόμων	»	40 40
» τόκον ἀπὸ 45 Μετοχ. Σιδηροδρόμων	»	3 88
	Α. Ὁθ.	<u>2402 94</u>

Γενομένης δὲ μετὰ ταῦτα συζητήσεώς τινος περὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου σιωπηλῶς ἀπονεμηθέντος τῷ Συμβουλίῳ δικαιώματος τοῦ ἀναγορευεῖν ἐπιτίμια μέλη καὶ ἀμφισβητηθέντος αὐτῷ τούτου παρά τινος τῶν ἐντίμων μελῶν, ὁ Σύλλογος ἐνέκρινε τῇ προτάσει τοῦ κ. Καραπάνου, ὅπως τοῦ λοιποῦ τῶν ἐπιτίμων μελῶν ἢ ἀνάρρησις γίνηται ὑπὸ τοῦ Συλλόγου αὐτοῦ τῇ προτάσει τοῦ Συμβουλίου.

Μετὰ δὲ τ' ἀνωτέρω ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Σεβασμ. Προέδρου ἐπιστολὴ τις τῆς Α. Ἐξοχότ. τοῦ ἐπιτίμου Προέδρου πρὸς τὸν κ. Καραπάνον, δι' ἧς διὰ φιλοφρονεστάτων ἐκφράσεων ἐζητεῖτο τὴν συγχώρησιν τοῦ Συλλόγου ἀναγκασθεὶς ἕνεκα ἐκτάκτου κωλύματος νὰ ἀπουσιάσῃ ἐκ τῆς σημερινῆς Συνεδριάσεως καίπερ ἀγγελευθείσης ὑπὸ τὴν προεδρείαν αὐτοῦ λαθῶν δ' ἀφορμὴν ἐκ ταύτης ὁ ἅγιος Δέρκων ἐξῆρε τοῦ ἀνδρὸς τὰ φιλογενῆ αἰσθήματα, ὧν τρανώτατα δείγματα ἔδωκε καὶ αὐθις ἀποφασίσας τὴν σύστασιν ἐν Κεστορατίῳ Διδασκαλείῳ πρὸς μόρφωσιν δημοδιδασκάλων καὶ διδασκαλισσῶν. Συνωδῶ δὲ τῷ Κανονισμῷ διαγορεύονται ὅτι διὰ τοὺς ἐκτάκτους εἰσφορὰς εἰσφέροντας τῷ Συλλόγῳ ὀρίζονται καὶ ἐκτακτοί τιμαὶ ἐνεκρίθη μετ' ἀνευφημιῶν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου ἦτε πρότασις τοῦ κ. Βασιάδου περὶ κατασκευῆς τῆς προτομῆς τοῦ ἱδρυτοῦ τοῦ ἐν Κεστορατίῳ τῆς Ἡλείρου Διδασκαλείου καὶ ἀποστολῆς αὐτῆς εἰς αὐτό, καὶ ἕτερα πρότασις τοῦ κ. Βελλογιάννη, ὅπως ὁ Σύλλογος δι' ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπῆς ἐκφράσῃ τῇ Α. Ἐξοχότητι τὴν βαθυτάτην εὐγνωμοσύνην τοῦ Συλλόγου ἐπὶ ταῖς νέαις ταύταις ὑπὲρ τῆς ἐν Ἡλείρῳ παιδείας γενναιοδωραίας ὠρίσθησαν δὲ πρὸς τοῦτο οἱ κκ. Μ. Βελλογιάννης, Βασιλειάδης, Ἀντώνιος Κυρίτσας, Ι. Ράμμος καὶ Μ. Χαρίτων.

Μετὰ ταῦτα ὁ Σύλλογος ἐκφράζει τὰς εὐχαριστίας πρὸς τοὺς κκ. Βασιλειάδην, Μ. Χαρίωνα καὶ Μπόλλον δι' ἣν ἐπεδείξαντο προθυμίαν, ὅπως ἀνταποκριθῶσιν εἰς τὴν πρὸς ἐγγραφὴν μελῶν πρόσκλησιν τοῦ Συλλόγου.

Εἶτα ἐγένετο παμπληθεὶ δεκτὴ ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Βασιάδου ἐξ ὀνόματος τοῦ Συμβουλίου ζητηθεῖσα πίστωσις ἐκ λιρῶν ὀθωμ. 600 διὰ τὸ ἐνεστώσ ἐτος μεθ' ὃ ἀνεκνήρυχθησαν ὁ μὲν ἐν Βουκουρεστίῳ φιλογενέστατος κ. Κωνσταντῖνος Ζάππας «Μέγας τοῦ Συλλόγου εὐεργέτης» ὁ δὲ ἐν Κερκύρᾳ Γ. Κωνεμένος Βέης, «εὐεργέτης».

Συγχρόνως δὲ ἐνεκρίθη καὶ ἑτέρα πρότασις τοῦ Συμβουλίου περὶ εἰσαγωγῆς διπλώματος διὰ τε τὰ μέλη καὶ τοὺς εὐεργέτας.

Ἐρωτήσαντος δὲ τοῦ κ. Φιλίου περὶ τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τῶν βάσεων, καθ' ἃς τὸ Διδασκαλεῖον ἰδρυθήσεται, ὁ κ. Βασιάδης ἀπήντησεν ὅτι περὶ τούτου ληφθήσεται βραδύτερον ἢ δέουσα πρόνοια, ἐν καιρῷ δὲ τῷ προσήκοντι ὁ Σύλλογος θέλει λάβει γνώσιν τῶν ἀφορώντων τὴν διοργάνωσιν αὐτοῦ.

Μετὰ ταῦτα ἀγγείλλαντος τοῦ κ. Τσιγαρᾶ ὅτι διατίθῃσιν ἐν Ἰωαννίνοις ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου ἀριθμὸν τινα διδακτικῶν βιβλίων, καὶ εὐχαριστήσαντος αὐτῷ τοῦ Συλλόγου ἐπὶ τῇ προσφορᾷ ταύτῃ διελύθη ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

Τῆ 20 Μαΐου 1873.

Προεδρεύσας τοῦ Ἀγ. Δίρκων κ. Νισοφύτου.

Περὶ τὴν τρίτην ὥραν τῆς πρωΐας Τουριστι, συνελθόντων πάντων τῶν μελῶν καὶ πολλῶν ἄλλων ὁμογενῶν, ἐν οἷς καὶ ἡ Α. Ἐξοχότης ὁ πρεσβευτῆς τῆς Ἑλλάδος κ. Εὐστ. Σίμος ὡς Ἠπειρώτης, τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου, τοῦ Συλλόγου Μικρᾶς Ἀσίας, τῆς Μακεδονικῆς Ἀδελφότητος, ἐκηρύχθη ἡ ἑναρξίς τῆς Συνεδριάσεως. Πρῶτος ὁμιλήσας ἡ Α. Σ. ὁ Πρόεδρος καὶ ἐπαινεσας τὸν κ. Βασιάδην δι' ἃς κατέβαλε συντόνους προσπαθείας πρὸς σύστασιν τοῦ τε Ἠπειρωτικοῦ καὶ τῶν ἄλλων Συλλόγων ἀνέπτυξε διὰ βραχέων τὴν σπουδαιότητα ἅμα δὲ καὶ τὰς δυσκολίας τοῦ σκοποῦ, ὃν προτίθεται ὁ Ἠπειρωτικὸς Σύλλογος· ἐκθεὶς δὲ τὴν συνεπίᾳ παντοίων περιπετειῶν διαφθορὰν τῆς Ἑλλήν. γλώσσης ἐν Ἠπείρῳ, προσέθετο ὅτι μεθ' ὅλας τὰς καταστροφὰς ἀκμαῖον οὐχ ἦττον ἐσώζετο ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Ἑλλήνος τὸ τῆς φιλομαθείας αἶσθημα καὶ ὁ πρὸς διανοητικὴν ἀνάπτυξιν ἔρωσ· καὶ ὅτι ἀπόρροια τοῦ θερμοῦργοῦ τούτου αἰσθήματος ὑπάρχει ἢ κατὰ πρωτοβουλίαν μεγαλεπήδων καὶ φιλοπατριδῶν ἀνδρῶν σύσασις διαφόρων Συλλόγων καὶ ἄλλων φιλεκπαιδευτικῶν σωματείων· εἰπὼν δὲ ὅτι πρὸς ἴδρυσιν καὶ συντήρησιν αὐτῶν ἀπόλυτος ὑπάρχει ἀνάγκη χρημάτων, τὸν ὀφειλόμενον ἀπένευμεν

ἐπαινον πᾶσι μὲν τοῖς γενναίως συνεισενεγκούσιν ὑπὲρ τοῦ Ἑπειρωτικοῦ Συλλόγου, ἰδίᾳ δὲ τῷ διακεκριμένῳ τῆς Ἑπείρου γόνῳ, οὗ τὸ ὄνομα τοσάκις μετ' ἀνευφημιῶν ἀνεγράφη. Περαιῶν δὲ τὸν λόγον μεγάλα μὲν ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων προοιωνίσαστο, συστήσας δὲ τοῖς πᾶσι καὶ θερμῶς ἐπικαλεσθεὶς παρ' αὐτῶν ζῆλον διαρκῆ καὶ ἀναλλοίωτον ἀφοσίωσιν, ἐνθέρμους πρὸς τὸν Ὑψίστον ἀπέπεμψεν εὐχὰς ὑπὲρ εὐδωδέσεως καὶ κρατύσεως τοῦ Ἑπειρωτικοῦ Συλλόγου, καὶ ὅσον οἶόν τε ταχύτερας πραγματοποιήσεως τοῦ εὐγενοῦς καὶ κοινοφελοῦς αὐτοῦ σκοποῦ. Τὴν ἐνθερμον ταύτην ἐπέκλῃσιν καὶ τὰς εὐχὰς τοῦ Σ. Προέδρου ζωηραὶ διεδέχθησαν χειροκροτήσεις.

Εἶτα λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Συλλόγου Κ. Γ. Λαζόπουλος καὶ εἰσηγητὴς τοῦ Διοικητ. Συμβουλίου ἀνέγνω γενικὴν ἔκθεσιν τῶν ἐτησίων ἐργασιῶν τοῦ Συλλόγου (ἴδε κατωτέρω σελ. 93 καὶ ἐξ.).

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως ἡ Α. Σ. ὁ Πρόεδρος καθυποβάλλει τὴν παραίτησιν αὐτοῦ, καθότι αἱ ποικίλαι αὐτοῦ ἀσχολίαι ἅμα δὲ καὶ ἡ τῆς ὑγείας κατάστασις δὲν ἐπιτρέπουσιν αὐτῷ ἵνα ἐκπληρῆ τακτικῶς τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ὡς Προέδρου τοῦ Συλλόγου. Ὁ Σύλλογος μετὰ θλίψεως παραδεχθεὶς τὴν παραίτησιν τοῦ Σ. Προέδρου ἐκήρυξεν αὐτὸν ἀμέσως παμψηφεί ἐπίτιμον αὐτοῦ Πρόεδρον. Ὁ Ἁγ. Δέρκων εὐχαριστήσας τῷ Συλλόγῳ δι' ἃν τιμὴν ἀπένειμεν αὐτῷ προτείνει ἵνα ὁ Σύλλογος, ὅπως μὴ αἱ ἐργασίαι αὐτοῦ παρακωλυθῶσι, προβῆ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου Προέδρου. Ὁ Σύλλογος διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας Πρόεδρον αὐτοῦ ἐξελέξατο τὸν κ. Κ. Καραπάνον τὴν ἐκλογὴν δὲ ταύτην ἐδέχθη τὸ ἀκροατήριον μετὰ χειροκροτήσεων.

Εἶτα κηρύττονται κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Συλλόγου, ἣν ἐποίησατο ἐν τῇ ἐκτάκτῳ συνεδριάσει (ἴδ. σελ. 59) ἰδρυταὶ οἱ ἐξῆς κύριοι:

Μ. Χαρίτων, Π. Μπόλλος, Γ. Βασιλειάδης, Δημήτριος Ντίκος, Δ. Μερτζάρης, Στ. Χατζῆ Παπ. Βασιλείου, Ἄντ. Μαρτίκου, Ι. Βούτζη, Καζιανόπουλος, Ψεῦδης, Β. Μεντζικώφ, Ι. Ἀποσόλου, Σωτ. Λάλα, Χ. Γαλιτζῆ, Σ. Κάππος, Κ. Πετσάνη, Στ. Δημητριάδης, Ν. Δρακόπουλος, Σανδρεμὶ, Τσέχος, Φωτ. Νικολάου. Π. Κοκκίνου, Ι. Κούλια, Π. Οἰκονομίδης, Δ. Τσανῆ, Γιαν. Μητρ. Κώστα, Βασιλ. Σπυρίδανος, Χαρ. Χατζ. Γιαννοπούλου, Ν. Παππᾶ Δίλια, Α. Ἀθανασίου, Κ. Γότσου, Ι. Μιχαηλίδου, Χ. Κολυβάς, Ἡλιάδης, Π. Δ. Τσίμου, Χ. Δ. Τσίμου, Χρ. Κιτσούλης, Ἀποστ. Ζόνιας.

Μετὰ δὲ ταῦτα δεῖγμα τούτου, ὅπερ πολλάκις ἐξεδηλώθη, ἡ ταυτότης δηλ. τοῦ σκοποῦ τῶν ἐνταῦθα Συλλόγων καὶ ἡ σύμπνοια καὶ ἡ ἀπὸ κοινῆς συνεργασία αὐτῶν, ἀριδηλότατον κατὰ ταύτην τὴν ἐπίσημον ἡμέραν ἐδόθη· διότι ἔνθεν μὲν ὁ Ἑπειρ. Φιλεκπαίδ. Σύλλογος ἐτέλει τὴν ἐπέτειον αὐτοῦ γενικὴν Συνέλευσιν ἐν τῇ περικαλλεῖ αἰθούσῃ τοῦ νεοδμήτου κτιρίου τοῦ Ἑλλν. Φιλολογ. Συλλόγου, ἔνθεν δὲ ὁ ἐπίτιμος αὐτοῦ Πρόεδρος κ. Χρηστάκης Ζωγράφος ἐνεχειρίζεν ἐπιστο-

λὴν τῷ Προέδρῳ τοῦ Ἑλλην. Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἡμετέρῳ δὲ ἀντιπροέδρῳ κ. Ἡροκλεῖ Βασιιάδῃ, δι' ἧς ἐδήλου ὅτι δωρεῖται τῷ Φιλολογ. Συλλόγῳ δισχιλίας δθωμ. λίρας. Τοιαύτην ὄντως γενναιοδωρίαν μετὰ βαθείας συγκινήσεως καὶ ἐνθουσιωδῶν ἀνευφημιῶν ἀπεδέξαντο οἱ παρευῶντες πάντες.

Ἀγγεληθέντος δέ, ὅτι τὴν ἐπαύριον τὸ ὑπ' ἀριθ. 34 ἀτμόπλοιον τῆς ἐταιρίας Σιρκέτι-Χαϊριὲ θέλει παραλάβει πάντα τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου διὰ τὰ Θεραπεῖα καὶ ἐκείθεν εἰς Βεϊκόδ διελύθη ἡ Συνεδρίασις.

Ἡ γενικὴ ἔκθεσις τοῦ Γεν. Γραμματέως κ. Λαζοπούλου περὶ τῶν ἐτησίων τοῦ Συλλόγου ἐργασιῶν ἔχει οὕτως.

Σιθασμιώτατοι ἱεράρχαι, ἀξιότιμοι κύριοι,

Ὅτε ὁ Κρίτων προσεπάθει νὰ καταπίσῃ τὸν ὑπατον τῶν φιλοσόφων, τὸν γηραιὸν Σωκράτην, ν' ἀπειθήσῃ τοῖς νόμοις τῆς πατρίδος καὶ ἀπέλθῃ τῆς φυλακῆς, εὗρισκεν αὐτὸν ἄκαμπτον καὶ ἀρνούμενον ν' ἀποδεχθῇ τὰς συμβουλὰς τοῦ φίλου καὶ μαθητοῦ αὐτοῦ. Ἡ πατρίς, ἔλεγεν, ἡ ἀναθρέψασά με καὶ ἐκπαίδευσάσα αὐτὴ ἤδη μὲ καταδικάζει· πρέπει λοιπὸν νὰ κλίνω τὸν αὐχένα εἰς τὰς ἀποφάσεις αὐτῆς ἔστωσαν καὶ ἄδικοι· διότι «μητρός τε καὶ πατρός καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τιμιώτερόν ἐστιν ἡ πατρίς καὶ σεμνότερον καὶ ἀγιώτερον καὶ ἐν μείζονι μοίρα καὶ παρὰ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις τοῖς νοῦν ἔχουσι». Τὴν θείαν ταύτην καὶ ἱερὰν ἀρχὴν τὸ Ἑλληνικὸν γένος, εἶπερ τι καὶ ἄλλο, διετήρησε μέχρι τοῦ νῦν ὡς τὸ παλλάδιον τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ. Ἐκ δὲ τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους αὐτῆς μεγάλης καὶ ἐκτάκτου φιλοπατρίας παραδείγματα παρέσχον οἱ Ἡπειρώται διατηρήσαντες ἄσβεστον τὸν πρὸς τὴν φιλότατην πατρίδα ἔρωτα καὶ νομίζοντες ἱερὸν καὶ θεῖον τὸ πρὸς αὐτὴν σέβας. Ὁ Ἡπειρώτης ὅπουδῆποτε καὶ ἂν εὐρεθῇ, ἐφ' ὅσον δῆποτε χρόνον μακρὰν αὐτῆς καὶ ἂν ἦναι, ὅσας δῆποτε ἀδικίας παρ' αὐτῆς καὶ ἂν ἔλαβεν, ὅσους διωγμοὺς καὶ καταπίσεις καὶ ἂν ὑπέστη ἐν αὐτῇ, ὅσον πλούσιος καὶ ἂν γείνη, ὅσον πτωχὸς καὶ ἂν μείνη, τὴν πατρίδα ἐσαεὶ ἔχων κατὰ νοῦν ἀποθνήσκει ἐν ξένη γῆ καὶ παραδίδων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τῷ Πλάστη προφέρει τὴν ὑστάτην στιγμὴν τὸ ὄνομα ΠΑΤΡΙΣ.

Ἄν ἡ πατρίς ἡμῶν, κύριοι, δὲν κατάρθωσε μεγάλα ἔργα ἐν τῇ ἀρχαιότητι, καίτοι ἦν ἡ πρώτη κοιτίς τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους ἐκ τῆς ἐν Ἡπειρῷ Δωδώνης ὀρμηθέντος, οὐχ ἦττον ὁμοῦ ἀπὸ τοῦ ἸΔ' αἰῶνος μ. Χ. συνετέλεσε πλεῖστον ὅσον

πρὸς διάδοσιν καὶ διάσωσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων διὰ τῆς φιλοπατρίας, τοῦ ἐμπορίου, τῆς παιδείας καὶ τῆς ἑμμονῆς αὐτῆς εἰς τὰ πάτρια.

Ἐπιτρέψατε δέ μοι πρὶν ἢ ἔμβω εἰς τὴν ἀφήγησιν τῶν πράξεων τοῦ Συλλόγου κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος νὰ εἶπω ὀλίγα τινὰ περὶ τῶν ἐπ' ἀρετῇ, παιδείᾳ, καὶ φιλοπατρίᾳ διαπρεφάντων Ἑπειρωτῶν· μηδεὶς δὲ νομίση, ὅτι ἐπιτραπείς ὑπὸ τοῦ Διοικητ. Συμβουλίου γὰ ἑμιλήσω· περὶ τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ λῆξαν ἡδὴ ἔτος ἀπομακρύνομαι τῆς προθέσεως ταύτης· καθότι θέλομεν δεῖξει πόθεν ἔχει τὰς ρίζας αὐτῆς καὶ ἀρύεται τὰς ζωτικὰς δυνάμεις ἢ τοσαύτη φιλοπατρία τῶν τε προγενεστέρων καὶ τῶν νῦν διαπρεπόντων Ἑπειρωτῶν.

Ὅτε ἐπὶ Ἀμουράτ (1431) ἐάλω ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἑπείρου ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ αὐτοῦ Σινὰν πασσᾶ καὶ κατέστη σχεδὸν ἅπασα ἐκτὸς τῶν παραλίω χώρα τουρκικῇ, τότε ἤρξαντο τὰ τέκνα αὐτῆς ν' ἀπέρχωνται εἰς ξένην γῆν, ὀρκιζόμενα ταῦτοχρόνως νὰ ἴδωσι ταύτην εὐτυχοῦσαν. Ἐκ πολλῶν τεκμηρίων εἰκάζομεν ὅτι οἱ Ἑπειρῶται μετέβησαν τὸ πρῶτον εἰς Βενετίαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Μεσσήνην, Γένουαν καὶ Λιβόρνον· μνημονεύεται δὲ ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς ἐν Βενετίας ἐκκλησίας τῶν ὀρθοδόξων ὡς ἀξιωματικὸς τῶν στρατιωτῶν τῆς ἀριστοκρατίας, ὁ *Μαρτῖνος Γραδάνης* (1512)· πρῶτος δὲ δωρητὴς χιλίων δουκάτων πρὸς ἀγορὰν οἰκοπέδου ἐν Βενετίᾳ, ὅπως κτισθῆ παρεκκλήσιον ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁγίων Ἀναργύρων ἀναφέρεται ὁ Ζῶτος Τσιγαρᾶς (1599). Ὅτι δὲ καὶ ἐν Λιβόρνῳ ὑπῆρχον κατὰ τοὺς χρόνους τούτους Ἑπειρῶται ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἐκδοθέντος ἡδὴ χρονικοῦ τοῦ Ζαβίρα ἀναφέροντος ὅτι ὁ ἐξ Ἑπείρου ὀρμώμενος Στέφανος *Νικολαΐδης*, ἀνεψιὸς τοῦ Πατριάρχου Σεραφείμ, ἐστάλη παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν Πίζαν τῆς Ἰταλίας, ἵνα τὴν φιλοσοφίαν διδάχθῃ· ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐκπτώσιν τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ἐν ἐνδείᾳ καὶ ἀπορίᾳ τῶν ἀναγκαιῶν ἐλθὼν ἐγένετο γραμματικὸς ἐμπόρου συμπατριώτου αὐτοῦ ἐν Λιβόρνῳ. Νομίζομεν ἀρκοῦσαν τὴν μαρτυρίαν ταύτην, ὅπως παραδεχθῶμεν ὅτι καὶ ἐν Λιβόρνῳ διῆγον οἱ Ἑπειρῶται διακρινόμενοι ἐπὶ νοημοσύνῃ, πολυμαθείᾳ καὶ ἰκανότητι. Αἱ ἀρεταὶ αὐτῶν ἐθαυμάζοντο καὶ ὑπὸ τῶν ξένων, καθόσον τὸν Νικολαΐδην γνωρίσας Ἄγγλος τις τοσοῦτον κατεθέλχθη ὑπὸ τῆς παιδείας αὐτοῦ, ὥστε παρέλαβεν αὐτὸν εἰς Λονδίνον καὶ κατέστησε διδάσκαλον πολλῶν Ἀγγλων τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης· μετὰ δὲ ταῦτα ἐχρημάτισεν ἐκεῖ δημόσιος διδάσκαλος διαπρέπων ἐπὶ τε πολυμαθείᾳ καὶ κοσμίῳ ἥθει, ὅθεν καὶ λίαν ἐτιμᾶτο παρὰ τῶν Ἀγγλων καὶ ἐσέβετο. Ἐτι δ' ἠκμαζεν ἐν Λιβόρνῳ τὸ σῶμα τῶν Καποτάδων ἐκ Συρράκου καὶ Καλαβρύτων, οἵτινες ἐκκλησίαν μεγαλοπρεπῆ ὠκοδόμησαν ἀφαιρεθεῖσαν μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ καθολικοῦ κλήρου. Μεγαλόψυχον δ' Ἑπειρῶτην εὐρίσκομεν τὸν *Πάνον Ἱερομνήμονα*, διερμηνέα τοῦ ἐν Κων/πόλει μεγάλου βεζιρῶ προσηνεγόντα οὐ μόνον 5000 δουκάτα πρὸς ἐπιδόρθωσιν τοῦ προσηρημένου ναοῦ, ἀλλὰ καὶ δύο ἑτέρας χιλιάδας πρὸς τὴν διὰ ψυφοθημάτων ἱστορίαν αὐτοῦ, πρὸς δὲ καὶ κληροδότημα καταλιπόντα δι' ὑπο-

τρόπους Ἰωαννίτας. Ἐχομεν λοιπὸν τρεῖς Ἠπειρώτας ἀκμάσαντας κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον κατὰ τὰ στρατιωτικά, τὴν παιδείαν καὶ τὸ μεγαλόψυχον.

Ἐντεῦθεν ἄρχεται ἡ σπκνία ἐκείνη αὐταπαρνησία καὶ φιλοπατρία ἡ ἀναδείξασα τοὺς Ἠπειρώτας εὐεργέτας τοῦ Γένους διὰ τὰ μέσα ἅτινα κατέβαλον πρὸς ἐκπαίδευσιν καὶ παρηγορίαν αὐτοῦ.

Πρῶτος τῶν εὐεργετῶν καὶ ἐλεοθέτης ἀνεδείχθη Ἰωάννης ὁ Φιλαρθρωπινός, ἐφημέριος τοῦ ἐν Βενετία ναοῦ τοῦ ἁγ. Γεωργίου, διαθέσας ἐν τῷ νομισματοκοπιῶ τῆς Βενετίας γενναῖον κληροδότημα ὑπὲρ τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Ἰωαννίνων ἐκπαιδευτηρίου (ἐν τῇ μονῇ τοῦ Σπανοῦ) οὗ καὶ ἐσχολάρχησε. Μετ' αὐτὸν (1647) ζήλω πατριωτικῶ κινούμενος ὁ ἐπίσης ἐν Βενετία ἐφημερευῶν Ἐπιφάνιος Ἡγούμενος τοῦπίκλην κατέλιπεν ἕτερον κληροδότημα πρὸς συντήρησιν φερωνόμου σχολῆς. Τῷ αὐτῷ δὲ ἔτει Λεοντάρης Γκιούμας ἀφῆκεν 20,000 δουκάτα διὰ τὴν ὁμώνυμον Σχολὴν καὶ Ἐμμανουὴλ Γκιούμας ἄλλα 20,000 δουκάτα. Τῷ 1734 Ἀάμπρος καὶ Ζίμων Μαρούτσις 5,000 δουκάτα. Τῷ δὲ 1749 Σκυρίδων Ρίζου ἐκ Δελβίνου, μεγαλέμπορος ἐν Βενετία, ἀφῆκε μέγα ποσὸν πρὸς συντήρησιν σχολῆς ἐν Δελβίνῳ. Ἄν δὲ τις ἐρωτήσῃ τί ἔγειναν ἢ τί γίνονται τοσαῦτα κληροδοτήματα; ἡμεῖς τοῦλάχιστον δὲν δυνάμεθα σήμερον νὰ δώσωμεν λόγον, διότι τὸ μικρὸν τοῦ χρόνου δὲν ἐπῆρκεσεν ἡμῖν ὅπως ἐξετάσωμεν περὶ τούτου. Εὐχῆς δὲ ἔργον ἤθελεν εἶσθαι, ἂν τις ἐκ τῶν συναδέλφων ἡμῶν ἠρεῦνα καὶ ἐμάνθανε ποῖα ἐξ αὐτῶν ἀπωλέσθησαν καὶ ποῖα διεσώθησαν.

Οὔτε τὸ θέμα τοῦ λόγου οὔτε ὁ χρόνος ἐπιτρέπει ἡμῖν νὰ ἱστορήσωμεν τοὺς ἀκμάσαντας πεπαιδευμένους Ἠπειρώτας καὶ τοὺς διδάξαντας εἰς πολλὰ μέρη τῆς Εὐρώπης· ὁ Ζαθίρας ἀναφέρει πλείους ποιητάς, ἱστορικούς, γραμματικούς, ἰατροφιλοσόφους ἀκμάσαντας κατὰ τὸν 12', 13', 14', καὶ 15' αἰῶνα. Σὺν τοῖς ἄλλοις δ' ἀναφέρει Βαλδάνην καὶ Ἀνδρέαν Σουγδουρῆν διδασκάλους τῶν ἐγγόνων Αἰκατερίνης τῆς Β', καὶ μετὰ τούτους τὸν Ἰωάννην Φραγκόπουλον ἐρμηνέα ἐξ ἀποβήτων τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσίας ἡ μᾶλλον τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβεως αὐτοῦ. Περὶ ἐργον δὲ εἶναι ὅτι κατὰ τὸν 15' αἰῶνα πολλοὶ τῶν Ἠπειρωτῶν ἐγίνωσκον πολλὰς ξένας γλώσσας καὶ ἰδίως τὴν γαλλικὴν. Ὁ πρέσβυς τῆς Γαλλίας Charles Devergin, (1756), ἀποστέλλει εἰς Ἰωάννινά διερμηνέα τοῦ ἐκεῖσε γαλλικοῦ προξενείου τὸν ἐκ Ζαγορίου Χριστόδουλον Δήμου παρακαλῶν τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ μεγάλου Κυρίου διὰ τοῦ διαβατηρίου, ὅπερ αὐτῷ ἔδωκε, νὰ δώσωσι πᾶσαν εὐκολίαν καὶ προσασίαν οἷαν καὶ τοῖς λοιποῖς διερμηνεῦσι τῆς Γαλλίας κατὰ τὴν συνθήκην τὴν συνημμένην ἤδη μεταξὺ τῶν δύο κρατῶν. Τοιαύτη ἦν ἡ φιλομάθεια καὶ ἱκανότης τῶν τότε Ἠπειρωτῶν, ὥστε καὶ τυπογραφεῖον ἱδρυσαν ἐν Βενετία, ἔνθα ἐξεδίδοντο πάντα τὰ ἐκκλησιαστικά βιβλία. Πόσον δ' ὠφέλιμος τὸ ἡμέτερον Γένος τὸ τυπογραφεῖον τοῦ Ν. Γλυκῆως καὶ Νικολάου Σάβρου περιττὸν νὰ μνημονεύσωμέν τι, ἀρκεῖ μόνον ν' ἀναφέρωμεν, ὅτι μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Βενετικῆς ἀριστοκρα-

τίας πολλοὶ ἐργάται Ἑπειῶται προσεκλήθησαν παρὰ τῶν μεγάλων τυπογραφεῖων τῆς Βιέννης καὶ Λειψίας.

Τῆς Βενετικῆς δὲ ἀριστοκρατίας ἐκπεσοῦσης καὶ τοῦ ἐμπορίου αὐτῆς παρακμάσαντος, πολλοὶ τῶν Ἑπειωτῶν μετέβησαν εἰς Βιέννην, Πέστην, Δακίαν καὶ Ῥωσσίαν, ἔνθα τιμίως ἐμπορευόμενοι καὶ τὴν πατρίδα ἐκλείσαν καὶ μνήμην ἀθάνατον ἑαυτοῖς περιποίησαν. Φοβούμενοι δὲ μὴ καταχρασθῶμεν τὴν ἐπιείκειαν ὑμῶν δὲν μνημονεύομεν πάντων τῶν ἐκ τῆς Ἑπείρου ἐλευθετῶν τὰς ἑαυτῶν περιουσίας καταλιπόντων πρὸς ὠφέλειαν τοῦ ἔθνους. Ἀλλὰ δυνάμεθα νὰ παρέλθωμεν ἐν σιγῇ τοὺς Καπλάνους καὶ Ζωσιμάδας, τοὺς διαπύρους τούτους εὐεργέτας τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, οἵτινες τοὺς μὲν πεπαιδευμένους ἐνεθάρρουν πρὸς συγγραφὴν διὰ τῆς μεγάλης γενναιοδωρίας αὐτῶν, τοὺς δὲ ἐκδότας τῶν ἑλληνικῶν συγγραμμάτων ἀφθόνως ἐπροστάτευσαν, τὴν δὲ πόλιν τῶν Ἰωαννίνων ἐστὶν τῶν φώτων ἤθελον νὰ καταστήσωσιν; Οὐ μόνον δ' οἱ ἐν Εὐρώπῃ Ἑπειῶται συνετέλουν εἰς τὴν παλιγγενεσίαν τοῦ ἐν τῇ σκοτίᾳ πλανωμένου ἡμῶν ἔθνους, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὴν παρελθούσαν καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐνεστώσης ἑκατονταετηρίδος ἐπὶ πλούτῳ ἀκμάζοντες καὶ μετὰ τῶν ἐν Μόσχᾳ καὶ Νίζνῃ ἐμπορευομένων γραικῶν μεγάλας ἔχοντες ἐμπορικὰς σχέσεις.

Δυστυχῶς, κύριοι, δὲν ἔχομεν γραπτὰς εἰδήσεις περὶ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑπειωτικῶν ἐμπορικῶν οἴκων, οὐχ ἤττον ὅμως ἐξ ὧν ἐκ παραδόσεως ἠδυνήθημεν ν' ἀρυσθῶμεν πληροφοριῶν, μανθάνομεν ὅτι πρὸ τοῦ 1821 ἤκμαζον ἐν τῇ μεγαλοπόλει ταῦτη οἱ μέγιστοι ἐμπορικοὶ οἴκοι τῶν Μπασιάδων, ὧν ἡ τιμιότης, ἡ ἀφιλοκέρδεια, τὸ τοῦ χαρακτῆρος ἀκέραιον, ἡ πρὸς τὸ βοηθεῖν τάσις ἦν ἐπίζηλον καὶ ἀξιολογίμην παράδειγμα. Πολλοὶ γέροντες καὶ σήμερον εἰσέτι λόγον ποιούμενοι περὶ τῶν Ἑπειωτῶν μετὰ σεβασμοῦ ὁμιλοῦσι περὶ τῶν Μπασιάδων. Χρέος ἱερὸν ἐκπληροῦντες σήμερον ἐν τῇ γενικῇ συνελεύσει τῶν Ἑπειωτῶν μνημονεύομεν αὐτῶν τε καὶ τῶν ἄλλων, ἵνα μὴ ὁ πανδαμάτωρ χρόνος ἐξαλείψῃ τὴν μνήμην τῶν ἀρίστων τούτων ἀνδρῶν τῶν δοξασάντων τὸ ὄνομα ὅπως δῆποτε τῆς πατρίδος. Καί, ἄς ἐγγραφῶσιν ἐν τῇ ἐπετηρίδι τοῦ Συλλόγου ἡμῶν τὰ ὀνόματα τοῦ Βιτάλη, τοῦ Μιχ. Βασιλείου, τοῦ Ζαμάνη, τοῦ Κωσάκη Τσιγαρᾶ, τοῦ Κωσαντᾶ, τοῦ Μπασᾶ Γεωργη τοῦ καὶ Χατζῆ Κώνσα, οὗ ἡ οἰκία δείκνυται τανῦν ἐν Θεραπείαις συγκαταριθμημένη ἐν τοῖς τῶν Βογιάριδων, τοῦ Ι. Πάντου, τοῦ Γ. Κόκκαλη, τῶν Ἡλιασκῶν, τοῦ Α. Δούμα, τοῦ Σαματᾶ, τοῦ Κυριάκου Στάμου, τοῦ Ζακχίου, τοῦ Νικολοπούλου, τοῦ Μελεᾶ, τῶν Μιλιώτιδων, τοῦ Κροκίδα, τοῦ Γ. Κώνσα, τοῦ Μπούμπα, τοῦ Σίμου, τοῦ Ῥέσσου, τοῦ Λαζαράκη, τοῦ Παππαδοπούλου, τοῦ Ἰωάννου Μαργαρίτου καὶ πολλῶν ἄλλων, ὧν τὰ ὀνόματα οὐ δέξωσεν ἡ παράδοσις.

Πολύγλωττοι δὲ καὶ ἐπισήμονες Ἑπειῶται ἐν Κωνσταντινουπόλει ἦσαν πολλοί, μάλιστα δὲ πάντων ἀναφέρεται ὁ ἱατρὸς τοῦ Σουλτάν Σελίμ. Πασχάλης, ὁ μετὰ ταῦτα ἐξοχώτατος ἐπονομασθεὶς.

"Οτε δὲ ἐπῆλθεν ὁ σφοδρὸς κλονισμὸς τοῦ 1821, τότε πάντες οἱ Ἑπειῶται ὡς καὶ ἄλλοι τῶν ὁμογενῶν διεσκορπίσθησαν οἱ μὲν εἰς Ῥωσσίαν, οἱ δὲ εἰς Μολδο-Βλαχίαν μετὰ τὴν καθυσύχασιν τῶν ἐκεῖ πραγμάτων, καὶ ἄλλοι εἰς Εὐρώπην. Ἐντεῦθεν ἄρχεται νέα σειρά ἐλθοσθετῶν Ἑπειρωτῶν, προσφερόντων τῇ πατρίδι ἀμύθητα ποσὰ διὰ παντοῖα καθιδρύματα. Καὶ δὴ ἔχομεν ἐλθοσθέτας τὸν Ι. Χριστοδούλου (1828), τὸν Μπαλάνον Μάτσον (1843), τὸν Γ. Χατζῆ Κώνστα (1845), τοὺς Τσοίτσας, τοὺς Στουρνάρας, τοὺς Ριζάρας, τοὺς Ζάππας, τοὺς Ἀρσάκας τοὺς Β. Πασχαλάτας, τοὺς Σειτσίδαις καὶ τόσους ἄλλους.

Τοιοῦτοι μὲν οἱ Ἑπειῶται ἐκτὸς τῆς πεφιλημένης γενεθλίου γῆς ζῶντες· ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἑπειῶ τὰ σχολεῖα τῶν Ἰωαννίνων ἐν τῇ ἡ' ἑκατονταετηρίδι ἐγένοντο μεγάλης παραγωγῆς νοερᾶς καὶ ἠθικῆς ὠφελείας. « Ἐκ τῶν σχολείων τῶν Ἰωαννίνων, λέγει ὁ Δούκας, ἐξεβύρυσαν ρύακες ἱκανοὶ νὰ ποτίσωσι τὴν διψῶσαν Ἑλλάδα καὶ μάλιστα ἐν τῷ μεγίστῳ ἐκείνῳ ἀύχμῳ· ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτῶν ὡς ἀπὸ μέσου τοῦ ποταμοῦ ἐχέοντο κατὰ πάσας τὰς πόλεις καὶ καταρδεύοντες αὐτὰς μὲ τῶν λόγων τὰ πότιμα νάματα, ἀνέστησαν σπέρματα πολλαπλάσια. Κατὰ τὸν ἡ' αἰῶνα, ὅσοι ἐχρημάτισαν Ἕλληνας συγγραφεῖς ὑπῆρξαν ἢ Ἰωαννῖται ἢ σπέρματα τῆς τῶν Ἰωαννίνων σχολῆς». Καὶ ἀληθῶς, κύριοι, ἀπὸ τοῦ ἡ' αἰῶνος μέχρι τῆς ἀποπομπῆς τοῦ ἀειμνήστου Α. Σακελλαρίου (1865) ἡ σχολὴ τῶν Ἰωαννίνων ἐξεπαίδευσεν πλείους ὄσους νέους καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κήρυκας τῆς ἑλληνίδος φωνῆς. Καὶ σήμερον ἔτι πόσοι μαθηταὶ, εἴτ' ὡς ἔμποροι, εἴτ' ὡς ἐπισήμονες δὲν διαπρέπουσι πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης;

Ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς νεωτάτους τούτους χρόνους οἱ Ἑπειῶται δὲν εἶναι σχεδὸν οἱ μεγαλείτεροι εὐεργέται τοῦ ἔθνους; ἀλλὰ καὶ νῦν εἰς τίνα ὀφείλεται ἡ ἀπὸ τῆς μεγαλοπόλεως ταύτης ἀρξάμενη ἑκτακτος διανοητικὴ τοῦ ἡμετέρου ἔθνους κίνησις κατὰ τὴν Ἀνατολήν; Ἡ ἡμετέρα πατρίς, ἡ εὐάνδρος Ἑπειρος, καυχᾶται ὅτι ἐνταῦθα ἀντιπροσωπεύεται ἐπαξίως ὑπὸ τῆς θρησκείας, τοῦ πλοῦτου καὶ τῆς παιδείας· ὁ δὲ Ἑπειρωτικὸς Σύλλογος ἐν τοῖς πρώτοις αὐτοῦ ἰδρυταῖς συγκαταριθμεῖ ἱεράρχην εὐκλεῶς κατὰ τοὺς νεωτάτους χρόνους τὸν ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας ἀγωνισάμενον ἀγῶνα, καὶ τοὺς δύο πρωτουργοὺς τῆς ἀπὸ δεκαετίας πνευματικῆς κατὰ τὴν Ἀνατολήν κινήσεως τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, οἵτινες, ὡς ἄλλοι Διδασκῦροι, ὅπου ἀναφαίνονται, γίνονται σωτῆρες καὶ ἀπαλλάσσουν τοὺς κλυδωνιζομένους τῶν ἐκ τῆς ἀμαθείας κινδύνων. Καίτοι δι' ἣν κατέχουσι θέσιν ἐν τῷ ἡμετέρῳ Συλλόγῳ, ὀφείλον ἴσως ἐν τῇ λογοδοσίᾳ ταύτῃ νὰ μὴ ποιήσω λόγον· ἀλλ' ὅμως διὰ τί ν' ἐθνικὸν, ὅτι καὶ πολλοὶ τῶν λογίων καὶ τῶν ἐπισημοτέρων ἐμπόρων τοῦ ἡμετέρου γένους, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐμποροῦμενοι ἀρχῶν καὶ φρονημάτων, τὰ αὐτὰ ἐνεργοῦσι καὶ πράττουσι. Τίς οὐκ οἶδε τὸν περικλεῆ ἐκείνον ἄνδρα τὸν γεννηθέντα ἵνα εὐεργετῇ καὶ μὴ ἀρνούμενον τὴν συνδρομὴν τοῦ ὅπου ὑποδεικνύεται αὐτῷ ὅτι

υπάρχουσι πνευματικαὶ ἀνάγκαι; Τίς ταύτην τὴν στιγμὴν δὲν προφέρει τὸ ὄνομα Ζαρίφης;

Μεγίστη λοιπὸν περιποιεῖται τιμὴ τῷ ἡμετέρῳ Συλλόγῳ, ὅτι οἱ πρῶτοι αὐτοῦ ἴδρυταὶ εἰσι καὶ πρωτουργοὶ τῆς ἀπὸ δεκαετίας πνευματικῆς κινήσεως καὶ τῆς τελειουργοῦ συμμαχίας τοῦ πλούτου καὶ τῆς παιδείας. «Ἐχωμεν πίστιν ἔλεγεν, ὁ ἕτερος αὐτῶν, εἰς τὴν σύμπραξιν καὶ συνεργασίαν τῶν ὀπαδῶν τοῦ λογίου καὶ κερδίου Ἑρμοῦ. Ἔργαζώμεθα ἀπὸ κοινοῦ καὶ σκοπίμως ὡς τὰ μικρὰ ἐκεῖνα ζωῦφια, ἅτινα συνεργαζόμενα τὰς παμμεγίστας τῶν νήσων ξηρὰς κατεργάζονται καὶ δημιουργοῦσι· καὶ τότε ἡμεῖς οἱ μικροὶ μεγάλα φρονούντες μεγάλα πράξομεν.» καὶ ὄντως μεγάλα ἐπράχθησαν· διότι εἰς ταύτην τὴν κοινὴν σύμπραξιν χρεωστεῖται ἡ ταχεῖα τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου πρόδος καὶ εὐδοκίμησις· εἰς ταύτην ἡ σύστασις τοῦ Ἑπειρωτικοῦ καὶ Θρακικοῦ Συλλόγου· εἰς ταύτην ἡ ἴδρυσις τῶν διδασκαλείων ἐν Κεστορατίῳ καὶ ἐν Φιλιππουπόλει· εἰς ταύτην ἡ βοήθεια καὶ υποστήριξις τῶν ἀπόρων τῶν ἐπαρχιῶν σχολείων· εἰς ταύτην ὁ περιτρέχων τὰς ἐπαρχίας θερμὸς ζήλος καὶ ἱερὸς ἐνθουσιασμός, ὅστις θερμαίνει καὶ ἐξάπτει αὐτὰς εἰς ἀμιλλαν πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, ὡς τὸ ἀπὸ τῆς καρδίας ὀρῶμενον καὶ κυκλοφοροῦν αἷμα θερμαίνει καὶ διεγείρει τὸν ὀργανισμόν τοῦ σώματος καὶ τὴν ζωὴν. Διὸ καὶ ἡμεῖς ἐν ταύτῃ τῇ εὐκαιρίᾳ καὶ, ὡς Ἑπειρώται καὶ ὡς μέλη τοῦ Ἑπειρωτικοῦ Συλλόγου, ἀποδῶμεν τὸν φόρον τῆς εὐγνωμοσύνης ἡμῶν τοῖς πρωτουργοῖς τῶν μεγάλων τούτων ἀποτελεσμάτων. Τίς ἐξ ἡμῶν ἀγνοεῖ τὰ ὀνόματα αὐτῶν; τίς ταύτην τὴν στιγμὴν δὲν λέγει καθ' ἑαυτὸν ἐν νῷ τὸ πανευκλεές τοῦ ἡμετέρου ἐπιτίμου προέδρου καὶ μεγάλου εὐεργέτου τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου ὄνομα καὶ τὸ τοῦ ὀρητροῦ τῶν Μουσῶν θεράποντος ἅμα τε καὶ Ἀσκληπιάδου;

Ἀκροθιγῶς πως διαλαβόντες περὶ τοῦ ἤδη παρελθόντος αἰῶνος εἶδομεν ὅτι οἱ Ἑπειρώται καὶ πανταχοῦ ἦσαν διεσκορπισμένοι καὶ ἐπὶ παντοιαῖς ἀρεταῖς, παιδείᾳ καὶ νοημοσύνῃ οὐχ ἥττον τῶν ἄλλων Ἑλλήνων διέπρεπον· ἐπὶ δὲ φιλοπατρῖα ἐξείχον, διότι βλέποντες ὅτι ἡ πατρίς αὐτῶν ἀγνόος ἐστὶ καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ ζήσωσιν ἐν αὐτῇ δυστυχούσῃ ἤρξαντο μετὰ μεγίστης θλίψεως νὰ ἐγκαταλείπωσι τὰς ἐστίας τῶν καὶ ν' ἀπομακρύνωνται αὐτῶν, μὴ ἐπιλανθανόμενοι ὅμως τῆς πολυποθῆτου αὐτῶν γενετήρας, ἐξ ἧς εὐχάριστον ἦν καὶ καπνὸν ἀποθρόσκοντα ἰδεῖν. Μετὰ δὲ τὸ 1821 καὶ τὴν κατάπαυσιν τῶν δεινῶν ἐκείνων, οὔτε τὸ κοπιῶδες οὔτε τὴν ἐνὸς μηνὸς ἀπόστασιν φοβοῦμενοι, ἤρχισαν νὰ ἐπισωρεύωνται ἐπὶ μᾶλλον ἐν Κωνσταντινουπόλει μετερχόμενοι διάφορα ἐπαγγέλματα εὐδοκίμως. Μετ' οὐ πολὺ ὅμως τόσοῦτον τὸ πλῆθος αὐτῶν κῆξήθη ἐνταῦθα, ὥστε ἐν πάσαις ταῖς συνοικίαις τῆς πόλεως ταύτης εὐρίσκοντο ἐξ αὐτῶν. Ἐν ᾧ δὲ ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν μεγάλας προόδους ἐποίουν, οὐδεὶς ὅμως δεσμὸς κοινὸς καὶ διαρκὴς ἦν ὡς αὐτοὺς πρὸς ἀλλήλους. Ἄλλ' οὐχ ἥττον ὑπῆρχεν εἶδος τι συνεταρισμοῦ δι' οὗ ἡδυ-

νήθησαν πολλά χωρία τῆς Ἡπείρου νὰ ἀνεγείρωσιν ἐκκλησίας· π. χ. πολλοὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου συνερχόμενοι εἰς ἓν διώριζον ἐπιτροπὴν τινα ὅπως κατὰ τὰς ἐπισήμους ἑορτὰς περιάγῃ δίσκον πρὸς εἰσπραξίν χρημάτων δι' οἰκοδομὴν ἐκκλησίας τινός, ἢ δι' ἀγοράν ἱερῶν ἀμφίων· περὶ δὲ σχολείου οὐδεὶς λόγος ἐγένετο· καὶ οὕτω τὰ πλεῖστα μέρη τῆς Ἡπείρου κατεῖχε βαθεῖα ἀμάθεια καὶ σκοτόμαινα. Πρέπει δὲ ν' ἀποδώσωμεν αὐτοῖς δικαιοσύνην, διότι ἐνόμιζον ὅτι ἡ ἐκκλησία εἶναι ἡ ἀγκυρα τῆς σωτηρίας αὐτῶν, ἡ σῴτειρα τῆς ἐθνικότητος ἢ τὴν εὐδαιμονίαν φέρουσα. Δὲν ἠδύναντο, εἴτε διότι ἐφοβοῦντο εἴτε δι' ἄλλας αἰτίας νὰ σκεφθῶσι περὶ σχολείων· ὁ νάρθηξ τῆς ἐκκλησίας ἦν λαμπρὸν σχολεῖον, ἔνθα πεπηγότες ὑπὸ τοῦ ψύχους οἱ παῖδες ἐκ τοῦ «Σταυρὸ βοήθει μοι» ἤρχιζον καὶ εἰς τὸ Ψαλτήριον ἐτελείονον.

Ὅτε δὲ τῇ φροντίδι καὶ τῇ μεγίστῃ ἐνεργείᾳ μεγατίμων ἀνδρῶν συνέστη ἐν τῇ βασιλίδι ταύτῃ τῶν πόλεων ὁ Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος τὸ κλέος τοῦ Βυζαντίου, ὁ ἐγκαινιάσας ὅλως νέαν ἐποχὴν εἰς τὴν παιδείου καὶ εἰς τὴν ἐν γένει διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, τότε πολλοὶ τῶν ἐνταῦθα Ἡπειρωτῶν (1864) ἐκ τοῦ σύνεγγυς γνωρίζοντες τὴν διανοητικὴν κατάστασιν τῆς ἰδίας πατρίδος ἀπεφάσισαν τὴν σύστασιν Ἡπειρωτικοῦ Συλλόγου· καὶ δὴ συνελθόντες ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ τότε Κήπου τῶν ἀνθῶν καὶ πολλὰ καὶ καλὰ εἰπόντες συνέστησαν ἐπιτροπὰς πρὸς ἐγγραφὴν μελῶν. Καίτοι αἱ ἐπιτροπαὶ αὗται ἐναυάγησαν ἐκ πολλῶν αἰτίων πρὸς μεγάλην θλίψιν τῶν Ἡπειρωτῶν, οὐχ ἦττον ὅμως δὲν ἔπαυσαν τοῦ νὰ φωτίζωσι τοὺς συμπατριώτας αὐτῶν περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς συστάσεως τοιοῦτου σωματείου. Περὶ δὲ τὸ 1869 αὐτοὶ ἐκεῖνοι, περὶ ὧν ἀνωτέρω ὠμιλήσαμεν, οἱ ἀπὸ δεκαετίας πρωτοῦργοι τῆς ἐν τῇ Ἀνατολῇ πνευματικῆς κινήσεως καὶ ἰδρυταὶ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἡμετέροι δὲ προσφιλέστατοι συμπατριῶται καὶ ἄξιοι τῆς πατρίδος, ἐπανέλαβον τὰς αὐτὰς ἐνεργείας καὶ κανονισμὸς εἶχε συνταχθῆ, ὅτε ἄλλη αἰτία ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ παραιτηθῶσι τῆς ἰδέας καὶ νὰ περιμένωσιν αἰσιωτέρους καιροὺς. Περὶ τὰ τέλη ὅμως τοῦ παρόντος ἔτους, ἐπιθεωρηθέντος τοῦ κανονισμοῦ, προσεκλήθησαν πάντες οἱ Ἡπειρῶται εἰς συνεδρίασιν τῇ 24 Ἰουνίου ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου, ἔνθα μετὰ τινα ἐνθαβρυντικὴν προσλαλίαν τοῦ προεδρεύοντος κ. Ἡρ. Βασιιάδου, προσέβησαν εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Μετὰ τὴν διοργάνωσιν τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου πρώτη φροντίς ὑπῆρξεν, ὅπως διαδοθῇ εἰς πάντας τοὺς ἐνταῦθα Ἡπειρώτας ἢ σύστασις τοῦ Συλλόγου καὶ οὕτω πάντες συμπεριληφθῶσιν ἐν αὐτῷ. Ἐπὶ τούτῳ ἀπεστάλησαν ἐγκύκλιοι προτρεπτικαὶ πρὸς πάντας τοὺς προϊσταμένους τῶν συντεχνιῶν καὶ ἐτέρους ἐγκρίτους Ἡπειρώτας, δι' ὧν παρεκαλοῦντο ὅπως καὶ αὐτοὶ ἐγγραφῶσιν ὡς μέλη καὶ ἄλλους εἰς τοῦτο προτρέψωσι.

Πρὸς δὲ τούτοις ἀπεστάλη πρὸς τοὺς ἐν Ἡπείρῳ ἐγκύκλιος ἐντυπος ἀγγέλουσα

αὐτοῖς τὴν σύρασιν καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ Συλλόγου, αἰτοῦσα δὲ τὰς δέουσας πληροφορίας περὶ τῆς πνευματικῆς καταστάσεως ἐκάστης ἐπαρχίας καὶ προτρέπουσα αὐτοὺς νὰ συντελέσωσιν εἰς τὸ ἔργον ἢ δι' ἐγγραφῆς μελῶν ἢ δι' ἄλλου μέσου ἀπέστειλε δὲ τοιαύτας ἐγκυκλίους, αἷς ἐπίσυνῆψε καὶ ἀνὰ ἓν ἀντίτυπον κανονισμοῦ, πρὸς τοὺς ΣΣ. Ἰωαννίνων κ. Σωφρόνιον, Ἄρτης κ. Σαραφείμ, Δρυϊνουπόλεως κ. Ματθαῖον, Παραμυθίας, κ. Ἀνθιμον, Βελλᾶς κ. Γερμανὸν, Δυρράχίου κ. Βησσαρίωνα, Γρεβενῶν κ. Γεννάδιον, Βελεγράδων κ. Ἀνθιμον, Κορυτσᾶς κ. Νεόφυτον, πρὸς τὰς δημογεροντίας καὶ ἐφορίας διαφόρων κοινοτήτων, πρὸς τοὺς προέδρους φιλελευθερευτικῶν Συλλόγων καὶ Ἀδελφοτήτων καὶ πρὸς ἄλλα ἐγκριτα τοῦ τόπου πρόσωπα.

Ὁ Σύλλογος γινώσκων τὸ φιλόπατρι καὶ μεγαλόδωρον καὶ τῶν ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ Ἡπειρωτῶν ἐθεώρησε καθῆκον αὐτοῦ νὰ προσκαλέσῃ καὶ τούτους ὅπως συντελέσωσι κατὰ τὸ ἐνὸν αὐτοῖς πρὸς τὸν μέγαν καὶ ἱερὸν σκοπὸν τοῦ Συλλόγου καὶ δὴ ἀπεστάλησαν πρὸς διαφόρους Ἡπειρώτας ἐν Ῥουμανίᾳ, Βεσσαραβίᾳ, Ὀδησσῷ, Μόσχᾳ, Ἀθήναις, Πάτραις, Κερκύρα, Αἰγύπτῳ καὶ ἄλλαχού τῆς Εὐρώπης ἐγκύκλιοι, δι' ὧν ἐπεκαλεῖτο τὴν ἠθικὴν καὶ χρηματικὴν αὐτῶν συνδρομὴν.

Βλέπων ὁ Σύλλογος μετὰ ταῦτα ὅτι ἕνεκα τῶν μεγάλων ἀποστάσεων τῆς μεγαλοπόλεως ταύτης, ἀδύνατος ἦν ἡ συνεννόησις μεταξὺ ὄλων τῶν Ἡπειρωτῶν, συνέστησε τῇ προτάσει τοῦ ἐπιτίμου αὐτοῦ Προέδρου 37 ἐπιτροπὰς εἰς διαφόρους συνοικίας καὶ χωρία τῆς Κωνσταντινουπόλεως πρὸς ἐγγραφὴν μελῶν· τί δὲ ἐνήργησαν αἱ ἐπιτροπαὶ αὗται κατωτέρω γενήσεται λόγος.

Τὰ μέχρι τοῦδε ἐγγραφέντα μέλη εἰσὶν 988. Εἰς ταῦτα δὲ ἐὰν προσθέσωμεν καὶ 17 ἔτι χθὲς ἐγγραφέντα ὁ ὅλικός ἀριθμὸς τῶν μελῶν ἀναβαίνει εἰς 1005.

Ἐκ τῶν μελῶν τούτων ἐνεγράφησαν 290 διὰ μίαν λίραν ὀθωμανικὴν κατ' ἔτος, 248 δι' ἡμίσειαν καὶ 348 δι' ἓν τέταρτον.

Συνδρομὰς δὲ μεγάλας τακτικὰς καὶ ἐκτάκτους προσήνεγκον πολλοὶ ὧν τὰ ὀνόματα κατὰ καθῆκον μνημονεύομεν ἐνταῦθα.

Ἡ Ἀ. Ἐξ. ὁ Χρηστάκης ἐφένδης Ζωγράφος ὁ μεγάλτιμος οὗτος ἀνὴρ, οὗ τὸ κλέος εὐρὸ ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἡπειρον, προσήνεγκεν ὡς ἀπαρχὴν τῶν δωρεῶν αὐτοῦ λίρας ὀθωμανικὰς χιλιάς. Ἄλλος δὲ μεγάλτιμος ἀνὴρ, ὁ Γ. Ζαρίφης, τὸ κλέος τῆς Θράκης, οὗ αἱ εὐεργεσίαι κατέστησαν παραδειγματικαί, ἑκατὸν κατ' ἔτος. Ὁ φιλογενέστατος καὶ ἐφάμιλλος τοῦ θεοῦ αὐτοῦ κ. Κωνσταντῖνος Ζάππας ἀπαξ πεντακοσίας. Οἱ ἐν Πάτραις φιλοπάτριδες Ἀδελφοὶ Ν. Λάππα ἐν ὀνόματι τοῦ ἀειμνήστου πατρὸς αὐτῶν Ν. Λάππα, λίρας ἀγγλικὰς 100. Ὁ φιλόπατρις Ἐξ. Γ. Κονεμένος βένης ἀπαξ λίρας ὀθωμανικὰς 400. Ὁ μητροπολίτης, Ἄρτης κ. Σαραφείμ, ἀπαξ 10. Ὁ μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως κ. Ματθαῖος, ἀπαξ 10. Ὁ μητροπολίτης Δυρράχίου κ. Βησσαρίων ἀπαξ 10. Ὁ μητροπολίτης Γάνου καὶ Χώρας, ἀπαξ 10. Ὁ ἐπίσκοπος Παραμυθίας κ. Ἀνθιμος, κατ' ἔτος

10. 'Ο κ. Καραπάνος, κατ' ἔτος 40. 'Ο κ. Β. Σαρακιώτης, κατ' ἔτος 5. 'Ο κ. Α. Χρυσοβελώνης, κατ' ἔτος μίαν καὶ ἄπαξ 10. 'Ο κ. Ι. Κοντόπουλος, κατ' ἔτος μίαν καὶ ἄπαξ 9. 'Ο κ. Δ. Γενιδουλιᾶς, κατ' ἔτος 2. 'Ο κ. Σπ. Γάτσος κατ' ἔτος μίαν καὶ ἄπαξ 2. Οἱ ἐξῆς δὲ προσήνεγκον ἄπαξ: 'Ο κ. Π. Κουγιουμπτζιάν λίρας 800. Οἱ κ. κ. 'Αδελφοὶ Βοτρυᾶραι, 40. 'Ο Λεβᾶλ ἐφέντης, 40. Οἱ κ. κ. 'Αδελφοὶ 'Αντωνιάδαι, 40. 'Ο κ. Κ. Σίνος, 40. Ν. Κουσιδης, 40. 'Αθ. Κουγιουμπτζόγλους, 40. 'Η ἀξιότιμος κυρία 'Ελένη Δ. Χαριτωνίδου, 40. 'Ο κ. Ν. Χίτου, 40. Οἱ κ. κ. 'Αδελφοὶ Φάντη Μαργαρίτου, 40. 'Ο κ. Δ. Πασπαλλῆς, 5. Κ. Γεωργίου, 5. Ν. Κέντρου, 5. Ι. Κορνάρος, 5. Π. Στ. Μάνθου, 5. Σ. Κάππος, 5. 'Αδελφοὶ Τσολάκαι, 5. 'Αδελφοὶ Τσαταλοπούλου, φράγκα 440. Μαυρομάτης, 400. Μπάρτας, 400. 'Οδ. Καρβίτας, 50. Φόσκολος, 27. Τσακόπουλος, 23. Βουρέκας, 20. 'Οδ. Βασιλόπουλος, 20. Zancovitz, 20. Θεοχαράτος, 20. Σπ. Κατσιόπουλος; 20. Καμπορόπουλος, 40. Λαμπροῆλης, 40. Β. Δρακούλης, 40. Brussien, 40. Γ. Βαρότσης, 40. Ι. Βουρέκας, 40. Χρ. Βόλγας, 40.

Τὸ ὅλον τῶν μέχρι τοῦδε συνδρομῶν ἀναβαίνει εἰς 2700 λίρ. ὀθωμανικὰς μὴ συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐγγραφέντων μὲν ὡς μελῶν μὴ ἀποστειλάντων δὲ μέχρι τοῦδε τὰς συνδρομὰς αὐτῶν, ἐν αἷς εἰσι καὶ αἱ 750 λίραι τῆς Α. Π. τοῦ πατριάρχου πρῶην Κωνσταντινουπόλεως κ. Γρηγορίου.

"Αν ἡ 'Ηπειρος γεννᾷ ἄνδρας φιλοπάτριδας οὐχ ἦττον γεννᾷ καὶ γυναῖκας, αἰτινὲς εἰσι καὶ ἔσονται παράδειγμα πρὸς μίμησιν. Τίς λησμονεῖ τὴν μακαρίτιδα 'Ελισάβετ Κοτριτσιάνου, ἥτις γενναῖον κληροδότημα κατέλιπεν ὑπὲρ τοῦ ἐν 'Ιωαννίνοις παρθεναγωγείου; Τίς λησμονεῖ τὴν φιλοπάτριδα κυρίαν Δομνίκαν Χ. Ζωγράφου τὴν γενναίως συνδραμούσαν τὸ παρθεναγωγεῖον Πρεσβέρνης; Τίς ἀκούων σήμερον ὅτι καὶ 'Ηπειρώτιδες συγκαταριθμοῦνται ἐν τοῖς μέλεσι τοῦ Συλλόγου ἡμῶν δὲν συγκινεῖται μέχρι δακρύων; 'Ιερὰ καὶ μακαρῖα ἡ ὀρεινὴ ἐκεῖνη γῆ ἡ γεννησάσα καὶ γεννώσα ἄνδρας μὲν ἔξοχα παραδείγματα γενναιότητος καὶ φιλοπατρίας δεῖξαντας, γυναῖκας δὲ ἀντὶ πίστεως, πατρίδος καὶ τιμῆς τὸν θάνατον προτιμώσας. Κατὰ καθῆκον λοιπὸν μνημονεύομεν τῶν ἐγγραφειῶν 'Ηπειρωτικῶν ἐνταῦθα αἰτινὲς εἰσιν ἡ ἀξιοσεβᾶστος μήτηρ τοῦ ἐπιτίμου ἡμῶν Προέδρου κυρία Ζωὴ Βίτου, Δομνίκα Χ. Ζωγράφου, 'Ελένη Πετρίδου, Μαρία Κραπάνου, Αἰκατερίνη Σαρακιώτου, 'Αγγελικὴ Διάμπεη, Βασιλικὴ Ζήση, Δέσποινα Καμινάριδου, 'Αννα Παρράνικα, Εἰρήνη Λαζοπούλου. Σὺν ταύταις δὲ περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἀξιότιμος κ. 'Ελένη Θ. Χαριτωνίδου, ἥτις πᾶν προθύμως αὐτὴ μὲν προσήνεγκεν ἄπαξ 40 λίρας ὀθωμανικὰς, τὰ δὲ τέκνα καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἐγένοντο πακτικὰ μέλη. 'Ο Σύλλογος ἐκφράζει δημοσίᾳ τῇ ἀξιοσεβᾶστω ταύτῃ οἰκογενεῖα τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ, εὐχεται δὲ ἵνα τὸ παράδειγμα τῶν ἀνωτέρω μιμηθῶσι καὶ ἄλλαι.

'Ο Σύλλογος δὲν δύναται νὰ παρέλθῃ ἐν σιγῇ καὶ τινὰς ἄλλας προσφορὰς γενομένας ὑπὲρ αὐτοῦ. 'Ο μέγας εὐεργέτης τοῦ Συλλόγου ἡμῶν προσήνεγκε 500

σώματα τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Σοφοκλέους ἐκδοθείσης «Παιδικῆς Βιβλιοθήκης» ἔνα διανεμηθῶσιν εἰς τὰ ἄπορα σχολεῖα τῆς Ἠπείρου. Ὁ κ. Μ. Παρνίκας 50 σώματα τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐκπονηθέντος «Σχεδιάσματος περὶ τῆς ἀπὸ ἀλώσεως καταστάσεως τῶν σχολείων τοῦ ἡμετέρου Γένους» καὶ ἰκανὸν ἀριθμὸν διδακτικῶν βιβλίων ἀνώνυμὸς τις κυρία Ἠπειρώτις 550 διδακτικὰ βιβλία ὠρισμένα διὰ τὰ σχολεῖα τοῦ Σουλίου ὁ κ. Ν. Τσιγαρᾶς 350 ἐπίσης διδακτικά ὁ ἐν Σμύρνῃ Σύλλογος «Ὅμηρος» τὸ δμώνυμον αὐτοῦ περιοδικὸν, καὶ ὁ ἐν Ἀθήναις «Παρνασσός» τὴν ἐπετηρίδα αὐτοῦ ὁ δὲ κ. Ι. Κορνάρος ὠραῖον χειροτέχνημα ἀγορασθὲν ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου ὑπὸ τοῦ ἐπιτίμου ἡμῶν προέδρου ἀντὶ 30 λιρῶν.

Ἐκ δὲ τῶν τριάκοντα καὶ ἑπτὰ συσταθεισῶν ἐπιτροπῶν αἱ ἐξῆς ἐπέστρεψαν τοὺς καταλόγους.

Ἡ ἐν Βαλοῦκ Παζαρίῳ ἐπιτροπὴ συγκειμένη ἐκ τῶν κ. κ. Μ. Χαρίτωνος, Μ. Μπόλλου καὶ Γ. Βασιλειάδου, ἐνέγραψαν 75 μέλη, ὧν 5 ἀνὰ μίαν λίραν, 40 ἀνὰ ἡμίσειαν, καὶ 60 ἀνὰ $\frac{1}{4}$.

Ἡ ἐν Τροπχανῆ ἐκ τῶν κ. κ. Δημητρίου Ντίκου καὶ Δ. Μερτσάρη 3 μέλη, ἦτοι ἐν διὰ μίαν λίραν, καὶ 2 δι' ἡμίσειαν.

Ἡ ἐν Θεραπειοῖς ἐκ τῶν κ. κ. Στ. Χατζῆ παπαῖ Βασιλείου 5, ὧν εἰς δι' ἡμίσειαν καὶ 4 δι' ἐν τέταρτον.

Ἡ ἐν Χαλκηδόνι ἐκ τοῦ κ. Παρνίκα 16, ὧν εἰς διὰ μίαν λίραν, 7 ἀνὰ ἡμίσειαν καὶ 8 ἀνὰ ἐν τέταρτον.

Ἡ ἐν Αἰναλῆ-Τεσεμέ ἐκ τῶν κ. κ. Ἀντ. Μαρτίκου καὶ Ι. Βούτση 10, 4 ἀνὰ ἡμίσειαν 5 ἀνὰ ἐν τέταρτον καὶ εἰς ἐκ 10 φράγκων.

Ἡ ἐν Βαλοῦκ-Παζαρίῳ ἑτέρα ἐκ τῶν κ. κ. Καζιανοπούλου καὶ Ψεῦδη 13, ἦτοι 4 ἀνὰ μίαν λίραν, 5 ἀνὰ ἡμίσειαν καὶ 4 ἀνὰ ἐν τέταρτον.

Ἡ ἐν Γαλατᾶ ἐκ τῶν κ. κ. Β. Μεντζικώφ καὶ Ι. Ἀποσόλου 4, ἦτοι εἰς δι' ἡμίσειαν καὶ 3 ἐξ ἐνός τετάρτου.

Ἡ ἑτέρα ἐν Γαλατᾶ ἐκ τῶν κ. κ. Σωτηρ. Λάλα, 5 πάντες ἀνὰ ἐν τέταρτον.

Ἡ τρίτη ἐν Γαλατᾶ ἐκ τοῦ κ. Χ. Γαλίτση 21, ἦτοι 2 ἀνὰ μίαν 6 ἀνὰ ἡμίσειαν καὶ 13 ἀνὰ $\frac{1}{4}$.

Ὁ κ. Σ. Κάππος 21, ἦτοι 11 ἀνὰ μίαν, εἰς 2 καὶ 9 ἀνὰ ἡμίσειαν.

Ἡ ἐν Μακροχωρίῳ ἐκ τῶν κ. κ. Κ. Πετσάνη 4, ἦτοι εἰς 1 καὶ 3 ἐν τέταρτον.

Ἡ ἐν Τοπχανῆ ἑτέρα ἐκ τῶν κ. κ. Στ. Δημητριάδου, Ν. Δρακοπούλου καὶ Σπυροδραμῆ 9 ἦτοι εἰς μίαν λίραν, 4 ἀνὰ ἡμίσειαν καὶ 4 ἀνὰ τέταρτον.

Ἡ ἐν Ὀρτάκιοι ἐκ τοῦ κ. Τσέχου 4, ἦτοι 3 ἀνὰ ἡμίσειαν καὶ εἰς ἀνὰ ἐν τέταρτον.

Ἡ ἐν Πριγκήπῳ ἐκ κ. κ. Φωτ. Νικολάου, Π. Κοκκίνου καὶ Ι. Κούλια, 15, ὧν 14 ἀνὰ ἡμίσειαν λίραν καὶ εἰς ἐκτάκτως τρεῖς.

Ἡ ἐν Νεοχωρίῳ ἐκ τοῦ κ. Π. Οἰκονομίδου 10, ὧν εἰς μίαν λίραν, εἰς ἡμίσειαν καὶ 8 ἀνὰ ἐν τέταρτον.

Ἡ ἐν Βεσίκτασιῳ ἐκ τῶν κ. κ. Τσάνη, Γιαννάκη, Μήτηρου Κώνστα καὶ Βασιλείου Σπυρίδωνος 22, ἦτοι 3 ἀνὰ μίαν λίραν, 5 ἀνὰ ἡμίσειαν καὶ 14 ἀνὰ ἓν τέταρτον λίρας.

Ἡ ἐτέρα ἐν Βαλοῦκ-Παζαρίῳ ἐκ τοῦ κ. Γιαννοπούλου 6, ἦτοι 4 ἀνὰ μίαν, εἰς ἡμίσειαν καὶ εἰς ἓν τέταρτον.

Τρίτη ἐν Βαλοῦκ Παζαρίῳ ἐκ τοῦ Ν. Παπῆ Λίλλια 11, ἦτοι 3 ἀνὰ ἡμίσειαν καὶ 8 ἀνὰ ἓν τέταρτον.

Ἡ ἐν Γενί-Σεῖρ ἐκ τῶν κ. κ. Α. Ἀθανασίου καὶ Κ. Γότσου 7, ὧν 2 ἀνὰ ἡμίσειαν, καὶ 3 ἀνὰ ἓν τέταρτον.

Ἡ ἐν Βουγιουκδερέ ἐκ τοῦ κ. Ι. Μιχαηλίδου 5, ὧν εἰς ἡμίσειαν καὶ 4 ἀνὰ ἓν τέταρτον.

Ἡ ἐν Σισλίῳ ἐκ τοῦ κ. Χ. Κολυβά 13, ὧν 2 ἀνὰ μίαν, 9 ἀνὰ ἡμίσειαν καὶ 2 ἀνὰ ἓν τέταρτον.

Ἡ ἐν Γαλατᾶ Σερατῳ ἐκ τοῦ κ. Ἡλιάδου 7, ὧν 2 ἀνὰ μίαν, 3 ἀνὰ ἡμίσειαν καὶ 2 ἀνὰ ἓν τέταρτον.

Ἡ ἐν Χαρταλιμῇ ὑπὸ τῶν κ. κ. Π. Α. Τσίμου, Χ. Α. Τσίμου 23, πάντα ἀνὰ ἓν τέταρτον λίρας.

Καὶ τελευταῖον ἐν ὀνόματι τῆς κοινότητος Κοσσοβίτσας ἐνεγράφησαν 13 μέλη πάντα ἀνὰ ἓν τέταρτον λίρας.

Πρὸς πάντας τοὺς ἀξιότιμους τούτους κυρίους ὁ Σύλλογος ἀπονέμει τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ, πρὸς δὲ θέλει ψηφίσει σήμερον καὶ τὰς ἐν τῇ ἐκτάκτῳ συνεδριάσει ἀποφασισθείσας τιμὰς.

Τοσαῦτα μέλη, κύριοι, καὶ τοσαύτας συνδρομὰς ἤδυνήθη ὁ Σύλλογος ἡμῶν μέχρι σήμερον νὰ κάμῃ. Ἄν δέ τις ἀποβλέπων πρὸς τε τὴν πληθὺν τῶν ἐνταῦθα Ἡπειρωτῶν καὶ τῶν ἀλλαχοῦ τῆς Ὀθωμαν. Αυτοκρατορίας, καὶ πρὸς τὰς ἀλλαχοῦ μεγάλας γενναιοδωρίας τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Ἡπειρωτῶν, νομίσει ὅτι μικρὰ διεπράξατο, ἄς λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ δεκάμηνον ἢ μᾶλλον τὸ ὀκτάμηνον (διότι τοὺς δύο μῆνας ἐδαπάνησεν εἰς προκαταρκτικὰς ἐργασίας) χρονικὸν διάστημα τοῦ Συλλόγου, τὰς ἀποστάσεις, καὶ τί οἱ ἄλλοι Σύλλογοι ἐπραξάν ἐπὶ πενταετίαν καὶ δεκαετίαν, καὶ τότε ἄς ἀποφανθῇ. Ἀγγέλλομεν δὲ ὑμῖν ὅτι καθ' ἑκάστην νέαι ἐγγραφαι γίνονται.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ συμπατριώτας ἡμῶν ἐκ τῶν ὁποίων ὀλίγας μέχρι τοῦδε ἀπαντήσεις ἐλάβομεν τῶν πρὸς αὐτοὺς ἀποσταλεισῶν ἐγκυκλίων, δὲν πρέπει ἔτι νὰ μεμφθῶμεν αὐτοὺς καὶ νὰ ἀπελπισθῶμεν περὶ τῆς γενναιοδωρίας αὐτῶν. Τίς πιστεύει ὅτι οἱ ἐκτὸς Ἡπειρώται θὰ μείνωσιν ἀνάληγτοι πρὸς τὴν φωνὴν τῆς ἰδίας αὐτῶν πατρίδος; Τίς πιστεύει ὅτι οἱ Ἡπειρώται, οἱ διαπράξαντες θαυμάσια ἔργα ἐν τῇ Ἑλλάδι, θὰ ἐκνήσωσι νὰ τείνωσι χεῖρα ἀρωγὸν πρὸς τὴν πενομένην καὶ παιδείας διψῶσαν πεφιλημένην αὐτῶν γῆν; Τίς πι-

στεύει ότι, όταν ἴδωσι τὸν ἡμέτερον Σύλλογον πρὸς τὰ πρόσω χωροῦντα, δὲν θὰ λύσωσι τὰ βαλάντια αὐτῶν, καὶ οὐ μόνον πλουσίαις δωρεαῖς τοῦτον καταπλουτίσωσιν, ἀλλὰ καὶ δι' αἰωνίων κληροδοτημάτων τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ ἐξασφαλίσωσι; Τοῦναντίον, τὸ εὐγενὲς παράδειγμα τοῦ κ. Ζάππα δωρησαμένου 500 λίρας, ὡς εἶπομεν, τῷ Συλλόγῳ, καὶ τὸ τῶν Ἀδελφῶν Λάππα προσενεγκόντων 400 ἀγγλ. λίρας, παρέχει χρηστὰς ἐλπίδας ὅτι καὶ τὰ ἄλλα βαθύπλουτα τῆς Ἠπείρου τέκνα γενναίως θέλουσι συνδράμει τὰ σχολεῖα τῆς ἰδίας αὐτῶν πατρίδος. Θαρρῶν λοιπὸν ὁ Σύλλογος ἄς προβῇ εἰς τὰς ἐνεργείας αὐτοῦ, καὶ δι' ὧν μέσων ἤδη κέκτηται ἄς προσπαθῆσῃ νὰ ἰδρῦσῃ ἐκπαιδευτήρια, ὅπου ἀνάγκη, γενναίαν προσδοκῶν τὴν συνδρομὴν τῶν ἔξω Ἠπειρωτῶν.

Μετὰ τὰς ἐργασίας τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου πρὸς ἐγγραφήν μελῶν καὶ πρὸς διάδοσιν ὅτι συνέστη ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἠπειρωτικὸς Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος σκοπὸν ἔχων τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐν Ἠπείρῳ, ἐπελάβετο τῆς μελέτης τῶν διανοητικῶν ἀναγκῶν τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἠπείρου, ἀποδείξας, ὡς εἴρηται, ἐγκυκλίους πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πρὸς τὰς δημογεροντίας τῶν κοινοτήτων καὶ πρὸς τὰς ἐφορίας τῶν σχολείων, καὶ ζητῶν παρ' αὐτῶν πληροφoρίας περὶ τῆς πνευματικῆς τῆς Ἠπείρου καταστάσεως. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἕως οὐ λάβῃ ταύτας πολλὰς ἐμελλε νὰ παρέλθῃ χρόνος ἐζήτησε παρὰ τοῦ πρεσβυτέρου τῶν ἄλλων Συλλόγων τὰς ἐκθέσεις, ἄς ἄλλοτε ἔλαβε περὶ τῶν τοιούτων ζητημάτων ἐκ διαφόρων ἐπαρχιῶν. Ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος πᾶνυ προθύμως ἀποδεξάμενος τὴν πρότασιν τοῦ ἡμετέρου ἀπέστειλεν ἡμῖν τὰς ἐξ Ἠπείρου ἀποσταλείσας αὐτῷ ἐκθέσεις, ἐξ ὧν ἠδυνήθη ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἐπιτροπὴ ἐν μέρει νὰ διαφωτισθῇ, καὶ ὁ εἰσηγητὴς τοῦ τμήματος τούτου κ. Δ. Μαλιάδης ἀνέγνω ἐν τῇ ἐκτάκτῳ συνεδριάσει ἀξιολογητάτην ἐκθεσιν, ἐν ἣ ἰστωῶς ἐξεικονίζετο ἡ διανοητικὴ κατάστασις τῆς ταλαίνης ἡμῶν πατρίδος. Ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως ταύτης κατέθλιψε τοὺς Ἠπειρώτας, καίπερ οὔσης μετριωτάτης καὶ στερουμένης τῶν πληροφοριῶν, ἄς μετὰ ταῦτα ὁ Σύλλογος ἔλαβε παρὰ τε τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν λοιπῶν κοινοτήτων, καὶ δι' ὧν ἐζωγραφεῖτο ἡ κατάστασις τῆς ὅλης Ἠπείρου διὰ μελανῶν χρωμάτων. Ἡ ἐκθεσις αὕτη δημοσιευθήσεται ἐν τῇ Ἐπετηρίδι.

Λυπηρὸν, κύριοι, ἀλλ' ἀληθὲς ὅτι ἡ φιλτάτη ἡμῶν πατρίς στερεῖται τοῦ ὀργάνου ἐκείνου, δι' οὗ οἱ λαοὶ καὶ ἠθικοποιοῦνται καὶ προάγονται. Μὴ κρυπτόμεθα ὀπισθεν τοῦ δακτύλου ἡμῶν, καὶ μὴ θέλωμεν νὰ δεῖξωμεν εἰς τοὺς μὴ γινώσκοντας ἡμᾶς, ὅτι ἡ πάτριος χώρα ἀφίκετο εἰς τὸ μὴ περαιτέρω τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Αἱ πληροφoρίαι, ἄς πρὸ πολλοῦ ἐλάβομεν, καταδεικνύουσιν, ὅτι ἡ πατρίς ἡμῶν πολλαχοῦ καὶ σχολείων στερεῖται καὶ ἀπλῆς διευθετήσεως τῶν κακῶς κειμένων. Ἡ σύστασις τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου τοσοῦτον ἐχαροποίησε τοὺς ζητοῦντας τὴν τακτοποίησιν τῶν κοινῶν πραγμάτων, ὥστε ἀπετάθησαν πρὸς αὐτὸν ζητοῦντες τὴν προστασίαν του καὶ τὴν ἐπέμβασιν πρὸς διευθέτησιν τῶν κακῶς κειμέ-

νων. Ὁ Σύλλογος καίπερ μὴ ἀγνοῶν τὴν δεινὴν καχεξίαν, ἀλλὰ μακρὰν ὄν τῶν πραγμάτων δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ἀναμιχθῆ καὶ παράσχη ἑαυτῷ πράγματα, ἀλλ' οὐδὲν ἦτον εὐχεσται, ἵνα ὅσον τάχιον βελτιωθῶσι τὰ κακῶς ἔχοντα καὶ τὰ κληροδοτήματα τῶν μεγαλοψύχων ἐκείνων ἀνδρῶν δαπανῶνται ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ὅλης πατρίδος, διότι τοιαύτη ἦν καὶ ἡ πρόθεσις αὐτῶν.

Ὁ Σύλλογος ἡμῶν συνῆψε στενάς σχέσεις μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου, τοῦ ἐν Ἀθήναις πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, τοῦ «Παρνασσού», τοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου «Μικρὰ Ἀσία», τῆς Μακεδονικῆς Ἀδελφότητος, τοῦ ἐν Σμύρῃ Συλλόγου «Ὀμηρος», τοῦ ἐν Βάρνῃ, τοῦ ἐν Καστορίᾳ, τοῦ ἐν Βοδενοῖς, τοῦ ἐν Ῥαιδεστῷ, τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ, τοῦ ἐν Σέρραϊς.

Ἡ ἀλληλογραφία τοῦ Συλλόγου ἡμῶν τοσοῦτον ἐπεξετάθη, ὥστε ὁ γενικὸς γραμματεὺς ἀναγκάζεται μετὰ λύπης νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀνταποκριθῆ εἰς τὰς ἐπιθυμίας ὄλων. Ὅπωςδὴποτε ὅμως ὁ Σύλλογος ἀπηύθυνε 557 ἐπιστολάς, ἐξ ὧν 178 χειρογράφοις, 184 ἐντύποις ἐγκυκλίους πρὸς διαφόρους κοινότητας ἐν Ἡπειρῷ, 80 ἐγκυκλίους ἐντύπους πρὸς τοὺς ἐνταῦθα Ἡπειρώτας, δι' ὧν παρεκαλοῦντο πρὸς ἐγγραφὴν μελῶν, 118 ὁμοίας πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ Ἡπειρώτας, δι' ὧν παρεκαλοῦντο ὅπως τείνωσι χεῖρα ἀρωγὸν τῷ ἡμετέρῳ Συλλόγῳ· ἔλαβε δὲ 108 ἐπιστολάς.

Καθῆκον ἱερὸν ἐπεβάλλετο τῷ ἡμετέρῳ Συλλόγῳ ἵνα τιμήσῃ τοὺς ἐξέχοντας ἐπὶ παιδείᾳ καὶ ἐπὶ μεγάλαις συνδρομαῖς διακριθέντας κατὰ τὸν διέποντα αὐτὸν νόμον. Καὶ δὴ τὸν μὲν Κωνσταντῖνον Ἀσώπιον τὸν μέγαν διδάσκαλον τοῦ γένους ἡμῶν ἀνεκήρυξεν ἐπίτιμον αὐτοῦ μέλος, τὸν δὲ μεγαθύμον συμπολίτην ἡμῶν τὸν ἀφθόνως τὸν ἡμέτερον Σύλλογον εὐεργετήσαντα οὐ μόνον μέγαν εὐεργέτην ἀλλὰ καὶ ἐπίτιμον αὐτοῦ πρόεδρον· τὸν δὲ ἀνεξάντλητον ἐν ταῖς γενναιοδωραῖς αὐτοῦ καὶ ἰδιαιτέραν ἀγάπην πρὸς τοὺς Ἡπειρώτας τρέποντα κ. Γ. Ζαρίφην καὶ 400 λίρ. προφέροντα κατ' ἔτος εὐεργέτην καὶ ἐπίτιμον μέλος· τὸν Κωνσταντῖνον Ζάππαν τὸν βαδίζοντα εἰς τὰ ἔχνη τοῦ ἀειμνήστου αὐτοῦ θεῖου καὶ 500 λίρας προσενεγκόντα μέγαν εὐεργέτην· τὸν Ἐξ. Κ. Κονεμένον βέην, τὸν φιλόπατριν καὶ μουσοτραφῆ συμπολίτην ἡμῶν τὸν 100 λίρας προσενεγκόντα εὐεργέτην. Τὰς δὲ ΑΑ. ΙΙΙ. τοὺς πατριάρχας πρώην Κωνσταντινουπόλεως κ. Γρηγόριον τὸν Σ' καὶ κ. Ἰωακεῖμ ἐπίτιμα μέλη, τὸν μὲν ἕνεκα τῶν ἀρετῶν αὐτοῦ, τὸν δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ διὰ τὴν ἰδιαιτέραν στοργὴν ἣν προθυμεῖται νὰ δεικνύῃ πρὸς τὴν πατρίδα ἡμῶν, ἣν ἐπὶ πολλὰ ἔτη πατρικῶς ἐποίμανε· καὶ τέλος τὸν Γαλάτην Albert Dumont ἕνεκα τῆς περὶ Ἡπείρου καὶ Ἀλβανίας συγγραφῆς αὐτοῦ ὡσαύτως ἐπίτιμον μέλος.

Οἱ ἄνθρωποι, κύριοι, ἔρχονται καὶ παρέρχονται· ἄλλοι γεννῶνται ἄλλοι μεταβαίνουν εἰς τὴν αἰωνιότητα. Ἄν ἡ πατρὶς ἡμῶν ἐθρήνησε τοὺς ἐν καιροῖς χαλεποῖς καὶ ἐν ξένη γῇ διδάξαντας μεγάλους διδασκάλους τοῦ γένους, τὸν Νεό-

φυτον Δούκαν, τὸν Γ. Γεννάδιον, τὸν Α. Σακελλάριον, θρηναὶ ἤδη καὶ ἄλλο τέκνον αὐτῆς, τέκνον περίπυστον, τὸν οὐδέποτε λησμονήσαντα τὴν περιλιμμένη αὐτοῦ γενέτειραν, τὸν ἀγαπήσαντα πάντας τοὺς Ἑπειρώτας ὡς ἴδια αὐτοῦ τέκνα, τὸν ἐπὶ ἡμῖσι αἰῶνα φωτίσαντα τὴν σπουδάζουσαν ἑλληνικὴν νεολαίαν, τὸν θαυμασθέντα καὶ ὑπὸ τῶν μεγάλων διδασκάλων τῆς Εὐρώπης, τὸν Κωνσταντῖνον Ἀσώπιον· ἂν ὁ θάνατος τῶν συνήθων ἀνθρώπων εἶναι ζημία οἰκογενειακῆ, ὁ θάνατος τοιούτων ἀνδρῶν εἶναι ζημία ἐθνικῆ, δι' ἡμᾶς δὲ τοὺς Ἑπειρώτας ὁ θάνατος τοιούτων ἀνδρῶν εἶναι ζημία ἀνυπολόγιστος. Ἐπορεύθησαν ἤδη καὶ ὀλονὲν πορεύονται πρὸς τὴν αἰωνιότητα,

ἔνθα μακάρων
νήσων ὠκεανίδες
αὔραι περιπνέουσιν, ἄνθεμα δὲ χρυσοῦ φλέγει,
τὰ μὲν χειρὸθεν ἀπ' ἀγλαῶν δενδρέων, ὕδωρ
δ' ἄλλα φέρσει·

οἱ μεγάλοι ἐκεῖνοι Ἑπειρώται ἄνδρες, οἵτινες διὰ τῆς αὐταπαρνησίας, τῆς φιλοπατρίας καὶ τῆς παιδείας αὐτῶν ἠδυνήθησαν ν' ἀνάψωσι τὴν ἐσβεσμένην λαμπάδα τῆς τοῦ γένους παλιγγενεσίας, κληροδοτήσαντες εἰς τε τὴν σύγχρονον καὶ δι' αὐτῆς εἰς τὴν μέλλουσαν γενεάν τὰ σπέρματα ἐκεῖνα τῶν λόγων, τὸν πολύσταχυν καρπὸν, τὸν ὁποῖον ἐν ἀφθονίᾳ θερίζομεν ἡμεῖς σήμερον.

Εἰς τὸν Κωνσταντῖνον Ἀσώπιον ὁ Σύλλογος ἡμῶν θέλων ν' ἀπονείμῃ τὰς ὑστάτας τιμὰς, συνεννοήθη μετὰ τῶν λοιπῶν Συλλόγων καὶ ἐτέλεσε δημοτελεῆς μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καθ' ἃ ἡ Α. Σ. ὁ Πρόεδρος ἡμῶν ἐξεκόνισε διὰ λόγου (Ἴδε Παράρτημα) πλήρους συγκινήσεως τὸν βίον καὶ τὴν αὐταπαρνησίαν τοῦ ἀνδρός.

Ὁ Σύλλογος ἡμῶν, κύριοι, διὰ τῶν συνδρομῶν, περὶ ὧν πρὸ ὀλίγου λόγον ἐποιησάμεθα, ἐνισχυθεὶς καὶ ἐπιθυμῶν ἤδη νὰ ἐκτελέσῃ τὰ ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ αὐτοῦ ὠρισμένα, ἐζήτησε πίστωσιν 600 λιρῶν ἵνα δαπανήσῃ πρὸς συντήρησιν σχολείων καὶ παρθεναγωγείων, ὅπου ὑπάρχουσι μεγάλαι ἀνάγκαι. Στηριζόμενος λοιπὸν ἐπὶ τῶν νεωτέρων πληροφοριῶν, ἃς ἔλαβεν ἐξ Ἑπείρου, ἀπεφάσισε νὰ διανείμῃ κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον τὸ ἀνωτέρω ποσόν·

Ἐπαρχία Ἰωαννίνων.

Πρὸς ὑποστήριξιν σχολείων δημοτικῶν ἐν τοῖς ἐπομένοις 15 χωρίοις ἔτοι ἐν Κουκουλεσί, Μουσοτίτσα, Γεωργάνω, Παπαδάταις, Τερῶ, Λυθικίστᾳ, Γρατσανᾷ, Πεσᾷ, Τόσκεσι, Ἀλποχωρί, Βότσαρι, Τσαρκοβίστᾳ, Κοπάνοις, Σκιαδᾷ, Μουζέκᾳ, Ζιρμιά ἀνά δέκα λίρας τουρκ. δι' ἕκαστον

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ. 107

Μεταφέρονται λίραι Ὅθωμ.	150
Εἰς σύστασιν παρθεναγωγείου ἐν Λαίστη τοῦ Ζαγορίου	30
<i>Ἐπαρχία Δρυϊνουπόλεως.</i>	
Πρὸς ὑποστήριξιν δημοτικῶν σχολείων εἰς Μέγγουλην, Λάβδανην καὶ εἰς Καστανιάνην καὶ εἰς ἐπιχορήγησιν ἐτέρων δύο σχολείων ὀρισθησομένων ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως ἀνά 15	75
<i>Ἐπαρχία Ἄρτης.</i>	
Πρὸς σύστασιν τριῶν σχολείων εἰς 3 κεντρικώτερα χωρία τῆς Λάμαρης, Λάκκας καὶ Ῥαδοβιζίου ἀνά 15	45
<i>Ἐπαρχία Βελλῶν.</i>	
Πρὸς βοήθειαν τῆς ἐν Λεσκοβικίῳ σχολῆς καὶ τῆς ἐν Πάδαϊς ἀνά 15	30
<i>Ἐπαρχία Παραμυθίας.</i>	
Πρὸς σύστασιν σχολείων τεσσάρων ἐν χωρίοις, ἃ ἂν ἐγκριθῶσιν ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως ἀνά 15	60
Πρὸς σύστασιν ἑνὸς παρθεναγωγείου	20
<i>Ἐπαρχία Βελεγράδων.</i>	
Πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν σχολείων ἐν Δουκάτι, ἄνω καὶ κάτω Σπαθιά, ἀνά 15	45
<i>Ἐπαρχία Δυβράχίου.</i>	
Πρὸς σύστασιν δύο σχολείων ἐν Γόρᾳ ἀνά 25	50
Πρὸς σύστασιν ἑνὸς παρθεναγωγείου ὡσαύτως ἐν Γόρᾳ	25
Εἰς ἀγορὰν βιβλίων, ὅπως διανεμηθῶσι τοῖς ἀπορωτέροις σχολείοις τῶν Ἡπειρωτικῶν ἐπαρχιῶν	50
Τὸ ὅλον Α. Τ.	600.

Τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον ἐν τῷ πρώτῳ καταλόγῳ περιελάμβανε καὶ δύο ἄλλα χωρία τῆς ἐπαρχίας Ἄρτης τὸ Λέλοθον καὶ Καμερίναν· ἀλλ' ἐξ ὧν ἔλαβε νεωτέρων πληροφοριῶν ἀφῆρεσε ταῦτα· διότι τὸ μὲν Λέλοθον εὐμοιρεῖ πρὸ πολλοῦ οἰκοδομήματος καὶ τὰ τῆς συντηρήσεως αὐτοῦ ὡς δημοτικοῦ σχολείου Α' τάξεως ἐχορηγοῦντο ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῆς ἱερᾶς μονῆς, Καστρί ἐπιλεγομένης, ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τοῦ Σ. νῦν ἀγίου Ἀμασείας, κατὰ δὲ τὸν ἥδη γράφοντα Σ. ἄγιον

Ἄρτης, ὅστις ἀρμοδίως δύναται δοῦναι τὰς δεούσας πληροφορίας, οὐδεμιᾶς χρήζει συνδρομῆς ὡς πλουσίας οὐσης τῆς μνησθείσης μονῆς καὶ δυναμένης προσεπιχορηγεῖν βοηθήματα καὶ εἰς ἄλλα παρακείμενα χωρία· περὶ δὲ τῆς Καμερινῆς, ὅτι διετηρεῖτο δημοτικὸν σχολεῖον Ἀ' τάξεως ὑπὲρ οὗ συνεισέφερε καὶ ἡ ἱερά μονὴ Σαλόμου.

Τὸ Συμβούλιον δὲν ἠδυνήθη νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς ἐπαρχίας Κορυτσᾶς καὶ Δεβρῶν, ὡς καὶ τὸ ἠπειρωτικὸν τμήμα τῆς ἐπαρχίας Γρεβενῶν, καθότι οὐδεμία ἀχρηστοῦδε ἀπεστάλη ἡμῖν ἐκείθεν εἰδήσις. Ἐν τῷ ἀνωτέρῳ καταλόγῳ δὲν συμπεριλαμβάνεται ἡ πρὸς συντήρησιν ἐν Ἰωαννίνοις τριῶν νέων ὑποτρόφων τοῦ Συλλόγου ἐκ τοῦ τμήματος τῆς Γόρρας τῆς ἐπαρχίας Δυρραχίου δαπάνη, περὶ ἧς εἶχεν ἀποφασίσαι τὸ Συμβούλιον, διότι ἐπελθούσης μετὰ ταῦτα τῆς ἀγγελίας τῆς ὅσον οὕπω ἐν Ἠπειρῷ τῇ θείᾳ συνάρσει συστάσεως τοῦ Ζωγραφείου Διδασκαλείου, ἐνεκρίθη ἡ εἰς Κεστοράτιον ἀποστολὴ τριῶν νέων καὶ τριῶν νεανίδων ἐκ τοῦ αὐτοῦ τμήματος. Γνωσόν ἐσι τοῖς πᾶσιν, ὅτι ὁ Ἐξ. Χρηστάκης ἐφένδης Ζωγράφος διετήρει ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ πατρίδι σχολεῖον δημοτικὸν, ἐλληνικὸν καὶ παρθενωγωγεῖον. Ἦδη δὲ ἀπεφασίσε νὰ συστήσῃ καὶ Διδασκαλεῖον διὰ 30 μαθητὰς καὶ ἄλλας τόσας μαθητριάς ὑποτρόφους ἐξ ἀπασῶν τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἠπειροῦ ἐπὶ τῷ ὑποχρεωτικῷ ὄρῳ νὰ διδάξωσι μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν αὐτῶν εἰς μέρος ὀριζόμενον ὑπὸ τοῦ Συλλόγου· τῇ ἀξιεπαίνῳ δὲ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου προσεκλήθησαν ὁ ἡμέτερος καὶ ὁ Θρακικὸς Σύλλογος ἵνα ἐκλέξωσιν ἀνὰ τρία μέλη, ἅτινα συνελθόντα νὰ συσχεφθῶσι περὶ τε τοῦ διοργανισμοῦ τῶν συσταθησομένων διδασκαλείων καὶ περὶ τῆς συντάξεως τοῦ κανονισμοῦ. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη, ἐν ἧ' ἀντεπροσώπευσαν τὸν Σύλλογον ἡμῶν οἱ κ.κ. Η. Βασιιάδης, πρόεδρος τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς, Γ. Χασιώτης καὶ Μ. Παρανίκας, μελετήσασα σπουδαίως τὸ ἀντικείμενον τοῦτο καθυποβαλεῖ τὰς σχέψεις αὐτῆς εἰς τὴν κρίσιν τῶν Συλλόγων.

Εἶναι ὅλως περιττὸν, κύριοι, νὰ ὑπομνήσωμεν ὑμῖν πόσον θέλει ὠφελῆσαι τὴν πατρίδα ἡμῶν τὸ συσταθησομένον Διδασκαλεῖον, εἰς ὃ ἐκ πάντων τῶν μερῶν τῆς Ἠπειροῦ θὰ φοιτῶσι τόσοι παῖδες καὶ κοράσια. Τί δὲ ἀνταποδώσωμεν τῷ μεγατίμῳ Ἠπειρώτῃ διὰ τὰς τοσαύτας εὐεργεσίας, ἃς οὐ παύεται ποιῶν πρὸς τε τὴν ἰδίαν αὐτοῦ πατρίδα καὶ πρὸς ὅλον τὸ Γένος; Ὅ,τι ἀνταπέδωκαν οἱ πατέρες τοῖς μεγίστοις ἐκείνοις συμπολίταις ἡμῶν τε καὶ αὐτοῦ.

Ἐξοχώτατε Χρηστάκη Ζωγράφε, ὁ Σύλλογος καὶ πάντες οἱ Ἠπειρώται εὐγνωμονοῦντές σοι διὰ τὰς ὑπὲρ τῆς πατρίδος εὐεργεσίας σου, δι' ἃς οὐδέποτε

οὐδὲ θανὼν ἀπολεῖς κλέος, οὐδέ γε λήσεις
ἄφθιτον ἀνθρώποιτιν αἰὲν ἔχειν ὄνομα,

καὶ εὐχὰς καὶ εὐλογίας ἀναπέμποντες ὑπὲρ σοῦ ἱκετεύουσι τὸν Ἰψίσον, ἵνα «τὸσα σοὶ δῶ ὅσα φρεσὶ σῆσι μανοινᾶς.»

Ἐν τῷ τέλει δὲ τοῦ λόγου γενόμενοι χάριτας ὀφείλομεν ἀνομολογῆσαι τοῖς ἐν Ῥαιδεστῷ Ἑπειρώταις, οἵτινες πρῶτοι πάντων ἔσπευσαν γενναίως τὸν ἡμέτερον Σύλλογον νὰ συνδράμωσι, τῷ φιλομούσῳ καὶ φιλοπάτριδι ἐπισκόπῳ Παραμυθίας κ. Ἀνθίμῳ, ὅστις γενναίως συνέδραμε καὶ οὐ παύεται χορηγῶν τῷ Συλλόγῳ τὰς ἀρίστας πληροφορίας περὶ τῆς πνευματικῆς καταστάσεως τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ, τῷ μητροπολίτῃ Δριίνουπόλεως κ. Ματθαίῳ, μεθ' οὗ ὁ Σύλλογος ἡμῶν συγχὴν ἀλληλογραφίαν ἔχει. Ὁ καλὸς οὗτος ποιμὴν οὐ μόνον τῷ Συλλόγῳ ὑπέδειξεν ὅσα τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ μέρη χρήζουσι βοηθείας, ἀλλὰ καὶ πολλὰς συνδρομὰς συνέλεξεν ἐξ αὐτῆς. Τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ ἀπονέμει ὁ Σύλλογος καὶ τοῖς μητροπολίταις Ἰωαννίνων κ. Σωφρονίῳ, Ἄρτης κ. Σεραφεῖμ καὶ Βελιγράδων κ. Ἀνθίμῳ.

Τοὺς δὲ συντάκτας τῶν ἐφημερίδων τοῦ « Νεολόγου », τοῦ « Φάρου τοῦ Βοσπόρου, » τοῦ « Τύπου, » τοῦ « Θεατοῦ » καὶ τῆς « Κωνσταντινουπόλεως » εὐχαριστεῖ διότι τε δωρεὰν ἐδημοσίευσεν τὰς εἰδοποιήσεις αὐτοῦ καὶ διότι δὲν ἔπαυον παροτρύνοντες τοὺς συμπατριώτας ἡμῶν ὅπως σπεύσωσιν εἰς ἀρωγὴν τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου.

Ἡ δ' ἐν Ἀθήναις Φιλεκπαιδευτικῇ Ἑταιρίᾳ ἐζήτησε παρὰ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου δύο κοράσια ἐξ Ἀλβανίας ὅπως ἐκπαιδεύσῃ ἐπὶ τῷ ὄρῳ μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν αὐτῶν νὰ διδάξωσιν ὅπου αὕτη ὀρίση. Ὁ Σύλλογος ἡμῶν εὐχαριστήσας τὴν Ἑταιρίαν διὰ τὰ εὐγενῆ αὐτῆς αἰσθήματα ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἡμῶν, δὲν ἠδυνήθη νὰ ὀρίσῃ τὰ πρόσωπα, ἅτε δὴ τὰ τῆς Ἀλβανίας ἀγνοῶν, ὡς ἀρτισύστατος, οὐχ ἦττον ὅμως ὑπέδειξεν αὐτῇ πόθεν νὰ ζητήσῃ πληροφορίας. Ὁ Σύλλογος κατὰ καθήκον καὶ δημοσίᾳ ἀπονέμει αὐτῇ ἐγκαρδίους εὐχαριστίας.

Καὶ ταῦτα μὲν ἔπραξε τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον ἐν δεκαμηνῷ διαστήματι, καθ' ὃ συνεκρότησε 14 συνεδριάσεις τακτικὰς τε καὶ ἐκτάκτους ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἀντιπροέδρου κ. Η. Βασιάδου· ὁ δὲ Σύλλογος συνεδρίασε τρίς μὲν τακτικῶς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἀγίου Δέρκων, ἅπαξ δὲ ἐκτάκτως ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Ἐξ. τοῦ ἐπιτίμου προέδρου κ. Χ. Ζωγράφου.

Μετ' ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ ὁμονοίας ἐργασθέντες συνεκαλέσαμεν ὑμᾶς εἰς τὴν γενικὴν ταύτην ἐτησίαν συνέλευσιν, ἣν ὀρίζει ὁ Κανονισμὸς, ἵνα ἀκούσητε τὰ μέχρι τοῦδε πεπραγμένα. Νομίζομεν ὅμως ὅτι οὐδενὸς ἐφείσθημεν ὅπως τὸν Σύλλογον ἀπὸ τῆς νηπιακῆς αὐτοῦ καταστάσεως εἰς τὴν νεανικὴν προαγάγωμεν. Τίνος καρδιά δὲν πάλλει ἐπὶ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ; Τίς ἐξ ἡμῶν δὲν ἀγάλλεται διὰ τὴν εορτὴν ταύτην, καθ' ἣν πρῶτην ἤδη φοράν συνερχόμεθα ὅπως ἀπὸ κοινοῦ περὶ τῆς πεφλημένης ἡμῶν πατρίδος φροντίσωμεν; Τίς δὲν σκιρτᾷ, ὅτι ἐπῆλθεν ἡ ποθουμένη ἡμέρα καθ' ἣν τὴν σύστασιν τοῦ Συλλόγου εορτάζομεν;

Ὅταν ὁ Σύλλογος ἡμῶν ἐνισχυθῇ, ὅταν οἱ ἐν Ἑπιείρῳ πεπαιδευμένοι τε καὶ πρόκριτοι πᾶν εἴτι μικρολόγον αἰσθημα ἀποβαλόντες καὶ τὰς προοδευτικὰς τάσεις τῆς καθ' ἡμᾶς ἐποχῆς ἐνστερνισθέντες πρὸς μόνον τὸ κοινὸν καλὸν ἀποβλέψωσι καὶ

τὴν χεῖρα ἀδελφικῶς τείνωσι πρὸς τὸν Σύλλογον, τότε ἅπασα ἡ Ἑπειρος συναισθανομένη τὰ ἀγαθὰ ἅπερ ὑπὲρ αὐτῆς ὁ Σύλλογος ἔπραξε θὰ ἐορτάζῃ ὡς μία οἰκογένεια. Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τίς δὲν θὰ εὐλόγῃ τοὺς πρώτους ἰδρυτὰς τοῦ Συλλόγου, τοὺς συνδραμόντας καὶ πονοῦντας ὑπὲρ αὐτοῦ; τίς δὲν θὰ ὑψοῖ χεῖρας ἰκέτιδας πρὸς τὸν Ὑψιστον παρακαλῶν αὐτὸν ὅπως διατηρῇ ὑπὸ τὴν κραταιὰν αὐτοῦ σκέπην πάντα τὰ μέλη αὐτοῦ;

Ἄν κύριοι, δὲν ἀνηγγείλαμεν μεγάλας εὐεργεσίας πολλῶν ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Ἑπειρωτῶν, μὴ ἀποδειλιᾶτε, γνωρίζοντες ὅτι ὁ Ἑπειρώτης ζῆ ἀφανῆς, τὸν ξηρὸν ἄρτον τῆς ξενιτείας τρώγων καὶ τὸ πικρὸν ποτῆριον ταύτης πίνων, ἄγχαμος, ἀπεριποίητος, ὅπως πλοῦτον ἀποθησαυρίσας τῇ πατρίδι ἀφιερῶσθαι. Τίς οἶδεν ἂν αὖριον ἀκούσωμεν Ἑπειρώτην τινὰ ἀφανῆ τὸν ἡμέτερον Σύλλογον κληρονόμον καταλείποντα τῆς μεγάλης αὐτοῦ περιουσίας; Καὶ ἔχομεν ἀνάγκην παραδειγμάτων τοιούτων; Οὐχί. Ἐὰν ἡ Ἑπειρος ἦναι ἄγονος καὶ στεῖρα γῆ, οὐχ ἦττον ὅμως εἶναι γονιμωτάτη ἀνδρῶν εὐεργετῶν· οἱ εὐθαλεῖς κλάδοι οἱ καρποὺς ὠραίους ἐνεγκόντες περιηρέθησαν, οἱ Καπλάναι, οἱ Ζωσιμάδαι, οἱ Ῥιζάραι, οἱ Στουρνάραι, οἱ Τοσίτσαι καὶ τόσοι ἄλλοι· ἀλλ' ἡ ρίζα μένει, οἷσιν πάλιν οὐκ ἐλάττονα· ἀπῆλθεν ἡ καλὴ καὶ θαυμασία εἰκὼν, ἀλλ' ὁ γραφεὺς ἔτι τὴν χεῖρα κινεῖ καὶ γράψει γε πάντως, ἐραστής ὢν τοῦ καλοῦ, τὴν αὐτὴν ἴσως δὲ καὶ τελειοτέραν. Ἄν ὁ καταπίπτων κεραυνὸς τοὺς κλάδους κατακαίῃ, τὴν ρίζαν ὅμως ἀφήσιν ἀβλαβῆ· ἂν ὁ πανδαμάτωρ χρόνος τοὺς ἀνθρώπους ἐξαφανίζῃ, δὲν καταφθίρει ὅμως τοὺς ἱεροὺς βράχους τῆς Ἑπέρου, ἐξ ἧς ἀνεβλάστησαν καὶ ὀλονέν ἀναβλαστάνουσιν ἀειθαλεῖς βλαστοί, οἱ Ἀρσάκαι, οἱ Ἀθέρωφ, οἱ Χρηστάκαι, οἱ Ζάππαι, οἱ Βασιάδαι, οἱ Τσολάκαι, οἵτινες ἐν τῇ σημαίᾳ αὐτῶν ἔχουσι γαγραμμένην τὴν ἱεράν καὶ θείαν ἀρχὴν τὴν τὰ μάλιστα σεβαστὴν παρὰ τοῖς Ἑπειρώταις, « μητρός τε καὶ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τιμιώτερόν ἐστιν ἡ πατρίς καὶ σεμνότερον καὶ ἀγιώτερον καὶ ἐν μείζονι μοίρα καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις τοῖς νοῦν ἔχουσι ».

ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΤΕΛΕΣΘΕΙΣΑ Τῆ 21 ΜΑΙΟΥ 1873 ΕΟΡΤῆ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ.

Τὸ ἀγγελθὲν ἀτμόπλοιον (ἰδ. σελ. 93) παραλαβὸν πάντα τὰ μέλη καὶ ἄλλους τινὰς καὶ ἀναχωρῆσαν ἐκ τῆς γεφύρας προσώρμησεν εἰς Θεραπεῖα, ὅπου ἐξεληθόντες μετέβησαν πάντες εἰς τὸν Νχὸν τῆς ἀγίας Παρασκευῆς, ἐν ᾧ ἐτελέσθη

λειτουργία ἱερουργούντος τοῦ Σ. ἀγίου Δέρκων κ. Νεοφύτου, ὅστις θερμῶς καὶ μετὰ κατανύξεως ἀπέτεινε πρὸς τὸν Ὑψιστον δέησιν ὑπὲρ τε τῶν μακαρίων καὶ αἰοιδίμων μεγάλων τοῦ γένους Διδασκάλων καὶ εὐεργετῶν τῶν συντελεσάντων πρὸς διάσωσιν καὶ διάδοσιν τῶν Ἑλλήν. Γραμμάτων, καὶ ὑπὲρ τῶν ἰδρυτῶν, μεγάλων εὐεργετῶν, εὐεργετῶν καὶ μελῶν τοῦ πανηγυρίζοντος Συλλόγου καὶ πάντων τῶν ὁπωσδήποτε συντελεσάντων καὶ συντελούντων πρὸς τὸν εὐγενῆ καὶ κοινωφελῆ αὐτοῦ σκοπόν. Περὶ τὸ τέλος δὲ τῆς ἱεράς λειτουργίας ὁ Σ. καὶ φιλόμουσος Ἀρχιερεὺς ἀπήγγειλε σύντομον καὶ κατάλληλον προσλαλιὰν συνιστῶν τοῖς πᾶσι διαρκῆ καὶ ἀκμαῖον ζῆλον καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ ἱεροῦ τοῦ Συλλόγου σκοποῦ ἀποτεινόμενος δὲ πρὸς τοὺς ἀριστερὰ αὐτοῦ παρισταμένους κ. Κ. Καραπάνον Πρόεδρον τοῦ Ἑπειρωτ. Φιλεκπαιδ. Συλλόγου, καὶ Ἡρ. Βασιάδην Πρόεδρον τοῦ Ἑλλήν. Φιλολογικοῦ Συλλόγου, ὑχθήθη, διότι τὸ βᾶρος αὐτῶν μέγα καὶ πλήρες ἀκανθῶν, ἵνα ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων ἐνισχύῃ αὐτοὺς πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ὑψηλῶν τῶν Σολλόγων σκοπῶν.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπιβάντες τοῦ ἀτμοπλοίου ἀπέβησαν εἰς τὴν κατὰ τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην εὐρείαν καὶ χαρίεσσαν πεδιάδα τοῦ Νυμφαίου (Χουνκιάρ-Ἰσκελεσι) ἔνθα ἦσαν παρεσκευασμένοι ἀφελεῖς καὶ ἀγροτικαὶ τράπεζαι Ἑπειρωτικῶ τῷ τρόπῳ, εἰς ἃς παρεκάθησάν πλείστοί τε ἄλλοι καὶ οἱ κ. Εὐστ. Σίμος καὶ Χρ. Ζωγράφος δι' ἐξόδων τοῦ ὁποίου ἐγένετο τὸ συμπόσιον.

Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο, πανημέριοι εἰς ποικίλας ἐπεδόθησαν εὐθυμίας ἄδοντες ἠρωϊκὰ δημοτικὰ ἄσματα καὶ πανευφροσύνους συγκροτοῦντες Ἑπειρωτικοὺς χορούς. Περὶ δὲ τὸ τέλος κατάλογος κατὰ τὰ Ἑπειρωτικὰ ἔθνη ἠνεόχθη συνδρομῶν καὶ δὴ ἐνεγράφησαν οἱ ἐξῆς κύριοι:

Χρηστάκης Ζωγράφος	λίρας 400 ἤτοι Γρ. 40000
Εὐστάθιος Σίμος προσβευτής τῆς Ἑλλάδος	» 4000
Κωνσταντῖνος Καραπάνος	» 5000
Πάνος Σακελλάριος	» 5000
Ἰωάννης Διάμπης	» 5000
Βασίλειος Διάμπης	» 2500
Κλεάνθης ἀρχιτέκτων	» 2000
Ἰωάννης Καμιναρίδης	» 4000
Ἡροκλῆς Βασιάδης	» 4000
Δημήτριος Μαλιιάδης	» 4000
Βασίλειος Σαρακιιώτης	» 4000

Α. Τ. 345 ἤτοι Γρ. 34500

Μεταφέρονται Α. Τ. 345 ήτοι Γρ. 34500

Β. Ηυλάδης	»	4000
Άλέξιος Βογάζ (Καπεσοβίτης)	»	4000
Μπίρκος και Ν. Δούπης	»	4000
Άναστάσιος Δημητρίου	»	4000
Άδελφοί Λαζοπούλου	»	4000
Χαράλαμπος Κ. Τερτζουμάν	»	4000
Κώνστας Μερτζάρης	»	500
Μ. Βελλογιάννης	»	500
Χρηστάκης Π. Σακελλαρίου	»	500
Σπύρος και Δημ. Μάντζου	»	500
Χαράλαμπος Χ. Γιαννόπουλος	»	500
Νικόλαος Καραγιαννόπουλος	»	500
Ν. Άδαμίδης και Α. Άδαμίδης υιός	»	500
Χρήστος Κιτσούλης	»	500
Ζήσης Θ. Ζήσης	»	500
Κωνσταντίνος Ντογάνης	»	500
Κοσμάς Άγγέλου Σιμολαρίδης	»	500
Κωνσταντίνος Σίνου	»	500
Βασίλειος Μεντζικώφ	»	500
Νικόλαος Σουλίδης	»	500
Άναστάσιος Ίλαρίδης	»	500
Γεώργιος Σοφιανός	»	500
Χρήστος Ι. Γαλιτζής	»	500
Νικόλαος Δουρδούφης	»	500
Άθανάσιος Χ. Κωστή	»	500
Χρήστος Στεφ. Κύρου	»	300
Γεώργιος Καλπάκας	»	300
Παναγ. και Βασίλ. Σιουπάλη	»	200
Άθανάσιος Νικότζης	»	200
Άραφήλ	»	200
Παππαδόπουλος Ιατρός	»	200
Δημήτριος Γαλιτζής	»	200
Γεώργιος Κέντρου	»	200
Χρήστος Μπάσιος	»	200
Ν. Α. Μπάγκας	»	200

7061
Α. Τ. 522 ήτοι Γρ. 52200

Μεταφέρονται Λ. Τ. 522 ήτοι Γρ. 52200

Κωνστάντιος Ἀρχιμανδρίτης	»	200
Εὐστάθιος Ντίστηλας (Ντόμωρος)	»	200
Σινάν Φαρμακοποιὸς	»	200
Δημήτριος Ζέρβας	»	200
Γεώργιος Μόντης	»	400
Θωμάς Γκιόχας	»	400
Γραφίδης εἰς Καθίκιοι	»	400
Λούκας Δ Μότζη	»	400
Ι. Γεννάδιος	»	400
Ζῆσος Ῥέτζιος	»	400
Σπύρος Κούκης	»	400
Ἀθανάσιος Σωτηριάδης	»	400
Ἀντώνιος Ι. Νέτης	»	400
Χρῆστος Β. Μπάκολης	»	400
Μ. Παρανίκας	»	400
Ἀθανάσιος Καλτζουνίδης	»	400
Ἀναστάσιος Δάμπας	»	400
Χαράλαμπος Κ. Βούλγαρης	»	400
Κωνσταντῖνος Δ. Δήμας	»	400
Δημήτριος Βάσης	»	400
Δημήτριος Παπαδόπουλος	»	400
Μιχθαῖος Δ. Ἰλαρίδης	»	400
Κωνσταντῖνος Β. Οἰκονομίδης	»	400
Κυριάκος Μπίρος	»	400
Ἰωάννης Ντάνγκας	»	400
Ναθαναὴλ Γεωργίου	»	400
Διονύσιος Πογδόριας	»	400
Ἀνδρέας Ῥίτζος (παρὰ τῷ ἀρχιτέκτονι Κλεάνθῃ)	»	400
Ι. Ῥάμμος	»	400
Ἀθανάσιος Πάλλης	»	400
Χρῆστος Ζωγράφος	»	400
Περικλῆς Θ. Ζήσης	»	400
Ἰωάννης Ἡλία	»	400
Δημήτριος Γκίκας	»	400
Ἀντώνιος Χαρίτου	»	400

Λ. Τ. 564 ήτοι Γρ. 56100

Μεταφέρονται Α. Τ. 561 ἤτοι Γρ. 56100

Μάνθος Τζιάκας	»	50
Δημήτριος Πάνος (εἰς Θεραπεῖα)	»	50
Μπατῆς Τζιαγγάρης	»	50
Σπύρος Μπελίδης	»	50
Βασίλειος Τζακῆρης	»	50
Γεώργιος Νότης	»	50
Γεώργιος Σιδόλος	»	50
Βαγγέλης καὶ Χρῆστος (εἰς Νεοχώριον)	»	50
Μιχάλης Γεωργίτζου (Δημητριάδης)	»	50
Δημήτριος Τζάνης	»	60
Ἀναστάσιος Μπιρουκίδης	»	25
Παναγιώτης Διαμπουρίδης	»	25
Σπύρος Ζέκας	»	25
Σπύρος Ζήσης	»	25
Χρῆστος Μαρίνης	»	20
Βασίλειος Χρήστου	»	20
Ι. Καζιανόπουλος	«	20
Ἀπόστολος Ζόνιας	»	20
Ἰωάννης Τρίσχας	»	20
Πέτρος μπακάλης (εἰς Θεραπεῖα)	»	20
Βασίλειος Σούης	»	20
Βεῖκοζινοὶ	»	20
Ῥόκος	»	20

Τὸ ὅλον Α. Τ. 568,90 ἤτοι Γρ. 56890

Οὕτω δὴ ἐν πάσῃ φαιδρότητι καὶ εὐθυμίᾳ καὶ ἐν μεγίστῃ τάξει ἀπέληξαν τὰ κατὰ τὴν εὐωχίαν καὶ πανήγυριν καὶ πάντες ἐπανῆλθον οἴκαδε γλυκυτάτας συναποφέροντες ἀναμνήσεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

ΛΟΓΟΣ ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΟΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΤΟΥ ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΟΥ ΑΣΩΠΙΟΥ

(Ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Δέρκων κ. Νεοφύτου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
τῶν Εἰσοδίων ἐν Πέρα τῇ 14 Ἰανουαρ. 1873).

Αἰνέσωμεν δὴ ἄνδρας ἐνδόξους· τὸ σῶμα αὐτῶν ἐν εἰρήνῃ
ἐτάφη, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν ζῆ εἰς γενεάς.

(Σοφ. Σειρ. 44)

Οὕτως ἀποφαίνεται ὁ σοφὸς Σειράχ, ὃ εὐσχημὸς καὶ ἀριπρεπὴς καὶ φιλόχριστος δμήγουρις, ἐξυμῶν τὰς ἀρετὰς τῶν μεγάλων καὶ θεοσεβῶν ἀνδρῶν τοῦ Ἰσραήλ, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ Ἐνώχ καὶ προχωρῶν μέχρι Συμεῶν τοῦ μεγάλου ἱερέως. Οἱ δὲ ἡμέτεροι πρόγονοι, ὡς γνωστόν, καὶ νόμῳ καθιέρωσαν ἵνα ἐπιτάφιοι λόγοι ἐκφωνῶνται εἰς τὰς κηδεῖας τῶν ἐν ἔργοις καὶ πράξεσιν ὠφελίμων γενομένων τῇ ἰδίᾳ πατρίδι· ὥστε καὶ θεὸς καὶ ἀνθρώπινος νόμος ὑποχρεοῖ τοὺς ἐπιζῶντας ἵνα κατὰ καθήκον εὐγνωμοσύνης καὶ χάριτος ἐξυμῶσι τὰς ἀρετὰς τῶν εἰς τὴν αἰωνιότητα ἀποδημούντων ἐπιφανῶν καὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν.

Καὶ τοιαύτη λοιπὸν ὑποχρέωσις ἐπιβάλλεται καὶ ἡμῖν σήμερον, ἐπιτελοῦσι τὸ μνημόσυνον τοῦ ἀειμνήστου διδασκάλου τοῦ ἐλληνικοῦ γένους Κωνσταντίνου τοῦ Ἀσωπίου· διότι τὸν βίον αὐτοῦ διανύσας ὑπὲρ τῶν δημοπίστων καὶ δημογενῶν αὐτοῦ ἐκτήσατο ἀπαράγραπτα δικαιώματα αἰωνίου εὐγνωμοσύνης καὶ χάριτος. Καὶ ὅσαι

μὲν τιμαὶ ὠφείλοντο πρὸς τὸν γέροντα ἐκείνον διδάσκαλον ἡμῶν, τὸν ἐνδόξως ζήσαντα καὶ τελευτήσαντα, ἐδόθησαν αὐτῷ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῶν ὁμοζήλων καὶ ὁμοτρόπων αὐτῷ καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου σύμπασα δὲ ἡ πόλις ἐκείνη τῶν ἐπιστημῶν ἐν «ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς», καὶ ἐν λόγοις ἐπικηδείοις ἐπαξίως ἐξύμνησαν τὰς ἀρετὰς καὶ προέπεμψαν εἰς τὴν αἰωνιότητα τὴν μακαρίαν ψυχὴν Κωνσταντίνου τοῦ Ἀσωπίου, «οὗ τὸ ἐνδοξον ὄνομα ἐν γενεᾷ αὐτοῦ ζῆ». Ἀλλὰ καὶ οἱ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ταύτῃ Ἑλληνικοὶ Σύλλογοι, ἤτοι ὁ Φιλολογικός, ὁ Ἡπειρωτικός, ὁ Θρακικός, ἡ Φιλεκπαιδευτικὴ Μακεδονικὴ Ἀδελφότης καὶ ὁ Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος «Μικρὰ Ἀσία» ἐκ καθήκοντος καὶ βαθείας εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν μέγαν διδάσκαλον τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τῆς φιλολογίας ἐψηφίσαντο, ἔργον εὐσεβείας ἐκπληροῦτες, δημοτελεῖς μνημόσυνον ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τοῦ μακαρίτου Κωνσταντίνου τοῦ Ἀσωπίου· συνάμα δὲ καὶ λόγον ἐπιτάφιον, εἰς ἐξύμνησιν τῶν ἀρετῶν αὐτοῦ, ὅπως ἔργῳ δηλωθῶσιν αἱ ὀφειλόμεναι τιμαὶ πρὸς τὸν ἄνδρα ἐκείνον, ὅστις καὶ ἐν ἔργοις καὶ ἐν λόγοις ἐδήλωσε τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ πρὸς τε τὸ ἔθνος εἰς ὃ ἀνήκεν ὡς Ἕλληνα, καὶ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα ἐν γένει, ὡς διδάσκαλος ἐπιστήμης ἀνυψώσεως τὸν ἀνθρώπον εἰς τὸν ἀληθῆ αὐτοῦ προορισμόν· καὶ τὸ μὲν πρῶτον τελεῖται ἤδη, ὡς ὁρᾶτε, ἀναιμάκτου θυσίας προσφερομένης τῷ Ὑψίστῳ ὑπὲρ τῆς μακαρίας αὐτοῦ ψυχῆς.

Ἀλλὰ τί εἶπω περὶ τῆς δευτέρας ὑποχρέωσως, ἣν ἐπέβαλεν ἐμοὶ ἡ μεγάτιμος ἐπιτροπὴ, ἡ ἀξιοπρεπῶς ἀντιπροσωπεύουσα ἐνταῦθα τοὺς ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ταύτῃ Συλλόγους τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων; Ἀληθῶς ἀγαπητοί, λίαν ὡς εἰκός, ἐδειλίασα, ἀκούσας τὴν ἐπιβληθεῖσάν μοι ἐντολήν, ἵνα δηλονότι ἐγὼ ἀπαγγείλω καὶ τὸν λόγον εἰς τὸ μνημόσυνον τοῦ ἀειμνήστου διδασκάλου, οὗ τὰς ἀρετὰς καὶ τὸν βίον ἐξύμνησαν ἐπαξίως ἄνδρες διαπρέποντες ἐπὶ πολυμαθείᾳ καὶ ῥητορικῇ δεινότητι, ὡς ὁ τῆς θεολογίας καθηγητῆς καὶ πρωτοπρεσβύτερος κ. Ῥομπότης καὶ ὁ τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Ἀθηνῶν πρύτανης καὶ καθηγητῆς τῆς ἱστορίας κ. Παπαρρήγόπουλος. Ἀλλὰ γενέσθω λοιπὸν ὡς ἔδοξεν· οὐδὲ γὰρ πρόκειται οἱ ὁμόφυλοι καὶ οἱ ὁμόπιστοι καὶ οἱ ὁμότιμοι καὶ οἱ ὁμόζηλοι τοῦ ἐνδόξου γέροντος διδασκάλου νὰ κρίνωσι περὶ τῆς αὐτοῦ ἀξίας ἐξ ἐμοῦ εὐ τε καὶ χεῖρον εἰπόντος, διότι ἐκεῖνος δεδόξασται ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἔργων, «καὶ ζῆ αἰωνίως ἐν γενεᾷ αὐτοῦ».

Ἐάν, ἀγαπητοί, ἀποβλέψωμεν εἰς τὸ χωρίον, ἐν ᾧ τῆς προσκαιροῦ ταύτης ζωῆς τὰς πρῶτας ἀναπνοὰς ἀνέπνευσεν ὁ μέγας οὗτος εὐεργέτης τοῦ ἑλληνικοῦ γένους, καὶ εἰς τὰ δεινά, ἅπερ ἐπεκράτουν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τῆς νεανικῆς αὐτοῦ ἡλικίας, καὶ εἰς τὰς πρῶτας ἀρχὰς τῶν σπουδῶν αὐτοῦ ἐν τοῖς σχολείοις τῶν Ἰωαννίνων, ταῦτα, λέγω, πάντα ἀκριβῶς ἐὰν ἐξετάσωμεν, συγκρίνωμεν δὲ τὸν νέον Κωνσταντῖνον τοῦ Ἰραμμέου πρὸς τὸν πολῦτιμον γέροντα καὶ καθηγητὴν τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, ἐξ ἅπαντος θέλομεν κλίνει γόνυ πίστῳ

ἐνώπιον τῆς ὑπερτάτης προνοίας τοῦ Θεοῦ, οὕτω θαυμασίως οἰκονομήσαντος τὰς τύχας τοῦ ἔθνους, ὅπερ ἐξεπολίτισε πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ὅπερ, μεθ' ὄλους τοὺς κινδύνους οὓς διέτρεξεν, ἔζησε καὶ ζῆ. Ὡς θαυμαστά Κύριε τὰ μυστήρια τῆς θείας σου Προνοίας! Οὐδεὶς βέβαια ἠλπίζεν ὅτι ἐκ τοῦ μικροῦ ἐκείνου χωρίου τοῦ Γραμμένου, εἰς ὃ ἐγεννήθη Κωνσταντῖνος ὁ Ἀσώπιος, οὐδὲ ἐκ γονέων οἳ ἦσαν οἱ τοῦ μακαρίτου, ἀνθρωποὶ δηλονότι εὐσεβεῖς μὲν καὶ πατριῶται, ἀπλοῖκοι δὲ καὶ ἰδιῶται, οὐδεὶς, λέγω, ἠλπίζεν ὅτι ἔμελλε νὰ ἀναδειχθῆ ἀνὴρ τοιοῦτος· τρανωτάτη ἄρα καὶ τοῦτο ἀπόδειξις ὅτι καὶ αἱ καλύβαι παράγουσι μεγάλους ἀνδρας.

Κωνσταντῖνος ὁ Ἀσώπιος ἤρχισε τὰς πρώτας αὐτοῦ σπουδὰς ἐν τῷ μικρῷ αὐτοῦ χωρίῳ, οὐτῶν σχολῆ μὲν ἦν ὁ νάρθηξ τῆς ἐκκλησίας, διδασκαλὸς δὲ ὁ τῆς ἐκκλησίας ἱερεύς· πρῶτον δὲ βιβλίον, ὅπερ ἐπεδόθη τῷ παιδίῳ εἰς ἀνάγνωσιν, ἠξέυρετε ποῖον ἦτο; τὰ ἐν τῇ Ἠπειρῷ λεγόμενα *πινακίδια*· πρὸ τοῦ πρώτου στοιχείου τοῦ ἀλφαβήτου ἠξέυρετε, ἀγαπητοί, τί προέτασσαν οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι καὶ γονεῖς καὶ διδάσκαλοι; τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ· πρὶν ἢ δὲ ὁ μαθητῆς προφέρῃ τὴν λέξιν *Ἄλφα*, ἠξέυρετε τί προανεφώνει ὑπὸ τοῦ ἑαυτοῦ διδασκάλου διδασκόμενον; *Σταυρὲ βοήθει μοι!* Καὶ ἰδοὺ, ἀγαπητοί, ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος τῆς πρώτης ἀνατροφῆς καὶ ἐκπαιδεύσεως τῆς ἐποχῆς ἐκείνης! Ἄλλὰ τίς δὲν βλέπει τὰ θαύματα τῆς ἐν χριστῷ καὶ κατὰ Χριστὸν ταύτης ἀνατροφῆς καὶ ἐκπαιδεύσεως; Τίς δὲν κατανοεῖ ὅτι ἐν τῇ ἀπαλῇ καρδίᾳ τῶν παιδῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀνεπτύσσοντο τὰ πολυτιμότερα καὶ εὐγενέστερα αἰσθήματα, τοῦ πατριωτισμοῦ δηλονότι καὶ τῆς πίστεως; Ὁ πενιχρὸς ἐκεῖνος νάρθηξ, ὁ ἀπλοῖκὸς ἐκεῖνος ἀλλὰ σεβαστὸς ἱερεύς, τὰ *πινακίδια*, ἡ *Ὀκτάνηχος* καὶ τὸ *Ψαλτήριον* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ἐκκλησίας ἱερὰ βιβλία, τίς δύναται ν' ἀρνηθῆ ὅτι ἐχρησίμευσαν ὡς πρώτη ἀφορμὴ τῆς ἀναδείξεως τοσοῦτων καὶ τηλικούτων ἐνδόξων καὶ μεγάλων τέκνων τῆς τε ἐκκλησίας καὶ τῆς πατρίδος; Καὶ ἐὰν δὲν ἀρκῆ εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας ταύτης Κωνσταντῖνος ὁ Ἀσώπιος, ἀνάγνωτε καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς νεωτέραν ἱστορίαν, καὶ θέλετε ὁμολογήσει ὅτι οἱ μεγάλοι ἀνδρες τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἐξῆλθον ἐν καιροῖς χαλεποῖς τὸ καθ' ἀρχὰς ἐκ τοῦ νάρθηκος τῶν ἱερῶν ἐκκλησιῶν καὶ ἐκ τῶν καλυβῶν.

Ἄλλ' ὁ μαθητῆς τοῦ νάρθηκος τοῦ Γραμμένου πέμπεται ὑπὸ τῶν μακαρίων αὐτοῦ γονέων εἰς τὰ σχολεῖα τῶν Ἰωννίνων καὶ μαθητεύει παρὰ τῷ ἀοιδίμῳ διδασκάλῳ *Ψαλίδα*· μετ' ὀλίγον δὲ ὁ ἐπιμελέστατος καὶ πρὸς μάθησιν ὀργῶν μαθητῆς καταλαμβάνει ἔδραν διδασκάλου ἐν ἧ ἐδιδάχθη σχολῇ, καὶ ὡς βλέπετε, ἀγαπητοί, ἐξ ἀπκλῶν ὀνύχων Κωνσταντῖνος ὁ Ἀσώπιος ἀναλαμβάνει τὸ μέγα τοῦ διδασκάλου ἔργον κατὰ πρῶτον ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι ἐξ ἀκραιφνοῦς πατριωτισμοῦ ὀρμώμενος. καὶ ἐκ ζήλου ἵνα μὴ διακοπῆ ἡ συνέχεια τῆς ἐλληνικῆς μαθήσεως ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς πάντοτε φιλογραμμάτου Ἠπειροῦ ἐν καιροῖς χαλεποῖς καὶ δεινοῖς· ἀλλὰ καὶ μαθητῆς τοῦ *Ψαλίδα* καὶ διδάσκαλος ἐν τῇ Σχολῇ

τῶν Ἰωαννίνων ὧν, οὐδόλως ἐπήρθη ὁ τὰ πρῶτα γράμματα διδαχθεὶς νεανίας ἐν τοῖς πινακιδίοις καὶ τῇ Ὀκταήχῳ καὶ τῷ Ψαλτηρίῳ. Ὁ ἰζουμπές δὲ καὶ αἱ κορδέλαι τῆς πόλεως Ἰωαννίνων οὐδόλως ἐδελέασαν αὐτὸν εἰς τὸ νὰ μεταλλάξῃ τὴν φλοκάταν καὶ τὰ τσαρούχια τοῦ Γραμμένου. Naί, ἀγαπητοί, οἱ μακάριοι διδάσκαλοι ἡμῶν ἐν τῇ Ἠπειρῷ τὴν φλοκάταν καὶ τὰ τσαρούχια φοροῦντες διέσωσαν τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ τὴν προγονικὴν σοφίαν καὶ τὴν πίστιν ἡμῶν, «ἐν ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὄπαῖς τῆς γῆς θλιβόμενοι, κακουχοῦμενοι, διωκόμενοι! Τί δὲ ὁ Ἀσώπιος ἐποίησε τὸν ὀλίγον μισθόν, ὃν ὡς διδάσκαλος ἐλάμβανεν; ἐδαπάνη, ἀγαπητοί, εἰς ὑποστήριξιν καὶ βοήθειαν ἄλλων μαθητῶν ἀπόρων καὶ ἐνδεῶν ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος τοῦ Εὐαγγελίου, ἰδοὺ ὁ λάτρης τῶν ἑλληνικῶν Μουσῶν, ἰδοὺ ὁ μέγας πατριώτης καὶ ἔνδοξος συμπολίτης τῶν Καπλανῶν καὶ Ζωσιμάδων.

Ἄλλ' ὁ Ἀσώπιος ἦτο ἤδη εἰς θέσιν νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ ἀμεθόδου τρόπου, καθ' ὃν ἐδιδάσκοντο τότε τὰ ἑλληνικὰ γράμματα, ἐκ προαισθήματος δὲ τινος προέβλεπε τὴν ἀναπόδραστον ἀνάγκην ἐπιστημονικῆς μοθόδου εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ διάδοσιν τῆς ἑλληνικῆς παιδείας· καθότι ἐν τούτῳ καὶ μόνῳ ἐφρόνει ὁ ἔμφρων καὶ ἀληθῆς πατριώτης ὅτι ἐγκεῖται τὸ μεγαλεῖον τῆς πατρίδος· διὸ καὶ ἐκ τοιούτων σκέψεων καὶ ἀρχῶν ὀρμώμενος προέθετο ἵνα μεταβῇ καὶ ἐπισκεφθῇ καὶ μέρη τινὰ τῆς Εὐρώπης, ἐν οἷς ἐκαλλιιεργεῖτο ἡ ἐπιστήμη τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας. Ἐπεσκέφθη λοιπὸν κατὰ πρῶτον τὴν Νεάπολιν καὶ τὴν Βενετίαν ἀκολούθως δὲ μετέβη εἰς Τεργέστην προσκληθεὶς παρὰ τῶν ἐκεῖ ὁμογενῶν, ἵνα διδάξῃ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

Ἄλλ' ὁ πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἔρως «οὐκ εἶα αὐτὸν καθεύδειν» πληροφορούμενος δὲ τὰς μεγάλας προόδους, ἃς ἐποίησε ἐν τῇ Γερμανίᾳ ἡ ἑλληνικὴ φιλολογία, ἐπεθύμει μὲν νὰ μεταβῇ ἐκεῖσε εἰς ἐπίτευξιν τοῦ διακαοῦς αὐτοῦ πόθου καὶ πρὸς πλήρη ἱκανοποίησιν τοῦ ἐπιστημονικοῦ αὐτοῦ πνεύματος, ἀλλ' ἔστρεφετο ὁ φιλομαθῆς ἀνὴρ τὰ μέσα. Ἄλλ' ἰδοὺ φωνὴ εὐεργετικὴ ὡς ἐξ οὐρανοῦ προερχομένη ἔρχεται εἰς ἀντίληψιν καὶ βοήθειαν τῶν μεγάλων πόθων καὶ σκέψεων τοῦ Ἀσωπίου· ὁ μέγας δηλονότι εὐεργέτης τῆς Ἑλλάδος, ὁ ἀείμνηστος Γυίλφορδ ἀποπέλει τὸν ἤδη γνωστὸν αὐτῷ Κωνσταντῖνον τὸν Ἀσώπιον εἰς Γερμανίαν.

Ἄλλὰ τίς δύναται νὰ παραστήσῃ τὴν μεγίστην ἀγαλλίασιν τοῦ Ἀσωπίου ἐπὶ τῇ περιστάσει ταύτῃ, καθ' ἣν ἡ θεία Πρόνοια ἀπέστειλεν αὐτῷ τὸν μέγαν τῆς Ἑλλάδος εὐεργέτην Γυίλφορδ ἄγγελον εὐεργετικὸν εἰς ἐπίτευξιν τῶν μεγάλων ὑπὲρ τῆς πατρίδος αὐτοῦ εὐχῶν καὶ πόθων; «Ὡς θαυμαστά Κύριε τὰ ἔργα σου!» Μεταβάς λοιπὸν εἰς Γερμανίαν καὶ τελειοποιήσας τὰς φιλολογικὰς αὐτοῦ γνώσεις μετακαλεῖται ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου αὐτοῦ εὐεργέτου, ἵνα διδάξῃ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα εἰς τὴν ἐν Κερκύρῃ Γυιλφῶρδειον Ἀκαδημίαν. Ἐνταῦθα λοιπὸν ὁ θερμουργὸς ἀνὴρ καὶ μέγας φιλόπατρις Ἀσώπιος ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη ἐδίδασκε τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ ἐμόρφου καὶ προητοίμαζεν ἄνδρας ἐκ τῆς ἑλληνικῆς νεολαίας διὰ

τὴν προσφιλῆ πατρίδα. Καὶ ἐντεῦθεν λοιπὸν ἄρχεται τὸ ὑπὲρ τῆς πατρίδος πρῶτον ἔνδοξον στάδιον τοῦ κλεινοῦ διδασκάλου Κωνσταντίνου τοῦ Ἀσωπίου· διότι βλέπων τὰς κρίσιμους περιστάσεις ἃς διήρχετο ἡ πατρίς, καὶ προβλέπων τὸ ἐναγώνιον μέλον αὐτῆς ἔκρινεν ὅτι ἡ ἀληθὴς παλιγγενεσία ἦν ἔργον ἀνδρῶν ἐλληνικῆς ἐπιστήμης καὶ μαθήσεως. Διὰ τὴν ἀκμάσιν, ἔλεγεν ὁ ἀοίδιμος, διὰ τὴν ἀκμάσιν ἡ Ἑλλάς ὕλικῶς, ἀνάγκη συνάμα τὴν ἀκμάσιν διανοητικῶς διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐκμαθήσεως τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων· ἀνάγκη ὥστε οἱ νῦν Ἕλληνες νὰ γνωρίσωσιν ὅτι εἰσὶν ἐξ αἵματος συγγενεῖς καὶ ἀπόγονοι Θεμιστοκλέους, Περικλέους, Πλάτωνος, Δημοσθένους, Φωκίωνος, Ἀριστοτέλους καὶ τῶν ἄλλων ἐκείνων μεγάλων καὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν, «οἵτινες ἐχρῶντο πολιτεία οὐ ζηλοῦσα τοῦ» τῶν πέλας νόμου, παράδειγμα δὲ μᾶλλον αὐτοὶ ὄντες τινὲς ἢ μιμούμενοι ἐτέρους». Ἄλλ' ἐν τούτοις ἡ ἐλληνικὴ καρδία τοῦ Ἀσωπίου ἐπαλλε παλμούς ἐλπίδος καὶ ἀπελπισίας ἐν Κερκύρα διαμένοντος καὶ διδάσκοντος, πληροφορουμένου τὰ συμβαίνοντα κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν· ἀλλὰ περιττὴν θεωρῶ τὴν διήγησιν ἱστορικῶν γνωστῶν γεγονότων.

Ἄλλ' ἄφες ἤδη, Κωνσταντίνε Ἀσώπιε, τὴν Κέρκυραν καὶ μετὰβῆθι εἰς τὰς κλεινὰς Ἀθήνας· διότι ὁ βροτολοιγὸς Ἄρης εἰσήγαγεν, αἱ δὲ Μοῦσαι δέον νὰ ἐπανεέλθωσιν· ἀνάγκη λοιπὸν νὰ ἀναφανῆ ἡ Στοά, ἡ Ἀκαδημία, ὁ Κεραμεικός, τὸ Λύκειον. Ἡ πατρίς ἔχει ἤδη ἀνάγκην ἀνδρῶν ἐπιστημόνων· αἱ δὲ Ἀθῆναι ἄνευ ἐλληνικῶν γραμμάτων καὶ ἐλληνικῆς σοφίας καὶ ἐπιστημῶν ἐστὶ πόλις νεκρά. Ἐλθὲ λοιπὸν, καὶ ὅσοι ἕτεροι σοφοὶ καὶ ἐπιστήμονες ἔχετε καὶ εἴπατε τῇ τλήμονι ταύτῃ πόλει· «Ἐγείραι ἡ καθεύδουσα καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν καὶ ἐπιφάσκει σοὶ ὁ Χριστὸς ἡ ἀλήθεια, ἡ ζωὴ καὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου.» Καὶ ἀναστήσατε λοιπὸν καὶ αὐθις τὴν πόλιν ἐκείνην, ἐν ἣ ἐλατρεύετο τὸ ὄνομα τοῦ ἀγνώστου Θεοῦ· τὴν πόλιν, ἐν ἣ ἤκμασεν ὁ πολιτισμὸς, αἱ τέχναι καὶ ἐπιστήμαι, καὶ μετεδόθησαν εἰς ἅπαντα τὸν λοιπὸν κόσμον.

Ἄφεις λοιπὸν τὴν Κέρκυραν ὁ τῆς Γυλιφορδείου Ἀκαδημίας καθηγητῆς ἔρχεται χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ ἐλληνικοῦ ἤδη βασιλείου, καὶ ἀναλαμβάνει τὸ μέγα καὶ ἔνδοξον ἔργον τοῦ καθηγητοῦ ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ. Περιττὸν δὲ εἰπεῖν πρὸς εἰδότας τί ἐπραξεν καὶ εἰς τί ἐχρησίμεισε τῇ ὅλῃ πατρίδι Κωνσταντίνος ὁ Ἀσώπιος, ὡς καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Ἀθηνῶν· διότι ἅπας ὁ βίος αὐτοῦ ἐστὶ μάρτυς ἀξιοχρεως, εἰς τὸν ἀνάγω τὴν μαρτυρίαν· διετράνωσαν δὲ τὸν ζῆλον καὶ τὰ κατορθώματα τοῦ μακαρίτου αὐτοὶ ἐκείνοι οἱ σεβάσμιοι ἄνδρες μεθ' ὧν συνεγήρασε διδάσκων· μαρτυρησάτωσαν δὲ περὶ τοῦ ἀειμνήστου διδασκάλου καὶ ὅσοι τῶν Ἑλλήνων παρ' αὐτῷ μαθητεύσαντες διαπρέπουσι σήμερον ἐν ἐπιστήμασι. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ὧδε ἐστηκότων πολλοὺς βλέπω ἐκ τῶν ἐγκαυχωμένων ὅτι μαθηταὶ εἰσι τοῦ ἐνδόξου τῆς Ἑλλάδος διδασκάλου. Ἐνθυμείσθε βεβαίως, ἀγαπητοὶ, τὸν ὄχρον ἐκείνον γέ-

ροντα, τὸν μετωπίαν, τὸν φαλακρὸν διδάσκαλον. Εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ὠχροῦ ἐκείνου γέροντος ὑπῆρχε θερμότερον αἷμα ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς ἀναπτύξεως τῆς ἑλληνικῆς νεολαίας· ἡ μεγάλη καὶ φακακρὰ καὶ σεβασμία ἐκείνη κεφαλὴ περὶ οὐδενὸς ἑτέρου ἐσκέπτετο, ἢ περὶ μόνου τοῦ ἠθικοῦ μεγαλείου τῆς πατρίδος. Ὁ μέγας πατριώτης ἐξεπλήρου τὸ μέγα αὐτοῦ καθήκον οὐχὶ χάριν τοῦ ὀλίγου μισθοῦ ὃν ἐλάμβανεν, ἀλλ' ἔνεκα ἀκραιφνοῦς ἀγάπης καὶ ζήλου πρὸς τὴν πατρίδα· ἐθεώρει δὲ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ διδασκομένους οὐχὶ ὡς ξένους τινὰς καὶ ἀλλοτρίους, ἀλλ' ὡς ἴδια τέκνα, ὡς ἰδίους ἀδελφοὺς, καὶ εἰς τῶν ὁποίων τὰς χεῖρας ἔμελλον νὰ περιέλθωσι τὰ τιμαφύστερα συμφέροντα τῆς προσφιλοῦς πατρίδος. Ναί, ὁ γέρων τῆς Ἡλείρου καὶ διδάσκαλος τῆς Ἑλλάδος παρέσχε τῇ προσφιλεῖ πατρίδι καὶ τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, μεθ' ἧς αὕτη στενότερα συνδέεται, οὐ μόνον ἐκκλησιαστικούς καὶ πολιτικούς ἀνδρας, ἀλλὰ καὶ πλείστους ὄσους ἑτέρους ἐπιστήμονας χρησιμωτάτους καὶ ὠφελιμωτάτους τῇ πατρίδι. Πρὸς πάντας δὲ τούτους ἰδοὺ τί ἐντέλλεται καὶ παραγγέλλει καὶ διδάσκει ὁ πολυμαθὴς βιογράφος τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ μέγας πολίτης τῆς Ἑλλάδος γέρων Ἀσώπιος· « Εἰς ὑμᾶς, ὧ νέα γενεὰ τῆς Ἑλλάδος, ἐναπόκειται ἡ τύχη τῆς πατρίδος· ὑμεῖς χρεωστεῖτε διὰ τῆς ὑμετέρας » συνέσεως καὶ παιδείας νὰ ἀνυψώσητε αὐτήν, καθιστώντες ἱκανὴν καθ' ἑαυτήν » νὰ βουλευῆται ὡς τὰ ἔνδοξα καὶ μεγάλα ἔθνη· μὴ λησμονήσητε ὅτι μόνον διὰ » τοῦ ἑλληνισμοῦ πολιτίζεται ἡ Ἀνατολή. Εἰς τοῦτο λοιπὸν πρέπει νὰ ἐτοιμά- » σητε τὴν ὑμετέραν παιδείαν, ἐὰν θέλητε νὰ ὠφελήσητε καὶ τὴν πατρίδα, νὰ » τιμήσητε καὶ τὸ ἔνδοξον ὄνομα, ὅπερ φέρετε· μὴδὲ τὴν ἐλαχίστην σπύλωσιν νὰ » καταδεχθῆτε τοῦ ἑλληνισμοῦ· διὰ τὸ ἠθικὸν μεγαλεῖον τῆς πατρίδος, ὧ προσ- » φιλέστατοι νέοι, μὴ διστάσητε νὰ προσφέρητε εἰς τὸν βωμὸν αὐτῆς καὶ αὐτὴν » ὑμῶν τὴν ζωὴν, γινώσκοντες ὅτι ὅσον οἱ ἀγῶνες ἐπιπονώτεροι τοσοῦτον ἔνδο- » ξότερός ἐστι καὶ ὁ στέφανος, ὃν ἡ πατρίς προσφέρει πρὸς τοὺς ἐργαζομένους » ὑπὲρ τῆς δόξης αὐτῆς.»

Αἱ ὑψηλαὶ αὗται καὶ ἀνεκτίμητοι ὑποθήκαι, ἀγαπητοί, καὶ τὰ παραγγέλματα ταῦτα τοῦ μεγάλου πατριώτου ποίας τινὰς ἄρᾳ γε ἀναμνήσεις, ποῖα αἰσθήματα διεγείρουσιν εἰς ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ ποῖα καθήκοντα ἐπιβάλλουσιν ἡμῖν, οἵτινες τὸ μνημόσυνον τοῦ ἀειμνήστου διδασκάλου ἐπιτελοῦμεν! Καὶ πῶς λοιπὸν αἱ τιμαὶ τὰς ὁποίας προσφέρομεν τῷ εἰς τοὺς κόλπους τῆς θείας μακαριότητος μεταστάντι γεραρῷ διδασκάλῳ μέχρι λόγων μόνον σταθήσονται; Ἀλλὰ τίς ἡ ὠφέλεια πρὸς τοὺς μεγάλους ἀνδρας οἵτινες ἐν ἔργοις ἐδοξάσθησαν « ἐν γενεαῖς αὐτῶν », ἢ τί ἡμεῖς ὠφελούμεθα, ἐὰν πρὸς τοῖς ὀφειλομένοις ἐπαίνοις καὶ ἐγκωμίοις, μὴ μιμώμεθα καὶ τὴν πίστιν καὶ τὰ ἔργα ἐν οἷς οἱ ἀειμνήστοι οὗτοι καὶ ἑαυτοὺς ἐδόξασαν καὶ τὴν πατρίδα ὠφέλησαν; Καὶ ὁ μὲν Ἀσώπιος καὶ οἱ τούτου ἐφάμιλλοι καὶ ὁμόζηλοι καὶ ὁμότιμοι εἰργάσθησαν καὶ ἔθηκαν τὰς βάσεις τοῦ ἠθικοῦ μεγαλείου τῆς ἡμετέρας πατρίδος· εἰς ἡμᾶς δὲ τοὺς ἐκείνων ἀπογόνους καὶ

μαθητὰς ἐναπολείπεται ἤδη ἵνα ἐξακολουθήσωμεν τὴν συνέχειαν τοῦ ἔργου « τοῖς ἐκείνων ῥήμασι καὶ παραδείγμασι πειθόμενοι. »

Ἄλλὰ σὺ μὲν, ὦ μακαρία ψυχὴ τοῦ μεγάλου ἀνδρὸς καὶ ἐθνικοῦ διδασκάλου, ἀναπαύου εἰς τοὺς κόλπους τῆς θείας μακαριότητος· πρὸς δὲ τὴν ἐπιτροπὴν τῶν μεγατίμων τῆς πρωτεύουσας ταύτης ἑλληνικῶν Συλλόγων στραφήτω ἡδὴ ὁ λόγος. Ἄγαπητοί! ἡ καταναυτικὴ αὕτη καὶ πάνδημος τελετὴ ἦν διενήργησαν ἐκ καθήκοντος οἱ ἐνταῦθα Σύλλογοι, οὓς ἐπαξίως ἀντιπροσωπεύετε; ἔστι πράξις δηλωτικὴ οὐ μόνον καθήκοντος εὐσεβείας ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τοῦ εὐσεβοῦς καὶ ὀρθοδόξου διδασκάλου ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ὀφειλομένης εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν μέγαν συμπολίτην ἡμῶν καὶ μέγαν εὐεργέτην τῆς πατρίδος Κωνσταντῖνον τὸν Ἀσώπιον. Τὸ δὲ μέγα καὶ εὐεργετικὸν ἀλλὰ καὶ λίαν δυσχερὲς ἔργον τῆς διαδόσεως τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, ὅπερ μετ' αὐταπαρνήσεως τῶ ὄντι ἀνέλαβον οἱ Σύλλογοι, ἔστι πράξις πράγματι καὶ κατ' ἀλήθειαν τιμῶσα τὴν μνήμην τοῦ ἀειμνήστου διδασκάλου· εἶναι ὁ μόνος ἀμάραντος στέφανος, τὸν ὅποιον δύνανται γὰ προσφέρειν πρὸς ἐκεῖνον, ὅστις ἔστι τὸ καύχημα τῶν ἑλληνικῶν Συλλόγων. Ἀληθῶς δὲ τὸ ἔργον ἔστι λίαν δυσχερὲς, ἀλλὰ καὶ λίαν ἔνδοξον· ἐπίπουνον, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖον. Αἱ ὑποθήκαι, ὧν ἐμνήσθημεν τοῦ ἀοιδίου διδασκάλου, πραγματοποιηθήσονται, ἐὰν οἱ Σύλλογοι οὗτοι ἀνδριζόμενοι καὶ κραταιούμενοι καὶ πᾶσαν δυσχέρειαν ὑπερνικῶντες ἐξακολουθῶσιν ἀνευδότως τὸ ἔργον, οὐπερ ἤρξαντο. Ἡ ἑλληνικὴ νεολαία τῆς Θράκης, τῶν ἐν Δακίᾳ ἑλληνικῶν ἀποικιῶν, τῆς Μακεδονίας, τῆς Ἡπείρου, τῆς Θεσσαλίας, τῶν νήσων, τοῦ Πόντου, τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τῆς Παλαιστίνης, τῆς Αἰγύπτου λιμώττει « οὐχὶ λιμὸν ἄρτου, ἢ λιμὸν ὕδατος », ἀλλὰ λιμὸν ἑλληνικῆς παιδείας καὶ μαθήσεως. Μόνοι δὲ οἱ Σύλλογοι διὰ τῶν ἐνεργειῶν αὐτῶν καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι τοῦ ἔθνους καὶ οἱ πλοῦσιοι ὁμογενεῖς δύνανται γὰ προλάβωσι τὸν ἐπαπειλοῦντα κίνδυνον. Ναὶ ἐσμὲν ὀλίγοι « ἐν » παντὶ θλιβόμενοι, ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι· ἀπορούμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι· διωκόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι· καταβαλλόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι· διότι ὁ μέγας καὶ ἰσχυρὸς καὶ δυνατὸς ἀρχηγὸς καὶ τελειωτὴς τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐνισχύει καὶ πλουτίζει ἡμᾶς τῇ δυνάμει τῆς χάριτος αὐτοῦ. Μὴ πτωόμεθα λοιπόν· ἀρκεῖ δὲ μόνον γὰ ἔχωμεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν τὴν ἀγάπην θερμὴν πρὸς τε τὴν πίστιν αὐτοῦ καὶ πρὸς τὴν προγονικὴν ἡμῶν σοφίαν. Ἄγαπητοί! μηδεὶς ἐπαναπευέσθω εἰς τὴν ἰδίαν εὐπραγίαν καὶ εὐημερίαν καὶ εἰς τὸν πλοῦτον ὃν κέκτηται, ἀδιαφορῇ δὲ περὶ τοῦ ὅλου· διότι « καλῶς μὲν φερόμενος ἀνὴρ τὸ καθ' ἑαυτὸν, διαφθειρομένης » τῆς πατρίδος, οὐδὲν ἤττον ξυναπόλλυται· κακοτυχῶν δὲ εὐτυχοῦσῃ πολλῶ μᾶλλον διασώζεται. »

Ναὶ, ἀγαπητοί, τοιαύτας ἀρχὰς εἶχον οἱ μεγάλοι εὐεργεταὶ τῆς πατρίδος ἡμῶν, καὶ ἐφάνησαν αὐτῇ χρήσιμοι οἱ μὲν διὰ τοῦ χρηματικοῦ αὐτῶν πλοῦτου,

οί δὲ διὰ τοῦ θησαυροῦ τῆς σοφίας· καὶ διὰ τοῦτο μακαρίζονται καὶ θαυμάζονται « ἐν γενεαῖς αὐτῶν. » Οὐκ ἀδύνατον δὲ καὶ ἡμῖν τοῦτο, ἐὰν « φιλοκαλῶμεν μετ' εὐτελείας, » χρώμεθα δὲ τῷ πλούτῳ, οὐχὶ εἰς δαπάνας ἀνωφελεῖς καὶ ματαίας καὶ ἀναξίας τῷ ὄντι εἰς ἀληθῶς εὐγενεῖς καὶ μεγάλους ἄνδρας, ἀλλ' εἰς ἔργα καὶ πράξεις σωστικὰς καὶ ὠφελίμους τῇ τε πατρίδι καὶ τῷ ἔθνει. Τοιοῦτοι δὲ εἰσι, χάρις τῷ Θεῷ, καὶ μετὰξὺ ἡμῶν, ὧν ἡ μνήμη αἰδῖος τοῖς ἐπιγιγνομένοις.

Καὶ τοσαῦτα μὲν, ἀγαπητοὶ, εἰς ἐκπλήρωσιν καθήκοντος μεγίστης εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν ἀείμνηστον συμπολίτην καὶ διδάσκαλον ἡμῶν Κωνσταντῖνον τὸν Ἀσώπιον· εἶπομεν οὐχὶ ὅσον ἡ μεγάλη ἀξία αὐτοῦ ἀπῆτει, ἀλλ' ὅσον αἱ μικραὶ ἡμῶν δυνάμεις καὶ δὴ καὶ αἱ περιστάσεις ἐπέτρεπον καὶ συνεχώρουν. Ὁ δὲ Θεὸς τοῦ ἐλέους καὶ πάσης παρακλήσεως τὴν μὲν ψυχὴν τοῦ μακαρίου ἐκείνου ἀνδρὸς ἀναπαύσαι ἐν τῇ ἀγῆρῳ μακαριότητι, παρέχων αὐτῷ τὸν στέφανον τῆς αἰωνίου δόξης, ἀνθ' ὧν ἠγωνίσαστο ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας καὶ ὑπὲρ τῆς πατρίδος· ἡμῖν δὲ πᾶσι τοῖς ἐγγύς καὶ τοῖς μακρὰν δῶν τὸν ἀνωθεν φωτισμὸν καὶ τὴν θεῖαν ἐνίσχυσιν εἰς ἐκπλήρωσιν καὶ ἐκτέλεσιν ἐκείνων, ὧν ἕνεκα μακαρίζομεν καὶ θαυμάζομεν τοὺς ἐνδόξως ὑπηρετήσαντας καὶ χρησίμους ἀναδειχθέντας τῇ πατρίδι καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη, ἀξιομακάριστε καὶ ἀείμνηστε διδάσκαλε Κωνσταντῖνε Ἀσώπιε! « Τὸ μὲν σῶμά σου ἐν εἰρήνῃ ἐτάφη, ἡ δὲ ἔνδοξος μνήμη σου ζῆ ἐν γενεαῖς ».

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Κανονισμὸς τοῦ Συλλόγου	Σελ.	3 — 10
Ἰδρυταί	»	11 — 12
Διοικητικὸν Συμβούλιον	»	13
Μεγάλοι εὐεργέται, εὐεργέται, δωρηταί, ἐπίτιμα μέλη	»	14

Γενικὸς κατάλογος τῶν μέχρι τῆς 20ῆς Μαΐου 1873 ἐγγραφέντων τακτικῶν μελῶν	»	15 — 44
--	---	---------

ΠΡΑΚΤΙΚΑ.

<i>Συνεδρίασις τῶν ἰδρυτῶν τῇ 24 Ἰουλίου 1872</i>	»	45 — 47
---	---	---------

Λογύδιον Βασιάδου περὶ τοῦ σκοποῦ δι' ὃν ἱδρύεται ὁ Ἡπειρωτικὸς Σύλλογος. — Ἐπικύρωσις τοῦ κανονισμοῦ. — Ἐκλογή τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου σελ. 45—47.

<i>Συνεδρίασις τακτικὴ τοῦ Συλλόγου τῇ 8 Ὀκτωβρίου 1872</i>	»	47 — 58
---	---	---------

Προσλαλιὰ τοῦ Προέδρου σελ. 47—48. — Ἐκθεσις τοῦ εἰδικοῦ Γραμματέως κ. Σάρρου περὶ τῶν κατὰ τὴν πρώτην τριμηνίαν ἐργασιῶν τοῦ Συλλόγου σελ. 48—52. — Ἐπιστολὴ Χρηστ. Ζωγράφου ἀγγέλλουσα λόγῳ προκαταρκτικῆς συνδρο-

μῆς τὴν προσφορὰν χιλίων ὀθ. λιρῶν σελ. 49. — Ἐπιστολὴ τῶν ἐν Ῥαϊδεςᾶ παρεπιδημούντων Ἑπειρωτῶν ἀγγέλουσα τὴν προσφορὰν 75 ὀθ. λιρ. καὶ $\frac{1}{2}$ σελ. 49—50. — Ἐκλογὴ Κ. Ἀσωπίου, Γ. Ζαρίφη, Γρηγορίου Πατριάρχου ὡς ἐπιτίμων μελῶν σελ. 51—52. — Ἀναγόρευσις Χρηστάκη Ζωγράφου μεγάλου εὐεργέτου, Γ. Ζαρίφη εὐεργέτου σελ. 52. — Ἐπιστολαὶ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, Α' πρὸς τοὺς ἐνταῦθα Ἑπειρώτας σελ. 52. — Β' πρὸς τὰς δημογεροντίας τῶν κοινοτήτων Ἑπείρου σελ. 53. — Γ' πρὸς τοὺς ἐκτὸς τῆς Ἑπείρου διαμένοντας Ἑπειρώτας σελ. 54—55. — Δ' πρὸς τοὺς ἐν Ἑπείρῳ ἀρχιερεῖς σελ. 55—56. — Ε' πρὸς τὴν δημογεροντίαν τῆς πόλεως Ἰωαννίνων σελ. 57—58.

Συνεδρίασις ἑκτακτος τῆ 12 Νοεμβρίου 1872

Σελ. 58—77

Ἀναφορὰ τριωνκαίδεκα ἐν Παλαιοπωγωνίῳ χωρίων τὴν τοῦ Συλλόγου ἐπικαλουμένων συνδρομὴν σελ. 58—59. — Διορισμὸς ἐπιτροπῶν ἐν Κ/πόλει κατὰ συνοικίας πρὸς ἐγγραφὴν μελῶν σελ. 59, 84 καὶ 102—103. — Ἐκθεσις τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τῆς καταστάσεως τῆς παιδείας ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τῆς Ἑπείρου ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ αὐτῆς κ. Α. Μαλιάδου σελ. 60—77.

Συνεδρίασις τακτικὴ τῆ 13 Μαρτίου 1873

» 77—91

Ἐπιστολὴ Ἑπειρώτιδος προσφερούσης ἀριθμὸν τινα διδακτικῶν βιβλίων σελ. 77—78. — Ἐκθεσις τοῦ εἰδικοῦ Γραμματέως περὶ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ Συλλόγου τακτικῆς συνεδριάσεως σελ. 78—89. — Ἐπιστολὴ τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Σ' προσφέροντος τῷ Συλλόγῳ 750 ὀθ. λίρας σελ. 79. — Ἐπιστολὴ Κωνσταντ. Ζάππα, ἀγγέλλοντος, ὅτι προσφέρει ἐπὶ τοῦ παρόντος 500 ὀθ. λίρας σελ. 80. — Προσφοραὶ χρηματικαὶ Κοινομένου, Καραπάνου καὶ πολλῶν ἄλλων σελ. 81—88. — Ἐπιστολὴ

Χρηστάκη Ζωγράφου πρὸς τὰς ἐν Κ/πόλει συστάσας ἐπιτροπὰς 83. — Ἀποφάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου περὶ συστάσεως δημοτικῶν σχολείων 85—86. — Ἐκλογή τοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ. καὶ Albert Dumont ὡς ἐπιτίμων μελῶν σελ. 86. — Μνημόσυνον ὑπὲρ τοῦ ἀοιδίμου Ἄσωπίου 86—87. — Σύστασις Διδασκαλείου ἐν Κεστορατίῳ τῆς Ἡπείρου ὑπὸ Χρηστάκη Ζωγράφου 88—89. — Κατάστασις τοῦ Ταμείου 89—90.

Συνεδριάσις τῆς ἐτησίας γενικῆς Συνελεύσεως τῆ 20

Ματου 1873

Σελ. 94—110

Λόγος τοῦ Προέδρου ἀγίου Δέρκων σελ. 94. — Παραίτησις αὐτοῦ καὶ ἐκλογή ὡς προέδρου τοῦ κ. Καραπάνου 92. — ἀναγόμεναι νέων ἰδρυτῶν αὐτ. — Προσφορὰ δισχιλιῶν λιρῶν ὑπὸ τοῦ Χρηστάκη Ζωγράφου τῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ αὐτ. Γενικὴ ἔκθεσις περὶ τῶν ἐτησίων τοῦ Συλλόγου ἐργασιῶν ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ τοῦ Γεν. Γραμματέως Γ. Δαζοπούλου 93—110. — Ἀπονομὴ παρὰ τοῦ Συλλόγου χρηματικῶν προσφορῶν σελ. 106—107. — Ἐπιτροπὴ πρὸς σύνταξιν τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Διδασκαλείου 108.

Πανήγυρις τελεσθεῖσα τῆ 21 Ματου 1873

» 110—111

Κατάλογος χρηματικῶν προσφορῶν

» 111—114

Λόγος ἐκφωνηθεὶς ἐν τῷ μνημοσύνῳ τοῦ ἀοιδίμου Ἄσωπίου ὑπὸ τοῦ ἀγ. Δέρκων Προέδρου τοῦ Ἡπειρωτικοῦ Συλλόγου »

115—122

SISMANOGLIO
MEG